הארץ

64 אג', יום ב' ר' באדר ב' תשמ"ו, 17 במרס 1986 VOL. 68/20329 MARCH 17 1986
כולל מע"מ

חשש ממשבר בשל תביעת המערך לשינויים בהצעת התקציב ל־86

תובע להגדיל ההשתתפות בתקציב קופ"ח ולשנות הסעיפים על אגרת חינוך והקיצבאות ● הליכוד: נתמוך בהצעת מודעי

הצעה במפלגת העבודה לקצץ מתקציב משרדו של לוי ולהעביר הסכום למשרדו של שרון

מאת יהושע מאירי

מחלוקת קשה שוררת בין המערך לליכוד לקראת ההצבעה הקרובה על הצעת התקציב בקריאה שניה ושלישית. חברי סיעת המערך נוטים שלא לתמוך בהצעת התקציב כמות שהיא ותובעים לשנות את הסעיפים הנוגעים להטלת אגרת חינוך וכמו על קיצבאות. כמו כן תובעים הגדלת השתתפות הממשלה בתקציבי קופות החולים ותוספת תקציב למשרד החקלאות.

מזכיר מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, ויו"ר הסיעה, ח"כ רפי אדרי, יקיימו הבוקר פגישה ובה יתאמו עמדותיהם. ל"הארץ" נודע, כי בכמה פגישות שקיימו ראשי המפלגה סוכם לתמוך בתביעות חברי הסיעה בעניין התקציב גם אם הדבר יביא למשבר קואליציוני.

עוד נודע, כי חברי ועדת התקציב של מפלגת העבודה, שיגישו היום את המלצותיהם, תובעים לקצץ כ־50 מיליון דולר מתקציב משרד השיכון והבינוי. חברי הוועדה תובעים להעביר את הסכום שיקוצץ ממשרד השיכון למשרד התעשיה והמסחר שבראשות שרון. עוד נמסר כי חברי הוועדה שכתבו את התקציב עומדים על כך שסכום זה ישמש לעידוד תעשיות מתקדמות באיזורי הפיתוח.

הליכוד: נותן גיבוי למודעי

מלשכת מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר נמסר, כי הליכוד יתמוך בהצעת התקציב, שהגיש האוצר, וכי הסיעה תתן גיבוי לשר האוצר. יו"ר סיעת הליכוד, ח"כ שרה דורון, אמרה, כי היא משתוממת מעמדת חברי סיעת המערך, כאילו התקציב הוא אינו של הממשלה כולה. דורון הוסיפה, כי היא מקווה, שראש הממשלה יקרא את חברי סיעתו לסדר. ח"כ דן תיכון הודיע כי גם הוא יתנגד להטלת אגרת חינוך ויתבע תחת זאת העלאת מס הנסיעות לחו"ל.

יימשך מיסוי על קיצבאות

צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה, מציין: הממשלה החליטה אתמול להאריך את הוראות השעה בדבר מיסוי על קצבאות ילדים למשפחה שיש לה 3 ילדים. מיסוי זה יחול בעיקר על מי שמשכורתו החל מ־1600 ש"ח לחודש כשהמס השולי הוא 45 אחוז.

רבין יבקש להגדיל את תקציב הביטחון

יתבע בממשלה עוד 50 מיליון דולר כדי להבטיח את רמת האימונים והכוננות של צה"ל

מאת זאב שיף

שר הביטחון יצחק רבין יבקש בממשלה תקציב נוסף בשביל צה"ל בסכום של 50 מיליון דולר. השר קיבל את עמדת המטכ"ל בעניין זה, הטוען, כי בלא תוספת תקציב ייפגע צה"ל ביותר בתחום האימונים והכוננות. ההחלטה על כך נפלה בעקבות מצב קשה בכמה מזרועות צה"ל, כולל חיל האוויר מחמת הקיצוצים בתקציב הביטחון.

במערכת הביטחון אומרים, כי הקיצוצים בתקציב הביטחון הגיעו ל־400 מיליון דולר. אך מסתבר, כי לא ניתן לבצע את כל תוכניות הקיצוץ, עליהן הוחלט בתחילת שנת העבודה.

גורמים אחרים טוענים, כי הקיצוץ איננו גדול כל כך וכי בעקבות החלטת הממשלה להחזיר למערכת הביטחון את סכום המע"מ, שנהגו להחזיר מהסיוע האמריקאי לפרוייקט הלביא ולאחר שהאמריקאים איפשרו להמיר עוד 50 מיליון דולר מסיוע זה בשקלים, הקיצוץ בכללו קטן יותר מכפי שמסרו תחילה.

הממונה על התקציבים באוצר: 17 החלטות של הממשלה לקצץ בתקציב כלל לא יושמו

אהרון פוגל מזהיר כי התוכנית הכלכלית תהיה בסכנה אם לא יבוצעו הוראות התקציב

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

התוכנית הכלכלית תהיה בסכנה, אם לא יבוצע כלשונו תקציב המדינה לשנת 86. ניתן יהיה להמשיך בתוכנית רק עוד כמה חודשים אם לא יבוצעו כל הקיצוצים והחקיקות בדבר הגדלת ההכנסות. כך הזהיר אתמול בישיבת הממשלה הממונה על התקציבים באוצר אהרון פוגל.

פוגל הציג לשרים רשימה של 17 החלטות ממשלה שלא יושמו בדבר קיצוץ תקציבי. כן הצביע על פעולות חקיקה להגדלת הכנסות המדינה שלא הוצאו אל הפועל. לדבריו רשימת החוקים בביצוע התקציב הם בהיקף של 237 מיליון דולרים, אולם אם מוסיפים לכך מוצרים בסובסידיה ותמריצי יצוא הרי שיש להוסיף לסכום זה עוד 150 מיליון דולר. זאת בנוסף לחריגה של 32 מיליון דולר בתקציב הבטחון, קשיי הרשויות המקומיות והבריאות ובנוסף לכך הממשלה מסייעת גם לפריסת חובות של גופים במשק שמהווה הזרמה. לדברי פוגל רשימה ארוכה זו מגיעים לחריגה של יותר מחצי מיליארד דולר בתקציב המדינה.

פוגל ציין כי המשך היציבות במשק כפי שמבטא תקציב 86, תלוי בשחרור מקורות לשוק ההון, הורדת הריבית והגבלת פיחותים, על ידי הקטנת עלות העבודה. הוא ציין כי החלטת הממשלה להורדת הריבית היתה מוקדמת מדי. אם התקציב היה מתבצע כלשונו הרי שניתן היה לקחת סיכון ולהוריד את הריבית.

פרס: הקדמת בחירות תפגע בתוכנית הכלכלית

ראש הממשלה מצא אוזן קשבת בביקורו בשוודיה ל"תוכנית מרשל למזרח התיכון" שגיבש

מאת עקיבא אלדר

ראש הממשלה שמעון פרס גילה אתמול, כי נמנע מפירוק הממשלה בעקבות משבר שרון כיוון שחשש, כי הקדמת הבחירות תפגע בתוכנית הכלכלית. לדבריו, עדיין תופס שיקול זה מקום מרכזי במערכת השיקולים הפוליטיים שלו.

בפורום סגור בירושלים אמר פרס, כי השמירה על היוזמה המדינית אינה נופלת בעיניו בחשיבותה משמירה על היוזמה בתחום הצבאי.

ראש הממשלה הבהיר, כי ימשיך במדיניות הצלת הסמכויות בשטחים ופירט את תביעתו הכוללת "תוכנית מרשל למזרח התיכון". לדבריו, נובע הרעיון מחשש שהמזרח התיכון צפוי למשבר כלכלי שלא היה כמותו. פרס ציין, כי במהלך ביקורו הקצר בשוודיה הוא מצא אוזן קשבת לתוכנית, שבמסגרתה יש כוונה לגייס קרן בסך 25 מיליארד דולר למשך עשר שנים משבע המדינות המתועשות.

פרס הביע תקווה לסיום המו"מ עם מצרים, אך הדגיש, כי אינו מתעלם מהקשיים נוכח המצב הפנימי שם.

התעשיינים: המשך הקפאת המחירים — מיותר

ועדת שרים תקבע אם ההקפאה תימשך עד אוקטובר או דצמבר ● תמשך הוצאת ענפים מהפיקוח

מאת צבי זרחיה

הממשלה החליטה עקרונית להאריך את הקפאת המחירים עד אוקטובר. ועדת שרים בהשתתפות השרים מודעי, יעקבי, שרון ונסים תגבש את תיקון חוק יציבות המחירים ותחליט, אם המועד שיוארך יהיה עד אוקטובר או עד דצמבר 86.

במשרדי האוצר והתעשיה והמסחר התקיימו בשבועות האחרונים דיונים לגבי המשך יציבות המחירים במשק גם לאחר ה־30 ביוני המועד שבו עומד לפקוע חוק יציבות המחירים. במשרד התעשיה והמסחר, האחראי על פיקוח המחירים נשמעה ההערכה, כי במקביל לתהליך הוצאת ענפים מהפיקוח האדמיניסטרטיבי באופן מבוקר והדרגתי יש להמשיך את הבקרה על מחירים מסויימים גם מעבר לתאריך של 30 ביוני. עתה תמשך הוצאת ענפים מהפיקוח תוך כדי המשך הקפאת המחירים.

הורביץ: החלטה מזיקה

יונתן שרמן, סופר "הארץ" לענייני כלכלה, מוסר כי התעשיינים יצאו אתמול בביקורת חריפה על כוונת הממשלה להאריך את תקופת הקפאת המחירים במשק. אלי הורביץ, נשיא התאחדות התעשיינים הגיב, כי ההחלטה היא מיותרת ומזיקה.

הורביץ ציין עוד, כי התעשיה נתונה ממילא בקשיים והארכת תקופת ההקפאה רק תוסיף לקשיים אלו. הוא ציין, כי החלטה כזו הינה חמורה ביותר גם כיוון שהיא סותרת את ההבטחות שניתנו לתעשיינים בעבר.

התעשיינים עצמם הגיבו אתמול בחריפות על החלטה זו וראשי התאחדות התעשיינים אמרו, כי לא יעלה על הדעת כי הקפאת המחירים במשק תמשך שנתיים. התעשיינים אמרו גם, כי החלטה זו מפתיעה במיוחד על רקע המדדים האחרונים שהיו נמוכים ובין השאר הוכיחו, כי הוצאת ענף הדיסים מפיקוח לא הביאה להעלאת מחיר מעבר להתייקרות מחירי חומרי הגלם.

התעשיינים מתכוונים לצאת במאבק נגד כוונה זו של הממשלה בימים הקרובים והם מתכוונים לקשור לנושא זה את בעיית שחיקת הרווחיות, אשר עדיין לא מצאה את פתרונה. שחיקה זו מגיעה לכ־6 אחוזים מאז הפעלת התוכנית הכלכלית ומחריפה את מצב התעשיה הקשה מאוד.

אמוראי: שנת התקציב 85 תסתיים ללא הזרמה

סיפוק באוצר: ביצוע התקציב טוב מהמתוכנן ● דאגה מאינפלציה ב־86 בשל הגרעון המתוכנן

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

סגן שר האוצר עדי אמוראי מעריך, כי שנת התקציב 85, המסתיימת בעוד שבועיים, תסתיים בסיכום כולל ללא הזרמה ממשלתית למשק. אמוראי, המופקד על אגף שוק ההון באוצר, אומר, כי ביצוע תקציב 85 הרבה יותר טוב מזה שנחזה עם הגשת התקציב וכי תרשם ספיגה בשוק ההון למרות שהממשלה ניסתה ל"מחזר" רק 95 מהפדיונות בשוק ההון. בתקציב המדינה לשנת 85 תוכננה הזרמה של 1.36 מיליארד דולר. בנוק בנק ישראל נקבע, כי תקרת ההזרמה הממשלתית למשק תגיע ל־1.2 מיליארד דולר. עתה, מעריך אמוראי, כי שנת התקציב 85 תסתיים ללא הזרמה או שתרשם הזרמה בשיעור נמוך ביותר.

בתשובה לשאלת "הארץ" השיב סגן שר האוצר, כי בסיכום שנת התקציב 85 לא תהיה הזרמה, כי לא יהיה עודף ביקוש מקומי וכי התקציב יהיה מאוזן. זאת בשל גידול ניכר בגביית המיסים וכן יותר בגלל הריבית הריאלית הגבוהה, שקיימת בתשלומי מס ההכנסה, שבמסגרתה משלמים המאחרים קנס גבוה, אולם אם מתברר, שעישורים שלמו מעבר לנדרש, הרי שהם זוכים להחזרים נושאי ריבית גבוהה. הגידול בהכנסות המדינה ממיסים נובע גם מירידת האינפלציה ומעלייה בשכר הריאלי, הנהגת תיקון רוזאל ומיסוי נוסף, שהיה אופייני ל־85 כמו מס יסף ומס רכוש.

דאגה מאינפלציה ב־86

עם זאת סגן שר האוצר מביע דאגה המורה מקצב אינפלציה בשנה הבאה. השנה הצפוי לאינפלציה חודשית בסביבות של 1.5 אחוז לחודש, כאשר אין גרעון בתקציב המדינה. לעומת זאת, בתקציב המדינה לשנה הבאה, מתוכנן גרעון של 400 מיליון ש"ח. אם הכנסת תאשר את הקיצוצים המוצעים, הרי שהיקף הגרעון ועימו ההזרמה והאינפלציה יעלו.

רוב למערך בוועדת השרים שתדון בהצעת שחל להקים קרן להכשרה מקצועית בעיירות פיתוח

הקמת הוועדה תמנע משר האוצר להעביר יתרות קרן ההשוואה לדלק לרזרווה התקציבית

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הממשלה החליטה על הקמת ועדת שרים, שתדון בהצעתו של שר האנרגיה משה שחל להקמת קרן להכשרה מקצועית בעיירות הפיתוח. בוועדה ישתתפו השרים נבון, מודעי, שחל, יעקבי, פת וקצב. הוועדה תוזמן על ידי ראש הממשלה כדי לדון בפרטי הצעתו של שחל בתוך שבוע ימים.

שחל הציע, כי מימון התוכנית יהיה מיתרות קרן השוואה לדלק שבה הצטברו 80 מיליון דולר עקב ירידת מחיר הנפט בעולם. פירושה של החלטת ממשלה זו היא ששר האוצר לא יוכל להעביר את כספי קרן ההשוואה לרזרווה התקציבית כפי שביקש בעבר. גורמים פוליטיים ציינו אתמול, כי שלא כמו בוועדות שרים אחרות המשותפות למערך ולליכוד, שבהן יש שוויון במספר השרים מהמערך ומהליכוד הרי שבוועדה זו 4 קולות למערך (כולל ראש הממשלה) ו־3 לליכוד.

הממשלה המליצה להעביר את הצעתם המשותפת של השרים שרון ושחל להעניק מעמד של איזור פיתוח א' להשקעות חדשות בתעשיה הפטרוכימית לוועדת השרים לענייני כלכלה. שר האנרגיה והתשתית מסר, כי התעשיה הפטרוכימית בחיפה הגישה הצעות להשקעות בסכום של 315 מיליון דולר וכי מיקומה של התעשיה הפטרוכימית תלוי בקירבת בתי הזיקוק ואיזור חיפה סובל היום מאחוז אבטלה גבוה ביותר.

פיצוץ בדמשק ליד מגורי סובייטים

עשרות נפגעו ונגרם נזק ● הוטל איפול

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

התפוצצות עזה אירעה בליל שישי שעבר בכיכר אל־עבאסיה בדמשק סמוך למעונם של מומחים סובייטים בבירה הסורית. מקורות ערביים ורדיו "קול־לבנון", שמסרו על כך אמש, ציינו, כי ההתפוצצות גרמה לעשרות נפגעים ולנזקים. אך שלטונות הביטחון הסוריים הטילו איפול על המקרה. עוד מסרו המקורות, כי ההתפוצצות אירעה בכניסה לבריכת "טרופיקנה" בכיכר, המרוחקת מטרים אחדים ממעונם של המומחים הסובייטים ויצרה מכתש עמוק בקוטר של 30 מטרים.

בינתיים נסתיימה אמש בדמשק הוועידה ה־14 של קציני החרם הערבי נגד ישראל. הוועידה "זיכתה" את חברת המכוניות האיטלקית "פיאט" מההאשמות בדבר הקמת מפעל להרכבת מכוניות "פיאט" בישראל. הוועידה ציינה, כי החברה האיטלקית המציאה מסמכים המוכיחים, כי אין בדעתה להקים מפעל כזה או למסור זכיון לגורם ישראלי כלשהו להקים מפעל להרכבת מכוניותיה.

הוועידה החליטה עוד לאסור קיום כל קשר עם חמש חברות מצריות וביניהן החברה הקבלנית הגדולה "אל־מוקאולון אל־ערב" בבעלות עת'מאן אחמד עת'מאן וחברת התיירות "סיטי".

שמיר ולוי ייפגשו בתוך 3 ימים

מילוא ורייסר החלו בגיבוש הצעת פשרה בין המחנות שתוביל שוב לכינוס ועידת חרות ובחירה מחדש של מוסדות ואישים

הוועידה תכונס לאחר כינוס מפלגת העבודה ● שרון לוי וארנס יתמודדו על ראשות מרכז חרות

מאת עקיבא אלדר
סופר "הארץ"

סגן ראש הממשלה דוד לוי נענה בחיוב להצעה להיפגש עם יצחק שמיר. ההצעה הועברה על ידי השר אריאל שרון, לאחר שנועד אתמול עם שמיר. בפגישה זו גובשה הצעת פשרה, לפיה תכונס שוב ועידת חרות ותבחר את מרכז המפלגה החדש וכן את בעלי התפקידים הבכירים. שמיר ולוי ייפגשו כנראה עוד לפני ישיבת שרי הליכוד השבועית, הצפויה מחר יום רביעי. אתמול התנהלו כבר מגעים בין ח"כ רוני מילוא, איש מחנה שמיר, לבין ח"כ מיכה רייסר ממחנה לוי במגמה לגבש את הצעת הפשרה. נודע, כי שמיר דחה הצעה של שרון להכריז על הוועידה כעל מרכז המפלגה והוא יעשה מאמץ להביא לבחירת מרכז ללא אלמנטים שכונו בפיו "פושעים".

מקורבי שמיר אמרו עם זאת, כי אין שחר לידיעות, כי הוועידה תכונס עוד לפני כינוס מרכז מפלגת העבודה המתוכנן לראשית אפריל. לדבריהם, אין אפשרות טכנית לכנס את הוועידה לפני יוני. עד אז ימשיכו הצדדים במגעים לחלוקה מוסכמת של הנהגת התנועה. שמיר עומד על בחירתו ליו"ר התנועה וההנהלה. שרון, לוי וארנס יתמודדו על ראשות מרכז חרות ומזכירות התנועה.

שרון הבטיח נאמנות ללוי

שרון נועד אתמול גם עם דוד לוי והבטיח לו, כי ימשיך להיות נאמן לשותפות ביניהם. עם זאת, מעריכים גורמים בחרות, החל לוי לחשוש מפני התחזקות מעמדו של שרון והביקורת הציבורית שהופנתה כלפיו בימים האחרונים על הברית שכרת עם שר התעשיה.

אתמול בבוקר פרסם שמיר "קול קורא" לחבריו ובו פניה להימנע מכל הצהרה, הודעה או ראיון על מנת למנוע התרפת הניגודים וחילוקי הדעות ולהחזיר את התנועה למסלול חיובי. קריאתו של שמיר באה לאחר שח"כ מיכאל דקל, מראשי תומכיו, קרא לפיטורי לוי מהממשלה. לוי הגיב מיד בהטלת דופי בתרומתו של דקל לתנועת החרות. נראה כי, בפגישת שמיר שרון סוכם על "הפסקת אש" במלחמת ההשמצות והדבר נשמר במשך יום אתמול.

נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן (מימין) ומנהיג "החזית הלאומית", המפלגה הימנית הקיצונית בצרפת, ז'אן־מארי לה־פן אתמול בקלפי בהצבעה לאסיפה הלאומית (תצלום אי־פי)

ניצחון דחוק לימין בצרפת

הסוציאליסטים איבדו הרוב המוחלט באסיפה אולם רשמו לזכותם שיעור תמיכה גבוה מן המשוער ● הישג לחזית הלאומית — 10%

מאת יואב מוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). התוצאות הראשונות, שהתקבלו אמש במניין הקולות של ההצבעה בבחירות לאסיפה הלאומית בצרפת, הורו על ניצחון דחוק למפלגות הימין והצביעו לעבר מעבר אפשרי בצמרת השלטון.

מפלגת השלטון הסוציאליסטית איבדה אתמול את הרוב המוחלט, בו החזיקה במשך חמש שנים באסיפה הקודמת, אולם הסוציאליסטים רשמו לזכותם שיעור תמיכה גבוה מן המשוער (כ־31 אחוזים, 202 מתוך 577 צירים על־פי ההערכות הראשונות) ונותרו בבחינת המפלגה החזקה ביותר על המפה הפוליטית הצרפתית. מוקד הכוח השני של השמאל, המפלגה הקומוניסטית, שבה ונחלשה אתמול וזוכים לה רק 36 צירים באסיפה החדשה.

על־פי ההערכות הראשונות, עשוי האיחוד של שתי מפלגות הימין הגדולות, הגוליסטית והליבראלית, לזכות ברוב מושבים דחוק, שהיקפו המדוייק עדיין לא ברור. אמש נעו ההערכות באשר להישגי הימין בין 280 ל־294 מושבים, שעה שסף הרוב המוחלט הוא של 289 מושבים.

הישג לימין הקיצוני

מפלגת הימין הקיצוני הניאו־פאשיסטי החזית הלאומית רשמה לזכותה הישג ניכר: התחזיות אמש ייחסו לה יותר מ־10 אחוז מן הקולות וייצוג פרלמנטארי של כ־40 צירים. הישג זה של הימין הקיצוני גבוה מן השיעור שצפו המשאלים ערב הבחירות והוא ראשון מסוגו בהיסטוריה המודרנית של צרפת. לפני הבחירות התחייבו מפלגות "הימין הקלאסי" שלא לשתף את הימין הניאו־פאשיסטי בממשלת קואליציה.

הנתונים ה"גבוליים" של התחזיות, שהתקבלו אמש עד לשעה מאוחרת, הצביעו על אפשרות שמערך הכוחות המדוייק יתברר רק בשעות הבוקר המוקדמות, או אף מאוחר יותר, כאשר יתקבלו תוצאות ההצבעה של הטריטוריות הצרפתיות מעבר לים.

משקיפים פוליטיים רבים צופים קשיים תחוקתיים חמורים לצרפת, אם יזכה הימין את השמאל. שיראק אמר, כי ממשלה ימנית תבצע שינויים מסויימים במדיניות החוץ, תחום שבו הכריע עד כה מיטראן.

הוארכה כהונת הרמטכ"ל לוי בשנה נוספת

רבין עיכב הדיון עד תום סבב המינויים בצבא

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

החלטת הממשלה להאריך את כהונת הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, בשנה נוספת היתה צפויה, אם כי שר הביטחון העדיף להמתין כמעט עד סיום שלוש שנות כהונתו, לפני שהביא את הנושא לממשלה. נראה כי השר רבין המתין עד סיום סבב המינויים הבכירים. סבב זה הסתיים למעט החלפתו של אלוף פיקוד הצפון. לתפקיד זה מיועד האלוף יוסי פלד. תהליך המינויים, שהסתיים לא מכבר, היה מלווה במתח.

עתה, לאחר שנקבע סופית, שהרמטכ"ל יכהן עוד שנה, נפתח למעשה המאבק הלא רשמי על התפקיד, לאחר שרב־אלוף לוי יפרוש.

כי"ל אישרה מינוי רפי איתן ליו"ר מועצת המנהלים

סהרוב יפרוש באפריל

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מועצת המנהלים של כימיקלים לישראל אישרה אתמול את מינויו של רפי איתן לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של הקונצרן במקומו של ישראל סהרוב, המסיים את הקדנציה שלו בעוד חודש בדיוק.

רפי איתן הינו מועמדו של השר שרון והוא מונה באישור שר האוצר יצחק מודעי.

איתן הינו בעל עבר מפואר בתחום הפעילות המודיעינית ובאחרונה נקשר שמו גם לפרשת הרגל הישראלי בצי האמריקאי, ג'ון פולארד. איתן הוא חסר כל רקע כלכלי או ידע בתחום הכימיקלים.

שוק ההון

ירידות חדות

קרנות קלטו ההיצעים

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שוק המניות ספג אתמול מכת היצעים גדולה, שהביאה לירידות שערים בכל ענפי המסחר. אי וודאות, הנוגעת לעתידה של התכנית הכלכלית כמו גם משבר פיננסים הינם הסיבות העיקריות להיצעים.

מנהלי קרנות הנאמנות קלטו את ההיצעים רק בירידות שערים, בהן ירידות תלולות.

בעקבות פרסום המדד נרשמו ביקושים גדולים לאגרות החוב.

הדולר השחור התעורר. אתמול עלה מחירו ב־20 אג' לאחר תקופה ארוכה של קפאון.

ערך את העמוד: בועז שפירא

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: המלחין משה וילנסקי
על: תחרות הזמר (עמ' 2)

★

לאחר שעיין בחומר הראיות האריך השופט מעצר דמיאניוק ב־13 יום (עמ' 3)

★

שריר ידון במצרים על תנועת תיירות צליינית קופטית לישראל (עמ' 3)

★

התעשייה האווירית במו"מ עם חברה מפלו רידה על הקמת מפעל משותף (עמ' 4)

★

האוצר מציע: פטור מס במסלול חלופי למענקים למפעלים באזורי פיתוח (עמ' 4)

★

השווייצים הצביעו במשאל עם נגד הצטרפות מדינתם לאו"ם (עמ' 5)

★

הערכה במשטרה: ייתכן קשר בין הידי בתיירת לידי בחיילת בדרום (עמ' 6)

★

עדות ראייה: אורחות כבוד ו־30 ק"ג פלפל חריף — שי יום הולדת לזובין מהטה (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עד בהיר. ירושלים 6—17, הגולן 8—17, נהריה 13—19, צפת 7—16, חיפה 13—19, טבריה 13—23, נצרת 11—21, עפולה 11—22, שומרון 10—19, תל־אביב 12—20, לוד 11—21, יריחו 13—27, עזה 11—19, באר־שבע 14—27, אילת 8—21.

שערי הדולר

יציג	1.4869
נוסעים	1.7673
שחור	1.6200

בגליון זה 12 עמודים

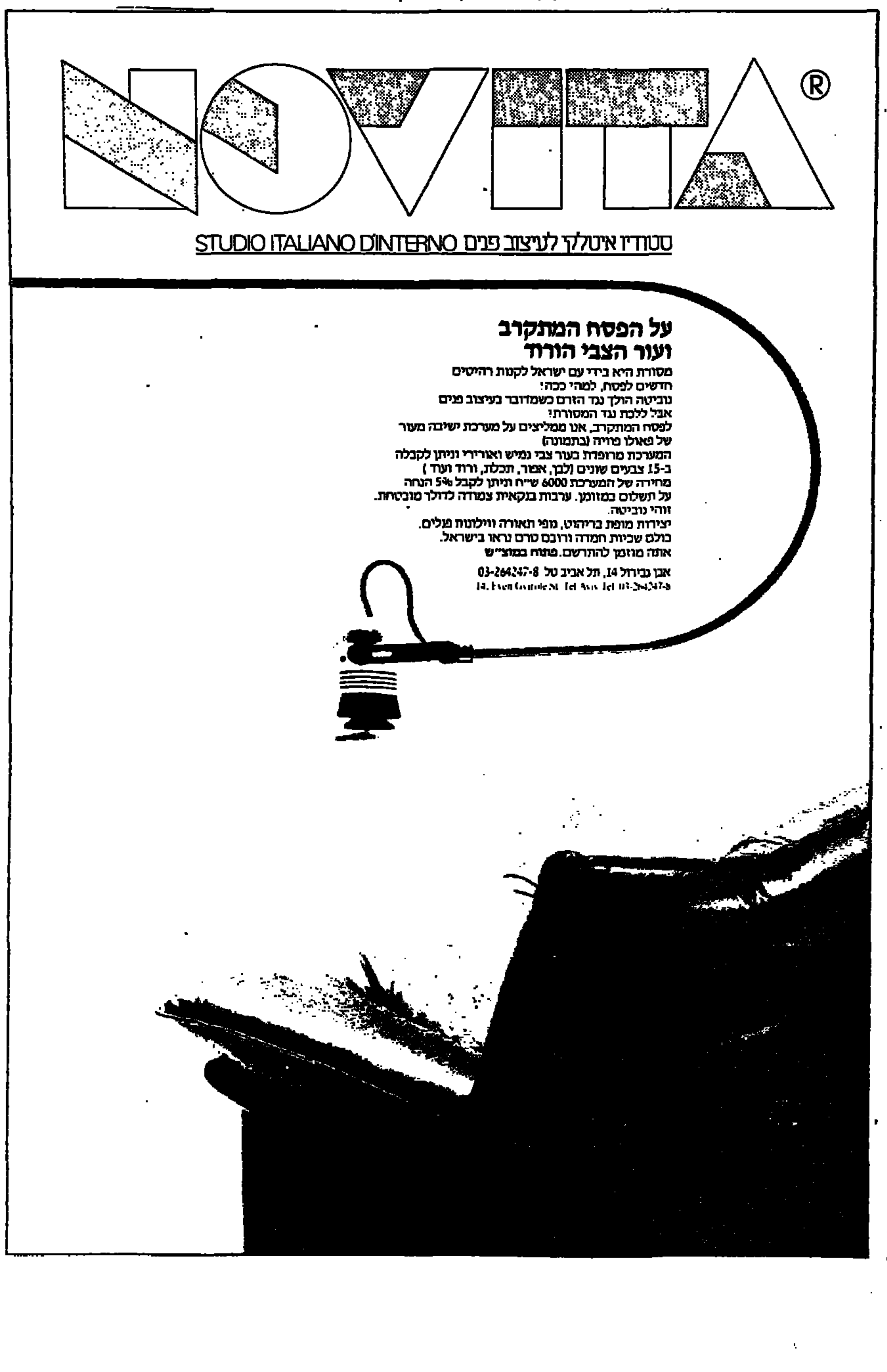

ראיתי שמעתי

מדוע נעדר הנשיא?

נשיא המדינה, חיים הרצוג, היה אמור להשתתף אתמול אחר־הצהריים בטקס הפתיחה של הכנס הבינלאומי על תפקיד בית המשפט בחברה. משתתפי הכנס, ביניהם שופטים ומשפטנים רבים מהארץ ומחו"ל הופתעו להיווכח כי הנשיא לא הגיע לכנס, אף שהיה צריך לשאת דברי ברכה. מיד החלו לפרוח ניחושים ושמועות, כאילו החליט הנשיא שלא להשתתף בכנס, כמחאה על שנשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר, וכל השופטים האחרים של בית־המשפט העליון נעדרו לפני שבועות אחדים מיום עיון על שלטון החוק במדינה, שהתקיים במשכן הנשיא.

דובר הנשיא, עמי גלוסקא הבהיר אמש כי הנשיא התכונן לבוא ואף הכין נאום, אבל נאלץ לבטל את השתתפותו מפאת מחלה. אגב, גם נשיא בית־המשפט העליון הודיע בשעתו כי נעדר מיום העיון בלשכת הנשיא משום שחש ברע.

ג.אוס

נשיא חיים הרצוג

אוהבים את שר החוץ הפיני

שר החוץ של פינלנד, פאבו מאטי ויירינן עוד לא סיים את ביקורו בישראל וכבר הוזמן לשוב ולבקר בה, על־ידי שר התיירות אברהם שריר.

אתמול נפגשו השניים בירושלים. שריר הזמין את האורח מפינלנד לבוא לביקור פרטי לארץ, לאחר שלפני כחודש בלבד ביקר השר הפיני במצרים. אתמול שוחחו גם שני השרים על אפשרות לעידוד תנועת תיירות־מרפא מפינלנד לישראל.

זהר בלומנקרנץ

מה לשרון ולכינור

בטקס הענקת אזרחות הכבוד של תל־אביב למנצח זובין מהטה, נתקל הכנר שלמה מינץ בשר אריאל שרון ובירך אותו בחמימות. אורח כבוד שישב ליד השר העיר באוזניו: "הוא כנר סולן ואתה כנר סולן. על כל פנים, אתה מתמחה להיות כנר סולן במדינה". "נקווה שכך יהיה", השיב שרון.

שמעון מאמש

מי היה בר־אבא בגלגולו הקודם?

סדרת הדרמה "מגידות הלב" בגלי צה"ל, חוגגת השבוע את התוכנית ה־30. קצת לרגל הזוגיה, קצת לכבוד פורים ובעיקר בגלל אישיותו של המרואיין, מספרת העורכת ערנה עברון, "התוכנית תהיה יוצאת־דופן ויהיה בה שילוב לא־רגיל של המנד מסורף והשקפת מקוריות על חברה ופוליטיקה".

המרואיין הוא השחקן שלמה בר־אבא. באחד הקטעים המכותרים של התוכנית, הוא מספר: "יש לי תחושה, שבאחד הגלגולים הקודמים שלי הייתי סוס של קוזק שרדף יהודים. הסוס הזה היה כבראה, עד לאיזה פוגרום איום ונורא. או הזה: הסוס הזה פורץ לפעמים מתוכי נגד רצוני ופתאום יוצאת איזו צהלה. יש לי קשר עמוק לסוס הזה".

התוכנית כוללת איפוא צהלות סוסים, אבל גם קטע מקורי של יאשק, צעקות אזרחות ועקת בגעגועים לאמו — תשודר בגלי־צה"ל ביום ו' בשבע בערב, וביום א' הבא ב־11 בערב.

ע.ר.

פיגארו בקדם־אירוויזיון

כוכבי תחרות הקדם־אירוויזיון היו מאתמול הספרים: אחד מהם, הספר יעקב בן שושן, הצליח במשך שעה וחצי לספף את ראשיהם של יותר מ־50 זמרים ורקדנים. הוא עבר מהדר להדר וכליו בידו, מיטיב את תסרוקתם של המשתתפים. תוכנם של כ־20 בקבוקי "שפי" (קצף לעיצוב) נמרח על ראשי האמנים. הכל למען ההצלחה.

ש.נרקה

בעריכת עירית רוזנבלום

20 אלף ד' הפסד לרשות השידור בשל עיצומי העיתונאים

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

הפסד של כ־20 אלף דולר נגרם אתמול לרשות השידור מעיצומי העיתונאים שבהם הפסיקו כליל את הקרנתם של תשדירי השירות בטלוויזיה, וביטלו את שידורי הפרסומת ברדיו בין השעות 6־9 בערב.

עיתונאי רשות השידור נקטו צעד זה במסגרת מאבק על תוספת שכר של 6 אחוז, המגיעה להם לדבריהם על פי הסכם השוואת מבלות השכר ביניהם לבין עובדי העיתונות הכתובה. סכסוך עבודה בעניין זה הוכרז כבר לפני שנה, אך הנהלת רשות השידור טרם פנתה לבית המשפט לברר רוכים לשלם את התוספת, אף על פי שהתחייבה לכך עוד בחודש מאי 1985. יו"ר הוועדה המקצועית של אגודת העיתונאים, איש הטלוויזיה שמעון טסלר, אמר אתמול כי העיתונאים יעשו כל מאמץ שמאבקם לא יפגע בצופי הטלוויזיה ובמאזיני הרדיו. עם זאת, צפויה החרפה של הצעדים, העלולה להביא בסופו של דבר להשבתה מוחלטת של השידורים.

בלבול בעניין הפנסיונרים עובדי המדינה

מאת שמשון אריליך,
סופר "הארץ"

בימים האחרונים פורסמו ידיעות, שניתן היה להבין מהן, כאילו יוגדלו אחוזי הפנסיה של עובדי המדינה, כתוצאה מהכללת שנות השירות בצה"ל במניין שנות העבודה המחושבות לצורכי פנסיה. כידוע, מקבל עובד המדינה פנסיה של 2 אחוז מהשכר השנתי עבור כל שנת עבודה.

מתברר כי העניין של חישוב שנות השירות הצבאי בפנסיה לא הוסדר כהלכה: מאז 1981, הוכר השירות בצה"ל לעובדי המדינה לצורך תוספת ותק, כל שנת שירות בצה"ל חושבה כאילו היתה שנת עבודה בשירות המדינה לצורך הוותק.

לפנסיונרים שפרשו לפני 1981, לא הוגדלה המשכורת הבסיסית המשמשת לחישוב הפנסיה על פי תוספת זו לוותק. עכשיו יתוקן הדבר. יהנו מתוספת זו כל אלה שלא הגיעו לתקרת הוותק שהיא 30 שנות עבודה.

הרוב אינו מקבל

חישוב אחוזי פנסיה עבור שנות שירות צבאי סדיר נעשה לגבי חלק מעובדי המדינה ואינו ניתן לרובם ולכל המבוטחים בקרנות הפנסיה ההסתדרותיות.

נהנים מזכות זו אנשי צבא קבע, המשטרה, שרותי בתי סוהר. הם זכאים להגיע ל־76 אחוז פנסיה לעומת תקרה של 70 אחוז ... עובדי המדינה האחרים וכל מבוטחי קרנות הפנסיה ההסתדרותיות. בנוסף לכך נהנים מהכרה באחוזי פנסיה עבור שנות שירות צבאי מי ששירתו בצבאות זרים ובמחתרות של ערב קום המדינה.

גורמים ציבוריים מרגישים שהפיצוי לאנשי צבא קבע, המשטרה ובתי סוהר במשכורת ובתנאי הפרישה המוקדמים ניתן בגלל תנאי עבודתם המיוחדים ואין קשר בין עבודה זו ובין חישוב השירות הסדיר בצה"ל לצורכי פנסיה.

כן סבורים אותם גורמים, שאין הצדקה להפלות לרעה את השרות בצה"ל לעומת שרות בצבאות ובמחתרות של ארץ המדינה.

פרס ומודעי אמורים להחליט תוך שבוע על סיוע לסו"ב

צמרת ההסתדרות מנעה דיון בוועד הפועל על המשבר ב"סולל־בונה"

צבי זרחיה ויהודית וינקלר
סופרי "הארץ"

ראש הממשלה ושר האוצר יחליטו על מתן הסיוע לפריסת חובותיה של סולל בונה. אם פרס ומודעי לא יסכמו הנושא בתוך שבוע ימים יוחזר הנושא להכרעה בממשלה. במקביל, צמרת ההסתדרות מנעה אתמול דיון במליאת הוועד הפועל על המשבר הפוקד את "סולל בונה", על תכנית ההבראה של הקונצרן לרבות הפיטורים והמתנים הצפויים בו.

בישיבת הממשלה העלו אחדים משרי המערך את נושא הסיוע לסולל בונה. לגבי סיוע לחברות בניה אחרות, הוסכם על ידי הממשלה, ראש הממשלה שר האוצר ושר הבינוי והשיכון לקבוע מי זכאי לסיוע.

שר התיירות אברהם שריר, העלה את הבעיות הכספיות של מלונות שיף. עוד הודיע שר האוצר על קשיים הכספיים של חברת קלרין. החולט שתוקם ועדת שרים שתבדוק דרכי סיוע למפעלים במצוקה מה־450 מיליון דולר שישוחררו משוק ההון.

שר התקשורת אמנון רובינשטיין, אמר כי יגיש לממשלה רשימה של בעלי עסקים ועסקים הנמצאים במצוקה ושלהם אין מליץ יושר בממשלה.

הצעת פרס

ראש הממשלה הציע לפרוס חלק מחובות סולל בונה לטווח ארוך, כאשר ההסתדרות תיקח על עצמה את החלק השני והממשלה עם בנק ישראל את היתרה. האשראי שיינתן להסתדרות יהיה בתנאי המשק.

סגן ראש הממשלה דוד לוי אמר שכל מה שיוסכם בעניין סולל בונה חייב לחול על כל ענף הבנייה. לוי תבע, כי הבראת סולל בונה לא תיעשה על ידי פיטורים בעיירות פיתוח. הוא הדגיש כי הוזהר מפני ההידרדרות בענף הבנייה ולא שמעו לו כי חשבו שהבעיה היא תקציב משרד השיכון והוא התכוון לכל ענף הבנייה.

שר הקליטה יעקב צור דחה בחריפות את הרמזים הפוליטיים שמשמיעים לאחרונה שרי הליכוד כלפי החברה.

פרס ביקש ממעבות לסייע לסו"ב

כפתוח הדיון בנושא סולל בונה, ביקש ראש הממשלה שהממשלה תסמיך אותו ואת שר האוצר לסייע לסולל בונה.

שרים אחרים הביעו התנגדות וטענו כי יש לסייע גם לחברות אחרות הנמצאות בקשיים. שר התקשורת אמנון רובינשטיין היה השר היחידי שהצביע נגד ההצעה כי ראש הממשלה ושר האוצר יסכמו בתוך שבוע על סיוע לסולל בונה וכי השר לוי יצורף לדיונים לסיוע בחברות בניה אחרות.

גורמים כלכליים בירושלים העריכו כי הממשלה בעצם אישרה אתמול פעם נוספת ביצוע קיצוץ בתקציבה אולם הביעו תקווה כי הקיצוץ הזה הפעם אכן יתבצע בפועל.

הדיון בהסתדרות

הוועד הפועל של ההסתדרות קיבל אתמול שורה של החלטות הנוגעות למדיניות הכלכלית. על יסוד תבנית הצמיחה שגובשה בוועדה המרכזת, ההסתדרות תובעת מהממשלה להכניס שינויים בתקציב המדינה, כדי למנוע הגדלת הפער החברתי ופגיעה במערכת הסוציאלית.

מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר ומזכיר חברת העובדים דני רוזוליו טענו כי הוצאת המשבר ב"סולל בונה" מהוקשר המשקי הרחב יהיה בעל משמעות פוליטית. השניים הודיעו, כי בעתיד ייערך דיון כולל על חברת העובדים.

דיון ועימותים

בהצעות לסדר היום של סיעות ר"צ הליכוד העלו הח"כים רן כהן ויעקב שמאי את הדרישה לדון לאלתר במשבר הפוקד את "סולל בונה" וקבלו על כך ששום פורום הסתדרותי לא טיפל עד כה בכך. השניים תבעו מקיסר ורוזוליו להסביר לוועד הפועל, מדוע הסתירו מנציגי הציבור עד כה את חומרת המצב ב"סולל בונה".

עיריית חיפה החכירה את הרכבל לחברה בבעלות יהודי ודרוזי

החברה החוכרת אמורה להשיג היתר הפעלה בשבתות

מאת נורית כהנא

אתמול נחתם סופית חוזה מסירת הרכבל בחיפה לידי חברה פרטית. מנהל החברה הכלכלית לפיתוח חיפה הנו ניצן מסר כי על פי החוזה החכירה העירייה את המוקד העליון של הרכבל, מבנה סטלה מאריס — להוציא המפלס העליון, שהוא מגרנות, אשר ישאר בבעלות עיריית חיפה ויהיה פתוח לציבור.

חלק המבנה העליון של הרכבל החוכר לחברת הרכבל חיפה בע"מ, בבעלות עו"ד נזיה חלבי מדלית אל כרמל והקבלן נחמן שכטמן מחיפה. חברת הרכבל רכשה את מתקן הרכבל מן העירייה במחיר 1.4 מליון דולר. הרכבל יופעל החל מן החודש הבא.

תחילת החוזה עם חברה פרטית בנושא הרכבל השלימה את פעולת המכירה של פרוייקט הרכבל ומסירתו לידיים פרטיות. מוקד הרכבל התחתון והמבנה בבת גלים הוחכרו כבר לפני חודשים לקבלן ברוך מקל.

במוקד התחתון של הרכבל מרכזות רוב המסעדות להפעלה, מרכזות ומסודרות. במוקד העליון מתחילים השבוע בהכנות להפעלת הרכבל.

ניצן מסר כי עד להפעלת הרכבל, אמורה החברה החוכרת להשיג היתר הפעלה בשבתות.

חברי הקואליציה בעיריית חיפה החליטו אתמול לקיים דיון נוסף בנושא הפעלת הרכבל.

לא ביקשו היתר לפרוטלית

... משרד ... המוזה ... בתשובה לשאלה, כי עד היום לא ... גורם כלשהו ... לקבל היתר עבודה להפעלת הפרוטלית בשבת. שר העבודה והרווחה משה קצב הודיע במכתב לראש העיר חיפה אריה גוראל, כי גם אם יפנה בבקשת היתר עבודה בשבת לא יתיר זאת.

גוראל הצביע נגד הצעה של עצמו

בעת ישיבת מועצת העיר חיפה שבעיריה אתמול בנושא הפעלת הרכבל בשבת, הציע ראש העיר אריה גוראל לאשר מעין החלטה כדבר הפעלת הרכבל במשך שבעה ימים בשבוע, בשלב מסוים, כנראה בשל נוכחות מועטה של חברי המערך, חזר בו, והציע שלא לתת בהצעה ולדחות את ההצבעה בדיון עד לאחר קיום דיון בין סיעתי. האופוזיציה בעירייה לחצה לקבל החלטה באותו ערב כדבר הצעת ראש העיר להפעיל את הרכבל במשך שבעה ימים בשבוע. בהצבעה שהתקיימה הסתבר, כי גוראל הצביע נגד הצעתו מראשית הישיבה.

התפטרות קוברסקי — על רקע מעורבות השר פרץ במשרדו

חרדים: בש"ס לחצו למנות איש מפלגה למנכ"ל ★ "הרב שך נתן אולטימטום"

מאת נדב שרגאי
"סופר הארץ"

מנכ"ל משרד הפנים חיים קוברסקי הודיע אתמול לשר הפנים הרב יצחק פרץ על התפטרותו מכהונת המנכ"ל בתום 16 שנות שירות. קוברסקי יפרוש מתפקידו ב־31 לאפריל. הרקע להתפטרות — מעורבות הולכת וגדלה של השר בעניינים השוטפים של המשרד והבדלי השקפות בין המנכ"ל לשר בשורה של נושאים.

גורמים בכירים במשרד הפנים, המקורבים למנכ"ל תיארו אותם את היחסים בינו לבין השר כקורקטיים והוגנים, אך ידעו גם לספר, כי מיום שסיים הרב פרץ את לימוד הנושאים העיקריים במשרד, החל השר מגלה מעורבות פעילה בניהול ענייני המשרד השוטפים. "בתקופת השר בורג ניהל המנכ"ל קוברסקי כמעט לבדו את המשרד כולו, ואילו בחדשים האחרונים, השתנה מעמדו של המנכ"ל לאחר שהשר פרץ החל לגלות דומיננטיות, אשר קוברסקי לא היה רגיל לה", הסביר אתמול בכיר בלשכת שר הפנים.

בין קוברסקי והשר התגלו ניגודי השקפות בשורה של נושאים ביניהם — חלוקת כספי המשרד, נושא הגבורה, הכנסיה הקופטית ושעון הקיץ. קוברסקי העריך, כי עתה יהיה המועד המתאים ביותר לפרישה הדרגית לשר על החלטתו.

פרץ ניסה להניא את השר, אולם ללא הועיל.

על אף כל הנאמר לעיל טענו אתמול חוגים חרדים כי הרקע להתפטרותו של קוברסקי נעוץ בלחצים הולכים וגוברים על השר פרץ מצד חוגים בש"ס, להחליף את המנכ"ל באיש המפלגה. לדברי אותם חוגים תבע הרב שך לפני כחודש ימים מהשר פרץ להחליף את קוברסקי במנכ"ל ש"ס אריה דרעי, אשר חפץ בתפקיד.

דובר משרד הפנים, שר הפנים עצמו ואריה דרעי הכחישו לפני מספר שבועות גירסה זו. על פי הגירסה המוכחשת מלפני שלושה שבועות, נתן הרב שך לשר פרץ אולטימטום עד ראש חודש אדר ב'. לפטר את קוברסקי ולא, יאלץ השר פרץ עצמו להגיש את התפטרותו.

שרי אופ"ק בכנס חרום

... ירידת ... החבית

... (ע"צ וע"ר). ועידת חירום של שרי הנפט של אופ"ק נפתחה אתמול בז'נבה, בעקבות התמוטטות מחירי הנפט ועל רקע חילוקי דעות עמוקים בתוך קרטל הנפט.

שר הנפט האלג'ירי, בלקאסם נאבי, אמר לפני פתיחת הוועידה, כי הוא מקווה ששר הנפט הסעודי שייך ימאני איננו צודק בבואתו. כי מחירי הנפט עלולים לרדת מ־15 דולר לחבית ל־8 דולרים.

שייך ימאני אמר לפני פתיחת הדיונים, "אנו נבדוק את כל האפשרויות".

לדבריו, הדרך הטובה ביותר, לאפשר למנוע אסון היא שיתוף פעולה בין מדינות אופ"ק לבין המדינות שאינן חברות בארגון זה, וביחוד בריטניה ונורווגיה.

אולם לונדון ואוסלו מסרבות לשתף פעולה, ודבר זה מדאיג משלחות רבות שבאו לוועידת החירום בז'נבה.

שיחת היום / ירח טל

עם: המלחין משה וילנסקי
על: תחרות קדם־האירוויזיון

לא חיפשתי מקוריות ישראלית

איך התרשמת מ־12 השירים הנבחרים?

שזה לא כל כך רע. מגוון מאוד. היו פה סגנונות שונים — רוסיים, צ'רלסטון אמריקאי, פב בון סנטימנטלי, פופ וזיזם...

האם בין כל הסגנונות מצאת גם סגנון ישראלי מקורי, או שמא כל השירים הם חיקוי של סגנונות זרים שבאופנה?

לא חיפשתי את המקוריות הישראלית בשירים ואני יודע שגם אלה שכתבו את השירים לא חיפשו זאת. כי בדרך כלל הכתיבה לאירוויזיון נעשית עם פזילה להצלחה מסחרית בפורום בין לאומי. ולכן אין מאמץ לאוריגינליות אלא לסטנדרט אירופי. בכל זאת מצאתי בשיר הזוכה, "לחיים" של חיים משה השפעה כלשהי משירים ישראליים מקוריים. גם בשיר שביצע בעזו שרעבי "הלהאי" היתה קצת אוריגינליות שנבעה מהישראליות הטבועה בדמו של המבצע.

אנחנו משתתפים בעת הזו בתחרות לצורך של הוצאות והצבעות. על איזה שיר אתה מהמר שיזכה במקום הראשון?

אני מניח שהשיר היחידי שמבטא חן בעיני, שיר מספר תשע "יושב", לא יזכה בכלל בגלל סגנונו המיושן כביכול. אני מניח שהשיר שהכי מנוגד לטעמי, כמו "העיר הגדולה" בביצועה של ריטה, הוא שעלול לזכות.

מדוע משה וילנסקי לא משתתף בקדם האירוויזיון כדי להעניק אולי את הניצחון לאירוויזיון הישראלי?

להשתתף בתחרות כזו זה מחייב לשאוף למקום ראשון וכדי להשיג זאת אני חייב לעשות פשרות ואני לא רוצה להתפשר וגם לא רוצה להשיג מקום אחרון. בכלל איני חושב שאירוויזיון בא לעודד את השירה הטובה. הוא בא לבדוק את הקהל.

אבל אם לשפוט לפי ההצלחה לה זוכה שירהלה שרון ושירי השירה בציבור, ודי שהקהל בכל זאת צמא לזמר העברי המקורי.

כן, אבל כאן מדובר בתחרות עם הפנים לאירופה ולא לישראל.

בהשוואה לשנים קודמות האם רמת השירים השנה בקדם האירוויזיון טובה, או גרועה יותר?

אני חושב שהשנה הרמה היתה טובה יותר משנים קודמות, הביצועים היו יפים ונקיים, והקלטות יפות. רמה מקצועית בין לאומית, אם כי לא לטעמי האישי.

האם נראית לך שיטת בחירת השירים?

בהחלט כן. זו שיטה שהעיזה על בחירת שירים על ידי ועדת מומחים. הנה אני נחשב כמומחה וטעמי רחוק מטעם הקהל הרחב.

מוטי גלעדי ושרי צוריאל אמש (צילום: דודו בכר)

"יבוא יום" — בגרוזיה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

"יבוא יום", בביצועם של שרי צוריאל ומוטי גלעדי (66 נקודות) ייצג את ישראל בתחרות האירוויזיון שתתקיים ב־3 באפריל בנורווגיה. המומים מהד כיה הבלתי צפויה שבו וצוריאל לבמה לשיר את השיר בו זכו ושאת מילותיו חיבר מוטי גלעדי הלחין ועיבד יורם צדוק וכיים ג'וקי אזיקין.

בתחילת הערב עסקן עשרות האנשים מאחורי הקלעים ב"טוטו אירוויזיון" משלהם. בסקום הראשון מאחורי הקלעים, התנוון הזמרת ריטה בשיר "שביל הבריחה" ו"בנבי בללייקה" בביצוע של דורון מזר.

העיתונאים הרבים כבר הספיקו לראיין ראיונות מוקדמים את הזמרה של ריטה ואת קרובי משפחתה שהגיעו מחו"ל, האחד מהם אף נשא זר פרחים ענק כדי להעניק לה אותו "ברגע שתזכה". אף על פי כן, האכזבה לא היתה גדולה מדי לריטה, המגמאת בתוכנית הקריירה הפוליטיקלית שלה, תוכניות רבות לזמן הקרוב. היא אמרה להעיף במשובר בביצוע האמה והשלים שירים לאריך גבן, בשיתוף פעולה הדוק כמי קלינשטין.

בינתיים נרגשים מוטי גלעדי ושרי צוריאל. לא מאמינים. אבל לאחר ששרו את השיר הזוכה בשנית, הם מודים כי הוחה להם הרגשה טובה. "מוטי צלצל ושאל אם אני רוצה להופיע איתו", סיפרה צוריאל על השיר ודרך ההצלחה שהוביליה את עצמו קודם להצעה.

מיד הם מפקיעים ראשונות לכתב רדיו נורווגיה ברכותים שיעשו הכל, לא לאכזב בתחרות בנורווגיה.

במקום השני הגיע השיר "נבני בללייקה" של דורון מזר עם 56 נקודות. אחריו חיים משה בשיר "לחיים" ואחריו תמר רוזה בשיר "נערה" ... דיקה דיסקוב בשיר "קפה או תה". למרות שמאחורי הקלעים נמשמע אנחות אכזבה הקהל, למרות לשני מחזות הכפיים נשמע מרוצה.

שר החוץ של פינלנד: יש לשתף את אש"ף בהליכי השלום

ירושלים (ע"ר). שר החוץ של פינלנד פאבו ויירינן, אמר אתמול כי ארצו ממשיכה להאמין כי יש לשתף את אש"ף בתהליך השלום במזה"ת.

בתום ביקור רשמי של שלושה ימים בישראל, אמר ויירינן כי דחה פנייה של שר החוץ יצחק שמיר כי פינלנד תשנה את עמדתה בעניין. הוא אמר "אין אנו יכולים לשנות את עמדתנו משום שהיא מבוססת על הערכתנו לגבי התפקיד הממשי שממלא אש"ף".

ויירינן הוסיף, כי יודיע למוסקווה באמצעות הצינורות הדיפלומטיים, כי ישראל מעוניינת בשיפור היחסים עם בריה"מ ובהגדלת מספר היהודים הסובייטיים העולים ארצה.

פינלנד מייצגת את האינטרסים הסובייטיים בישראל מאז ניתקה מוסקווה את הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל עקב מלחמת ששת הימים.

גורן מבקש מארה"ב עוד כסף לשטחים

מאת סופר "הארץ" בשטחים

מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, מבקש מהממשל האמריקאי ומגורמי הסיוע הבינלאומיים בארה"ב להגדיל את תקציביהם המיועדים לפיתוח הגדה והרצועה.

גורן הגיע אתמול לוואשינגטון לביקור בן שבועיים, שבמהלכו ייפגש עם אנשי משרד החוץ האמריקאי, ועם ראשי האירגונים הבינלאומיים. המגישים סיוע לתושבי השטחים. המתאם יציג לפניהם את הישגי המינהל האזרחי בשיפור איכות החיים בשטחים, ויסקור את תחומי הפיתוח השונים, שבהם השקיע המינהל יותר מחצי מיליארד דולר בשנת הכספים האחרונה.

יצויין כי באחרונה נמתחה ב־משרד החוץ האמריקאי ביקורת נוקבת על מדיניות ישראל בשטחים, בכל הנוגע ל"שיפור איכות החיים" של התושבים.

המעלות של אל על

		המטמפרטורות אתמול		מכסי מכסי	מכסי מינימום	
אמסטרדם	−4	10	מ"ח	1	7
אתונה	7	12	מ"ח	6	10
בוקרשט	0	2	שלג	—	—
ביירות	6	11	מ"ח	−1	13
ווינה	3	8	בהיר	3	5
זנבה	4	8	מ"ח	2	11
לונדון	6	13	מעונן	4	13
ליסבון	10	15	גשום	2	18
מדריד	9	14	מעונן	1	17
ניו־יורק	5	13	מ"ח	5	17
פאריס	10	17	בהיר	3	14
פרנקפורט	4	11	בהיר	4	10
ציריך	3	8	בהיר	—	—
קהיר	12	25	בהיר	13	25
קופנהגן	0	4	מעונן	0	1
רומא	10	16	מעונן	6	18
שטוקהולם	−5	1	מעונן	−3	2

השמש הישראלי ELALאלעל

אמש בבידור / דובי לנץ

יכול להיות יותר גרוע

כל שנה נאמר על תחרות הקדם־אירוויזיון שלא תיתכן תחרות יותר גרועה, והנה כל שנה אנחנו מתבדים — יכול להיות יותר גרוע, מה שני מעלתה של התחרות בכך שכל שירה (אולי מלבד הזוכה) נשכחים עד לשנה שאחריה. וכך יהיה גם עם שירי התחרות הנוכחת. תערובת של הבי תה וצי קפה, שירים שהם שעטנז אירוויזיוני כמו "נבני לי בבאלאלייקה" של דורון מזר, "לילה לילה" של צביקה פיק ו"יבוא יום" של מוטי גלעדי ושרי צוריאל, בצד שירי "ארץ ישראל" שנכתבו כאילו לפני 30 שנה כמו "גיטרה" של שולה חן, בצד שירה של דיטה שהיא השיר היהודי שדומה לשה עקורה במוסיקה בעולם היום, ובצד שני שירים מזרחיים כמו אלה של חיים משה ובעזו שרעבי. מכל המישמש הזה כל שיר היה יכול לזכות. וכך זכה מי שזכה. יש רק להתעודד בעובדה שלעומת השנה, בשנה הבאה יהיה הרבה יותר גרוע.

התנצלות

אני החתום מטה מתנצל בזאת בפני ציבור החונים, עיריית תל אביב ותושבי איילון על המעלה בתקלות של חניון היכל התרבות ביום שבת. עם כל הנפגעים סליחה. לציבור שהוזה יוחזר כספו.

ראובן גרוס בע"מ

מוסף מחשבים עיתון "הארץ"

יופיע ביום ד' 26/3/86

חברות המעוניינות לפרסם נא להתקשר 824261 רפי (305)

לשרה וולובלסקי
לדוד ועמי קרני
לרינה וחיים גירון
ולבני משפחתם

השתתפותנו בצערכם במות אב המשפחה

שלום וולובלסקי ז"ל

הנהלת "אופטימיק"

בכאב רב אנו מודיעים על פטירתה של

חנה אופיר (פישר) לבית כ"ץ

ההלויה תתקיים היום יום שני ו' באדר ב' תשמ"ו 17.3.86 בשעה 10 בבוקר בבית העלמין בכפר סמיר

המתאבלים: בעלה: ד"ר אברהם אופיר
בניה: ארנון אופיר וב"ב
אודי מיניק
בתה: דליה אורן וב"ב

איגוד ערים אזור חיפה (ביוב)
המכון לטיהור שופכין מכרז 1/86

למכירת בוצה — חומר אורגני.

איגוד ערים אזור חיפה (ביוב) — מכון טיהור מי־שופכין מאריך את התאריך להגשת המכרז הנ"ל עד ל־28.3.86 בשעה 12, שאר הסעיפים נשארים כמו בפירסום הראשון.

גיורא פישר יו"ר
איגוד ערים אזור חיפה

במלאת שלושים לפטירת אמנו וסבתנו היקרה

מינצה לופו ז"ל

תתקיים אזכרה והקמת מצבה ביום רביעי ח' אדר ב' תשמ"ו 19.3.86 בשעה 3.30 אחר הצהריים בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה. נפגשים בשער הראשי

משפחת יניב (לופו)
חיפה

סטודנטים דרוזים תובעים לחסל ועדת החינוך לעדתם

"נועדה לגדל דור חסר תודעה לאומית"

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

סטודנטים דרוזים הלומדים באוניברסיטה העברית בירושלים, תובעים משר החינוך לחסל את ועדת החינוך לדרוזים הפועלת במשרד. בראשות בן עדתם, סלמאן פלאח.

בעצומה ששלחו אתמול הסטודנטים ליצחק נבון, הם טוענים, כי הוועדה הפועלת בהשראת הממסד, מעוניינת לנתק את הדרוזים מה מורשת הערבית. בין השאר, היא עושה זאת, באמצעות ספרי לימוד על מורשת דרוזית ייחודית, כביכול, וכוונתה לגדל דור חסר תודעה לאומית, ציונות ונבוע.

הסטודנטים מציינים, כי הוועדה ממנה לתפקיד מנהים ומפקחים, אנשי שלומה ונציגי משפחות גדולות. ספרי הלימוד שהכניסה למיגזר הדרוזי, משנת 78, לא עברו את שלב הבדיקה המקובל באמצעות מחלקות ניסוי; חלק מתהכנים של ספרי המורשה הדרוזית, מנוגדים ליסודות האמונה הדרוזית. טענה נוספת היא, שהרמה הנמוכה של החינוך במיגזר זה באה לידי ביטוי בעובדה, שרק 3 עד 8 אחוזים מכלל בני העדה, מגיעים לאוניברסיטאות.

יו"ד המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך, דוד פדר, אמר בתגובה, כי אין מדובר במאבק להעלאת רמת החינוך במיגזר הדרוזי, אלא במאבק פוליטי של קבוצה, הגורסת שהדרוזים צריכים להיות חלק מהמורשת הערבית.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

פנחס ודובינסקי
בן דוד ושושנה ז"ל

ההלויה תתקיים היום יום שני ו' אדר ב' תשמ"ו 17.3.86 בשעה 13.45 בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים

המשפחה המתאבלת

בצער רב ובכאב אנו מודיעים על פטירתה של אשת נעורי, אמנו, סבתנו אחותי ובתי היקרה

דבורה אנקר

ההלויה תצא היום יום שני ו' אדר ב' תשמ"ו 17.3.86 בעה 2.45 אחה"צ מבית המנוחה רח' הרצוג 14 רעננה לבית העלמין הישן ברעננה

המתאבלים:
בעלה: עזרא אנקר
בנה: דורון וחנה אנקר וב"ב
בתה: מיכל ויוסף פילוס וב"ב
אחותה: סילביה ודוד הבר וב"ב
האם: פסיה רוהר
ומשפחות: גפן, כפרי, אנקור, סמילנסקי ופילוס וב"ב

לאחר שעיין בחומר הראיות האריך השופט מעצר דמיאניוק ב־13 יום

בידי החוקרים עדויות של אנשים שזיהו באופן ודאי את דמיאניוק ואשר יעידו על כך במשפטו ★ דמיאניוק דבק בגרסתו כי מעולם לא היה במחנה טרבלינקה

מאת ראובן שפירא, סופר "הארץ"

חוקרי המשטרה ואנשי הפרקליטות, העוסקים בחקירת הפושע הנאצי איוון דמיאניוק ובהכנת כתב אישום נגדו משוכנעים כי בידיהם ראיות חד משמעיות המזהות באופן מוחלט את דמיאניוק עם הפושע האוקראיני איוון האיום שביצע מעשי רצח בטרבלינקה. זאת בניגוד להכחשותיו של איוון דמיאניוק. בידי החוקרים עדויות של אנשים שזיהו באופן ודאי את דמיאניוק ואשר יעידו על כך במשפטו. כמו כן יש בידי החוקרים תמונות של הפושע הנאצי במחנה טרבלינקה שעל פיהן ניתן לזהות בוודאות את דמיאניוק המוחזק בכלא בישראל.

לפי התמונות מתברר כי תווי הפנים הבסיסיים ומבנה הגוף של דמיאניוק לא השתנו בהרבה מאז פעילותו במחנה ההשמדה טרבלינקה. הוא זוהה גם לפי סימנים שונים בפניו ועל גופו.

אתמול, במועדון הסוהרים של כלא איילון ברמלה שהוסב לשעה קלה לבית משפט, מול סוללה של עשרות עיתונאים, צלמים וצוותי טלוויזיה מהארץ ומהעולם, האריך נשיא בית המשפט השלום בירושלים השופט אהרן שכוהו את מעצרו של איוון דמיאניוק ב־13 ימים נוספים. בהחלטתו אמר השופט: "לאור הצורך לבחון חומר נוסף שמתווסף לחומר הקיים ובדיקה מדוקדקת וזהירה של עדויות הזיהוי של החשוד כאיוון האיום, המעמידה בספק את גרסתו שמעולם לא היה במחנה טרבלינקה, הנני מורה על המשך מעצרו לתקופה של 13 ימים להשלמת החקירה".

לפני כן אמר ראש צוות החקירה המשטרתי נצ"מ אלכס אישלום כי המשטרה הביאה לבית המשפט חומר הכולל עדויות של ניצולים שזיהו את החשוד על סמך תמונות שלו. נצ"מ איש שלום גילה כי רק בימים האחרונים הגיע לידי צוות החקירה חומר רב נוסף של עדויות בקשר למעשיו של החשוד ולזיהוי שלו והחוקרים שוקדים עתה על לימוד ועיבוד החומר. הוא ביקש הארכת מעצר ל־13 ימים בלבד כדי להשלים 30 ימי מעצר שלאחריהם יהיה צורך בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה להמשך המעצר.

במשך כרבע שעה הציג נצ"מ אישלום לשופט קלסרים ותיקים ובהם תמונות של דמיאניוק ועדויות לגבי הזיהוי שלו. השופט עיין בהם בקפידה, ביקש וקיבל הסברים לגבי התמונות ונסיבות הצילום והזיהוי.

משירות בתי הסוהר נמסר כי איוון דמיאניוק מנהל סדר יום רגיל בכלא, אוכל בתיאבון ומצב בריאותו טוב. הוא החל לנהל מילון עברי וכבר למד כמה מילים בעברית כמו בוקר טוב, שלום, לחם, רוצה לישון. דמיאניוק שומר על כושר גופני ולדברי סוהריו הוא מבצע בחצר המיוחדת לו בשעת הטיול היומית 50 שכיבות שמיכה בכל יום.

דמיאניוק מובל ע"י שוטרים להארכת מעצרו (צילום: עוזי קרן)

קידם את חוקריו בבוקר טוב עליז

כאשר שאל השופט את דמיאניוק אם יש לו מה לומר השיב החשוד באמצעות מתורגמן קצין המשטרה איזיה סגלמן, כי אין לו מה להגיד עכשיו. דמיאניוק ביקש מהשופט להורות לשלטונות שירות בתי הסוהר לאפשר לו להתקשר בטלפון עם משפחתו בארה"ב כי הוא "מרגיש עצמו כמו בבריה"מ".

כאן התפתח דו־שיח קצר בין השופט לבין דמיאניוק באמצעות המתורגמן.

השופט אהרן שכוהו שאל: "מה יש בבריה"מ?"

דמיאניוק: "גם שם לא נותנים להתקשר".

קצין המשטרה איש־שלום: "יש לדמיאניוק קשר מכתבים עם משפחתו. הוא כתב מכתב שנשלח".

דמיאניוק: "לא יכול להיות שבמדינה דמוקראטית לא יתנו להתקשר עם קרובי משפחתי".

השופט שכוהו אהרן: "אם יבואו הנה קרובי המשפחה הם יוכלו לשוחח אתו".

דמיאניוק: "ארה"ב מדינה דמוקראטית שם נותנים להתקשר למשפחה".

השופט: "אם ארה"ב היא מדינה דמוקראטית החשוד צריך להיות סמוך ובטוח שישראל היא מדינה לא פחות דמוקראטית".

איוון דמיאניוק הובא לדיון המשפטי אתמול כשהוא כבול באזיקים בידיו מתא המאסר שלו הסמוך למועדון הסוהרים של כלא איילון. הוא היה לבוש בגד ליפת האסירים הזומה שהביא מארה"ב ומצב רוחו היה מרומם. הוא הרבה לחייך לעבר אנשי המשטרה והפרקליטות. כאשר הבחין בנצ"מ אלכס איש־שלום ובסנ"צ פנחס רוסק ראש המפלג לחקירת פשעי הנאצים שחוקר אותו בשבועיים האחרונים הוא קידם אותם ב"בוקר טוב" עליז בעברית ובנפנוף יד, כמו מי שפגש חברים. במשך הדיון הקצר שנמשך כחצי שעה הוא ישב נינוח, רגליו שלובות, הקשיב בעירנות לדיון. מדי פעם החליף משפטים עם המתורגמן.

התביעה בביה"ד הצבאי:

נהג המונית מלוד נאבק עד אפיסת כוחות עם המחבל שתקפו

מאת נחמיה אמיתי, סופרת "הארץ" ברמלה

נהג המונית מלוד, אברהם לוי נאבק קשות עם המחבל שניסה להרגו לפני כחודשיים, כך עולה מדברי התובע סגן גיל גרשוני, אתמול, בבית המשפט הצבאי בלוד. כשהאוקרה נשמט מידי המחבל ניסה לוי לצאת מהמכונית אך עבר האוזר עמים סולימן דקר אותו בסכין בכתפו השמאלית. לוי הריץ את האוקרה כיוון אותו לעבר המחבל אך הוא לא פעל בשל תקלה באוקרה. לאחר מכן החל המחבל לרדוף אחרי לוי ודקר אותו פעמיים נוספות. במאבק המתמשך איבד לוי דם רב והמחבל אחז שוב באוקרה ושוב האוקרה לא ירה בשל תקלה. אורות מכונית שהתקרבה אל המקום הבריחו את המחבל. לוי הגיע באפיסת כוחות אל אם הדרך ושם נאסף לקיבוץ נחבש והובהל לבית החולים אסף הרופא. התובע הצבאי סגן גרשוני ביקש משפט בית המשפט הצבאי בלוד, אל"מ אהרן אלפרן לעצור את החשוד עד תום ההליכים נגדו.

כוחות הביטחון
הרסו בית המחבל

סופר "הארץ" בשטחים מוסר: כוחות הביטחון הרסו אתמול את דירתו של עבאס אחמד סלימאן, בן 29 מהכפר בית עור אלתחתא, החשוד ברקירת נהג המונית הישראלי אברהם לוי.

במהלך הריסת דירתו אתמול, נסגר כביש רמאללה לטרון, העובר ליד הכפר בית עור אלתחתא, למשך רבע שעה.

4 חיילי צד"ל נפצעו בתקרית בדרום לבנון

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" במטולה

ארבעה חיילים מצבא דרום לבנון נפצעו אתמול באורח קל בתקרית אש בדרום לבנון. חולית מחבלים ניסתה לחדור לתוך איזור הביטחון באיזור הכפר כונין שבמערב תחום רצועת הביטחון. חיילי צד"ל עצרו אותם ומנעו את חדירתם אל תוך האיזור. במהלך חילופי האש נפצעו כאמור ארבעה חיילים מצד"ל והמחבלים הצליחו להימלט. במקום נמצאו טילי לאו ופצצות אר.פי.ג'י. לאחרונה גדל מספר נסיונות המחבלים לחדור למטרות פיגוע אל תוך איזור הביטחון ומשם לשטח ישראל.

מטעני חבלה בי"ם ובחיפה

(עו). מטען חבלה קטן נתגלה ביום ו' ונפרק בשלום, מתחת למכונית שחנתה ליד בית ההארחה "משכנות שאננים" בירושלים.

המטען נתגלה סמוך לשעה 09.45 על־ידי משה פרץ, עובד האחזקה של המקום. "כמו בכל יום יצאתי החוצה כדי לטאטא את החניה", סיפר פרץ, בן 46, אב לשבעה ילדים. "מתחת למכונית של המנהל, הנמצא כבר כמה שבועות בחו"ל, ראיתי משהו כמו קופסא. חשבתי שזה לכלוך והכנסתי את המטאטא אבל הרגשתי שזה משהו כבד".

בעזרת המטאטא הוציא פרץ את המטען מתחת למכונית ואז גילה להדהמתו כי זהו מטען חבלה. הוא רץ אל הכביש ומיהר להזעיק את המשטרה.

חבלנים הגיעו למקום במהירות והצליחו לפרק את המטען בעזרת הרובוט בלי שנגרם כל נזק. ההשערה היא, כי המטען הונח בשעות הלילה או לפנות בוקר.

מטען התפוצץ בחיפה

מטען חומר נפץ התפוצץ אתמול בתחנת אוטובוסים ברחוב הגיבורים במערב אזור התחתית בחיפה. כתוצאה מכך נשרפה התחנה, אך לא היו נפגעים. הפיצוץ אירע סמוך לשעה 13.30, בתחנת האוטובוס השוכנת בקטע שבין רחוב מאיר לרחוב עירוני.

למקום הפיצוץ הגיע מפקד המרחב תת־ניצב יעקב חביב וצוות חוקרים וכן חבלני המשטרה, שהחלו בסריקות מחשש להטמנת מטעני נפץ נוספים.

מאז הרצח בראס בורקה

המצרים שיפרו המערך הרפואי בדרום סיני

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

מאז הרצח של שבעת הישראלים בראס בורקה, שיפרו השלטונות המצריים את המערך הרפואי שלהם בכל דרום סיני — כך עולה מבדיקה שהשלים סופר "הארץ".

מהבדיקה עולה, כי בנקודת הגבול בטאבה, ממוקמים דרך קבע רופא אחד או שניים, ברהב מוצב רופא וציוד רפואי, בנואיבה ממוקמת מרפאה ורופאים הערוכים ומוכנים לקלוט כל אסון באיזור דרום סיני. כמו כן, בשארם־א־שייך קיים בית־חולים שבו הוכנס ציוד חדיש.

באחרונה ציינו גורמים בצה"ל וכן גורמי תיירות באילת, כי בעקבות האסון בראס בורקה שבו כמה מהנפגעים מתו מאובדן דם לאחר שלא קיבלו עזרה, נרתעים מטיילים ישראלים לעבור לדרום סיני.

קריאת הקונסול

קונסול מצרים באילת, חסן עיסא, אמר אתמול ל"הארץ", כי הוא קורא לכל הישראלים לבקר בדרום סיני בלא חשש. הוא הוסיף, כי מאז ומתמיד היו רופאים, ורופאים טובים בדרום סיני ובכל הנקודות בהן מגיעים תיירים, קרי — טאבה, דהב, נואיבה, סנטה קטרינה ושארם־א־שייך.

עיסא אמר, כי השלטונות המצריים ערוכים לכל אסון, קרי תאונות דרכים או תאונות סביבה הפעולות להוגים בדרום־סיני. בקראו לישראלים לבקר בדרום סיני אמר: "זוהי נורמליזציה וכך צריך להיות".

נדחו המלצות ועדת גבאי לצמצום זכויותיהם של התושבים החוזרים

צור: אין ודאות כי בכך תימנע ירידה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר הקליטה יעקב צור דוחה בשלב זה את המלצות ועדת גבאי לצמצום זכויותיהם של התושבים החוזרים לישראל. בתשובה לשאלת הארץ אמר שר הקליטה כי אין שום ודאות שהקטנת הזכויות תמנע ירידה. יישום ההמלצות יפגע במאמצים הנעשים על ידי משרד הקליטה להחזרת ישראלים ארצה. השר צור ייפגש בקרוב עם שר האוצר יצחק מודעי לדיון במסקנות הוועדה. עד אז, יימשכו הדיונים בין הצוותים המקצועיים.

ועדה בינמשרדית בראשותו של סגן הממונה על הכנסות המדינה יורם גבאי ממליצה להפחית בזכויות התושבים החוזרים. במצב הקיים כעת, מקבל תושב חוזר אשר שהה בחו"ל שנתיים ויותר, פטור מלא מכל מיסי היבוא על שורה ארוכה של מוצרים הכוללת בין השאר מוצרים עתירי מס כמו מקרר טלוויזיה מכונת כביסה וכו'. היקף הפטור במיצוי מלא של הזכויות משמעותו רווח של בעשרות אלפים דולר לכל יחידה משפחתית חוזרת.

הוועדה קבעה שהיקף כזה, של סיוע לישראלים השוהים בחו"ל תקופה כה קצרה אינו סביר ואף מעודד אותם ישראלים להאריך שהותם לשנתיים, כדי לנצל את היקף הזכויות השווה לעיתים ליותר משנה וחצי של עבודה. הוועדה מצאה עוד שברוב המקרים התושבים החוזרים רוכשים את המוצרים ערב שובם ארצה, כדי להנות מהפטור ולמעשה אין אלה המוצרים שבהם השתמשו בחו"ל.

הוועדה ממליצה שזכויות של תושבים חוזרים אשר שהו בחו"ל מספר שנים רב לא ישונו. כמו כן סבורה שתחולת השינוי תהיה רק שנה לאחר אישור התקנות ביחס לתושבים חוזרים רב שנים ביחס לשליחים חוזרים. בכך ימנע מצב שבו ייפגעו ישראלים המבקשים לחזור ארצה בתקופה הקרובה.

הוועדה אינה רואה בצעדים האמורים ניסיון לחיסכון כספי. אלא, ליצירת מערכת זכויות סבירה ובלתי מגומות והיא אף ממליצה להעביר חלק מהסכום הנחסך בביטול הפטור למשרד הקליטה לצורך פעילויות שוטפות הקשורות למניעת ירידה ועידוד חזרה של תושבים.

שריר ידון במצרים על תנועת תיירות צליינית קופטית לישראל

הסביר לאב השכול ראובן באום חשיבות ביקורו בקהיר

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

נושא עידוד תנועת תיירות צליינית־קופטית ממצרים לישראל, כלול במרכז נושאי השיחות שיקיים שר התיירות אברהם שריר בביקורו במצרים. אתמול ביקר השר בכנסיה הקופטית השנויה במחלוקת, בדיר אל סולטן ונפגש עם הנציגים החבשיים במקום. הכומר הקופטי שוהה בעת בחו"ל ולא יכול היה להצטרף לביקור. בכלל הסכסוך אוסרה הכנסיה הקופטית במצרים על שישה מיליון מאמיניה לבוא ולבקר בישראל. מתוכם אמור שריר לצאת לביקור גומלין בן חמישה ימים במצרים.

לסופר "הארץ" נודע אתמול, כי בסוף השבוע נפגש שר התיירות עם שגריר ישראל במצרים משה ששון לתיאום וגיבוש תוכנית העבודה והמפגשים. בין הנושאים שיעלה שריר בשיחותיו עם עמיתו המצרי פואד סולטן — עידוד תנועת תיירות מוסלמית; תיירות חופים; עידוד תנועת תיירות נוער וסטודנטים; עידוד תנועת תיירות מקצועית; ארגון שבועות תיירות הדדיות בשתי הארצות; השתתפות בירידים; עידוד תנועת תיירות מרפא; ביקורי משלחות ואנשי תקשורת; עידוד תיירות צלילה והרחבה אפשרות של הטיסות מאילת לסנטה קטרינה שבסיני. נושא אחר שידון: עידוד תנועת תיירות בארצות שלישיות: לישראל ולמצרים הסכם בהקשר זה שנחתם בעת ביקורו בחודש אוגוסט האחרון של שר התיירות לשעבר אשר לא קוים במלואו. עוד נודע, כי שר התיירות שוחח בסוף השבוע בטלפון עם ראובן באום מירושלים, ששיכל את בנו ברצח שבעת הישראלים בראס בורקה בחולות סיני. האב השכול פנה במכתב לראש הממשלה ולשרים וכן קרא לממשלה שלא לאשר את נסיעתו של שר התיירות למצרים, לפני שישראל תקבל לידיה ההסברים ודו"ח החקירה על הטבח. שריר הסביר לאב השכול בטלפון את חשיבות ביקורו בקהיר.

קלטת דברי אברהם שריר — ציוד חובה בכל לשכות התיירות בחו"ל

במסגרת היערכות המשרד לירידה צפויה בתנועת התיירות

מאת זוהר בלומנקרנץ,
סופר "הארץ"
לענייני תיירות

משרד התיירות החל בפעולות מיוחדות בחו"ל לעידוד תנועת התיירות לישראל, בעקבות הפיגועים האחרונים. מהעתק מסמך חסוי הנושא את הכותרת "פעולות מיוחדות כתוצאה מהפיגועים ברומא ובווינה ואכילה לאורו" שהוכן במשרד התיירות, ושהגיע אתמול לידי סופר "הארץ" עולה, כי המשרד הממשלתי גיבש שורה של צעדים בלתי שגרתיים שנועדו להתמודד, עם הירידה הצפויה בתנועת התיירות לישראל, כתוצאה מהאירועים הביטחוניים האחרונים. על פי המסמך מדובר בין השאר בהכנתה של קסטה מוקלטת עם שדר מאת שר התיירות אברהם שריר, שתהיה מיועדת לראשי ארגונים וסוכני תיירות בארה"ב, הרוצים לבטל את נסיעותם לישראל. הימצאותה של קלטת מסוג זה תהיה על פי המסמך חובה בכל לשכת תיירות. עוד עולה מהמסמך, כי על פי מידע שהתקבל במשרד התיירות מחברות התעופה "יש האטה בהזמנות לקיץ" לכן "יש להתחיל במבצעי פרסומת לחיזוק המכירות לאביב ולקיץ".

גור: הגרעון בקופ"ח — פרי מחדל של הממשלה

מאת יהודה שרוני,
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"הגרעון בקופת החולים הינו פרי מחדל של הממשלה. אילו התקבלה החלטה לסייע לקופה בזמן הנכון, כי אז היה מצטמצם גרעון הקופה העומד כיום על 140 מיליון דולר", אמר אתמול שר הבריאות מרדכי גור, במועצה הכלכלית חברתית של מפלגת העבודה.

גור הוסיף: חלק מהמשבר בקופת החולים הינו פרי מדיניות לא נכונה של משרד האוצר, ונבע מתוך התנכלות לקופת החולים. המינוי של גדיש נעשה ביוזמת שר האוצר, והתחייבנו לקבל מראש את מסקנותיו הגם שהן קשות ליישום.

גדיש המליץ על מסגרת תקציבית עבור קופת החולים לשנת 1986/87 של 680 מיליון דולר. בתקציב המדינה מופיע סכום של 667 מיליון דולר. יש ליישם את המלצות יעקב גדיש, ולא, המדינה תצליח אולי לבלום את האינפלציה ולהבריא את המשק, אולם את המחיר תשלם הרפואה הציבורית שתתמוטט, הוסיף גור.

חייל צה"ל נפצע בדרום מפליטת כדור מנשקו

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בחקירת נסיבות פציעתו של חייל צה"ל אשר נמצא שלשום בלילה בדרום כשהוא פצוע על הכביש ונשקו לידו נמצא, כי החייל דרך את נשקו וכדור נפלט ופצעו. החשד כי מדובר באירוע פלילי או חבלני התבדה.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

בדיסקונט לא חוסכים בשיפורים בתוכניות החסכון

בבנק דיסקונט לא חוסכים מאמץ ולא חוסכים בשיפורים ובהטבות בתוכניות החסכון. כל זה כדי שיהיה לך כדאי יותר לנצל את ההזדמנות האחרונה להצטרף לתוכנית החסכון „יתרון למתמיד" ולחסוך בתנאים משופרים ב„יתרון רב־תשואה".

2 תוכניות חסכון טובות של דיסקונט הן עכשיו טובות עוד יותר:

שיפורים ב„יתרון למתמיד"

תוכנית חסכון זו נסגרת לציבור ב־31 למרס 86. עד ה־31 במרס תוכל ליהנות משורה של יתרונות ושיפורים:
* בדיסקונט — כבר אחרי השנה השנייה תקבל מענק צמוד בשיעור 5%.
* המענק גדל והולך בהדרגה — ואחרי 8 שנים תקבל מענק שיא של 18% המהווה תשואה שנתית של 6.6%!
* תקבל מענק בגובה מלוא עליית המדד של חודש משיכת הכספים, בתחנות היציאה מהתוכנית.
* תקבל הצמדה מלאה וריבית צמודה — על הקרן ועל המענקים.

שיפורים ב„יתרון רב־תשואה"

תנאי היציאה בתחנות המשיכה מהתוכנית שופרו:
* היוצאים ביולי או באוקטובר 86, יקבלו ריבית משופרת על בסיס פריים.
* היוצאים בדצמבר 86, במרץ 87 או באוגוסט 87, יקבלו ריבית פריים מלאה.
* היוצאים בתום שנתיים יקבלו 95% מהפרשי ההצמדה והריבית.
* היוצאים ביום 30.6.88, יקבלו 100% הפרשי הצמדה + 6% ריבית שנתית צמודה.

בלעדי לדיסקונט: 8 תחנות יציאה מהתוכנית כאשר תחנת היציאה אינה מוגבלת ליום אחד בחודש ויכולה להתבצע בכל יום בחודש.

הצטרף בטלבנק דיסקונט 03-639888, 03-639777 עשרים וארבע שעות ביממה, או היכנס לסניף דיסקונט כבר היום ובקש מהדיסקונטאי להציג בפניך את פרטי התוכניות ולרשום אותך כמפקיד.

לתשומת לבך:
– כל הרווחים בתוכניות פטורים לחלוטין ממס.
– ההטבות בשתי התוכניות הן לתקופה מוגבלת.
– הבנק רשאי להפסיק קבלת הפקדות לתוכניות בכל עת.

בנק דיסקונט

עיריית חיפה

מכרז פומבי מס' 8/86

העברת זכויות חכירה חזקה בדירת מגורים

ברח' אינטרנציונל 48, רמות רמז, חיפה, חלקה 24/27 בגוש 11196

העירייה מזמינה בזה הצעות מהמעוניינים ברכישת זכות חכירה חזקה בדירה בת 2 חדרים, הול, מטבח ושרותים הנמצאת ברח' אינטרנציונל 48, רמות רמז, חיפה, חלקה 24/27 בגוש 11196.

את תנאי המכרז, טופס ההצעה, טיוטת החוזה המוצע, מעטפה רשמית להגשת הצעות ופרטים נוספים אפשר לקבל באגף נכסי העירייה ברח' י.ל. פרץ 32, חיפה, קומה 8 חדר 810 בימים א'–ה' בין השעות 09.00–12.00 תמורת תשלום בסך 10 שקל שלא יוחזר.

כל הצעה תוגש במעטפה הרשמית הנ"ל, אותה יש להכניס לתיבת המכרזים בהיכל העירייה רח' חסן שוקרי 14, קומה א' חדר 104 לא יאוחר מתאריך 8.4.86 שעה 12.00.

על כל מציע להפקיד ערבות בנקאית כנדרש בתנאי המכרז, אחרת לא תידון ועדת המכרזים בהצעתו. אין העירייה מתחייבת לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה אחרת כלשהי.

ד"ר אריך לב
סגן ראש העירייה

صكنا من الاصل

בדיון היום בוועדת הכספים:

האוצר מציע: פטור מס כמסלול חלופי למענקים למפעלים באזורי פיתוח

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים תתבקש היום על ידי האוצר להעניק פטור במיסים כמסלול חלופי למענקים למפעלים באיזורי פיתוח. על פי הצעת האוצר, יוכל יזם לבחור בפטור ממיסים למשך 10 שנים, במקום קבלת מענק באיזור פיתוח א'. באיזור פיתוח ב' לשש שנים ובאיזור המרכז לשנתיים פטור וחמש שנים נוספות בהן ישלם מס ברמה של מפעל באוצר. התשלום יהיה בתנאי מיסוי רגילים של מיפעלים באזורים.

בנוסף, תדון היום הוועדה בבקשה לוותר על ניכוי מס במקור מדמי לידה שמקבלותיהם חייבות במס. הבקשה לצו באה כדי למנוע עיוות מבני שבאמצעותו לדמי לידה היתה לה גם הכנסה נוספת, ממנה לא נגבה מס. זכאית המענק לידה שתשמע שאינה צריכה לשלם את תשלום מס תוכל לפנות לפקיד השומה באיזור מגוריה בבקשה לניכוי מס בשיעור נמוך יותר.

האוצר גם מבקש שהוועדה תקבע שיעור ריבית על הפרש ריבית להלוואות המועברות מחברות אם לחברות בנות. מדובר בחברות אם שלוקחות הלוואות בריבית גבוהה ומעבירות לחברות בנות בריבית נמוכה. הבקשה לביצוע חקיקה זו באה כדי למנוע העתקת הכנסה מחברה לחברה. החברה לווה בריבית גבוהה ומלווה לחברה הבת בריבית נמוכה. אצל החברה הלווה בשיעור ריבית גבוה ההלוואה מוכרת כהוצאה ואילו הדבר לא משפיע כלל על החברה הבת, המפסידה.

מכסות היצור בענף הלול למושבי ההר הוגדלו ללא אישור תקציבי

הנהלת מועצת הלול מתפקדת ללא מליאה ורשמה "הלוואה עומדת" למושבים — שתיפרע מכספי הלוואה עומדת חדשה בשנת הבאה

מאת אביבה צחר

ללא אישור המליאה, העבירה הנהלת מועצת הלול — בהוראת משרד החקלאות — תוספת לי מכסות היצור בענף הלול למושבי איזור ההר. ערך תוספת מכסות יצור אלה, שהועברו למושבים ללא אישור, נאמד בכ־15 מיליון דולר. תוספת מכסות יצור אלה כוללות מכסות לייצור 155 מיליון ביצים ועוד כ־3,400 טונות פטמים.

מועצת הלול פועלת מזה זמן רב ללא מוסדות נבחרים וללא מליאה, האמורה על פי החוק לאשר את פעילותה הכספית של ההנהלה.

מליאת המועצה משותקת מאחר ושר החקלאות ושר התעשיה והמסחר לא אישרו עד כה את מינוי חבריה. המועצה פועלת ללא נציגי החקלאים וההחלטות מתקבלות בה על ידי פקידים, על פי הנחיות שר החקלאות.

על העברת תוספת מכסות היצור האמורות הוחלט על ידי פקידים אלה, ללא אישור תקציבי. בספרי המועצה נרשמו הסכומים שהועברו למושבים שבאיזור ההר (ובעיקר בגליל העליון) בתור הלוואה עומדת והם מהווים גירעון בתקציב המועצה. משרד האוצר אינו מוכן לאשר את מימון תוספת המכסות לישובי ההר, ללא קיצוץ מקביל במכסות היצור של מושבים במרכז הארץ. לטענת אנשי משרד האוצר, העברת הכספים לישובי ההר היתה בלתי חוקית.

בהנהלת מועצת הלול אמרו אתמול, כי לגירעון בתקציב בגין העברה זו יש למעשה כיסוי. "ההתחייבות של הישובים בגין 'ההלוואה העומדת' שניתנה להם הם הכיסוי", אמרו ראשי המועצה. בהנהלה אומרים, כי ישובי ההר יחזירו את הכסף שקיבלו, 'מכספי הלוואה עומדת חדשה' שיקבלו בשנת הכספים החדשה, המתחילה בראשית החודש הבא.

פי־בי ביטלה כוונתה למכור 10% ממניות עלית במכרז

מעריכים כי הביטול קשור ברכישת 10% ממניות עלית על ידי קבוצת פדרמן

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

חברת פי־בי, שהיא חברת האם של הבנק הבינלאומי, ביטלה בשבוע שעבר בהפתעה את כוונתה למכור באמצעות מכרז 10 אחוז ממניות עלית. פי־בי התכוונה למכור מניות אלה לכל המרבה במחיר. אחד הגורמים המרכזיים שגילו התעניינות בחבילת מניות זו הוא קונסרן כלל. בשוק ההון מעריכים, כי ביטול המכרז נעשה לאחר שבתחילת השבוע שעבר רכשה קבוצת פדרמן מידי חברת שופרסל עשרה אחוזים ממניות עלית, תמורת 3.9 מיליון דולר. מנהלי פי־בי חששו, כי עקב העלמות קונה פוטנציאלי נוסף לחבילת המניות, תרד האטרקטיביות של חבילת עלית שבידם והם יקבלו עבורה מחיר נמוך.

עו"ד יורם אלדואי, אחד המפרקים של חברת דנות, המכהן גם כדירקטור בפי־בי, מסר בתגובה, כי הוחלט לבטל את המכרז לאחר שבאווירה התרחשו בשוק ההון מספר התפתחויות. אלדואי לא היה מוכן לפרט התפתחויות אלה. המפרק של דנות הוסיף, כי בפי־בי הוקמה ועדה למכירת עלית, בה שותפים גם דירקטורים שהם נציגי ציבור, והיא תמכור את המניות לכל המרבה במחיר. תמורת המכירה תשמש לפרעון הלוואות שלקחה חברת פי־בי.

דנות מחזיקה כ־51 אחוז ממניות פי־בי. נראה, כי מפרקי דנות ימכרו בסופו של דבר את פי־בי במקשה אחת, ולא ינסו למכור בנפרד את חבילת המניות בעלית ואת 26 אחוז ממניות חברת הביטוח סהר.

התעשיה האווירית במו"מ עם חברה מפלורידה על הקמת מפעל משותף

ייצר וירכיב ערכות השקטה למטוסי בואינג 707 ישנים

מאת יונתן שרמן

התעשיה האווירית נמצאת במשא ומתן מתקדם עם חברה אמריקאית מפלורידה, להקמת מפעל משותף לייצור והרכבה של ערכות השקטה למטוסי בואינג 707 ישנים.

המשא ומתן מתנהל עם החברה האמריקאית "קוויט נוהל" ממיאמי פלורידה, אשר פיתחה ערכה מיוחדת למטוסי בואינג 707 ודי־סי 8. עלותה כ־2 מיליון דולר. מקטינה את רמת הרעש הנפלטת ממטוסי הבואינג המיושנים ומתאימה אותם לרמה הנדרשת על פי תקנות התעופה הנהוגות בארה"ב ואירופה. בכך, מאריכה הערכה את אפשרות השימוש במטוסים אלו, אשר כיום אינם עונים לשימוש במרבית הארצות המערביות בגלל מגבלת הרעש.

עו"ד מיכאל שוחט, נציג החברה האמריקאית "קוויט נוהל", אישר, כי בימים אלו אכן מתנהל משא ומתן בין החברה האמריקאית והתעשיה האווירית, אבל נמנע מלמסור פרטים נוספים.

תחזית ראשונית שנערכה בקשר לפוטנציאל המפעל החדש מלמדת, כי מדובר בשוק של כמה מאות מיליוני דולר, שכן בעולם מצויים כיום כ־1000 מטוסי בואינג 707 ודי־סי 8 ישנים, שבכל אחד מהם ניתן להתקין ערכה בשווי של 2 מיליון דולר.

הערכה עצמה עברה שורה של ניסויים ונמצאת כיום בהליכי הרישוי הסופיים של רשות התעופה הפדראלית של ארה"ב.

יצויין, כי הרכבה זו כדאית כלכלית, כיון שרכישת וחידוש מטוס בואינג 707 לדוגמא, תעלה כ־10 מיליון דולר כולל הרכבת ערכת השקטה ומיכשור אלקטרוני חדיש בהשוואה למחיר של כ־60 מיליון דולר שעולה מטוס בואינג 757 חדש, המשמש כיום לביצוע אותם תפקידים שממלא הבואינג 707.

אם יסתיים המשא ומתן בהצלחה, אחת המועמדות הראשונות להרכבת ערכות ההשקטה על מטוסיה היא חברת "אל על", המפעילה עדיין חמישה מטוסי בואינג 707 ישנים.

"לוז" מנהלת מגעים להקמת פרוייקט סולארי בוונצואלה

מאת יונתן שרמן
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

חברת "לוז תעשיות" מנהלת בימים אלו מגעים עם ממשלת ונצואלה, בדבר אפשרות של הקמת פרוייקט לניצול אנרגיה סולארית בארץ זו.

ונצואלה מתעניינת באפשרות של הקמת תחנת כוח סולארית — למרות שהיא מדינה בעלת מאגרי נפט גדולים. כיום, ישנם איזורים מסויימים במדינה, אשר העברת חשמל אליהם בדרכים קונוונציונאליות תהיה יקרה מאוד והאקלים מאפשר להקים בהם תחנת כוח סולארית.

התעניינות ממשלת ונצואלה הינה של מגעים ראשונים ובדיקות מקדימות ועדיין אין הערכה כלכלית לגבי כדאיות הפרוייקט.

"לוז תעשיות" המשלימה בימים אלו פרוייקט ענק שני בקליפורניה, שבו מוקמת תחנת כוח סולארית, מנהלת בימים אלו מגעים להקמת תחנות סולאריות גם עם הרפובליקה הדומיניקאנית וספרד. הדיונים עם הרפובליקה הדומיניקאנית הם המתקדמים יותר.

יצויין, כי הפרוייקט בו מדובר בספרד הינו פרוייקט המתוכנן יחד עם חברת "ווסטינגהאוס" האמריקאית, באיים הקנרים.

תנאי לגיוס של 17.5 מיליון דולר:

הבורסה דרשה מאפריקה ישראל לעגן בחוזה פרוייקט ענק עם בנק לאומי

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

הבורסה דרשה מאפריקה ישראל, המבקשת לגייס 17.5 מיליון דולר, לעגן חוזית התקשרות עסקית עם חברת האם, בנק לאומי. מדובר בפרוייקט ענק לבנית קרית מחשבים באיזור לוד, אותו מבצעת חברת אפריקה עבור בנק לאומי. ההשקעה של עשרות מיליוני דולר. בפרוייקט שביצועו החל לפני שנה וחצי הושקעו עד כה 10 מיליון דולר, ובכוונת החברה להשקיע 9.5 מיליון דולר נוספים, שיגוייסו באמצעות ההנפקה בבורסה.

דרישת הבורסה הועלתה על רקע החשש שבפרוייקט, שפירותיו נועדו לשרת את קבוצת בנק לאומי, שהיא חברת האם של אפריקה ישראל, לא יעוגנו זכויותיה של האחרונה, ועקב כך עלול להיווצר מצב בו ציבור בעלי המניות עלול להיפגע.

אפריקה ישראל מבקשת לגייס 17.5 מיליון דולר באמצעות הנפקת זכויות, אג"ח וכתבי אופציה. כתבי האופציה יהיו ניתנים להמרה לשתי מניות החברה. משקיעי חוץ מדרום אפריקה ישקיעו בהנפקה זו 20 מיליון ראנד.

החברה נעתרה לדרישת הבורסה, הכינה טיוטת חוזה להתקשרות עיסקית עם בנק לאומי. טיוטה זו תידון בישיבת הועד הפועל של הבורסה היום ונראה כי תאושר.

הוועד הפועל של הבורסה ידון היום גם בבקשתה של חברת הכשרת הישוב לגייס 1.5 מיליון דולר באמצעות הנפקת אגרות חוב.

המראות ונחיתות

(ע.) ההמראות והנחיתות בנמל התעופה בן־גוריון היום:

המראות

ב־0545 פאן אמריקן (115) לפאריס, ניו־יורק וסן פרנציסקו. ב־0645 טי. וו. איי. (803) לפאריס, ניו־יורק וסן פרנציסקו. ב־0645 טי. וו. איי. (825) לפאריס ובוסטון. ב־0705 אל־על (311) לבריסל ומנצ'סטר. ב־0750 סוויסאייר (333) לציריך. ב־0800 אל־על (323) לפאריס. ב־0805 אייר פראנס (133) לליאון ופאריס. ב־0830 אל־על (009) למונטריאול וניו־יורק. ב־0845 אל־על (395) למדריד. ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה. ב־0900 אל־על (365) לרומא. ב־0915 אל־על (1353) לקלן־בון. ב־0930 אל־על (337) לאמסטרדאם. ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־1025 אל־על (315) ללונדון. ב־1100 אל־על (571) לבוקרשט. ב־1525 אייר פראנס צ'רטר (7957) לטולוז ופאריס. ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1945 אל־על (443) לקאהיר.

נחיתות

ב־0140 אל־על (352) ממינכן. ב־0350 אל־על (1358) מפרנקפורט. ב־0710 אל־על (002) מניו־יורק. ב־1405 אייר פראנס צ'רטר (7956) מפאריס וטולוז. ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1525 טי. וו. איי. (800) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס. ב־1525 טי. וו. איי. (812) מבוסטון ופאריס. ב־1530 אל־על (016) מניו־יורק ולונדון. ב־1600 פאן אמריקן (114) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס. ב־1725 ק. ל. מ. (525) מאמסטרדם. ב־1730 אל־על (386) מרומא. ב־1740 אל־על (572) מבוקרשט. ב־1755 אל־על (006) מלוס אנג'לס, שיקאגו ואמסטרדאם. ב־1845 אל־על (324) מפאריס. ב־1850 סאבנה (030) מניו־יורק ובריסל. ב־1905 סוויסאייר (332) מציריך. ב־1920 אל־על (354) מקלן/בון. ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־2010 אל־על (338) מאמסטרדאם. ב־2030 אל־על (396) ממדריד. ב־2125 אל־על (312) ממנצ'סטר ובריסל. ב־2150 אייר פראנס (132) מפאריס וליאון. ב־2155 אל־על (316) מלונדון. ב־2315 אל־על (444) מקאהיר.

כל ההמראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד הסופי יש לוודא כשעתיים לפני הזמן הנקוב בטלפון 381111—03.

בית המשפט הכריז על מנהלי פיט פושטי רגל

יבוטלו עיסקות שביצעו שלושה חודשים לאחור

מאת יהודה שרוני
כתב "הארץ"
לענייני כלכלה

שופטת בית המשפט המחוזי בת"א, חנה אבנאור, נענתה לבקשת כונס הנכסים הזמני של חברת הברוקרים פיט, עו"ד יוסי שגב, והוציאה צו לפשיטת רגל נגד מנהלי פיט יורי סלנט וחגי בליך. צו לפשיטת רגל מבטל, על פי החוק, כל פעולה שנעשתה על ידי האדם נגדו הוגש הצו שלושה חודשים קודם להגשת הצו.

כונס הנכסים קיבל צו נוסף, לכינוס נכסי שבע חברות, חלקן "חברות קש", שהתעורר חשש לביצוע עיסקות לא כשרות בניירות ערך באמצעותן. מדובר בחברות פיט השקעה בנאמנות בע"מ, י.ס. אחזקות בע"מ, חביב אחזקות בע"מ, אלדורדו בע"מ, י.ח. בע"מ, עולם הצעצועים בע"מ, וקורונט אינקורפורשיין.

עד כה היה הצו לכינוס הנכסים מוגבל לחברת פיט בלבד. בקשת עו"ד שגב נועדה לאפשר לו לבטל עיסקות בהיקפים גדולים שנעשו בחודשים האחרונים ובהם העברתם של שתי דירות בשווי של מאות אלפי דולרים, ככל הנראה לידי חברת מגרית. כונס הנכסים אף קיבל צו המורה לחברת מגרית, שאליה הועברו ניירות ערך רבים, שלא לבצע כל פעולות בניירות ערך אלה. צו דומה הוצא בתחילת השבוע כנגד בנקים שהינם נושי החברה וכנגד הבורסה לניירות ערך. פעולות כונס הנכסים נעשות בתיאום עם אנשי הבורסה.

הלוואות גדולות

מבדיקות ראשוניות שנעשו עולה כי מנהלי פיט לקחו בחודשים האחרונים הלוואות בהיקפים גדולים, ולצורך זה הם שיעבדו ניירות ערך. לא ברור האם ניירות אלה היו שייכים לחשבון "הנוסטרו" (כלומר לבעלי פיט) או ללקוחות החברה. בפקדונות פיט התגלו גם ניירות ערך בהיקף של מיליוני דולרים אשר אינם משועבדים. גם במקרה זה לא ברור אם ניירות אלה שייכים ללקוחות החברה או לנושיה.

הסוגיה המרכזית בה יצטרך בית המשפט להכריע היא, האם פעלה חברת פיט כנאמן עבור לקוחותיה, או שניירות הערך היו שייכים לה.

הנהלת הבורסה קיימה אתמול פגישה עם רואה החשבון של חברת פיט, גד סומך. בפגישה נדונו השלכות הסתבכות פיט, והדרכים למניעת אירועים דומים בעתיד.

ועד ממונה לארגון קניות מושבי הגליל

מאת נורית בהנא

רשם האגודות השיתופיות, יאיר יקיר, הודיע אתמול לשר העבודה והרווחה, משה קצב, כי מינה את מר יעקב פרידמן ממשרד החקלאות לעמוד בראש הועד הממונה לארגון קניות מושבי הגליל. בוועד הממונה יכהנו נציגים ממשרדי הממשלה הסוכנות וכן ארבעה נציגי התנועות המיישבות ונציגי ישובי האזור.

בארגון קניות מושבי הגליל חברים למעלה מארבעים מושבים ומצפים מכל אזורי הגליל.

תקופת כהונת הועד הממונה ששה חודשים.

במקביל, תימשך חקירה שהחל בה רשם האגודות השיתופיות לפני שבועיים במטרה לבדוק את דרכי ניהולו של הארגון והגורמים שהביאו להסתבכותו הכלכלית והכספית.

מפעל "דסקו" יושבת בגלל מחסור בסיבית

מאת יונתן שרמן
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

מפעל "דסקו" בשדרות יושבת בימים הקרובים בגלל מחסור בסיבית.

המפעל המעסיק 40 עובדים ומייצר ריהוט משרדי, אינו יכול לקבל מהמפעלים המייצרים סיבית את מלוא הכמות הדרושה לו ואי לכך, יושבת המפעל עד אשר תפתר בעיה זו.

גדעון סגל, מנכ"ל המפעל מסר אתמול ל"הארץ", כי בידי המפעל הזמנה לייצור ריהוט משרדי ליצוא לארה"ב בשווי של למעלה מ־100 אלף דולר. אך לא ניתן למלא את ההזמנה עקב מחסור בסיבית, שהינה חומר הגלם העיקרי בייצור ריהוט משרדי.

המחסור בסיבית נובע מהעובדה שקרן קיימת לישראל אינה כורתת כמות מספיקה של עצים להספקה למפעלים המייצרים סיבית. המפעלים עצמם טוענים יבוא של סיבית מחו"ל בטענה, כי הדבר יפגע בתעשיה המקומית.

בארץ שלושה מפעלים המייצרים לבידים וסיבית והם מאוגדים בקרטל.

פרס מבקש לבדוק השוואת הסיוע לתיירות ולתעשיה

מאת זהר בלומנקרנץ

ראש הממשלה, שמעון פרס, הטיל אתמול על ועדת השרים לענייני כלכלה לבדוק את השוואת ההטבות לתיירות, לאלו הניתנות לתעשייה ולחקלאות. חברי הוועדה התבקשו להגיש המלצותיהם בנושא זה בתוך חודש.

בישיבת הממשלה אתמול נדונה בין השאר ההצעה להאריך את תוקף החוק לעידוד השקעות הון. שר התיירות אברהם שריר תקף בדבריו את המצב, לפיו מופלה ענף התיירות לרעה ביחס לתנאים הכלכליים הניתנים לענפי התעשייה והחקלאות.

סוכני הנסיעות המשיכו לנכות פיצוי הדולריזציה

ממתינים לפסיקת בימ"ש בעתירתם בנושא

מאת זהר בלומנקרנץ,
כתבת "הארץ"
לענייני תיירות

סוכני הנסיעות פרעו אתמול את חובותיהם בגין מכירות כרטיסי טיסה לחברות התעופה, כבכל חודש. וגם הפעם בניכוי הפיצוי בשיעור 2 אחוזים בגין הדולריזציה.

הניכוי אתמול היה בתוקף צו ביניים שנתן בשבוע שעבר שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב, אורי גורן. החלטתו הסופית של השופט בעניין מתן צו מניעה בנושא, על פי בקשת סוכני הנסיעות, צפויה מחר.

את התביעה לבית המשפט הגישו הסוכנים נגד פאנל חברות התעופה בראשות אל על. הם מבקשים צו מניעה נגד החלטת הפאנל לבטל את הפיצוי בשיעור 2 אחוזים שחברות התעופה נותנות לסוכנים בגין הדולריזציה הנהוגה במכירת כרטיסי טיסה לחו"ל.

אנו מודיעים בצער רב וביגון על פטירתו של
ראש משפחתנו היקר

שלום וולובלסקי

ההלוויה תצא היום יום ב' ו' אדר ב' תשמ"ו 17.3.86 בשעה 13.00
מבית ההלוויות העירוני רחוב דפנה 5 תל אביב לבית העלמין בנחלת יצחק

אבלים:
אשתו: שרה וולובלסקי
בניו: דוד ואירין קרני
עמירם ופרלה קרני
בתו: רינה וחיים גירון
נכדיו וניניו

על פטירתו של חברנו לדירקטוריון

שלום וולובלסקי

אדם יקר, ישר דרך ורב פעלים

אבלים:
ותיקי קופת עם בע"מ
וק"ע — קרן ציבורית
ע"ש ראשוני קופת עם
הדירקטוריון וצוות העובדים

בצער רב אנו מודיעים על
פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

בתיה גולדמן

ההלויה תתקיים היום יום ב' 17/3/86 בשעה 16.00
בבית העלמין שבבית יצחק

המשפחה

לפרופ' אפרים קציר ובני ביתו
איתכם באבלכם הכבד
במות **הרעיה והאם**

ד"ר ז. בונן
מנכ"ל רפאל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה הפתאומית של
אשתי האהובה, אמנו וסבתנו היקרה

תיאה (דבורה) דוד
לבית גו'בינש

ההלויה תצא היום יום שני ו' אדר ב' תשמ"ו 17.3.86 בשעה 2.30 אחה"צ
מבית ההלוויות העירוני רחוב דפנה 5 תל אביב לבית העלמין בחולון.
התחבורה תעמוד לרשות המלווים.

השבעה בבית המנוחה רחוב אלוף דוד 35 רמת חן רמת גן.

המתאבלים: בעלה: יוסף (פריץ) דוד
בנה: אוריאל דוד
בתה: יעל כהן ובני ביתה
משפחות: פרופ' עלמן, בר־יוסף, דוד, ויקל

לפרופסור אפרים קציר
אתך בצערך על פטירת רעייתך

נינה ז"ל

מוצרי ממברנות קרית ויצמן בע"מ

מחר, יום שלישי, ז' באדר ב' תשמ"ו (18.3.1986)
בשעה 10.00 לפני הצהריים
נתייחד עם זכרה של יקירתנו

חדוה סיון ז"ל

בהר המנוחות גבעת שאול, ירושלים.

המשפחה

לעוזר שר הבטחון **שבס שמעון**
ומשפחתו

משתתפים באבלכם במות האב

פייבל ז"ל

מועצה אזורית גולן וישוביה
ועובדי "מי גולן"

אנו מודיעים בצער
על פטירתו של עובדנו הותיק

אהרון קוסקי ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

אגד — ההנהלה החברים והשכירים
ארגון גימלאי אגד
קרן גימלאות של חברי אגד

אנו משתתפים בצערו של חברנו הותיק

אברהם שלום
(באזור הצפון)

במות עליו

אביו ז"ל

אגד — ההנהלה החברים והשכירים
ארגון גימלאי אגד
גימלאות של חברי אגד

לידידנו ברוך קינר ומשפחתו
משתתפים בצערכם הכבד בהלקח מכם

אביבה ע"ה

שוש ושלמה לינצנברג
רחל וחנן לנראו
לילי ומרדכי מנדזבסקי
יוכבד ויוליוס פרידמן
לורה ויעקב באומן

רות, חובב ויוחאי

משתתפים באבלכם
במות הבעל — האב

אברהם רבקין

גימלאי ועובדי
משרד רוה"מ, ת"א

לאורי ויהודית ענבר
אתכם בצערכם על מות האב

מרדכי רוטברד ז"ל

סוזי ויהודה פייגין

על פטירת **נסים קונורטי** ז"ל

אנו אבלים ומביעים תנחומינו לבתו

אביבה סלומון ולמשפחתה

בנק לאומי
ההנהלה
העובדים ובנוער־בל"ל

במלאת עשרים שנה לנפילת יקירנו

סגן צחי ברקאי
בן שמואל ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום חמישי ט' אדר ב' 20.3.85
בשעה 3.30 אחה"צ
בבית העלמין הצבאי בקרית שאול

רינה רזי עידית אורית
ובני המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של יקירתנו

ד"ר אהובה גוטמן־שפר ז"ל

בת ר' אברהם גוטמן ז"ל

מוותיקי הרופאות בארץ

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה מחר יום שלישי ז' אדר ב' תשמ"ו 18.3.86
בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד השער

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

חנה הורוביץ

(לבית היפשר מצ'נסטוכוב)

ההלוויה תצא היום יום שני ו' אדר ב' תשמ"ו 17.3.86 בשעה 14.00
מבית המנוחה רחוב הלל יפה 27 בחדרה לבית העלמין החדש.

המשפחה המתאבלת

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

הערב (20.30) ביד אליהו קרב תל אביבי אחרון על הכרטיס לגמר

מאגי: אין סיבה שלא ננצח
ארל: אפשר לנצח את מכבי

גמר־סל

מאת סופר "ספורט הארץ"

הדרבי התל אביבי השלישי שאיש לא חשב כי יתקיים, יתקיים הערב (20.30) איזו קבוצה תיאבק עם אליצור נתניה שאיש לא חשב, כי תתמודד על האליפות. מכבי תל אביב היה במהלך העונה טוב דיו, כדי לנצח את יריבה העירוני ללא כל בעיות, שלוש פעמים.

הניצחון השלישי (140—96), הסתיר את מצבו הקשה של הפועל במהלך העונה כולה. אולם, בניגוד לכל הציפיות, התאושש הפועל וניצח בדרבי השני, בשלב חצי הגמר של הגמר סל (104—102) לפני שבוע. הניצחון הזה הכניס למכבי הכנסה גבוהה. אך גם כאבי ראש. הפסד הערב פירושו הרחקה ממשחקי גביע אירופה לאלופות ואת התענוג הזה האלוף הישראלי אינו יכול להרשות לעצמו. "לדעתי תוצאת המשחק הערב תיקבע בדקות הפתיחה. אנחנו חייבים לעלות על המגרש ולהתחיל לרוץ מה שיותר מהר. שחקני הפועל לא יכולים לרוץ איתנו", סבור קווין מאגי, מלך הסלים של הקבוצה. "אם נשחק כפי שאנחנו יודעים, אין סיבה שלא ננצח. הניצחון שלהם הושג מכיוון שלא הלך לנו. הוא אינו מעניק להפועל יתרון פסיכולוגי עלינו. אנחנו יודעים שאנחנו טובים יותר, ובעת צריך להוכיח זאת, על המגרש."

בקבוצת הפועל תל אביב כבר נרגעו מן ההתלהבות של הניצחון על מכבי. אך הבעיות הכלכליות ממשיכות להטריד את השחקנים. הם יודעים שניצחון הערב יעניק לקבוצה הכנסה נוספת, וכך יוכלו לקבל את משכורותיהם. הניצחון על מכבי הוכיח לשחקני הפועל איזה פוטנציאל טוב טמון בקבוצתם. בתנאי שישחקו כקבוצה. "אם נשחק כפי ששיחקנו במשחק השני — אין סיבה שלא ננצח", אמר ארל וויליאמס, שקלע 21 נקודות במשחק הראשון. "הדבר החשוב ביותר הוא השגת השליטה בקצב המשחק. אנחנו לא יכולים לרוץ עם מכבי ולכן עלינו לדאוג שלא יוכלו לרוץ. המשחק שלנו צריך להיות מבוקר בהתקפה. שחקני מכבי יוצאים להתקפות מתפרצות לאחר החטאות של היריב. אני מאמין שאפשר לנצח את מכבי פעמיים ברציפות. הקבוצה הזו אינה שונה מכל קבוצה אחרת. אם נשחק בצורה מבוקרת, בשלוט בכדורים החוזרים ונעזור איש לרעהו — נוכל לזכות במשחק. איני אומר שננצח. אך נהיה בתמונה."

במכבי תל אביב ישחק הרוזן ג'מבלי, למרות שהוא סובל מפציעה בעקב. בהפועל ישחק ג'ק צימרמן, למרות פגיעה שורדנית ברגלו.

המנצח בדרבי יתמודד עם אליצור נתניה ביום חמישי, בכתובכן, במאבק הראשון על כתר האליפות.

משחק הגמר הראשון של הגמר־סל לא ידווח בגלל האבל על מות אביו של מאמן אליצור יוסי הררי, היושב שבעה. הגומלין יהיה ביום חמישי של השבוע הבא. הדרבי התל אביבי הערב יועבר בשידור ישיר בקול ישראל.

לנדל אסף עוד 60 אלף דולאר

מילאנו (איפי). איוון לנדל הוכיח שוב את עליונותו בטניס העולמי, כאשר זכה כאן בפרס הראשון בסך 60 אלף דולאר. בגמר טורניר פילה ניצח לנדל בן ה־26 את השוודי בן ה־23 יואכים ניסטרום 6—2, 6—2, 6—4. היה זה ניצחונו ה־21 ברציפות של לנדל השנה והוא עשה זאת תוך שעתיים ו־15 דקות.

בגמר הטורניר במץ, צרפת, ניצח הצרפתי תיארי טולאן את האוסטרלי ברוד דייק 6—4, 6—3. בגמר הזוגות ניצחו ג'י פורלה (צרפת) והיינק פיבאק (פולין) את פרנסיסקו גונזאלס (פאראגוואי) ומיכאל סהאופרס (הולנד) 6—2, 2—6, 4—6.

אחרי הגביע * משה הרגעש * אחרי הגביע

מרדכי חלפון מתמוגג מן ההצלחה:

הבטחנו שבית"ר נתניה ישחק בגדול — וקיימנו

כתובר שבית"ר נתניה זה לא רק סיפורים ומעשיות.

בתחילת העונה הבטחנו שנשחק אותה בגדול. בינתיים אנחנו בדרך הנכונה. גם במישחקי רעים עם קבוצות מהלאומית לא הפסדנו.

איך אתה מסביר זאת?

יש לנו רצון להוכיח שאנו טובים יותר, או לפחות שווים.

בכל זאת, לא שטום לנצח את בני־יהודה במישחק חוץ.

באנו לנצח. אך רק לנצח. במחצית הראשונה נתנו הצגה. בשנייה נתנו על היתרון.

נראה לך שהם לא העריכו נכונה את היכולת שלכם?

ביום ו' שעבר המאמן יצחק שניאור חזה בניצחון הזה שלנו בתוצאה 1—0. לא היינו טובים. אוהדים שלנו סיפרו, כי שניאור אמר משהו בנוסח "אלה יוספו חמישייה", וזה במובן הגביר את המוטיבציה שלנו.

איזו קבוצה אתה רוצה להגריל בגביע בשלב הבא?

כמובן, מכבי נתניה.

מדוע?

יש מאבק סמוי בעיר על ההגמוניה. אחרי מישחק בית"ר־מכבי ייסתמו כמה פיות בנתניה. או שלנו או שלהם.

אתה לא חושש שהם יוציאו לכם את האוויר מהבלון?

אני לא פוחד מהם, ממכבי נתניה הגדולה, נשאר רק השם.

הניצחון הזה היה בתכנית?

כל השבוע הבהרתי לשחקנים, כי צריך רק לשחק כדורגל. היה קל יותר מאשר בליגה השלישית, בה צריך להילחם. ידעתי שקבוצה מהלאומית תאפשר לנו לשחק. במכבי שעריים כנראה לא חשבו על אפשרות כזו.

לשעריים לא היה הרבה מה להפסיד. עליהם עליהם בדרגה לפתות, עשינו להם הצגה.

הם היו המומים?

ישבתי ליד הספסל שלהם ושמעתי כמה משפטים. אחד מהם היה: "אם זו ליגה א', אוי ואבוי לליגה הלאומית". הם ציפו לקבוצה שתילחם אתם, תנסה לנגוב שער או לסיים בתיקו, ודאי לא לקבוצה שתפגין כדורגל סכבי יפה לעין. זה מה שעשינו.

מה הלקח שצריכות ללמוד קבוצות לאומיות מהניצחון שלכם?

שגם בליגות הנמוכות יש כמה קבוצות טובות, המוכחות להזדמנות להוכיח את עצמן, וצריך מאוד להיזהר מהן.

רחומים ממה:

חבל שבפרדס כץ החגיגה נגמרה

זה היה ודאי ההפסד המרות מאכזב בקאריירה שלך.

כן, זה היה הפסד מתוק.

למה אתה מתכוון?

שיחקנו יפה, אך שני השערים בפתיחה שברו אותנו.

מה היו ההוראות של המאמן?

לא לספוג שער בעשרים הדקות הראשונות ולהכביד את מכבי ת"א ללחץ. אבל הכל הלך הפוך.

כנראה שרק בגלל ההתרגשות שלכם היה למכבי תל־אביב יתרון של שער או שניים.

התרגשנו מהאוהדים שלנו. לא ממכבי תל־אביב.

בשבוע האחרון הופנתה במכבי ת"א ביקורת קשה. נראה לך שהיא מוצדקת?

הם באמת שיחקו גרוע. בדרך כלל אנחנו לא אוכלים גולים כאלה.

איך נראה לך ההמשך שלהם בגביע?

אני לא מאמין שמכבי תל־אביב יגיע רחוק בגביע.

עכשיו תחזרו לשגרה האפורה?

זו הבעיה העיקרית. לפני שבועיים אפילו בפרדס כץ לא ידעו שיש קבוצת כדורגל. לפני המישחק בשבת עם מכבי ת"א כל השכונה היתה מאחורינו. אנשים היו המומים, הכינו מסיבות, הבטיחו מענקים, אבל מאז שהחגיגה נגמרה.

אלי חג'ג':

חדרה עשתה לשעריים הצגה

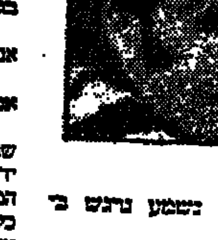

אתה לא נשמע נרגש במיוחד.

מי שהיה במישחק לא ידע מי הקבוצה הלאומית ומי הקבוצה מליגה א'.

משה הרגעש * אחרי הגביע * משה הרגעש

סיף

הישג ישראלי נדיר:

חתואל שני בגביע רומל

פאריס (שרות "ספורט הארץ"). יצחק חתואל בן ה־25 מעכו זכה כאן להישג הטוב ביותר של הסיף הישראלי עד היום, שהוא גם אחד ההישגים המהדרים ביותר של הספורט הישראלי. חתואל דורג במקום השני בתחרות העקע ברומה, על גביע רומל, אחרי שנוצח בגמר ע"י האיטלקי פדריקו צ'רוני 9—11.

בבית הגמר ניצח חתואל, שייצג את ישראל בהצלחה גם באולימפיאדת לוס־אנג'לס (הופיע בשלב חצי הגמר), את האוסטרי יואכים הנרס 10—5 ואת הסובייטי בוריס קורוסקי 10—3.

אן.בי.אי

ג'ורדן חזר אחרי 4 חודשים

ניו־יורק (איפי). שניים מהכוכבים הגדולים של הליגה המקצועית חזרו לפעילות אחרי פציעות. אבל בעוד שאקים אולאג'וון סייע ליוסטון לזכות בניצחון שביסס את מעמדה בראש בית המערב התיכון, לא הצליח מייקל ג'ורדן למנוע הפסד נוסף של שיקאגו.

ג'ורדן, שלא שיחק מאז ה־29 באוקטובר, שותף 13 דקות וקלע 12 נקודות בהפסד של 125—111 אחרי הארכה למילווקי. טרי קאמינגס קלע 34 נק' וסידני מונקריף 27 למילווקי. צ'רלי אוקלי קלע 35 נק' וקטף 26 ריבאונדים לזכות שיקאגו.

אולאג'וון, שהחמיץ את 14 המישחקים האחרונים, קלע 19 נק' וקטף 9 ריבאונדים בניצחון יוסטון על לוס־אנג'לס קליפרס 148—116.

באק ויליאמס היה גיבור ניצחונה של ניו־ג'רזי על קליבלנד 102—100. הוא קלע קליעת ניתור חמש שניות לסיום ועם הצפירה חסם ניסיון קליעה של ג'ון בייגלי.

תוצאות אחרות: דאלאס — יוטה 108—98, אטלנטה — ניו יורק 106—101.

איגרוף

איטלקי זכה בתואר עולמי

מונטה־קרלו (שרות "ספורט הארץ"). פטריציו אוליבה מאיטליה זכה כאן בתואר העולמי באיגרוף במשקל קל־זהב בינוני (גירסת ההתאחדות האיגרוף העולמית). אוליבה ניצח בנקודות ב־15 סיבובים את האלוף הקודם, אובלדו סאקו מארגנטינה. היה זה ניצחונו ה־44 ברציפות של האיטלקי.

ניחוש 13 בטוטו שווה 10,500 שקלים חדשים

52 משתתפים ניחשו 13 משחקים השבת בטוטו וכל אחד מהם יקבל כ־10,500 ש"ח. 2650 משתתפים ניחשו 12 תוצאות וכל אחד מהם יקבל כ־100 ש"ח. 36,720 משתתפים ניחשו 11 תוצאות, וכל אחד מהם יקבל כ־7 ש"ח.

מסיבת סיום לעתודה

המאמן אליעזר שפיגל עם פירוק הצוות: "עם כמה שחקנים מהעתודה לא היינו נכשלים בטורניר הגביע העולמי" * המאמן עמנואל שפר לצעירים: עשו כדורגל במגרש — ולא בעיתונים"

כדורגל

מאת משה הרגעש
סופר "ספורט הארץ"

הכדורגלן ניר אלון מעניק למאמן אליעזר שפיגל גביע הוקרה לציון עבודתו של שפיגל בנבחרת העתודה שפורקה. (צילום: עודי קרן)

המאמן הוותיק אליעזר שפיגל נראה כמו חתן, כאשר נכנס לבוש וליפה הדורה, ללובי של מלון רמת־אביב. הוא אמנם פיזר חיוכים לכל עבר, גם נענה בשמחה לצעירים שקידמוהו בזה אחר זה כדי ללחוץ את ידו, אך המראה המלבב לא הצליח להעלים את הבעת העצב שהיתה נסוכה על פניו.

נראה שגם כאשר קיבל את גביעי ההוקרה האזין לשפע המחמאות והקשה להשלים עם העובדה שהיתה זו מסיבת סיום לעבודתו כמאמן נבחרת העתודה. רק לפני כשנתיים החל בתפקידו ונחל הצלחה. הנבחרת ניצחה כמעט בכל המבחנים הבינלאומיים, והעפיים גברים, וזכתה להערכה רבה. כמה משחקני הגל הראשון כבר הגיעו לנבחרת הלאומית. רוני רוזנטל, מושי איתיה, אבי רן, מנשה שמעטוב, ניר לוין, אייל בגלייבסר. רוזנטל הוא היחיד שהשתתף בטורניר הקדם עולמי בתת הבית האוקיאני. "אם גם האחרים היו נוסעים לאוקיאניה לא היינו נכשלים", אמר שפיגל בהתכוונו גם לאלי דריקס וגיל סאבו.

זו לא היתה העובדה היחידה שציערה אותו. כאשר האולם התרוקן והצלמים סיימו לצלם את סבא אליעזר, אבא גיורא והבן ירדן, סיפר המאמן בגילוי לב: "ראשי ההתאחדות שאול סוזירי ועזריקם מילצ'ן הסבירו לי, כי נוכח הנסיבות השינויים בהתאחדות לכדורגל אאלץ לסיים את תפקידי. הייתי מוכן להמשיך אפילו בהתנדבות. משך שבוע לא הצלחתי להירדם.

מסיבת הסיום היתה אתמול. "העבודה עם נבחרת העתודה הזכירה לי את התקופה היפה בחיי, של הזכיה בתארים עם הכח רמת־גן (אליפות וגביע)".

הטקס הצנוע המתיק מעט את הגלולה. סמוך לשולחנות עם מפות לבנות בצורת האות ח, מסובים שלושה דורות של שחקני נבחרת העתודה. בלבוש חגיגי. רוני רוזנטל, ניר לוין, אלי דריקס, גיל סאבו, שלום תקוה, שמעון מנחם מדור המייסדים, לידם דור הביניים וגם מצטייני נבחרת הנוער שהופיעה בטורניר הקדם עולמי בסידני לפני כשנה: אלון נתן, משה אייזנברג, ניר קלינגר, משה הרשליקוביץ, ליאור רוזנטל ואחרים. בשולחן המרכזי, עזריקם מילצ'ן, מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, עמנואל שפר יו"ר ארגון המאמנים שהחליף את שפיגל בתפקיד זה לפני זמן לא רב, המנהלים אברהם בנדורי ואברהם אולאי, דורון קדרו, מזכיר ארגון המאמנים והצוות הרפואי ד"ר מרק רוסנובסקי ושמאל רוזנצוייג. באחד השולחנות גיורא שפיגל והבן ירדן.

"אנחנו עוד ניפגש", מבטיח מילצ'ן למאמן הוותיק שפיגל ומבהיר כהודעות זו: "אין כל כוונה להפסיק את פעילות נבחרת העתודה". הצלמים קמים כאשר הקפטן ניר אלון מעניק לשפיגל גביע שרכשו השחקנים ב־100 ש"ח. "הסוד של נבחרת העתודה הוא שהיינו כמו משפחה", הסביר אלון, חבר לקבוצת הפועל פתח־תקוה. ניר לוין, סבור כי סוד ההצלחה טמון בעובדה שבעתודה לא היו כוכבים, כל אחד פעל למען חברו ולמען ההצלחה הכללית. גם רוני רוזנטל קיבל גביע לציון עשר הופעות בינ־ארציות. "ההבדל בין העתודה ללאומית שהעתודה היתה יותר מגובשת. כיוון שהיתה מורכבת משכבת גיל דומה", סבור רוזנטל.

שפיגל אמר, כי להערכתו כשמונים אחוזים משחקני העתודה יגיעו לנבחרת הלאומית. "לא תהיה ברירה לאף מאמן. אתם תגיעו לכיתה העליונה". עמנואל שפר פתח דווקא במחמאה להתאחדות לכדורגל. "אני שמח שהתאחדות לכדורגל נפרדת בצורה מכובדת ממאמן שהעסיקה, בניגוד לעבר, כאשר היתה מקבלת כל מאמן בתרועה, אך שולחת אותו בבושה הביתה בסיום תפקידו. בלי עתודה, בלי נוער וצעירים וילדים לא יהיה לנו כדורגל. תפסיקו לעשות כדורגל מעל דפי העיתון. עשו כדורגל במגרש", ביקש שפר מהצעירים.

יש מאמנים שבכל הקאריירה שלהם לא יזכו לכמות של שבחים, גביעים ושלטי הוקרה, כמו שהעניקו לאליעזר שפיגל במהלך מחצית השעה אמש. אך משפט הסיום היה שייך לגיורא שפיגל, המועמד לנהל את נבחרת הייצוג, שביטא מציאות כואבת אך אמיתית: "עצוב במקצוע שלנו כאשר אומרים לך את הדברים הטובים ביותר כאשר אתה עוזב. מדוע לא אומרים אותם כאשר אתה בתפקיד?"

עמנואל שפר (מימין), יו"ר ארגון המאמנים, נפרד מאליעזר שפיגל, מי שהיה מאמן נבחרת העתודה, עם סיום תפקידו בנבחרת (צילום: עודי קרן)

רומא הביסה 3—0 את יובנטוס

ליגות אירופה

* איטליה. המאבק בליגה האיטלקית נפתח אתמול מחדש, כאשר רומא הביסה את יובנטוס 3—0 לעיני 70 אלף צופים באיצטדיון האולימפי. פרנצ'סקו גרציאני, רוברטו פרוצו והבראזילי טוניניו סרזו, הבקיעו את השערים. פרוצו הורחק בהמשך.

ניצחונה של רומא צימצם את הפיגור אחרי יובנטוס לשלוש נקודות בלבד, כשנותרו רק עוד שישה מחזורים לסיום. נאפולי ניצחה את אינטר 1—0. תוצאות נוספות: טורינו — אווליגו 1—0, פיורנטינה — ורונה 0—0, מילאן — אודינזה 2—0, אטלנטה — בארי 0—0, סמפדוריה — לצ'ה 1—0, קומו — פיזה 1—1.

(1—1). אודינזה פיזה. במיגרשה של מהרקה ה־12 כאשר ג'די פרפי הבקיע ללונדונים.

צמרת הטבלה האנגלית

אברטון	32	36—72	66
2.ליברפול	33	36—65	63
3.מ.יונייטד	31	25—52	59
4.צ'לסי	29	30—47	58
5.ארסנל	30	32—39	55

צמרת הטבלה האיטלקית

1. יובנטוס	24	13—37	38
2. רומא	24	21—43	35
3. נאפולי	24	18—28	31
4. מילאן	24	18—24	30
5. טורינו	24	20—25	27

* הולנד. המישחק בין שתי הראשונות פ.ס.וו. איינדהובן ואיאקס אמסטרדם הסתיים בתיקו 1—1. פיינורד זכתה בניצחון חוץ בהרונכר 3—1. הצמרת: איינדהובן 38 (מ־22 מישחקים), איאקס 35 (מ־22 מישחקים), פיינורד 32 (מ־21 מישחקים).

* אנגליה. שער נגיחה של קווין שידי, ארבע דקות לסיום, הביא אתמול נקודה יקרה למובילה אברטון, במישחק הביתי נגד צ'לסי.

השערים של רומא בטלוויזיה הערבית

שלושת שערי הניצחון של רומא על יובנטוס, אתמול בליגה האיטלקית, ועוד שערים רבים מהליגות האירופיות שהיו אתמול, יוקרנו הערב בתכנית הספורט בטלוויזיה בערבית. החומר המשודר בדרך כלל ב"שער ראשון" בעברית, ולא הוקרן אתמול בגלל שידור הקדם־אירוויזיון, יוקרן הערב בתכנית הספורט בערבית בטלוויזיה.

סיני בחוץ — הספר בפנים

משה סיני, קפטן הפועל תל אביב, המצוי באחרונה בכושר מצוין, הוצא משלושה מישחקים בגלל גזר דין משמעתי — אבל שמו חזר באחרונה אל מדפי הספרים. ספרו האוטוביוגרפי "להיות כוכב", שיצא לאור לפני שנתיים, חזר בעקבות הצלחתו להפועל והיה שוב לרב־מכר בחנות הספרים.

לפני המאסטרס — מרטינה נגד כריס בגמר דאלאס

טניס

דאלאס (שרות "ספורט הארץ"). מרטינה נברטילובה וכריס אוורט־לויד יתמודדו כאן הבוקר בפעם ה־68 בגמר טורניר הטניס לנשים. מרטינה ניצחה עד כה 35 פעמים לעומת 32 של כריס. בחצי הגמר ניצחה נברטילובה את האנה מנדליקובה 6—2, 5—7, 6—2 בעוד שלויד גברה על קאתי ריגאלדי 6—4, 6—2.

תחרות זו משמשת הכנה לטורניר המאסטרס לנשים שייפתח הלילה במדיסון סקוור גארדן בניו־יורק ובו נוטלות חלק 16 הטניסאיות הטובות בעולם המתמודדות על סך פרסים כולל של 500 אלף דולאר.

בפעם השלישית ברציפות יהיה מישחק הגמר בשבוע הבא הטוב מחמש מערכות, הטורניר היחיד לנשים בו משחקים בשיטה זו. המנצחת תקבל 125 אלף דולאר. המועמדת לזכייה המועדפת מספר אחת היא מרטינה נברטילובה שתיכנס לפעולה נגד האמריקאית טרי פלפס. יריבתה הצפויה בגמר, כריס אוורט־לויד, תתמודד בסיבוב הראשון עם בתארצה ברבורה פוטר. יתר המישחקים: גראף (גרמניה) — סאבאטיני (ארגנטינה), קודה קילש (גרמניה) — טרנבול (אוסטרליה), מנדליקובה (צ'כיה) — גאריסון (ארה"ב), שרייבר (ארה"ב) — באסט (קנדה), סוקובה (צ'כיה) — רינאלדי (ארה"ב), מאלייבה (בולגריה) — באורסק (ארה"ב).

ברזיל הובסה בהונגריה 3—0

ידידות

בודאפסט (איפי). נבחרת הכדורגל של ברזיל נחלה כאן הפסד שני במסע המשחקים שלה באירופה. הפעם 0—3 לנבחרת הונגריה. הברזילים נוצחו בשבוע שעבר בפרנקפורט 2—0 על ידי מערב גרמניה.

ההונגרים כבשו את השער הראשון בדקה ה־5, על ידי לאיוש דטארי, שנגח את הכדור לשער של ליאו. בדקה ה־60 העלה קובאץ' את הנבחרת ההונגרית ליתרון 2—0 ו־13 דקות אחר כך כבש מרטון אסטהאז' את השער האחרון.

השיטה והכלא

מראה מאחורי הרשת
יהושע שגיא

עכשיו, אחרי שהכל קצת התקררו וגם קצת נרגעו מקנס המאסר על תנאי שהוטל על מזכיר הפועל רמת גן אורי קרני, בגין אי העברת ניכויים למס הכנסה, צריך לומר כמה דברים חד משמעיים בנושא זה. ראשית ומעל לכל: לא ישרתו האישי של אורי קרני העומד כאן לדין — אלא השיטה. אך מכיוון שאת השיטה אי אפשר להושיב בכלא בגין מעשים הגובלים בפלילים, ישלם את המחיר שמו הטוב של מזכיר סניף הפועל.

הספורט הישראלי חייב תודה לשלטונות מס הכנסה שהחליטו אחת ולתמיד לשים קץ להפקרות השוררת בתחום תשלומי הספורט. אולי באותה הזדמנות גם יעמידו את שיטות הניהול למבחן מחודש. מה שמדאיג בכל הפרשה הזו היתה התייחסות שפורסמה ("ידיעות אחרונות" 10.3) למתן גזר הדין, מפיו של אחד ממנהיגי הפועל הקובעים ביותר. הוא אמר בין היתר: "אני רואה את העונש כחמור ביותר. זהו דבר ללא תקדים, שאדם הממלא תפקיד ציבורי, מקבל עונש מאסר על תנאי. פירושו של דבר שאם מחר יתברר, כי היה שימוש בהעברת כספים של הפועל ר"ג למס הכנסה — יופעל עונש המאסר על קרני באופן אוטומטי". סוף ציטוט.

יש לראות בתמיהה רבה ביותר ניסוחים חסרי אחריות כאלה. חשוב שיהיה ברור, כי גם בעל תפקיד ציבורי חייב להיות אחראי. לא יעלה כלל על הדעת, שאדם לא יהיה אחראי רק משום שהוא ממלא תפקיד ציבורי. סיגלנו לעצמנו נורמה כאילו כספי ציבור הפקר, ואין להם אחראי. אולי את התופעה הזו יחסל במידה כלשהי גזר הדין התקדימי, שהוטל על אורי קרני.

הדברים המצוטטים כאן מפי האיש הקובע בהפועל חמורים ביותר, אם לא נאמרו במקרה. גם הוא ידע, כי בהפועל רמת גן היו תביעות משפטיות בנושאים כספיים, היו עיקולים, צ'קים חזרו ללא כיסוי, הוחלפו מספרי חשבונות ועברו לבנקים אחרים. ועוד כהנה וכהנה מעשים שנועדו לקומבינציות כספיות בצורה שמינהל תקין לא יכול לסבול.

האם לכל זה אין אחראי? האם כל זה יכול להימשך בלי שמישהו יתן על כך את הדין? נכון שלא מדובר בגניבת כסף, לא מדובר בטובות הנאה אישיות, אבל מדובר בניהול בלתי אפשרי, שהדעת אינה סובלתו.

יתרונו של גזר הדין של שופט בית משפט השלום, אליעזר כהן, הוא בכך שאולי הספורט בישראל יתחיל להתנהל סוף סוף בצורה שפויה. אחרת יאיים על המנהלים, הבדצק גזר הדין של הליבה לכלא, הרי את השיטה אי אפשר להושיב — יישבו במקומה האחראים לה.

רק לא גני התערוכה

יותר מדי אנשים אומרים שדרבי הכדורסל התל אביבי השלישי המכריע הערב אולי לא יגיע לסיומו. שיהיה פיצוץ. שלא מוכנים להפסיד. שאם יהיה מאבק צמוד בין מכבי תל אביב להפועל תל אביב לא יהיה סיום. אני מודה: בעונה שעברה התערבתי עם ידידים שלא יהיה אלוף, שהדרבי המכריע יתפוצץ.

ראיתי את חמת הזעם של מכבי אחרי ההפסד. את הזעם של הפועל אחרי ההפסד, חששתי שאין להם כוח לקבל את ההפסד הגדול. סופו של הסיפור: המאבק הגיע אל סיומו בשלום.

אני עוד מאמין שהליגה לכדורסל אינה זירת חרות. שהערב תהיה הכרעה ספורטיווית.

עורכת את המדור: אורית גלילי

חדשות חוץ

השווייצים הצביעו במשאל עם נגד הצטרפות מדינתם לאו"ם

ברן (ע"צ ע"ר). שלושה מתוך ארבעה שווייצים הצביעו אתמול נגד הצטרפות שווייץ לאו"ם, על פי תוצאות רשמיות של משאל עם.

מקור רשמי מסר, כי הצטרפות שווייץ לאו"ם נדחתה על ידי 75 אחוז מהמצביעים ועל ידי רוב המחוזות.

תוצאות ההצבעה היו מפתיעות. בשבועות שקדמו למשאל העם צופו, כי שיעור המתנגדים יגיע ל־55 עד 60 אחוז מהקולות.

היה זה משאל העם ה־86, מאז שנה חוק הבחירות ב־1981. יצוין, כי הממשלה השווייצית והרוב בשני בתי הפרלמנט קראו לבוחרים להצביע בעד הצטרפות לאו"ם.

המתנגדים להצטרפות נימקו התנגדותם, בין היתר, בשמירה על הנייטראליות של שווייץ במחיר הגבוה של ההצטרפות, ובחוסר היכולת של האו"ם להסדיר את הבעיות הגדולות של האו"ם.

הסתבכות נוספת בפרשה על רקע הבחירות

חילוקי דעות בין שני המתווכים לעניין החטופים הצרפתים בלבנון

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). הסתבכות נוספת חלה אתמול בפרשת החטופים הצרפתים בלבנון, כאשר התגלעו בפומבי חילוקי דעות בין שניים מן "המתווכים", שיצאו בשליחות הממשל הצרפתי למזרח התיכון.

אזרח סורי, איברהים עאנה, שהוצג אתמול כ"שליח אישי של הנשיא מיטראן אל הנשיא אסד", מתח ביקורת פומבית על שליח צרפתי אחר, ד"ר רעאד, שקיים בשבוע שעבר מגעים עם החוטפים בביירות. לדברי עאנה, הביע רעאד במגעיו נכונות לויתורים צרפתיים מרחיקי לכת, מבלי שהוסמך לעשות כך על־ידי הממשל בפאריס. נראה, שבין היתר מדובר בהבעת נכונות לשחרר מן הכלא טרוריסטים שיעים, שנשפטו בצרפת ונרצים עונשי מאסר בכלא צרפתי.

לדברי עאנה, רעאד הוא האחראי לכישלון מגעים קודמים במו"מ, שסיבכו את הטיפול בפרשת החטופים. "הפיתרון למשבר החטופים יבוא באמצעות הנשיא אסד, שכבר הפגין ידידות עמוקה לנשיא מיטראן" אמר עאנה.

ד"ר רעאד (שהוא פעיל של מפלגת האופוזיציה הגוליסטית) הגיב על האשמות בביקורת, וטען שההצהרות שטענו נגדו "נושאות אופי אלקטוראלי" ופורסמו במתכוון ביום הבחירות לאסיפה הלאומית בצרפת, כדי "להפיק רווחים קצרי טווח על גבם של בני־הערובה".

שני ארגונים בינ"ל פועלים במשותף למנוע הברחות כספים והתחמקות ממס

מאת אליהו זהבי
סופר הארץ בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). שני ארגונים בין לאומיים, "מועצת אירופה", בה מיוצגות מדינות מערב אירופה והארגון "או.אי.סי.די" פועלים בשיתוף פעולה לניסוח אמנה בין לאומית, במטרה למנוע התחמקות מתשלום מס הכנסה והברחות כספים.

בשנת 1977 הקים "או.אי.סי.די" ועדה לבחינת דרכים למניעת התחמקות מתשלום מס הכנסה בשיטת חילופי אינפורמציה. הוועדה הקימה ועדת משנה, שטיפלה בנושא ביטול סודיות חשבונות בבנקים. ב־1978 החליטה מועצת אירופה להקים ועדה, שתנסח אמנה, על פיה יתחייבו מדינות החתומות על האמנה להושיט זו לזו סיוע הדדי בהמצאת מסמכים הקשורים להעלמות מס.

העלמות המס קשורות לשאלת "סודיות הבנקים". שווייץ, שהיתה בין המתנגדות החריפות ליוזמה לביטול הסודיות טענה, כי מבריחי כספים ומעלימי מס יגלו פרצות ויפנו את כספיהם למדינות, שאינן חתומות על האמנה. כך למשל מדינות מזרח אירופה, המבקשות למשוך מפקידים, תוך הבטחה לשמור על עיקרון סודיות הבנקים. בכמה ממדינות מזרח אירופה, רשאי כל אזרח זר להפקיד כספים נושאי ריבית בעו"ש.

לאחר שנכשל בשנים אחרונות הניסיון להגיע להסכם בין לאומי בנושא סודיות הבנקים מקוות שתי הוועדות, כי טיוטת האמנה, שתוגש כבר בקיץ 1986 לעיון למדינות הנוגעות בדבר, תזכה לאישור ותסלול את הדרך לחשיפת המקורות המזינים את חשבונות הבנקים בכספים, שמקורם העלמת מס. בראש יוזמה זו, שתועלה לסדר היום בחודשים הקרובים, עומדות שווייץ, צרפת וארה"ב.

יצוין, כי גם אם ישראל אינה חברה בשני ארגונים אלו, כספי אזרחי ישראל המופקדים בבנקים באירופה אינם מובטחים מפני סכנת חשיפה.

משפט האחראים להעברת יהודי אתיופיה עומד להתחדש בחארטום

חארטום (ע"צ). משפטם של האחראים להעברת יהודי אתיופיה דרך סודאן לישראל, עומד להתחדש בחארטום. פסק הדין צפוי ב־5 באפריל, על כך נודע ממקור מוסמך בחארטום.

בשל חידוש המשפט נאלץ השופט להפסיק את משפטם של אנשי הצבא, שביצעו את הקשר הצבאי ב־1969. הנאשם העיקרי במשפט יהודי אתיופיה הוא סגן הנשיא לשעבר, עומאר מוחמד טאיב.

הוקטן התקציב הנורווגי בשל ירידת מחירי הנפט

מאת אליהו זהבי
סופר הארץ בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). יומיים לפני כינוס שרי אופ"ק הגיש שר האוצר לבית הנבחרים הנורווגי תיקון לתקציב 1986. התחזיות עליהן התבסס תקציב 1986 התמוטטו, בשל ירידת מחירי הנפט.

בשנת 1985 הגיעו הכנסות האוצר מתמלוגי נפט ל־47 מיליארד כתר. אם יתייצב מחיר הנפט ל־14 ו־15 דולר לחבית, צפויה השנה הכנסה של 20 מיליארד כתר.

על פי התיקון יחול צמצום בסעיפי סעד, חינוך, בריאות והגנה. הדבר עשוי להגביר הלחץ מצד המסכ"ל הנורווגי, לבטל השתתפות נורווגיה ב"אירוויזיון".

בגלל בעיות פיננסיות

רוב הצועדים נטשו את "מצעד השלום הגדול"

ארה"ב (ע"צ). 15 יום לאחר יציאת "מצעד השלום הגדול" מלוס אנג'לס, נטשו רוב הצועדים את מפגן הראווה הענק, למען פירוק נשק גרעיני בארה"ב, בעיקר בשל בעיות פיננסיות.

400 צועדים, לעומת 1200 שצעדו בתחילה, המשיכו במצעד והודיעו על הקמת תנועה חדשה "מצעד השלום הגדול בע"מ", במקום הארגון "למען שלום" שיזם את הפרויקט.

דייויד מיקסנר, מייסד "למען שלום", הודה אתמול, כי בהיעדר סובסידיה, החליטו רוב הצועדים, שהגיעו למרחק של 200 ק"מ מצפון־מזרח ללוס אנג'לס לחזור לבתיהם.

מחירי המזון והמשקאות חריפים הועלו בפולין

וארשה (ע"ר). ממשלת פולין העלתה אתמול מחירי מצרכי מזון בסיסיים רבים ומשקאות חריפים. היא הודיעה, כי מחירי הבשר, הדלק וההתחבורה יועלו במועד מאוחר יותר השנה.

בשבת נהרו אזרחי פולין לחנויות, כדי לאגור מצרכים, לאחר שנפוצו השמועות בדבר העלאות המחירים.

מחירי הלחם, החלב ומוצריו עלו ב־8 אחוזים, סוכר ב־11 אחוז ומשקאות אלכוהוליים ב־10 אחוז בממוצע. המחירים עולים בקנה אחד עם כוונת הממשלה, להוריד את שיעור האינפלציה במשך השנה. מחיר המשקאות החריפים הועלה במסגרת מאבק הממשלה בשכרות.

התנגשויות אלימות במזרח לונדון בין עובדי דפוס לרופרט מרדוק

לונדון (ע"צ ע"ר). ההתנגשויות האלימות ביותר בסכסוך בן שבעה השבועות בין איל העיתונות הבריטי, רופרט מרדוק, לעובדי הדפוס אירעו שלשום בלילה לפני בית הדפוס בוואפינג, במזרח לונדון. על פי המשטרה נעצרו 28 איש והואשמו בהפרעות לסדר. שלושה שוטרים ושלושה מפגינים נפצעו קל.

בהפגנה השתתפו 7000 איש. היא החלה בתהלוכה שקטה לפני בית הדפוס, במטרה לעכב את הפצת עיתוני יום ראשון והפכה לעימות עם המשטרה.

כמה מאות שוטרים נגד מהומות וכמה עשרות פרשים תקפו את המפגינים באלות, לאחר שהחלו ליידות בהם אבנים.

מרדוק פיטר ללא פיצויים כ־5500 עובדי דפוס שהועסקו בעיתונים "טיימס", "סאנדיי טיימס", "סאן" ו"ניוז אוף דה וורלד", שראו אור בלונדון. הפועלים פוטרו לאחר שפתחו בשביתה וסירבו לחתום על הסכם לאי־ניהול שביתות.

המו"ל היהודי ג'ורג' ויידנפלד נחלץ לעזרת קורט ולדהיים

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ג'ורג' ויידנפלד, המו"ל היהודי־בריטי ובעל הוצאת הספרים הנקראת על שמו, נחלץ לעזרת קורט ולדהיים, עמו למד באותה כיתה בוינה, ודוחה את ההאשמות נגדו בדבר עברו הנאצי.

לורד ויידנפלד, אשר הוציא באחרונה לאור את האוטוביוגראפיה של מזכיר האו"ם לשעבר, זוכר אותו כקתולי ליבראלי וכאנטי נאצי. הוא אמנם אינו יודע מה עשה ולדהיים בתקופת שירותו הצבאי. אך יש בידו הוכחות, המעידות לדעתו על כך, שהמשטר הנאצי לא התייחס כלפיו כיאות. מדובר בצילום של דו"ח המכריז עליו ועל משפחתו כאנשים "חסרי אמינות".

כשהתוצאות ברורות
אין צריך הסברים

כתוצאה מעבודתנו תגיע לקונים
לא לאחוזים!

קרא את התאור המלא בחוברת שלנו

TEL AVIV
IL 64929, Haifa Road 13.
Tel: (03)252967, 268020

תל־אביב
דרך חיפה 13, 64929
טל. 03־252967, 268020

EINDHOVEN
NL 5612 Boschdijk 199B
Tel: (040)455724

LONDON
UK 136 Regent Street W1
Chesham House 5th Floor
Tel: (01)4376900

WIEN
A 1013, Neulorgasse 2—18
Tel: (222)663012, 638461

STOCKHOLM
S 11446, Humlegardsgatan 5
Tel: (8)676243, 677243.

elan marketing group
at your service since 1965

صكنا من الأهل

הערכה במשטרה: ייתכן קשר בין הירי בתיירת לירי בחיילת בדרום אשתקד

נאסר פרסום התפתחות בפרשה ★ מצב התיירת ממשיך להיות אנוש

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בעוד המתנדבת מרים שטוקר שנורתה ליד רביבים, מאושפזת חסרת־הכרה, מסרו עדי ראיה, כי מכונית לבנה נראתה מתרחקת מאזור הפשע. הירי בתיירת דומה בפרטים רבים לירי אשתקד בחיילת, באותו איזור, שמבצעו טרם נלכד. המשטרה חוקרת גם בכיוון זה.

בידי צוות החקירה המיוחד, אשר הוקם לחקור את נסיבות פציעתה של התיירת הגרמניה מרים שטוקר שנורתה והושלכה שלשום סמוך למטע לקיבוץ רביבים פרטים מהם אפשר לבנות קלסתרון של מבצע הפשע. על פי אחד התיאורים, מדובר בגבר כבן 30 גובהו 1.75 — 1.80, בעל מבנה גוף אתלטי ושיערו מלא כתום. על פי העדויות הוא נכנס לרכב פרטי קטן בהיר כנראה מדגם חדש ועזב את המקום.

צוות החקירה המיוחד גילה פרטים דומים לאלה שנתגלו בעת מציאת החיילת הפצועה, אשתקד, באזור רמת הנגב. לא מן הנמנע, כי החיילת תוזמן למשטרה לתחקיר נוסף, בעקבות הירי בתיירת.

החוקרים הגיעו למסקנה, כי שיטת הביצוע, השטח בו נורתה התיירת זהים כמעט להפליא למקרה החיילת בדרום ולפיכך משתפים פעולה שני צוותי החקירה — צוות החקירה הממשיך לחקור את בחיילת והצוות החקירה החדש שהוקם לחקור את הירי בתיירת.

צו איסור פרסום

בתוך כך, חלה התפתחות משמעותית בחקירה — אך בית משפט השלום הוציא אתמול צו איסור פרסום על שני פרטים שהתגלו ביממה האחרונה.

מהחקירה עולה, כי המדובר בתיירת תושבת המבורג בת 20, אשר זוהתה אתמול בוודאות על ידי חברתה ומתנדב, אשר הגיעו לבית החולים סורוקה בבאר שבע.

החלה נדידת האביב של ציפרים בשמי אילת

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

כ–3,000 עיטי ערבות, שחלפו בשבוע החולף בשמי אילת בדרכם מאזורי החורף שלהם במזרח אפריקה לאזורי הקינון שלהן באירופה, היוו את הגל הראשון של העופות הדורסים שפתח את עונת נדידת האביב הגדולה, המייחדת את אילת כתופעת טבע בקנה מידה בין לאומי. צפוי, כי בעקבותיהם יחלפו מעל אילת הדיה במהלך נדידת האביב עוד כ־80 אלף עיטי ערבות.

הצפר הראשי של המרכז הבין־לאומי לצפרות באילת, הדרום שירי־הו, ציין, כי בשלושת החודשים הקרובים צפוי, כי יחלפו מעל אילת כבמיליון עופות דורסים.

13 תצפיתנים מומחים פועלים עתה בארבע תחנות בהרים שמעל העיר אילת לספירת הדורסים. במהלך מרץ אמורים להגיע לאילת עד כ–20 צפרים מתנדבים, שיאיישו תחנות נוספות. חלקם יפעיל את תחנת הטיבוע לעופות דורסים.

בתחנת הטיבוע לציפורי שיר שהופעלה מחדש נמסר כי בפעם הראשונה בארץ נמצאה סלעית מזרחית נדירה, שהגיעה לאילת מאירן. כמו כן נלכד עפרוני אפריקאי שאינו מוכר בארץ. הוא הועבר לגן הזואולוגי בת"א להסתכלות.

המרכז הבין־לאומי לצפרות באילת מופעל על ידי רשות שמורות הטבע והחברה להגנת הטבע בשיתוף הקק"ל, החברה הממשלתית לתיירות ועיריית אילת.

פרס הצרכנות ללאה פורת ממערכת "הארץ"

מאת אברם צזר,
סופר "הארץ" לעניני כלכלה

העתונאית לאה פורת, בעלת הטור "דין פרוטה" ועורכת המדור "חוג בית" ב"הארץ" קיבלה אמש את פרס הצרכנות מטעם המועצה הישראלית לצרכנות. פרס הצרכנות, שהוא אות ההוקרה הגבוה ביותר בתחום זה, הוכרז לפני שנה והוא מוענק לאישיות או למוסד התורם תרומה יוצאת דופן לקידום הצרכנות בנושא התחיקה או ההסברה. אשתקד זכתה בפרס תוכנית הטלוויזיה "כלבוטק".

הד"ר משה עציוני, שופט בית המשפט העליון בדימוס, המכהן כיו"ר ועדת הפרסים של המועצה לצרכנות אמר בעת הטכס והענקת הפרס ללאה פורת כי הוא מוענק לה בגין היותה עתונאית צרכנות לוחמת ובגין כתיבתה ויוזמותיה בתחום התחיקה הצרכנית. "לאה פורת היא חלוצת המאבק בעתונות למען זכויות הצרכנים והמדור שלה ב"הארץ" המופיע בקביעות מזה 13 שנה יצר דפוסים של עבודה עתונאית בתחום הצרכנות.

תעודת הוקרה בתחום הצרכנות הוענקה לגב' רות פרנקל על תכנית לחינוך צרכני שערכה ויצאה לאור על ידי הסמינר לחינוך.

בתום טכס חלוקת הפרסים שנערך בבית "אריאלה" בתל אביב נערכה הרצאה בנושא התגנה של רד כשי רירות על ידי דיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, פרופ' אוריאל רייכמן.

איסור פרסום בתיק הגירושין של הזמר יהורם גאון

מאת סופר "הארץ"

בית הדין הרבני האזורי בת"א הוציא אתמול צו איסור פרסום בתיקים בהם מתדיינים הזמר יהורם גאון ורעייתו, אורנה.

הצו, שהוצא לבקשת בא כוח הזמר, עו"ד מנשה בר־שלטון, מתייחס לכל החומר שבתיקי הצדדים, לרבות כתבי בקשה, תביעה והגנה וכן פרוטוקולים מן הדיונים שיתקיימו.

עורך את העמוד: אהד גונגר

בס"ד

לאביטל ואמנון יוסטינג

ברכות חמות מקרב לב
לרגל נישואיכם

מאחלים: יונתן, נעמה ומיקה

מס הכנסה מעקל במלון דיפלומט

שלוש תוליות מס הכנסה משטו אתמול על מלון דיפלומט בת"א, שבבעלות חיים שיף, ועיקלו מכשירי טלוויזיה, מכונות כתיבה ומשקאות חריפים שערכם נאמד בכ–40,000 ש"ח.

במהלך המעולה, התקשר שיף עם נציב מס ההכנסה בבקשה לדחות את ביצוע העיקול — אך לשווא.

המעולה נמשכה כשעה, ובמהלכה שהה מר שיף במלון — אך סירב להגיב. העיקול בוצע לאחר שהמחאה שמסר שיף למס הכנסה הוחזרה מבלי שהיה לה כיסוי. (תצלום: י.פ.פ.א.)

חשוד בזיוף טפסי רישוי שוחרר בערבות — על סמך תקדים שנקבע בשחרור צור וגינדי

מאת נורית אמיתי,
סופרת "הארץ"

שופט בית משפט השלום בפתח תקווה, שלי טימן, נמנע מלעצור עד תום ההליכים חשוד במעורבות בקשר לזיוף טפסי רישוי. בין נימוקיו הסתמך השופט על גישת בית המשפט העליון, ששיחרר ממעצר את אבי צור ואברהם גינדי, החשודים במעורבות בפרשיות קרקעות בגרה.

צורי פרחן, מנתניה, החשוד בששה מקרים של אספקת טפסים שנשאו חותמות וחתימות מזוייפות של בוחנים במשרד הרישוי, כדי לאפשר קבלת רישיון נהיגה בלא לעבור מבחן עיוני. בין המקרים — אדם שהיה מעורב בתאונת דרכים עם נפגעים.

פרקליטות מחוז המרכז ביקשה את מעצרו של פרחן עד תום ההליכים. בנימוקי הבקשה צויין, כי מדובר בעבירות זיוף ומירמה חמורה במיוחד. הועלה חשש, כי אם ישוחרר — ינסה החשוד להשפיע על עדים או להפחידם. כן מוזכר עברו הפלילי של פרחן.

פרחן טוען, כי איננו יודע קרוא וכתוב וכי לא היה מסוגל לזייף כל מסמך שהוא.

השופט טימן קבע, כי יש די ראיות לכך שהמשיב הוא זה שסיפק למבקשי הרישיונות תמורת בצע כסף גבבר את הוחתמות והחתימה לטופס שהגישו למשרד הרישוי. עם זאת ציין, כי באשר לחומרת העבירות הסכנה לציבור מפני המשיב דומה "שבעניין זה חלה בעת האחרונה התפתחות ששינתה מקצה אל קצה את גישתו של בית המשפט העליון בעניין מעצרים עד תום ההליכים ובעיקר בעבירות מסוג אילו המכונות עבירות צווארון הלבן. אם קודם לכן, קובע השופט בהחלטתו, הושבו במעצר כמעט כל העבריינים שהואשמו בעבירות כאלה הרי באו ההחלטות בעניין אבי צור ובעניין אברהם גינדי מפי כבוד השופט אילון, ושינו את המגמה, כשנראה כי דיעותיו של השופט אילון מקובלות על שופטים אחרים של בית המשפט העליון". השופט טימן אומר, כי זוהי המגמה העכשווית: אין להקדים מעצר לעונש בטרם יוצא דינו של אדם אלא בנסיבות מיוחדות וכשמדובר בעבירות סמים, אלימות, עבירות החורגות מן הרגיל בחומרתן.

השופט טימן, שלא מצא מקום במקרה זה למרות חומרתם העקרונית של המעשים ועברו הפלילי של פרחן לעצור אותו עד למשפטו, הורה לשחררו בערבות עצמית, שני ערבים וצד ג' בסך של 5000 ש"ח. בנוסף חייב פרחן להתייצב פעם בשבוע במשטרת נתניה ולא לקיים מגע ישיר או עקיף עם העדים שברשימת עדי התביעה.

עדות ראיה / חיים הנדוורקר

אזרחות כבוד ו–30 ק"ג פלפל חריף — שי יום־הולדת למנצח זובין מהטה

במוצאת השעה המתינו אתמול עשרות רבות של מוזמנים באולם הישיבות של מועצת עיריית תל־אביב לזובין מהטה שאמור היה לבוא ולקבל כאן את אזרחות־הכבוד של העירייה.

אבל מהטה איחר. הוא נתקע במעלית במלון הילטון שם הוא מתאכסן ו־20 דקות עמלו אנשי המלון כדי לחלצו משם.

כשהגיע לאולם המועצה נראה היה מהטה מתוח. הקהל שמנה גם את השרים נבון, שרון ורובינשטיין הריע לו. להם קרא בפניו נאום נאה, שנכתב בסכר על־ידי הפרסומאי אורי סלע על המפגש המאושר בין הפילהרמונית למהטה.

מהטה מודה, הוא זכה להיות אזרח הכבוד מספר 60 של העיר. הטכס מתארך, שכן מנהלים אותו בעברית ובאנגלית. מהטה אומר שאפשר להסתפק באנגלית שכן הקהל כאן מספיק אינטליגנטי. אחד הפקידים הבכירים של העיריה לוחש: "עושים את זה בשביל חברי המועצה".

אבל הפסטיוואל לא התחיל אתמול. במוצ"ש, בשעה 11 בלילה, בתום הקונצרט הראשון שערכו [illegible] במסגרת ביקורו, הגיעו [illegible] קיסריה, [illegible] מלון הילטון בת"א אירוע נוצץ לכבוד [illegible] יום הולדתו ה־50 של המנצח. במקום נכחו כ־500 קרואים, השמנא והסלתא הישראלית.

את תקרת אולם האירועים במלון קישטו תווים וצילום מוגדל של מהטה בפעולה ניבט מן הקיר. כאן גילה מהטה כי בישראל חוגגים קצת מוקדם מדי את יום ההולדת שלו. הוא יהיה בן 50 רק בסוף אפריל. אבל במועד זה לא יהיה כאן והחליט מי שהחליט כי עדיף מוקדם מאשר מאוחר או בכלל לא.

השי שהעניק לו הילטון היה צנצנת ענק ובתוכה 30 ק"ג פלפלים חריפים, האהובים על המנצח.

שלושה מבנים חדשים ייבנו במרכז הבהאי העולמי בחיפה

מאת נורית כהנא,
סופרת "הארץ" בחיפה

על פי תכנית פיתוח חדשה של המרכז הבהאי העולמי בחיפה, ייבנו בזמן הקרוב שלושה מבנים נוספים להשלמת המטה האדמיניסטרטיווי הבין לאומי, בחיפה. המבנים יכילו מרכז ללימוד הכתבים הקדושים, ספריה בהאית מרכזית ומרכז למורים ויועצים. מבנים אלו יוקמו בסמוך להיכל הצדיק האוניברסלי של הבהאים על צלע הר הכרמל בחיפה, על פי תכנון שישתלב באופי המבנים הקיימים. ראש הממשלה שמעון פרס הבטיח את עזרת הממשלה למימוש התכנית בעת ביקורו בסוף השבוע בחיפה.

בתום תקופת הרצה של היכל הצדיק העולמי, בה היה האתר סגור לקהל, מתוכננת פתיחת האיזור למבקרים, לאחר עבודות שיפוץ ו־פי השטחים הפתוחים הנוהרים שברשות המרכז הבהאי העולמי על הכרמל: יוקמו טרסות חדשות, שבילים וגנים. כמו כן יוקמו מבנים ומקומות הסטודיים הקדושים לבני הדת הבהאית באיזורי חיפה ועכו.

תכנית הפיתוח תגדיל את מספר התיירים הבהאים ועולי הרגל למרכז שמספרם כיום 2,500 לשנה. נוסף על כך מושכים כיום אתרי המרכז הבהאי 250,000 תיירים שאינם בהאים בשנה. כל המבנים הבהאים נבנים מתרומות, ללא הקלות או הטבות כלשהם.

למרות צו שופט נמשכת השבתת מפעל הפוספטים

הנזקים הכספיים עלולים להיות גדולים מרווחי המפעל אשתקד

מאת איתן רבין,
סופר "הארץ"

גם אתמול לא עבדו במפעל פוספטים בנגב על כל שלוחותיו. זאת, למרות הצו של בית הדין האיזורי לעבודה בבאר־שבע אשר הורה לעובדים לחזור לעבודה. נודע, כי גם הבוקר לא יצאו העובדים לעבודה.

סופר "הארץ" מזכיר כי שופט בית הדין האיזורי לעבודה אשר קנס את חברי ועד העובדים בסכומים של עד 2,000 שקלים. קנס גם את חברי הוועד בב–25 שקלים על כל שעה שהמפעל מושבת. החלטת השופט ניתנה ביום חמישי ובאמור מאז לא חזרו העובדים לעבודה.

מקור בכיר במפעל אמר אמש ל"הארץ", כי הוא חושש מאד שהשבתת המפעל תגרום להפסדים כבדים אשר יעברו אפילו את הרווחים של שנת 1985־1984.

סוכן משטרתי שתול הביא ללכידת סוחרי סמים בחיפה

מאת ירח טל,
סופר "הארץ" בחיפה

[illegible], שפעל במשך שלושה חודשים בקרב סוחרי הסמים בחיפה, הביא אתמול לפנות בוקר לחשיפתם של מספר סוחרי הירואין, שבמשך זמן רב שימשו יעדי מודיעין מרכזיים של משטרת מרחב חיפה.

שלשום בלילה פשטו כ–100 שוטרים ואנשי מג"ב, שהסתייעו בכלבי גישוש מאומנים לגילוי סמים, על בתיהם של החשודים בסחר ב"מוות הלבן". במהלך השיטה, שהסתיימה לפנות בוקר, נעצרו שמונה חשודים שגילם נע בין 30 ל־40.

במהלך הפשיטה לא נתפס סם כלשהו. אולם מטעם המשטרה נמסר כי נגד החשודים שנעצרו קיימות ראיות מוחשיות הקשורות אותם לסחר בהירואין. עוד נמסר מטעם המשטרה כי צפויים מעצרים נוספים. אתמול האריך שופט שלום את מעצרם של שבעה מהחשודים ב–2 — 15 ימים.

נרקומנים מתים משימוש יתר

בתוך כך נמסר מטעם המשטרה כי בחודשים האחרונים מתו בחיפה 5־6 נרקומנים, כנראה כתוצאה משימוש יתר בסמים.

מרכז למוסיקה ירושלים
טל' 02-225187

סדנה לקומפוזיציה
עם
המלחין לוצ'יאנו בריו LUCIANO BERIO
במרכז למוסיקה ב־3.4.86 — 1 בשעות 10.00—13.00

הסדנה נועדה לתלמידי קומפוזיציה ולמלחינים ותתמקד בעיקר בטכניקות הקומפוזיציה.
ב־30.3.86 יערוך מר בריו שיעור באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בתל־אביב בין 18.00 — 16.00.
המעוניינים להשתתף מתבקשים להירשם במרכז למוסיקה, ירושלים, לא יאוחר מ־27.3.86 לפרטים על השיעור בתל־אביב נא לפנות ישירות לאקדמיה — טל' 03-420415
מוסיקאים, תלמידים ושוחרי מוסיקה המעוניינים לצפות בשיעורים המוצעים מוזמנים.
התכניות נתונה לשינויים ללא הודעה מוקדמת.

מכרזים

משטרת ישראל
מחלקת הרכישות והמכירות/תעוד

מוזמנות בזה הצעות מחירים להתקשרות שנתית להסעת חלפים לרכב משטרתי:
מכרז 251/85
המועד האחרון להגשת ההצעות הוא 3.4.86 שעה 13.00
פרטים מלאים ניתן לקבל במחלקת הרכישות, ביפו, רח' אמץ 4 טלפון: 03-899753
בשעות העבודה המקובלות.

רשות הנמלים בישראל
נמל חיפה

מכרז נ.ח/9/85

מוזמנות בזה הצעות לרכישת סחורות כדלקמן:

מוצרי בית חשמליים	שטיחי אמבטיה
רשת מגן למאווררים	כריים גז
ספרים שונים	כלי עבודה
חלקי חילוף שונים	צבע למכוניות
משחקים וצעצועים	סיגריות תוצרת חוץ
דברי נחושת	שטיחים
מגעולים	תאית
כימקלים שונים	גרגירי פלסטיק

את הטובין הנ"ל ניתן לראות בתאריכים 23.3.86—6.4.86 בימים א', ג', ה' בין השעות 8.00 עד 13.00.
להצעה יש לצרף המחאה בנקאית לפקודת רשות הנמלים בישראל — נמל חיפה, בשעור 10% מהמחיר הכולל המוצע.
את טופסי ההצעות ניתן להשיג במודיעין שבשער 5. את ההצעה כשהיא בתוך מעטפה סגורה, חתומה והמסומנת "הצעה למכרז נ.ח 9/85" יש לשלשל לתיבת המכרזים הנמצאת בבניין המחלקות חדר מס' 8 בנמל חיפה, עד 6.4.86 בשעה 13.00.
על הזוכה להוציא את הטובין מהנמל תוך 14 ימים מתאריך קבלת ההודעה על זכיתו בפרטי יבוא, ותוך 30 יום בפרטי יצוא.
עובדי רשות הנמלים אינם רשאים להשתתף במכרז זה.
אין נמל חיפה מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או הצעה כלשהיא.

בכבוד רב
הנרי בן־אליהו
מנהל נמל חיפה

משרד התעשיה והמסחר ירושלים
בנוי נכסים אמסנאות משק

מכרז 4—85

מוזמנות בזה הצעות לרכישת מאזניים אלקטרוניים ניידים בתוך מזוודה בהתאם לפרוט הבא:
1. כושר שקילה 3,000 גרם
2. רגישות 100 מ"ג עד מטען של 200 ג' ו־1 ג' ממטען 201 ג'
3. חיבור להחשמל ולסוללה.
המאזניים חייבים להיות מאושרים על ידי המפקח על משקולות מידות וסטנדרטים במשרד התעשיה והמסחר.
לבירור פרטים נוספים יש לפנות ליחידה למשקולות ומידות בטלפון 02-210227.
המועד האחרון להגשת ההצעות הוא יום ד' כ"ב באדר ב' תשמ"ו (2.4.86) שעה 1200.
את ההצעות יש לשלוח אל משרד התעשיה והמסחר מה בגא"מ מס' 17 בתיבת המכרזים, רח' אגרון 30, ירושלים.
אין משרדנו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.

בברכה
י. דנואלי
מנהל מחלקת בגא"מ

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

1. מכרז 356/85 — שנאי תאורה
2. " " " — מסמני כבל מבטון
3. " " 355/" — מזוודות לפרטים מגנטיים
4. " " 358/" — סרט אזהרה פלסטי
5. " " 354/" — 2 מקלטים
6. " " 360/" — לוחות הרקים
7. " 3/86 — בקרה מתכבנת
8. " 361/85 — תייל פלדה וכבל הארקה מבודד.
9. " 1/86 — מודד אלקטרוני
10. " 8/86 — לוחות חשמל

טופסי הצעה מפרטים ופרטים נוספים אפשר לקבל במחלקת אפסנאות ומחסנים, רח' הרצל 172, ת"א כל יום בשעות העבודה חדר מס' 7.
ההצעות יש להגיש בירושלים לא יאוחר מיום 6/4/86 שעה 12 בצהריים.
החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד, הצעות במסרים ללא תתקבלנה.

מנהל תחום אפסנאות ומחסנים.

משרד ראש הממשלה
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מכרז מס' 2/86
למתן שירותי שמירה
בקריה, רוממה, ירושלים

מתבקשות בזה הצעות למתן שרותי שמירה בקריה, רוממה, ירושלים בהתאם לתנאי חוזה שמירה שעותק ממנו ניתן לקבל מהגב' יהודית מנחם, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הקריה, רוממה, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.
המועד האחרון להגשת הצעות הוא 31.3.86 בשעה 12:00 בתיבת המכרזים במשרד ראש הממשלה, קריית בן־גוריון, ירושלים.
ההצעה תוגש על גבי מכרז לטובין/שירותים (טופס 3000) והיא תכלול את כל המסמכים המפורטים בו.
אין הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חדש

טרטל את מכוניתך בוקס בן רגע

רסס וגגב — תוך 15 דקות היא מבריקה.

"טרטל וקס" החברה המובילה בפיתוח מוצרים לטיפוח הרכב גאה להציג מוצר חדשני: וקס בן־רגע! MINUTE WAX
ללא מאמץ ותוך כמה דקות. מכוניתך מוגנת ומבריקה.
וקס בן רגע נועד למכונית שצבעה מטופל ושמור — וכמובן למכונית חדשה הזקוקה להגנה מיידית מפני פגעי האקלים.

וקס בן רגע מכיל נוסחא חדשנית המעניקה למכוניתך שכבת מגן וברק נפלא.
טרטל אותה ותוך מספר דקות תהנה מהתוצאה.

בסדרת בן רגע ניתן להשיג גם וקס בן רגע לצבע מטלי, METALLIC WAX ושמפו בן רגע — ZIP WAX לרחצה מושלמת.

להשיג ברשתות השיווק, בתחנות הדלק ובחנויות המובחרות לאביזרי רכב.
יבואן בלעדי: מ.ש.ב בע"מ, בית אלפא 15 ת"א. טל. 03-338711-4

טרטל וקס turtle wax
סידרת מוצרים לטיפוח הרכב

נאות הככר טיולי פסח־אביב 1986

בשיתוף עם מועדון מטיילי מעריב

טורקיה	18 יום — 8.8	25.4
יוון	16 יום —	16.4
מצרים	6 יום — 6.8	27.4, 26.4, 25.4, 23.4, 28.4
יוגוסלביה	16 יום —	18.4
אוסטריה והונגריה	15 יום — 9	8.5, 24.4, 17.6
ספרד ופורטוגל	25 יום —	12.5, 21.4, 7.4
קניה	9 ימים —	17.6, 6.3
דרום אמריקה	25 יום — 18	15.4
הודו	24 יום — 23, 24	4.7, 16.6, 16.5 (מלא), 18.4

לגלות עולם נסתר

לקבלת חוברת מפורטת, פרטים נוספים והרשמה:
ירושלים, רח' קרן היסוד 36 · טל. 636484, 02-699385
תל־אביב, רח' הירקון 252, טל. 03-463111-6

הארץ

יום ב', ו' באדר ב', תשמ"ו 17 במרס 1986

ירושלים: רח' התבואה 2 טל' 224245-6 ת.ד. 233 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רח' מרדוך 20 טל' 661108 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל-אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21 טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל-אביב 61001

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ רח' זלמן שוקן 21 ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel 824261

מה נחוץ לחברת העובדים

מר ישראל קיסר מכחיש, שבכוונתו לשלול מסמכויותיו של מזכיר חברת העובדים, מר דני רוזוליו, ואולם מינויו של מר נפתלי בלומנטל למפקח על מפעלי חברת העובדים, מכחיש את ההכחשה. בלומנטל הוא מנהל מנוסה. מינויו לא יוכל להתפרש אלא כמתן תגבורת לניהול בדרג עליון בחברת העובדים, ובמובן זה, הבעת פקפוק ביכולתו של רוזוליו לעשות את המלאכה. לא צריך להפליג בניתוח, מה גרם להכנסה בקומת ההנהלה בחברת העובדים: המשבר בסולל בונה מספק את הנימוק העיקרי. אכן, מר רוזוליו אינו משוחרר מן האחריות לכישלון העסקי באחת מאוניות הדגל של המשק ההסתדרותי. שכן קשה להאמין, כי הוא, או מר שרגא רוזמן, מנהלה הכללי לשעבר של סולל בונה, לא ידעו את המתרחש בחברת הבנייה הגדולה במדינה: עודף העובדים בשכר גבוה וצבירת נכסים מיותרים, שנחשפו באחרונה, לא היו בגדר סוד למעורבים בענייניה, עוד בטרם הם נודעו ברבים. ומוטב לשער, כי נמנע מן המנהלים העסקיים לפעול לסילוקן של מכשלות אלו על-פי הוראה מגבוה, כלומר מלשכתו של מזכ"ל ההסתדרות.

אפשר לטעון נגד ה"ה רוזמן ורוזוליו, שלא עמדו על דעתם בהגנה על הכללים המקובלים של הניהול העסקי, ולהטיל עליהם אחריות לכישלון. אך לא הם לבדם אחראים, אלא מי שמנע את ניהול החברות השייכות לחברת העובדים על-פי שיקולים עסקיים. ואפשר להרחיק לכת ולקבוע, כי כל עוד יימשך מגבוה עירבובם של שיקולים סוציאליים ופוליטיים בניהולן של החברות העסקיות, יהיו החברות המסונפות לחברת העובדים חשופות לפגיעות קוניונקטורליות או מבניות דוגמת אלו שגרמו את הכישלון בסולל בונה.

כפי שנאמר לעיל, לא מפקחים נחוצים לחברת העובדים. עד כה לא שמענו על פגיעה בכללים של ניהול החשבונות תקין — אלא ניהול עסקי יעיל וקפדן, המשוחרר משיקולים זרים. אם מר קיסר רוצה למנוע את הישנות הכישלון בסולל בונה, עליו לשחרר את מנהלי החברות מן הדאגה לאספקת תעסוקה בכל תנאי או מהכתבות שכר חריגות והטבות נלוות, הניתנים על חשבון הגופים המשקיים. אם לא יעשה מר קיסר כך, מובטח לו שהכישלון בסולל בונה יחזור ויישנה פעם, פעמיים ושלוש. אפשר, שזה לא איכפת לו. אם כך, מן הדין שהממשלה תוכיח לו כי קופת הציבור אינה פרה חולבת.

משימת ריגול למטוסו של אייזנהאואר

ואשינגטון (עע). המטוס שאמור היה להסיע את נשיא ארה"ב, דווייט אייזנהאואר, לבריה"מ ביוני 1960, ושלבסוף לא נחת במוסקווה, היה מצויד במערכות שאיפשרו איסוף מידע במהלך הטיסה בשמי בריה"מ — זאת מגלה ספר העומד להופיע בארה"ב.

הספר נכתב בידי ההיסטוריון מייקל בשלוס, ומתמקד על ראיונות עם פקידים בכירים בממשל האמריקאי ועל מסמכים שהיו מסווגים בעבר ועתה הותרו לפרסום.

ביקורו של אייזנהאואר בבריה"מ לא יצא אל הפועל, בעקבות סכסוך שפרץ בין שתי המעצמות על רקע פרשת מטוס הריגול האמריקאי יו־2, שהופל באחד במאי 1960 מעל לטריטוריה סובייטית.

ואולם, עוד לפני הפלת המטוס, חשש המנהיג הסובייטי חרושצ'וב כי המטוס האמריקאי מצויד במערכת ריגול, ודרש שנווט סובייטי יצורף לטיסה. תנאי זה נתקבל על-ידי האמריקאים.

בסוגריים / מתי גולן

בגין לא היה שונה

"אם בגין היה כאן, זה לא היה נראה כך" — את המשפט הזה אפשר היה לשמוע בלי סוף במהלך הוועידה שלא הסתיימה. כמו הרבה דברים אחרים שהושמעו באירוע זה, גם האמירה הזאת מבוססת יותר על עיוורון נוסטלגי מאשר על היסטוריה עובדתית.

בשנת 1966 קיימה תנועת החרות את ועידתה השמינית. קבוצה גדולה של צירים שבראשה עמד עוה"ד שמואל תמיר, העלתה בוועידה זו שורה של הצעות לרפורמות בהנהלת התנועה. משמעותן של רפורמות אלה היתה ביטול הרוב של בגין במוסדות התנועה. כאשר הועמדו ההצעות להצבעה, הן זכו לרוב קולותיהם של צירי הוועידה. בגין ראה בכך ביטוי של אי-אמון והודיע על כוונתו להתפטר מהנהגת התנועה ולפרוש לחיים פרטיים.

התוצאה המיידית ממהלכו של בגין היתה דומה מאוד למה שהתרחש בוועידת החרות ה-15 בשבוע שעבר. צירים השתוללו, התפרעו והפעילו אלימות כלפי הצירים שדרשו את הרפורמות. אילו היתה לנו טלוויזיה בשנת 1966, אפשר היה להיווכח שבתנועת החרות לא התחדש הרבה.

עובדה היסטורית זו פוגמת בניסיון ליחס את ההתרחשויות בוועידה ה-15 לחוסר מנהיגות, לפער עדות, למלחמת דורות. מבחינה זו צדק מאוד דוד לוי כאשר אמר, בהתכוונו לבגין, "אשרי הפורש שיש לו ממשיכים — ויש לך ממשיך".

אלא שבעניין הזה טעותו של לוי להמשכיות בלעדית מקפחת שלא בצדק את האחרים. גם יצחק שמיר, משה ארנס, אריאל שרון וצירים רבים של תנועת החרות הם ממשיכי דרך ההתפרעות האלימות, שאותה סלל מנחם בגין האבשיר בוועידה השמינית של חרות.

זה הזמן להיפרד

מאת א. שוייצר

ועידת חרות סיפקה רקע מתאים לביטול סעיף הרוטציה בהסכם הקואליציוני

שמעון פרס: לא לכבד את ההסכם הרוטציה בזמן שחירות של היום איננה כשירה לשלטון

וראש המקנה, לפחות לפי שעה, סיכוי להשלאם מחדש של קרעי תנועת החרות, הוא ראש המפלגה היריבה מר שמעון פרס. הוא בא, ביום א' שעבר, לברך את באי ועידתה, ובו בלבד תלוי — ראה דברי מר יורם אריזור בשבת, בראיון ב"קול ישראל" — אם ימצא או לא דין הוועידה עם המפסיד מר יצחק שמיר. שאילו הכריז ראש הממשלה, כי אין הוא מקיים את הרוטציה, היה מר שמיר מאבד את המשענת היחידה ליומרתו לעמוד בראש חרות; יריביו, ה"ה לוי ושרון, היו דואגים לסילוקו מן העמדה, שקיבל בירושה מקודמו, אף שאין בכוחו שלו לקיימה ולהגן עליה.

יש מצוות רבות שעל אנשי מדינה לקיים: בין השאר, את דיבורם. אך ספק אם קיומה של מצווה זו שקול כנגד כל השאר, כמו צורכי המדינה, צורכי הציבור שבשמם הם אמורים לדבר ולפעול, שלא להזכיר את יצר הקיום העצמי, המשותף לבשר ודם רגיל ולבעלי שררה. ומעל לכל, מוצדק הספק אם חייב הפוליטיקאי לקיים שלום-בית, אמיתי או מדומה, אצל יריביו הנכים ביותר: כאן נדרשת לא רק הושטת הלחי השנייה, אלא אימון היריב בהנחת סתירת הלחי.

לא כשירה לשלטון

כדי לומר דברים ברורים, מוצע למר שמעון פרס להשתמש בהזדמנות קרובה כדי להודיע על אי-ביצוע הסעיף בהסכם הקואליציוני המורה על קיום רוטציה בינו ובין מר יצחק שמיר. העילה, בדין שתהיה קשורה באירועי ועידת חרות הבמה שבחשף על יחסי הכוחות ומקורות הסמכות במפלגה זו. הציבור אוהב תיאטרון ומר פרס, כמו כל מדינאי של שנות ה-80, חייב לספק את ההצגה. אך הנימוקים העיקריים לצעד זה הם אמיתיים ונוגעים למהות: חרות של היום איננה כשירה לשלטון, והיא זקוקה לאתנחתא ממושכת, להשיבה פרגמטית, לחינוך מנהיגות חדשה ולבדיקת ארגונית.

באמור לעיל, כי ביטול הרוטציה תואם את צורכי המדינה. הסידור הרוטציה מעידים על עצמם, כי האינטרס הכלכלי של המדינה הוא לבחון נגד עיניים. ואולם, נחוצה היתה מידה בלתי רגילה של תמימות — אפילו בטרם נגלתה בעליל בוועידת חרות התמיכה הבלתי מספקת במר יצחק שמיר — כדי להאמין, כי הצמד שמיר-מודעי יהיה מסוגל לתפקד כפי שתיפקד הצירוף פרס-מודעי. גם מבלי להוסיף את ה"ה שמיר ומודעי בניהול כלכלת בחירות, חסרים לזוג הסמכות ר מידיהם הקשרים, שמר פרס תרם להנהגה הכלכלית אשר נדרשה להגשים מדיניות מחמירה מאוד, אף נחוצה מאוד.

זו הזדמנות נאותה להעיד משהו לגבי רוהליל הבחירות המוקדמות. השכל הישר אומר, שמערכת בחירות לכנסת ה-12, אשר תתחיל ביום ביצוע הרוטציה — ואמנם היא תתחיל באותו מועד — ותמשך שנתיים, גרועה פי ארבעה ממערכת בחירות שתימשך במקרה הרע שישה חודשים. למי שטובת המשק בלבד לנגד עיניו — והסכם, כי בחירות הן ליקוי תורשתי של הדמוקרטיה — לא יכול להיות קושי בבחירת הרע במיעוטו: הסיכוי שלא תהיה רוטציה, בניין שימלא את לבו התלהבות. ולא זו בלבד: האפשרות שמערכת הבחירות תתנהל תחת עיניו הפקוחות של הצמד פרס-מודעי, שכן האחד ישגיחו בחשדנות על האחר, שמא יעסוק בשיחוד בוחרים, היא אופטימלית.

לאחוז ברגע המתאים

הדמוקרטיה בנויה על מאבק מפלגתי. מאבק, משמע רצון לנצח תוך ניצול מרבי של חולשות היריב. מר פרס חייב, כראש מפלגת העבודה, לחתור לניצחון על הליכוד, ולנצל את מעודי יריביו כדי ליצור סיכויים אופטימליים להתמודדות עמם. אם למפלגת העבודה פתרונות עדיפים לבעיות הטורדות את עם ישראל — והרי זו הטענה שאנשי מפלגה זו אינם חדלים להשמיע כלפי תומכים, יריבים ואנשים בתווך — על מנהיגה לנצל את ההזדמנות שיצרה ועידת חרות. למר בגין יצאו מוניטין בשל התנהגות אבירית; אבירותו לא הפריעה לו לקום בכנסת — בין השאר — ולהקריא מספרו של מר יצחק רבין משפטים מכבודים על אופיו ותוהגו של מר פרס. אם הלה לא יגמול עתה לחרות, הוא יפעל באמון הכו"ד למפלגה ובאמון כותרי.

יש אומרים, כי אם יבטל מר פרס את ההסכם הקואליציוני, הוא ילכד מחדש את יריביו. מי שסבור כי ניתן ללכד את חרות, מעיד על עצמו שהוא מאמין בלהטוטי קוסם. מה שקרה בוועידה היה מתוזמר ומבוים בחלקו. אך רק שוטה או נטול חושים יטען, כי העוינות והשנאה ההדדיות נוצרו יש מאין לצורכי האירוע, וכי מה ששיתק את הוועידה ייעלם בלהטה של מערכת בחירות, שבה היריב ישוב ויזכיר ללא הרף לנוגעים בדבר ולציבור בכללותו את מה שאמרו ועוללו זה לזה מנהיגים וצירים סתם. הריב בתוך חרות הוא אמיתי, עמוק ועומד בתוקפו — ואם למפלגת העבודה נדרשו שבע שנים לאחות קרעים, מדוע נאמין שבחרות יקרה הדבר מיום אחד למשנהו.

אחוז שליש מן הציבור, שלפי הסטטיסטיקה החזיק במניות בשנת 1982, חזה מבשרו מה קורה למי שאיננו מנצל קוניונקטורה, מי שקונה ביוקר ונאלץ למכור בזול. פוליטיקאים אינם נבדלים מסוחרים: מי שאיננו אוחז ברגע הקסום, עלול להמתין שנים עד שיחזור. נכון, כדי לנהוג כראוי, דרושים כושר לאבחן את המצב, נחישות-דעת ומעט יצרים של קלפן: לא ברור אם ניחן מר פרס במידות אלה?

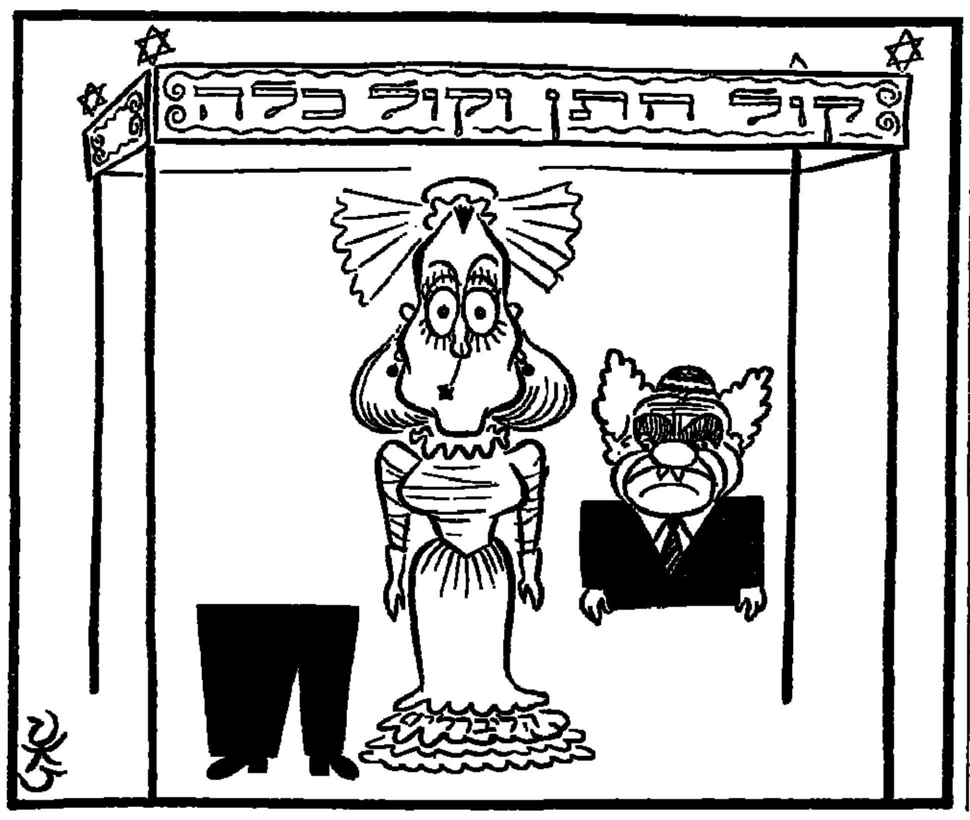

הרוצים הסורים במלחמה? (ב)

אפשר להפתיע את צה"ל

מאת זאב שיף

על ישראל להתכונן להפתעה במישור הטקטי; מועד פתיחת המלחמה ו/או השיטה האופרטיביות שבה ינקטו הסורים

אסד לא יטול את הסיכון הכבד להורות לצבאו לתקוף את ישראל, בלא שיהיה בטוח כי סוריה יכולה לעמוד במלחמה כזו, להשיג בה הישגים, וגם להחזיק בהם בשלב השני של המלחמה ועד סיומה. תנאי חשוב אחד להצלחה במלחמה קשור ביכולת הסורים להפתיע את ישראל. יכולת ההפתעה חשובה לא פחות מעוצמת הכוח התוקף. ברור כי הסורים יעשו מאמץ עליון להונות את המודיעין הישראלי, לשבש את עיניו ולצמצם למינימום את יכולת ההתרעה שלו לסוריה. המאמץ הסורי למנוע טיסות סיור של חיל האוויר הישראלי בשמי לבנון קשור גם הוא להתמודדות זו. במאמר זה נתייחס קודם לשאלה האם יכולים הסורים להפתיע את צה"ל.

התשובה לשאלה חשובה זו היא חיובית. כן, הסורים מסוגלים להפתיע את ישראל. התנאים הבסיסיים הם כאלה שהם יכולים להפתיענו למרות שכבר נכווינו קשות כאשר צבאות מצרים וסוריה הפתיעו אותנו במתקפה כוללת במלחמת יום-הכיפורים, ועל אף שכמה ממנהיגינו הביטחון בטוחים כי מחדל כזה לא יחזור על עצמו. השאלה היא באיזו הפתעה מדובר. איש המודיעין לשעבר, תת-אלוף (מיל') יואל בן-פורת, צודק באומרו כי לא מדובר בהפתעה אסטרטגית. הנשיא אסד כבר הצהיר במפורש קבל עולם כי הוא מתכוון להילחם בישראל, וכי הוא מכין את עמו וצבאו לשם כך. כלומר, המודיעין הישראלי והצמרת הביטחונית יודעים כי זוהי המגמה האסטרטגית של סוריה.

ההפתעה יכולה, לכן, להיות במועד התקפה, בשיטה המבצעית, בסוג המלחמה (התשה וכדומה) ובהיקף מטרותיה. למרות ששמענו מהנשיא אסד מה כוונתו, ניתן, לדעתי, להפתיע את ישראל באחד או בכמה מן היסודות הללו. הדבר אינו חייב להתרחש, אך הוא אפשרי בהחלט.

ללא אותות מקובלים

עלינו לזכור כי במבנה המשטר של סוריה מחליט רק איש אחד אם המדינה יוצאת למלחמה. המטכ"ל שלו יכול להמליץ על דבר מסוים ואילו אסד יכול להורות על תבנית אחרת לחלוטין. אין הוא חייב להכניס אפילו את המטכ"ל שלו לסוד החלטותיו עד לשלבים האחרונים ממש. הדרך זו מנוגדת בתכלית לשיטת קבלת ההחלטות במשטרים דמוקרטיים פתוחים. משום כך, קשה מאוד למודיעין לקבוע זמן ניכר מראש את מועד ההתקפה של צבא המופעל בידי מנהיגים כאסד. ובוודאי שכך אם מרבית ההכנות למלחמה נעשו זמן ניכר מראש. וככל שהפירמידה של מקבלי ההחלטות צרה יותר בקודקודה, כך קשה יותר לאתר החלטות יוצאות דופן. וזו גם הסיבה שלא הצלחנו לדעת מראש דבר וחצי דבר על החלטת הנשיא סאדאת לצאת לירושלים.

הסורים מסוגלים להפתיע את ישראל גם בשיטת הפעולה. ראוי לשים לב כי ברמת הגולן התפתח במשך הזמן מצב דומה לזה שהיה לאורך תעלת סואץ ערב מלחמת יום הכיפורים. הצבא המצרי הסדיר הגדול חנה סמוך מאוד לקווי צה"ל. הדבר הקל אמנם על הצפיית צה"ל, שהשקיפו על תנועה מגולם (אם כי דבר זה לא סייע לשנות את הערכת המודיעין שהצבא המצרי אינו מתכונן לתקוף), אך לעומת זאת איפשר לצבא המצרי לפתוח במתקפה כוללת לאורך כל הקו מתוך היערכותו הקבועה, ומבלי לבצע קודם לכן שינויים גדולים. המצרים יצאו להתקפה מתוך קווים, ובכך נוצרה חלק מההפתעה.

גם ברמת הגולן התפתח מצב דומה. כאן אין תעלת מים, אך יש אורך הזייק, הקל יותר להצייה. שני הצבאות חונים זה מול זה, פנים אל פנים, כשטווחים קצרים ביניהם. גם הצבא הסורי, בדומה לצבא המצרי ב-1973, מחזיק מולנו את עיקר עוצמתו המשוריינת (5 דיוויזיות). אין הוא זקוק להכנות מוקדמות רבות כדי לרכז כוחות על מנת להתכונן למלחמה, העשויות לגלות מה הוא עומד לעשות. מניסיון העבר לגבי מצבים כאלה, עלינו להסיק כי הצבא הסורי בעצמתו הנוכחית מסוגל להתחיל לבצע ישירות מקוויו ומחנותיו ברמת הגולן התקפה משוריינת כוללת.

המסקנה היא כי בגלל ההיערכות האמורה, חלק מהסימנים המקדימים המעידים על הכנות למתקפה קרובה, עלולים להיעלם מעיני המודיעין של הצד השני. יתרה מזאת, התפתחות מערכות הנשק גרמה גם היא שחלק מהסימנים המקדימים, עליהם נהג כל מודיעין להתבסס באיתור כוונות למלחמה, התמסמסו גם הם במשך הזמן.

יש להניח הגרוע מכל

רמת-הגולן גדושה כיום במכשולים שהקימו שני הצדדים. חפירות תעלות אנטי-טנקיות, שדות מוקשים ומוצבים למיניהם. פריצת המכשולים הללו היא קשה ועלולה להיות עקובה מדם. לכן יש להניח כי הצד התוקף יחפש שיטות עקיפה שונות בהן יוכל להפתיע את אויבו. הסורים אינם חייבים להתחיל את מתקפתם רק בהסתערות משוריינת בתנועה. הפתיחה יכולה להיות גם במכת אש שתכוון מהעורף, בעיקר באמצעות טילים, על מנת לנטרל שדות תעופה, מפקדות, ימ"חים וכיו"ב, וכדי לפגוע בגיוס המילואים והעברת העוצבות הללו במהירות לרמת הגולן.

הם יכולים לחפש שיטה שונה מזו שהפעילו ב-1973. למשל, שימוש רב בכוחות רגלים וקומנדו שיוחדרו בחסות החשיכה כדי לתפוס עמדות בעורף הקווים הישראליים ובצמתים השונים. העובדה שהסורים הקימו כפרים לאורך הגבול, שבהם הם מחזיקים חיילי קומנדו, מעידה אולי על מגמה כזאת.

רכישת מסוקים רבים והקמת עשרות גדודים של כוחות מיוחדים יכולה גם היא להעיד על מגמה להקפיץ כוחות אלה בהיטס מעל למכשולים הקווים הישראליים הקדמיים.

אם אכן בכוונת הסורים לכבוש במהירות את שדה הקרב ולמנוע הגעת כוחות המילואים של צה"ל, ובינתיים להשתלט במהירות על השטח, אזי עלינו להביא בחשבון כי ינסו להפתיע אותנו באמצעות כוחות מוטסים והמונחתים ממסוקים. הסורים יכולים, כמובן, לשלב חלקים מכל אחת משיטות התקיפה הללו ולהוסיף לזה אלמנטים אחרים. יתכן שכוונותיהם והכנותיהם יתגלו בזמן על-ידי המודיעין הישראלי. אך אפילו אני סבור בטעות שניתן להפתיענו, צריך לצאת מתוך הנחה שהאפשרות הגרועה היא שתתרחש באמת, ועל סמך הנחה זו לבנות את תבניות צה"ל ואת תגובותיו לאחר מכה.

מדיניות בלי סדר יום

מאת דן מרגלית

שרי המערך יכולים לשבור את המהדלים האמריקאיים-ערביים בשתי תנופות בעלות ערך מסוים, במצרים ובגדה המערבית

מובארק: אכזבה בארה"ב

מרפי: בלי העמדת פנים

• הזירה המדינית נותרה ללא סדר-יום ובלי הזדמנויות. סיורו האחרון של ריצ'ארד מרפי במזרח התיכון המחיש מציאות עגומה זו. במסווה ליעד העיקרי של מסעו — ביקור במצרים לאחר מרד-הוטסא שדוכא בהתחבויתה — וחלף מרפי בירושלמי הירושלמית של ראש הממשלה שמעון פרס. הוא אפילו לא העמיד פנים כי מתנהל בירור ממשי עם ירדן על פתיחת מגעים עם ישראל.

וואשינגטון דואגת לעתיד המשטר הפרו-אמריקאי בקהיר. היא מאוכזבת מחוסני מובארק, אבל מבקשת לסייע לו. הבעיה איננה רק לגייס בעבורו את הכסף, אלא גם להזרימו בעורקי הכלכלה המצרית בלי שהדבר "מייד אין יו־אס־אי" ייחשף בפומבי. מובארק זקוק לא למתן סתם, כי אם למתן בסתר, מפני שהוא צפוי לקשיים פנימיים הן אם ארצות הברית תימנע מלהחליץ לעזרתו והן אם היא תעשה זאת בקול תרועה גדולה. מרפי נשלח לקהיר לחפש את שביל הזהב.

ארצות הברית נתונה בתחושת מחדל בזירה המזרח-תיכונית. שמירה בסרבנות השלום הערבית, ביחוד ההודעות שיצאו מן הבית הלבן והסטייט דיפרטמנט העידו על דלות המעש: פקיד אמריקאי קרא בשבת למדינות ערב ליישב את הפליטים הפלשתינאים בתחומיהן. זו יכלה להיות הצהרה חשובה, מרכזית, משמעותית מאוד במשך שנים. עכשיו היא רק אישור נוסף לכך שידעה ישראל כל התקופה: שמדינות ערב השתמשו בפלשתינאים ולא דאגו להם. הצהרה כזאת איננה מתנע למהלך מדיני.

עוד נמסר משטוקהולם, בשם פמליית ראש הממשלה פרס, כי דנים כיצד להעניק ליוזם בינלאומי למשא ומתן הצפוי — נוסחה שמשמעותה היחידה היא, שדבר אינו מתרחש. גם נאמר משם כי פרס הגיש לעמיתו האיטלקי בטינו קראקסי תוכנית כלכלית למזרח התיכון. הוא חושש, הסביר, ליציבותן הכלכלית של מדינות ערב עקב ירידת מחירי הנפט. בפועל אין פרס חרד, כמובן, לגורל כולן אלא לחוסנה הכלכלי של מצרים.

בירושלים מעריכים עתה כי לאחר התקוממות משטרת הביטחון הפנימי בפרברי קהיר, איבדה פרשת טאבה מחשיבותה. הרושם שביקש הנשיא מובארק לעשות על אברהם סמיר ודוד קמחי, כאילו אומה שלמה ניצבת דרוכת נשימה לראות מה יעלה בגורלו של מלון "סונסטה", פינה את מקומו לאמת צנועה בכל שעתודן הסכסוך על טאבה ישלק אבן-נגף ממשית מיחסי ישראל-מצרים. ויחזק במשהו את הסכם השלום — הוא לא יהיה "פריצת הדרך הגדולה" המיוחלת ביחסי שתי המדינות. האופוזיציה המצרית תשתמש בסכסוך המתמשך כדי לנגח את מובארק, ולא תתרצה אם יימצא לו הסדר.

לחזור לרמת הפעילות הקודמת

תמונת-מצב מודלית זו התפרשה בצורות שונות, לעתים סותרות, בירושלים. הליכוד שהתלהט בוועידת חרות קיבלה בנחת. היא הגבירה את הסיכוי לביצוע הרוטציה. במערך ראו אותה בדאגה. שריו דנו בבעיה זו, ובמהלך הדיון הזכיר ראש הממשלה למשתתפים כי מספר הפלשתינאים בשטחים אינו 1.3 מיליונים. בפועל מספרם גדול ב-200 אלף. האם יכולה ישראל לתרום משהו לשינוי המצב לנוכח הסרבנות הערבית?

פרשנים בירושלים העריכו כי שום לחץ לא יופעל על פרס. ארצות הברית "ניצבת" אידאולוגית לנוכח סרבנות השלום הירדנית-פלשתינית.

עם זאת, נראה כי נקרתה הזדמנות מצדו הישראלי של המתרס. מה שהתרחש בשבוע שעבר בתנועת החרות, ובעיקר הקרע הפנימי שהשלכתו תשתקף גם ביחסים עם הליברלים, יצר מצב חדש בממשלת ישראל, המאפשר לחזור לרמת הפעילות הקודמת. גם אם איננה נדרשת מירושלים על ידי גורמים בינלאומיים:

• הליכוד יתקשה להתנגד עתה לפעילות יעילה מטעם מערכת הביטחון להביא למינוי ברוב כל חמישה או שישה ראשי ערים ערביות ביהודה ושומרון, לרבות הכרזה על עריכת בחירות מוניציפליות בתאריך נקוב. זה יכול להיות שינוי משמעותי, שימצא את כוח הליכוד מפולגים ומסוכסכים ונכונים להאזין, בחלקם, לרעיון שישנה את פני המפה בגדה המערבית. הליכוד שמע זאת עד כה איבר מכוחו.

• תיתכן פעולה נמרצת לחתימת שטר-הבוררות בפרשת טאבה. אמנם, כאמור, מובארק אינו יכול להוסיף ולהגנים בחשיבותה כפי שנהג בשנה וחצי האחרונה, אך גם בתנאים החדשים שנוצרו בקהיר יש לה עדיין משקל בלתי מבוטל. פרס שנאלץ לקבל את תכתיבי הליכוד בסיבובים הקודמים, משוחרר עתה מאיומי המשבר של מנהיגי חרות, שחלקם בוודאי מייחל בסתר-לבו לראות את ראש הממשלה עושה כאחת נפשו. זה מאפשר לו שלא לדקדק בניסוח ולחזור למפגש קרוב עם חוסני מובארק.

עד כה השכילו ראשי המערך להגיב באיפוק על המשבר בתנועת החרות. בכל זאת, ברור כי לא ימנעו מלנצלו ולהביאו בחשבון בתכנון מהלכם. במקום לתת לו בידור ברטוריקה בוטה ועקרה, יש בידם לנתב את התגובה למהלך מדיני בעל תועלת מסוימת.

הממשלה נגד החוק

מאת גדעון אלון

ראש הממשלה וקבוצת שרים הורו למשרד הפנים ולמשטרה שלא לאכוף צווי הריסה שהוצאו על-ידי בית-המשפט

אף גורם ממשלתי, לרבות ראש הממשלה בכבודו ובעצמו, אינו מוסמך להתערב בשיקול דעתו ובפסיקתו של בית המשפט. זהו כלל יסודי במדינת חוק. מכאן עולה כי אין ראש הממשלה, שרים, חברים, או פקידים בכירים במערכת הממשלתית רשאים להורות לגורמים המופקדים על אכיפת החוק שלא לכבד, או לעכב ביצועם, של צווים שיפוטיים.

אלא שזה יותר משנה אין משרד הפנים והמשטרה מבצעים צווי הריסה שיפוטיים במגזר הערבי. כ-100–150 בתים שנבנו בניגוד לחוק על אם הדרך, שטחים ציבוריים או תוך כדי השגת גבול בכפרים ערביים, עומדים עדיין על תלם. מצב זה נוצר משום שבישיבה שנערכה באוגוסט בהשתתפות ראש הממשלה שמעון פרס, שר הפנים יצחק פרץ, שר המשטרה חיים בר-לב והשר עזר וייצמן, הוחלט להפסיק הריסתם של המבנים שהוקמו ללא היתר, תוך ביזוי מפורש של החוק. כך גם הוחלט להקים ועדה בינמשרדית, בראשות סמנכ"ל משרד הפנים לתפקידים מיוחדים יעקב מרקוביץ, לבדיקת נושא הבנייה במגזר הערבי בכללותו. סוכם בישיבה שעד שהוועדה תגבש המלצותיה, יוקפא ביצוע צווי ההריסה.

החלטה מחודה זו עוררה כעס רב בקרב שופטים. ביטוי למורת הרוח של לובשי הגלימות השחורות נתן שופט השלום הראשי בעכו פארס פלאח, שכתב באחד מפסקי הדין: "פוליטיקאים נותנים פרס לעבריינות... עיכוב צווים של בית המשפט גורר עבירות דומות... זה לא יאה שגורמים בכירים מתערבים בעניין הנדון בבית-המשפט. כי יש לשמור על עקרון הפרדת הרשויות ולתת לצדק להיעשות בבית המשפט, וגם להיראות". בית המשפט העליון קבע בפסק דין עקרוני: "יש לנקוט יד תקיפה כלפי עברייני בנייה ובמיוחד על צווי הריסה שיפוטיים, שכן עבירות אלה פוגעות בחוק ופוגעות בשלטון".

שר המשפטים משה נסים פנה ב-11 בדצמבר 1985 לראש הממשלה וביקש לקיים דיון בממשלה בנושא זה. הוא תבע שהממשלה תקבל החלטה הקובעת שצווי הריסה שיפוטיים יבוצעו כדין ובזמן סביר, וכי תיפסק כל התערבות ממשלתית לסיכולם או לדחיית ביצועם של צווים אלה.

פרס השיב לנסים שלא ידוע לו על התערבות של גורמים ברשות המבצעת לסיכול ביצועם של צווים שיפוטיים. שר המשפטים בדק ומצא כי עוד בינואר אשתקד, חודשים ארוכים בטרם הישיבה בלשכת ראש הממשלה באוגוסט, הורה וייצמן לעכב ביצועם של כמה צווי הריסה בכפר מועאוויה. במכתב שנשלח מטעמו לנאמן הכפר נאמר כי השר "פעל לעכב לפי שעה את הריסת הבתים עד לדיון עקרוני שיתקיים בנושא המתאר במגזר הערבי". באוגוסט, במהלך דיון על צו הריסה שניתן לגבי בית שהוקם בכפר מג'דל כרום על תוואי הדרך הראשית עכו-צפת, הצהיר נציג שהשר וייצמן הבטיח שהמבנים הלא-חוקיים לא ייהרסו. בספטמבר היו אמורים להתבצע צווי הריסה בכפרים ערערה וסאלם. אולם המשטרה, שנתבקשה לאבטח את פעולת ההריסה, הודיעה כי עליה להמתין לתשובת וייצמן. מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר, הבהיר של וייצמן לסיעת "יחד", הורה להקפיא את ביצוע הצווים.

בעקבות מכתבו של שר המשפטים לראש הממשלה ב-18 בפברואר, ביקש פרס מהיועץ המשפטי לממשלה ב-16 בפברואר "לבדוק את המצב בעניין ביצועם של צווי הריסה במגזר הערבי מן הבחינה המשפטית". פרס גם ביקש מזמיר לחוות דעתו כיצד יש לנהוג בעניין זה, והדגיש כי "מובן מאליו שלא תיתכן פגיעה בצווי ביהמ"ש".

גורמים משפטיים טוענים כי זמיר פעל בנושא זה באיטיות רבה. הוא נכנס לתמונה שבועות ארוכים אחרי ששר המשפטים הודיע על ביזוי החוק על-ידי אישים ברשות המבצעת. לדברי אותם גורמים, רק ב-9 בפברואר החליט זמיר לבדוק את הטענות בדבר התערבות בלתי ראויה של גורמים פוליטיים בביצוע צווים של בית-המשפט. זמיר טוען כי מיד כשהתברר לו שצווי הריסה אינם מתבצעים, הוא פנה אל כל הנוגעים בדבר ושוחח עמם. במכתב ששיגר לעוזרו של השר וייצמן, ד"ר יוסף גינת — בעקבות מכתב של גינת, בו ציין כי "הוסכם שיידחה ביצוע צווי הריסה של מבנים שנבנו בעבר על מנת לאפשר לוועדה לבצע את עבודתה" — כתב זמיר כי "לא מקובל עלי שגורמים אשר אינם מוסמכים לכך על-פי החוק, יתערבו וימנעו ביצוע צווים שהוצאו ע"י בית-המשפט". עתה, מזה כחודש ימים, עוסק זמיר בהכנת חוות דעת משפטית על-פי בקשת ראש הממשלה.

הפרשה הזו של אי-ביצוע צווים שיפוטיים שהוצאו כחוק בבתי-משפט מעוררת כמה שאלות חמורות:

* האם השר וייצמן ואנשיו היו מוסמכים להורות על עיכוב ביצועם של צווי הריסה שיפוטיים?
* האם שר המשטרה חיים בר-לב רשאי היה להורות למפכ"ל המשטרה דוד קראוס (ב-25 בדצמבר אשתקד) בדברים האלה: "אני מבקש כי משטרת ישראל לא תאבטח ו/או תסייע להריסת מבנים אלה, עד לסיכום המדיניות"?
* האם המפכ"ל קראוס היה רשאי לקבוע (ב-5 בינואר) כי "אין המשטרה רואה לנכון להתערב במאמצים הנעשים על-ידי ממשלת ישראל במגמה למצוא פתרון מעשי והסדר חוקי לבעיית הבתים שנבנו ללא רשיון"?
* האם הוועדה הבינמשרדית שהקים ראש הממשלה לבדיקת נושא הבנייה במגזר הערבי רשאית לבוא במקום בתי-המשפט ולהחליט אלו צווים יבוצעו ואלו יבוטלו?
* האם ראש הממשלה וקבוצת שרים רשאים להורות על הקפאת ביצועם של צווים שיפוטיים, בשל הקמת ועדה בינמשרדית לבירור הסיבות למצב בלתי-נסבל זה?
* מדוע היועץ המשפטי לממשלה, העומד בראש התביעה הכללית, נמנע עד כה (ללא קשר לחוות הדעת שהוא מכין) מלהורות לגורמים הממונים על אכיפת החוק לבצע פסקי-דין של בתי-המשפט?

היפר קו-אופ
החול מכולם!
פתוח במוצ"ש!
היפר אשראי בהיפר קו אופ
קנו היום ושלמו אחרי הפסח!
קנו היום בהיפר קו אופ* ושלמו אחרי הפסח ב-2.5.86
רק אצלנו על כל קנייה מעל 80 ש"ח בלבד בישראכרט ובסופר שק
פרטים בסניפים
* בחנויות היפר קו אופ, בחנויות הרווחה – רמת החייל רח' הברזל 4 שכון דן תל-אביב, תל כביר גריינבוים 45 ובסניף רמת-אביב רח' ברודצקי 43.
חדרה — לב השומרון – צומת ביח"ר אליאנס טל: 063-30377 פתוח: 08.00–19.00 יום ד', ה' עד 21.00
תל אביב — רח' יגאל אלון 53 טל: 334765 פתוח: 10.00–19.00 יום ד', ה' עד 21.00
באר שבע — לב הנגב – דרך חברון טל: 057-77524 פתוח: 09.00–19.00 יום ד', ה' עד 21.00
גבעתיים — רמת חן – בית הלוחמים רח' כורזין 1 טל: 747039 פתוח: 07.00–19.00 יום ד', ה' עד 21.00
נתניה — אזור התעשייה – מזרח רח' דוד פנחס טל: 053-37485 פתוח: 08.00–19.00 יום ד', ה' עד 21.00
אשקלון — שד' בן גוריון ליד בית המשפט פתוח: 08.00–19.00 יום ד', ה' עד 21.00
בת-ים — רח' העמל 20 אזור התעשייה טל: 5511729 פתוח: 09.00–21.00
קו אופ — היפר קו-אופ — קו אופ

[هكذا من الأصل]

ילדות יולדות ילדים

מאת יהודית קנולר

בניגוד לדיעה המקובלת בציבור, מספר האמהות הקטינות לא עלה בשנים האחרונות ★ מחקר המתפרסם כאן לראשונה מגלה: בכל המקרים לא נמצא פתרון מתאים לאם ולילד

לפני זמן קצר העניק השופט אלישע שייבנרים היתר נישואין לקטינה הרה. באותה הזדמנות נזף השופט בארגוני הנשים, באומרו שאם כל אותם ארגונים המתיימרים לדאוג למעמד האשה, היו כאותרים נערות כמו קטינה זו שנאלץ לאשר נישואיה, חייהן של הקטינות הללו היו נראים אחרת.

באשה לובלסקי, מזכ"ל נעמ"ת, הגיבה על כך באומרה כי השופט טעה בכתובת. הבעיה אמנם קיימת, אך אין לצפות כארגוני הנשים כי יעשו את הדברים המוטלים על המערכת הממלכתית. "אנחנו לא הכתובת לכל המחדלים במסגרות הממוסדות. יש מסגרת חינוכית ויש שירות רווחה. שלהם הרבה יותר כלים לאיתור. אנחנו בדרך־כלל עוסקות בתוצאות, כמו במרכזים לסיוע לנשים מוכות" — אמרה לובלסקי. "איסור נישואי קטינות שנותנים השופטים, הם אחר־כך בכייה לדורות. בהתאם לנתוני נעמ"ת, 60 אחוז מהנשים המוכות הן כאלה שהיו בהריון בזמן נישואיהן, ובכלל זה קטינות שקיבלו היתר נשואין" — היא אומרת. בנעמ"ת אף התגבשה החלטה, לדרוש העלאת גיל הנישואין המינימלי ל־18, ובמקרים של נישואי קטינות עקב הריון, להצמיד את הנישואין בפיקוח של בלווה מטעם משרד הרווחה.

לפי הנתונים האחרונים של הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, המתייחסים לשנת 1981, היו באוכלוסיה היהודית 3,383 לידות של נערות עד גיל 19. לא ידוע כמה מהן היו קטינות. נתון אחר מצביע על 779 לידות של אמהות לא נשואות. גם נתון זה אינו חד־משמעי, שכן יש נשים רבות, בכבירות גיל ה־40, המעדיפות להקים מסגרת של משפחה חד־הורית.

במשרד הבריאות ובבתי־החולים הממשלתיים אין מנהלים רישומים לגבי הנושא. גם במרכזו של האגודה הישראלית לתכנון המשפחה אין סטטיסטיקה, אך יש הערכות. מנהלת האגודה, רות לנראו, טוענת כי אין עלייה משמעותית בלידות של קטינות, אך היא מביעה את החשש שבעתיד הדבר ישתנה. לדבריה, בישראל קיימת נטייה חזקה לצעוד בעקבות התהליכים החברתיים האמריקאיים, ושם הריונות בגיל העשרה מהווים אחת הבעיות החברתיות החריפות ביותר. שיעורם של אלה שם היום הוא 83 הריונות מ־1000 בגיל העשרה. זהו שיעור כפול מזה של צעירות באנגליה, קנדה וצרפת, פי שלושה משוודיה ופי שבעה מהולנד.

ההבדל המשמעותי אינו נובע מפרומיסקואיות־יתר באירופה לעומת ארה"ב, אלא מקיומו של חינוך לחיי משפחה במדינות אירופה המערבית והיעדרו בארה"ב. עליפי נתוני מחקר שעשה מכון אלן גוטמכר, במדינות שבהן ההכנה לחיי משפחה היא חלק ממערכת החינוך וקיימת נגישות לשירותי תכנון משפחה למתבגרים, שיעור ההריונות הבלתי־רצויים ושיעור הפסקות ההריון הוא נמוך ביותר.

דומה, שהחינוך המיני בבתי־הספר הוא מקרי לחלוטין. בכיתות שבהן יש מחנך פתוח, בעל קשרים עם גינקולוגים או פסיכולוגים, ניתנת הרצאה על הנושא. הדבר נעשה לרוב בכיתות י' ומעלה. המורים מעידים כי בגילאים הללו למרבית התלמידים יש כבר ידע רחב למדי על נושא המין, לפחות בתאוריה.

לאחר תריסר שנות פעילות, עומד האגף לחינוך לחיי המשפחה במשרד החינוך להיסגר בשל הצמצומים התקציביים. "סגירת האגף לחינוך לחיי המשפחה מהווה לא רק נסיגה בתהליך חינוכי שהחל בו, כי אם גם סכנה לעתיד החברה הישראלית" — אומרת רות לנראו.

אמצעי חסימה

אופטימי יותר הוא פרופ' יעקב גולדמן מבית־חולים השרון. במחקר ראשון מסוגו בארץ, העומד להתפרסם בקרוב, הוא בחן את שאלת הלידות של הקטינות. הצורך במחקר התעורר בשל הממצאים האמריקאים וממצאים דומים מארצות מתפתחות, המעידים על שיעור גבוה מאד של מקרי תמותה סביב הריונות של קטינות בגילאי 13—18, בעיקר של העוברים והילדים. אך גם של האמהות. מקרי המוות קרו בזמן ההריון, הלידה ולאחריה, ולעתים קרובות סבלו האמהות מיתר לחץ דם, רעלת הריון, מחלות כבד, ניתוחים קיסריים ועוד.

בעשר השנים האחרונות היו כמה מאות לידות של קטינות בבית־החולים. התברר, כי לא היה כל שוני במהלך ההריונות והלידות שלהן לעומת יולדות בוגרות. מסקנתו של פרופ' גולדמן היא, כי המסגרות המטפלות בנשים בהריון בארץ הן יעילות מאוד בכל הקשור לפיקוח על נשים בהריון, ובכלל זה קטינות.

הכוונה היא בעיקר לתחנות לבריאות המשפחה ("טיפות חלב"). לבי"ח השרון קשר יום־יומי עם 22 תחנות כאלה באיזור פתח־תקווה. כל בעיה מאותרת מייד ומופנית לטיפול.

לדעתו של פרופ' גולדמן, אין עלייה במספר ההריונות אצל הקטינות. אמנם קטינות רבות מגיעות להתערבות להפסקות הריון, אך מספרן לא גדל בשנים האחרונות, וזאת בזכות הייעוץ. מאחר שתוצאות ההפלה מאשרות הפלות לקטינות, הרי לאחר ייעוץ מתאים, לגבי אמצעי מניעה הן לא חוזרות יותר.

פרופ' גולדמן ממליץ על שימוש בגלולות לנערות שלא עברו הפלה ראשית, בהתחשב עם העובדה שסיכון הגלולה הוא פחות מסיכון ההפלה. לאלה שכבר עברו הפסקת הריון הוא ממליץ על התקן תוך־רחמי. יותר מכל הוא מעדיף את אמצעי החסימה — דיאפרגמה וקונדום, כאמצעים שאין עמם סיבוכים, אם כי הם פחות יעילים. יתרונם הנוסף — מניעת מחלות מין. כמי שעסק בהסברה בבתי־הספר, הוא גילה נוער גלוי, ער, מתוחכם למדי, אך עדיין זקוק למידע. הנוהג שהאם מביאה את בתה בגיל 14—15 לגינקולוג, הוא נבון מאוד. זהו קשר ראשוני, המאפשר אחר־כך לנערה לפנות לבד. לנערות יש גם אופציה לפנות באותו עניין לתחנות לתיכנון המשפחה, שם הייעוץ ניתן חינם".

לערב מיוחד מאוד

בשמלת הנשף של המעצב הפריזאי, פייר בלמיין, קשה לפסוע ולא כל שכן — לשבת. השמלה, מבד מלמלה כחול ובעלת אמרות העשויות קפלונים צפופים, היא חלק מאוסף הקיץ החדש של בלמיין.

מבת מצפים להצלחה חברתית מבן — להצלחה מקצועית

מאת מרים גורן

בנים ובנות נולדים שווים אך משהו מוזר קורה לאינטליגנציה של הבנות. עד הכניסה לבית־הספר היסודי, דומה התיפקוד האינטלקטואלי של בנים ובנות, והוא אפילו מעט גבוה יותר אצל הבנות. ואולם בגיל תשע מתחילים הבנים להשיג את הבנות במבחנים המילוליים, ובגיל 11 ציוני האינטליגנציה המילוליים של הבנים הם כבר גבוהים

ד"ר מרילין ספר־מזרחי: בנים מוערכים כבר בגן

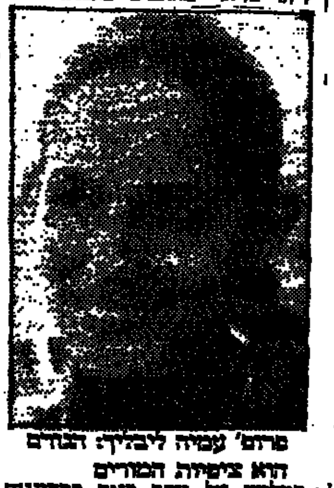

פרופ' עמיה ליבליך: הגורם הוא ציפיות המורים

ד"ר ניצה שפירא־ליבאי: ממצאים חמורים

משמעותית מאלה של הבנות. בגיל 13 מתבלטים הבנים לעומת הבנות באורח משמעותי בציוני אינטליגנציה מרחבית־מתימטית, ועד שהם מגיעים לגיל 16, עשוי פער־כל ציוני האינטליגנציה של בנים להיות גבוה ב־12 נקודות מציוני הבנות — כך עולה מסקר שעשתה פרופ' עמיה ליבליך בקרב אלפי ילדים יהודים וערבים במדגם מייצג כלל־ארצי.

בהגיעם למבחנים הפסיכומטריים בכניסה למוסדות להשכלה גבוהה או בתי־ספר עליתיכוניים, ציוניהם של הגברים עולים ב־50 נקודות: הפער הגדול ביותר הוא בהסיבה מתימטית ובידיעות כלליות, והוא יורד והולך בהיגיון צורני. בהבנה ובאנגלית.

הממצאים שהועלו נראו לחברות המועצה הלאומית למעמד האשה חמורים כל־כך, עד שיועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, קראה לחברות לישיבה מיוחדת במשכן הכנסת בהשתתפות ראש הממשלה, שאף הבטיח באותה הזדמנות להקים ועדה לבחינת הגורמים לאי־סימטריה זו בין בנים ובנות.

האם גזירה משמים היא, שבנות יהיו שוות בידיעותיהן לבנים במבחני הכניסה לאוניברסיטה, רק כשהדברים אמורים בידיעות כלליות הקשורות לאוצר המלים בעברית, בספרות עברית ובביולוגיה ורפואה? שהפער בינן לבין הבנים יהיה גדול, לטובת הבנים, בידיעות כלליות, בפיסיקה, גיאוגרפיה ובכלכלה, ושהפער יהיה בינוני בהיסטוריה ובאוצר המלים הלועזיות? — זוהי שאלה מסבלאות שהביא פרופ' ברוך נבו. מנהל המרכז הארצי לבחינות והערכה, העורך את בחינות הכניסה למוסדות להשכלה גבוהה.

התשובה היא, כמובן, שלילית, אומרת ד"ר מרילין ספר־מזרחי, ראש התוכנית ללימודי האשה באוניברסיטת חיפה, שהתמנתה זה מקרוב לתפקיד יו"ר המועצה הלאומית למעמד האשה (במקום ד"ר רות לפידות שהתפטרה). ד"ר ספר שהביאה מחקרים מהעולם המערבי ומישראל, טוענת בלהט כי בעולם המערבי לא נמצאו הבדלים כמו בישראל. ציוני אינטליגנציה מילולית וציונים מרחביים־מתמטיים הם דומים במערב אצל בנים ובנות. אמנם אחרי גיל 14, זוכים רבים טובים יותר במבחנים־מישכל בסתטיקה ויכולת מרחבית. אך בנות עולות על הבנים ביכולת מילולית (במבחני כניסה לאוניברסיטה בארה"ב השתנה המצב רק בשנים האחרונות לרעת הבנות).

מחשבון נתנו לבנים יתרון (בארצות המערב בגיל זה יש יתרון לבנות בחשבון). בבדיקת דפי התשובות נמצא, שבנים נטו לענות על כל השאלות אך היו להם שגיאות רבות; הבנות לא ענו על שאלות רבות אך במעט לא טעו.

מאחר שציפיות משפיעות על הישגים, נבחנו ציפיות המורות והגננות על־ידי כך שביקשו מהן להמליץ על שלושה ילדים כמחוננים. הגננות והמורות לא הצליחו בזיהוי מחוננים באמת, אבל המליצו על יותר בנים כמחוננים מאשר על בנות. בבערב ממליצים יותר על בנות, משום שבנות מתפתחות בגיל זה מהר ויכולות להתרכז.

בקיבוצים המצב טוב יותר: בגיל 11—13 לבנות יש ציונים גבוהים יותר באופן משמעותי. בגיל 14 אין הבדל, ובגיל 15—18 יש יתרון לבנים.

מדוע מופיעים ההבדלים בארץ מוקדם יותר מן המערב? פרופ' עמיה ליבליך טוענת במחקרה, כי הגורם הוא ציפיות המורים. לדעת ד"ר ספר־מזרחי, העדפת בנים מתרחשת כבר בגן־הילדים. החוקרת אריאל זורובבל מצאה, כי הורים חושקו עיסוקים אקדמיים בעיקר אצל בנים. מכאן שאולי הרדה של בנות במבחנים משפיעה על כישלון במבחנים, בעיקר באלה שאין מתכונים להם מראש. רק בבחינות

הבגרות מצליחות בנות יותר מבנים וההסבר הוא, שיש להן אפשרות להתכונן.

ד"ר שושנה קרצבי מבית הספר לחינוך של התנועה הקיבוצית "אורנים", תולה את תת־ההישגיות של הבת בסביבה ובתנאי־הטיפוח הי־השקעה בבת. יש, לדבריה, סטנדרט כפול ביחס לבני שני המינים מגיל צעיר ביותר, כאשר עוד אין הבדלים בציונים. למשל, ייחוס תכונות גבריות לתינוקות, הערכות שונות של חיבורים בבית־הספר על פי מין

הכותב וציפיות ההורים לגבי בן ובת. מבת מצפים להצלחה חברתית, מבן — להצלחה מקצועית. גם מורים בשיים אינם מובאים במידה מספקת לידיעת הילדים ובני־הנוער. היא ממליצה למועצה לתמוך בחוקרים בנושאים אלה, לפנות לסופרי ילדים ונוער להציג דמויות נשים ראויות לחיקוי ולהיאבק בסטריאוטיפים באמצעי־התקשורת.

בדיון של חברות המועצה הועלו גם רעיונות מקוריים. המהנדסת מרים רוזן שאלה, אם אין לתלות את הגורם לא־הסימטריה בארגניה הי עצמה שמשקיעה העצה בטיפוח הופעתה, כתוצאה מהציפייה ממנה להתחתן, ואילו הפסיכיאטרית רות רוניק טענה, שלבנות בגיל ההתבגרות אין הזדמנות לפורקן כמו שיש לבנים. הן משקיעות אנרגיה בנושא המין והגלוה אליו.

יום עיון

על שם נחום גולדמן

מבצע תיעוד חזותי של קהילות ישראל בתפוצות

נציגי ארגונים המבקשים להנציח את הקהילה היהודית בעיר מוצאם מוזמנים להשתתף בערב עיון שיוקדש להנצחת פעילות בית התפוצות בהפקת סרטים לתיעוד חזותי של קהילות ישראל בתפוצות.

בתכנית:

על התיעוד — דברים מפי **אבא קובנר**

הקרנת סרט תיעודי והסבר מפורט על שלבי הבנתו — **נתן בירק**

דיון

ערב העיון יתקיים בבית התפוצות, אודיטוריום "בני ציון", ביום שלישי, 18 במרץ 1986 בשעה 19:00.

הציבור מוזמן.

The Israel Friendship Camp

מחנה רעות

מחנה קיץ אמריקאי בישראל

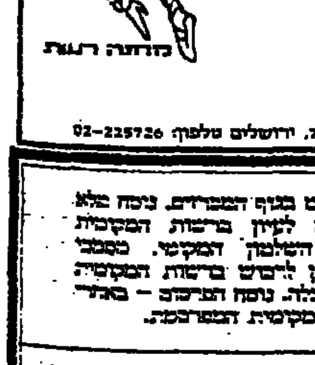

מחנה קיץ לנוער אמריקאי וישראלי, בגילאים 17—12, יתקיים בתאריכים 8 יולי — 18 אוגוסט בכפר סילבר ליד אשקלון. מחנה רעות מנוהל בידי צוות מקצועי ומיומן, ומהווה דרך בלתי אמצעית לשליטה בשפה האנגלית. הפעילות כוללת: טיולים ומסעות בארץ, עיסוק באמנות השונים, פעילות ספורטיבית, ומפגשים בין תרבויות.

מחנה רעות יתקיים זו הפעם השלישית ביוזמתו ובחסותו של מר ארנר ברונפמן, נשיא הקונגרס העולמי.

לפרטים: מחנה רעות, ת.ד. 71134, ירושלים טלפון: 02-225726

בחנות ובשוק

מגדל בגובה 100 ק"מ

בבמות ההמבורגרים שמוכרים ברשת "בורגר ראנץ'" בישראל, ניתן לרצף את הדרך מתל־אביב לחיפה, ומהלחמניות שהחברה מוכרת בשנה ניתן לבנות מגדל המתנשא לגובה של מאה ק"מ. על כך העידו אנשי בורגר ראנץ' במסיבת עיתונאים שקיימו בהרודיון, ובה הציגו ארוחה מיוחדת ומשביעה למשפחה ב־5 שקל: הארוחה כוללת סלט כרוב, המבורגר בלחמניה פריכה, מנת צ'יפס וכוס מיץ. לשומרי משקל מוצע תפוח אדמה אפוי במקום צ'יפס.

לחברה 23 סניפים בכל הארץ, ול־15 מהם הכשר מן הרבנות. התזונאיות אסתר גתן ואולגה רז הדגישו במהלך הארוחה, כי הבשר שממנו מתקנים ההמבורגרים אינו מכיל תוספות כגון סויה או פירורי לחם, ואפילו לא תבלינים, וניתן גם לשומרי דיאטה מכל סוג שהוא לאכול אותו בלי לחשוש מתופעת לוואי. עוד הדגישו התזונאיות, כי הקלוריות שמכילים ההמבורגרים אינן "ריקות", אלא כוללות את כל אבות המזון. הארוחה מכילה 576 קלוריות, מהן 11 אחוז חלבון, 36.7 אחוז שומן והיתר פחמימות. באורחה, מדגישות התזונאיות, יש גם כמות מספקת של מינרלים, ויטאמינים וסיבים. צמחונים יוכלו לקבל במסעדות הרשת חביתה בלחמניה, סלט עם רוטב ותפוחי אדמה (נורית אמיתי).

של מפעלים. באמצעות הוועידה, הוא מושם הדגש על מוצרים בני קיימא מסוג אחד. מטרת התערוכה היא להוות מסגרת קבועה להצגת המוצרים הישראליים, ולהוכיח לצרכן הישראלי שהוא יכול לקבל איכות וגימור טובים וגם מחיר הוגן.

מנהל ההסברה בהתאחדות התעשיינים ויו"ר ועדת הניהול של התערוכה, אלי לניאדו, סיפר כי להקמת הפרויקט חברו המשקיעים חברת הדטובלי"ר, משרד המסחר והתעשייה, התאחדות התעשיינים, חברת העובדים, כור, תיעוש, איגוד התעשייה הקיבוצית והמועצה הכלכלית חברתית המשותפת לסתדרות ולהתאחדות התעשיינים, בראשותו של שאול בן שמחון. בתערוכה מוצגים רהיטי־גן יפהפיים, רהיטי סלון, ג'אקוזי כתולילבן, מנורות, כלי־מיטה, צעצועים, ציוד קמפינג, תכשיטים, ספרים, מוצרי קוסמטיקה ועוד.

על המוצרים אין מחירים. הדבר מעניק תחושה, כי הכל פתוח למיקוח. ככל שהמוצר מייצג יותר עובדים, כך כוח המיקוח שלו גדול יותר. ואולם אם יש ועד לא כל כך מנוסה — כיצד יידע באיזה מוצרים לבחור, אם אין יודעים אפילו את קשת המחירים של המוצרים המוצגים? הסבירו לי, כי גם בתערוכות בחו"ל לא מציגים מחירים. (יהודית קנולר)

לוטשים עיניים לשי לחגים

בתערוכת ה"כחול לבן" המתקיימת במלון פאלאס, מוצגים על שטח של 1,400 מטרים רבועים. אלפי מוצרים של 230 יצרנים בבת פיפה אחת. הלוטשים עיניהם לפוטנציאל ההולך וגדל של השי לחגים, שהוערך בעבר ב־50 מיליון דולר. בעלי היריעה והמאה בשוק זה הם ועדי העובדים. הדגש בתערוכה הוא על חג הפסח הממשמש ובא. אך גם בימי החול יש קניות מרוכזות

חופן תותים

במלון "דן אכדיה" אוהבים תותים ומעבידים את אהבת התותים גם לאורחים. לעיתונאיות, שהגיעו כדי לטעום מנה שרקח השף של המלון, שבתאי קריספין, הוצגו כל האפשרויות שמהן, תמורת ארבעה שקלים (לא כולל מע"מ), נהנים האורחים: "נשיקות" במולאות בתותי שדה בליקר "קיראסו" עם קצפת; שרלוט תות שדה: סברינה במולאות בתותי שדה בליקר קואנטרו; עוגה מגלידת תות שדה, קרם תותים בסלסלה

תות שדה "רומנוף" — תותים ביין מוגשים עם קצפת תויל; "תות סבוה" — תותי שדה וברוזי מלון בליקר "סבוה" מוגשים בקצפת; חביתיות ממולאות בתות שדה וקרם; מילק־שייק תותים וסתם תותים מהשדה. כל מלצר שמוכר 100 מנות־מקבל מזל־שבט בכלוק של הרשת. לא הבלונע לקבל תשובה על השאלה "ומה מקבל כל אחד שאוכל 100 מנות?". לעומת זאת קיבלנו מתכונים אחרים, ומתוכם בחרנו את "נשיקות הברכור":

החומרים: 8 חלמונים, 500 גרם סוכר, 1 ק"ג תות שדה, חצי כוס ליקר "טריפל סק" (קירסו), 500 גרם שמנת מתוקה.

אופן ההכנה: בתוך קערה מקציפים את החלבונים עם 400 גרם סוכר. תוך כדי חימום על להבה נמוכה וטורפים מתמדת, ומביאים לידי חום מסבירות של חום הנסבל על ידי היד. מהאש מעבירים אל המיקסר וממשיכים להקציף עד שמתקבלת קציפה חלקה ויציבה. מוליפים על נייר פרגמנט צורות של סלסילה ומייבשים בתנור בחום נמוך מאוד עד שהסלסילות מתייבשות. את תות השדה שוטפים, חותכים לרבעים ושורים עם הליקר. מקציפים את השמנת עם יתרת הסוכר לקציפה יציבה. מסדרים בתוך הסלסילה תות שדה ומעליו מוליפים שמנת מתוקה. מעטרים עם תות שדה שלם ומגישים. (י. קנולר)

אלומת אור חזקה

חברת "בוק מוללות בע"מ" מייבאת באחרונה ארצה פנס כיס תוצרת חברת "ארטה", שכוחו וכלתי־שביר ובעל אלומת אור חזקה. ניתן להפוך את הפנס בשעת הצורך לזכוכית מגדלת מאירה ולקרוא בעזרתו את הרכיבים הי אחורן בקלות מירבית. מחירו של הפנס 11 שקל. לצידו נמכר פנס נוסף בצורת ביצה, אף הוא מתוצרת "ארטה", המיועד לנשים "כשל עיצובו העדין והמהודר" — כדבר המפרסם — ומחירו 8 שקל.

לאתר מחוננים

לפני כ־10 שנים החל משרד החינוך לערוך מבחנים כלל־ארציים בשני שלבים לכל הילדים בגילאי 7 ו־9 בחיפה ובתל־אביב, כדי לאתר מחוננים. בסוף שלב א' היו בין בעלי הציונים הגבוהים ביותר רק שליש בנות, ובשלב ב' היו הבנות 40 אחוז. בשנה השנייה לתוכנית, אחרי שהוסיפו שאלות בחשבון, ירד מספר הבנות ל־26 אחוז. בשנה השלישית לתוכנית, היישוב ירד ל־10 אחוזים. ד"ר ספר בדקה את החומר ומצאה, שהשאלות

אסון לאם ואסון לילד

העובדת הסוציאלית של בית־חולים "הקריה", נאוה גולן, עשתה רישום של לידות של קטינות בחמש השנים האחרונות.

בחמש השנים הללו היו בבית החולים 45 לידות של נערות עד גיל 18: 3 יולדות היו בגיל 15, כ־10 בגיל 16, 11 בגיל 18 והשאר בגיל 17. 7 מהיולדות מסרו את ילדיהן לאימוץ והשאר החזיקו אותן. מקרב הבנות הללו היו 6 נשים נשואות. 16 התחתנו בגלל ההריון, 12 היו עם החבר והשאר היו נערות שנטשו על־ידי החבר.

הנתון המעניין ביותר שהעלתה נאוה גולן, הוא שמקרב הבנות הללו רק חמש היו תלמידות תיכון; כל השאר הן ילדות שנפלטו ממסגרות חינוכיות. לדעתה, אין עלייה במספר הלידות של הקטינות. "המחקר שלה מעלה, כי בשנים 1985, 1984, היו שש לידות כאלה, ב־1971 7 לידות של קטינות, ובשנות השיא 1983, 1982 היו 13 ו־11 לידות של קטינות. הנערות שמגיעות להפלה הן היותר אינטליגנטיות. שכן הן אלה שמתייחסות להשלכות לטווח הרחוק. בהתאם לנתונים שאספה גולן, ב־1985 הופיעו 66 קטינות בפני ועדות ההפלה. רובן בנות 17.

נאוה גולן טוענת, כי קיימות תבניות קבועות ביותר לגבי הנערות הבאות ללדת. רובן באו ממשפחות הרוסות, הן מאופיינות בילדותיות ובחוסר בשלות. אצל חלקן ההריון מהווה מרד גיל הנעורים. המרד הוא בדרך כלל נגד אב שמרן, האוסר על בנותיו לצאת ולבלות. התוצאה היא כניסה להריון, כדי להעמיד את האב בפני עובדה מוגמרת. יציאה לעצמאות, חופש ממסגרת טובה יותר משהיתה בבית, חיפוש פינוק אצל הבחור. לאלה הסובלות מחסך ריגשי. הבנות רואות בגבר המקיים איתן יחסי־מין, מקור לאהבה. אם הוא גם קונה מתנות, הרי יש בפניהן הבטחה לעתיד ורודי טוב.

בפועל, מספרת נאוה גולן, הן נופלות ממצוק למצוקה. הגברים שלהן, גם הם בדרך־כלל נפלטי מסגרת: לא למדו, אינם עובדים, לא היו בצבא, והרבה מהם צרכני סמים. אין להם שום הרגשה מחוייבות כלפי הילד, ובדרך־כלל מאופיינים הקשרים הללו בעשוקה, בפשעת ובכלכלית גדולה יותר מאשר היו בבית ההורים. "לבנות יש גם תקוה, כי התינוקות יפצו אותן על החסך הריגשי, הן אינן תופסות, כי ילד זקוק לאהבה, ומשיג אהבה רק בגיל מבוגר יותר. כאשר הנערה לא מקבלת את התגובה הצפויה, היא מתוסכלת, מוציאה את הכעסים על הילד, והרי תבנית החזרת על עצמה של אלימות וחסך רגשי.

נאוה גולן זוכרת את מרבית המקרים: ועוקבת אחריהם, לעיתים במשך תקופה ארוכה. "לא ידוע לי על אף מקרה שהסתדר, הלידות הללו של קטינות הן אסון לאם ואסון לילד" — אומרת נאוה גולן.

הלוח החדש

מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה

הארץ מעריב העיר כל העיר POST

דירות

■ מסור מודעתך ב"לוח החדש" — קח מבטים תזכורות"!!! — פרס־שנקון 03-292779

■ "פרסום־פון" שירות לקבלת מודעות, חייב 03-738707, 03-739297 מ־8:00 עד 20:00, גם בכרטיסי אשראי של כל משרדנו

■ מודעה לעיתון!! 03-621888, 03-625773, התשלום גם בכרטיסי אשראי.

■ טלפון מיוחד לקסירת מודעות לעיתון, 03-885885, רב קווי (פרסום "און").

■ שירות לקבלת מודעות בטלפון ל"לוח החדש", בכרטיסי אשראי: ויזה, ויזה • 30, ישראכרט ודיינרס! 03-227117, 03-227118, פתוח כל הזמן. (מ־ 7:00 בבוקר) "פרסום־אידיאל".

■ מודעפון — קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה, חייג: 03-383838

הצעות עבודה

■ מודעפון — קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה, חייג: 03-383838

■ מסור מודעתך ב"לוח החדש" — קח מבטים תזכורות"!!! — פרס — שנקון! 03-292779

■ לבחור מהנדסים הנדסאים/שרטטת, בעלת נסיון רב, בשירותי בנין, 03-332463

מכירה ושרותים

■ אלי קונה רהיטים, ירושות, חיסולים. 836108 בערב 808269

■ ישראל קונה הכל ירושות, 828567 ובערב 876224, 958678

■ "המלטש" — במכבסת פליש ומקיון • הדברה, רשיון 5563, 03-375458

■ שירות מסד דיסקרטי לבית הלקוח בהנה בלתי־אמצעית 03-289452

לוח ירושלים

מכוניות

■ סובארו 1600, 83 • מזגן, מיטל, מהירות, בערב: 03-991046

מכוניות

■ שירות לקבלת מודעות בטלפון ל"לוח החדש", בכרטיסי אשראי: ויזה, ויזה • 30, ישראכרט ודיינרס! 03-227117, 03-227118, פתוח כל הזמן. (מ־7 בבוקר) "פרסום־אידיאל".

עסקים

■ 450 מ"ר, בתל־אביב ג', להשכרה, לבית מרקחת־אולם. המחנה־המתחבר על. "אפריקה ישראל להשקעות" 03-650281

לוח החדש יש לך עסק עם קונים רציניים! הלוח החדש

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

המטבח היצירתי

דג פילה ברוטב חרדל ויין

מאת שולמית קיסרי

בחוגי המסעדנים אומרים, כי עבור שלושה דורות עד שעם ישראל על אדמתו החל לאכול דגים מן הים התיכון. ישראלי ממוצע מתחיל את מסע הדיגה שלו בדג מלוח, בעיקר בבריחות ובמסיבות בר־מצווה. פוגש את הגעפילטע פיש אם הוא אשכנזי, כתענג על החריימה (דג ברוטב חריף) אם הוא מעדות המזרח, פוגש הסילונים אם הוא מחמן למסעדות על חשבון המזמין האינו אוכל כשר. נתקל במלוחן מעושן אם הוא מחמן למסעדה בחו"ל. המסעדות הישראליות שמתמחות בבישול דגים, מגישות בעיקר פורל, לוקוס, סול ואמנון ולעתים עוד כמה סוגים מעניינים.

באחד מ"התקפי" היצירה שלי, לקחתי דג פילה קפוא וניסיתי להעניק לו טעם של מסעדה גדולה. בעניין הרוטב נראה כי הצלחתי. אפשר, כמובן, להשתמש בכל דג אחר, שבשרו קשה מעט ושאינו מתפורר במהירות. העניין שברוטב מושג כאן בזכות חרדל־דיז'ון ועם פלפלת־ירוקה (להשיג במערכיות

יין לבן "שבין בלאן" של מונפורט. כדאי לאכול יחד עם באגט מחומם מרוח בחמאה ושום, וללגום מאותו היין שבו משתמשים לרוטב.

החומרים (ל־4 או 5 סועדים): קילו והצי דג פילה קפוא, 2 כפות גדושות חרדל דיזון עם פלפלת ירוקה, 1 כוס יין לבן "שבין בלאן" של מונפורט, 4 כפות פטרוסילין קצוץ, 4 כפות רוטב סויה, קורט פלפל שחור, מיץ מלימון אחד. 3 כפות שמנת מתוקה. מעט קמח לציפוי הדגים, רבע חבילה מרגרינה עם חלב, בצל גדול קצוץ, 2 שיני שום מעוכות.

אופן ההכנה: מפשירים את המרגרינה במחבת בעלת כבסה. מזהיבים בה את פרוסות הבצל ומניחים עליהן את פרוסות הדג שגולגל בקמח מבשלים מעט, הופכים את הדגים בזהירות לצידם השני, מוספים סויה, חרדל, יין, פטרוזיליה ופלפל שחור. מכסים את המחבת במכסה ומקטינים את האש. מבשלים כחבת ל־15 דקות, תוך כדי הפיכת הדגים מפעם לפעם בזהירות. לפני ההגשה מכבים את האש, מוסיפים 3 כפות שמנת מתוקה ומפזרים על הכל מיץ מלימון אחד. מגישים כיד.

מכרזי השלטון המקומי

פרסום מס' 146/86

להלן תקציר מכרזי הרשויות המקומיות

תנאי התשלום: כמפורט בגוף המכרזים. נוסח מלא של כל מכרז נמצא לעיון ברשות המקומית המפרסמת ובמרכז השלטון המקומי. מסמכי ומפרטי המכרזים ניתן לרכוש ברשות המקומית בסכומים הנקובים בטבלה. נוסח המכרזים — באחריות הרשות המקומית המפרסמת.

שם הרשות המקומית	מספר מכרז	מחיר מכרזים	שם המכרז	מועד אחרון להגשה	טלפון ומען לפרטים	ראש הרשות המקומית
ע. ירושלים	15/86	39	עבודות פיתוח גינון והשקיה בבריכת הבים בהל־אלפול	22/4/86	מר ב. סגל טל' 532125	ט. קולק
ע. באר שבע	19/86	20	בכירות טרי בים בלויים ופריטים שונים יצאו מכלל שימוש	11/4/86	טל' 057-33121 פנימי 363	א. סאוי
ע. הרצליה	2/86	50	עבודות נקיון בחופי הרחצה	24/3/86	מזכירות העיריה רח' הגרינ 2	א. קורצ
ע. לוד	5/86	50	הקלטת בית כנסת בשכונת בן גוריון (חוזר)	27/3/86	מח' הנדסה טל' 08-243626	מ. לוי
ע. קרית אתא	2/86	100	החלפת קוי מים מגומים במקומות שונים בעיר	7/4/86	סלעי מרדכי טל' 04-444555	י. מרקוביץ
מ.מ. אשקים	3/86	25	אחזקת גנים ציבוריים	21/3/86	מזכירות המועצה	י. בבבב
מ.מ. אור עקיבא	3/86	100	שיפוץ מבנן שאיבה (הארכת מועד)	4/4/86	מזכירות המועצה טל' 063-62756	ש. שבתאי
מ.מ. אור עקיבא	4/86	250	שיפוץ אגני המבנן (הארכת מועד)	4/4/86	מזכירות המועצה טל' 063-62756	ש. שבתאי
מ.מ. כליב	3/86	150	התקנת עמודי תאורה לכביש ראשי גולים	23/3/86	מזכירות המועצה טל' 04-961780	כ. מריק
מ.מ. זכרון יעקב	1/86	20	בכירות 5 מגרשים בזכרון יעקב	4/4/86	מזכירות המועצה טל' 063-90722	י. שטרנבכר
מ.מ. זכרון יעקב	2/86		מכירת פיאט 128 שנת ייצור 1982	28/3/86	מזכירות המועצה טל' 063-90722	י. שטרנבכר
ע. כפר סבא	219/86	300	הקמת הסיבה עליונה ב' בזה אור בכפר סבא	3/4/86	המח' לפתוח התחזוקה	י. ויל
מ.מ. מזכרת בתיה	5/86	100	שיפוץ מתקני תאורת רחובות	31/3/86	מזכירות המועצה	ד. אלל
מ.מ. רמת ישי	2/86	25	הקלטת 8 כתות ופיתוח סביבתי בי"ס אזורי	31/3/86	מהנדס המועצה טל' 04-234612	ד. סגל
מ.א. עמק חפר	5/86		מכירת מיניבוס מרצדס 309 שנת ייצור 1977	30/3/86	מח' תחבורה טל' 067-51421	ז. שגל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"

לפי סעיף 149 "1" לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה להקמת מגורים ותנות מבולת בגוש 16880 חלקה 70 ביפיע.

מהות הבקשה — גובה הבניה מעל למותר.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ישראל קניג
יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "אשקלון — הירקון"

רחוב שבזי, ראש־העין טל' 9360087

לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית הוגשה בקשה לאישור הקלה ב...

גילגוליה: אפ/107/122 — גוש 7508 חלקה 4 מגרש 3 — הקלה באחורי בניה. אפ/489/122 — גוש 7506 חלקה 20 מגרש 15 — הקלה בקו בנין אחורי.

כפר־ברא: אפ/118/143 — גוש 8891 מגרש 4 — הקלה לעליה לגג.

ראש־העין: אפ/1690/93 — גוש 4259 חלקה 46 רח' אבן עזרא 11 — הקלה לעליה לגג. אפ/1315/93 — גוש 5508 חלקה 168 רח' הבנים 25 — הקלה לעליה לגג. אפ/977/93 — גוש 4272 חלקה 109 רח' ויקר — הקלה באחורי בניה. אפ/1226/93 — גוש 4253 חלקה 43 רח' רמב"ם 84 — הקלה בקו בנין צדדי.

הרואה עצמו נפגע ע"י ההקלה רשאי להגיש התנגדותו למשרדי הועדה המקומית בימים א', ג', ה' תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

בכבוד רב
שמריה לאה
יו"ר הועדה

חגיגה של ארנונות

תושבי תל־אביב משלמים ארנונות מוגדלות שעלו (ריאלית) בעשר השנים האחרונות ביותר מ־200 אחוז

מאת חיים הנדוורקר

תמורתה של עיריית תל־אביב הלכה והתרופפה השבוע. ראש העירייה שלמה להט החליט להזרים כ־650 אלף דולר מקופתה של העירייה לשורה של מוסדות שלא הצטיינו. למרות עידן הקיצוצים, בשמירה על היקף פעילות מוגבל בעי שנדרש. וכך זכה מוזיאון תל־אביב לקבל 250 אלף דולר לכיסוי חובותיו למס הכנסה שלא שולמו השנה. בית־התפוצות זכה למאה אלף דולר. הרשימה מתארכת.

אם לא די באלה, החליטה עיריית תל־אביב כי היא משתתפת בקידום יחסי החוץ של המדינה. רק לפני שבועות אחדים התכוון להט לסייע לאמרגן שמואל צמח להביא את להקת "מזוזשה" הפולנית ארצה בסכום הנכבד של 20 אלף דולר, אלא שברגע האחרון הוא נמלך בדעתו מחשש לביקורת ציבורית נוקבת. תחת זאת החליט להט לסייע לתזמורת הפילהרמונית לצאת לפר־לין בסכום של 20 אלף דולר. לסיוע צנוע יותר זכתה גם התזמורת הקאמרית, כדי להקל עליה לסייר באירופה, וכך נוספו לקופתה כ־5000 דולר. מדוע צריכים תושבי תל־אביב לממן מסעות אלה, שאלו חברים בהנהלת העירייה זה את זה, אבל כשהגיע רגע האמת הצביעו בעד. אין הם נוהגים להמרות את פיו של להט. מעבר להקצבות אלה, יש אינדיקציות לכך שקיימות תוכניות להקצבות נוספות, וכי מוסדות נוספים העומדים בפני קשיים ינצלו את החולקה כדי לתבוע גם הם את חלקם.

כך למשל, כבר ברור כי עיריית תל־אביב תשתתף במימון הקמתו של בית המרחץ בשכונת נווה־צדק, וזאת אף על פי שאין זה בתחום אחריותה לספק שירותי דת. העירייה מעדיפה לשמור על יחסים טובים עם שר הפנים, יצחק פרץ, שהתערב באופן אישי בעניין, ולהט החליט לשלם את חלקו. זה ישתלם לו.

הכיצד? אך לפני זמן לא רב ברחה העירייה בדרך לפני הממשלה וחתמה על הסכם הבראה, שהזרים אליה כסף תמורת הבטחה כי לא תשתולל עוד מבחינה כספית. ואולם, כיום מצבה של עיריית תל־אביב טוב מאוד מבחינה כספית. הארנונות שמשלמים תושבי העיר מילאו את קופתה בכסף רב.

יצחק אלרון, גזבר העירייה, אומר כי השנה פרעה העירייה חובות בסך תשעה מיליוני דולר. ארבעה מיליונים מהם שני־שלישים מההלוואה הממשלתית שניתנה עקב הסכם ההבראה ושאותה יש לפרוע, וכן השבת פיקדונות של קרנות שונות שהופקדו בעירייה (וזו היתה חייבת להחזירם בהוראת הממשלה). זה הישג מרשים לכל הדעות. אלא שהקצבות הכספים החדשות עומדות בניגוד להנחיות משרד הפנים, הקובעות כי בראש ובראשונה יש לפרוע חובות ולא להזרים כספי לפעולות או למוסדות שונים.

נהנו משני העולמות

עיריית תל־אביב יכולה להרשות לעצמה זאת. לא ברור מה מצב עודפיה הכספים בעקבות גביית הארנונות המוגדלת. יש המעריכים אותם בכ־30 מיליארד שקלים, נכון לדצמבר 1985. בעיריית תל־אביב טוענים כי סכום זה מופרז מאוד, ואולם מסבירים, כי לא ניתן כעת לתת תשובה מוסמכת בעניין זה, שכן עדיין לא הסתיימו התחשבנויות של שנת הכספים הנוכחית עם הממשלה ולא ברור אם זו האחרונה תעמוד בהתחייבויותיה הכספיות כלפי העירייה באשר למסים שהיא גובה בעבורה. בכל מקרה, בעירייה אין סותרים את הנתון, שעל פיו בראשית שנת הכספים הרוויחה העירייה רק מהשקעותיה כמיליון דולר, בזכות גבייה מוגברת של ארנונות מהציבור.

אם הגדנו את הכסף הרב הזורם בשפע לעירייה כעודף, מעדיפים בעירייה להגדיר זאת לא כעודף, אלא כהתגברות יכולתה של העירייה לפרוע חלק מהתחייבויותיה. סך החובות של העירייה נכון לאפריל 1985 נאמד ב־170 מיליון דולר. כעת שיעור החובות קטן יותר, ואולם רק בתום שנת התקציב יידעו בכמה בדיוק קטן החוב.

שעה שעיריית תל־אביב פורעת נתחים נאים מחובותיה, וגם מחלקת פרוסות מהעוגה לגורמים בעיר, נשאלת השאלה, כיצד זה מצליחה העירייה כה יפה בעוד המשק כולו שרוי בקשיים עקב המצב הכלכלי. הסיבה למצבה הכספי הטוב של העירייה ולגביית הארנונות הגבוהה היא הצמדתן השנה ובשנה שעברה למלוא עליית המדד.

ח"כ אוריאל לין גורס כי הצמדה זו אינה חוקית, ונוגדת את יעודיה של התוכנית הכלכלית. חוק יציבות מחירים ושירותים שחוקק כדי לשמור על היציבות במשק, הורחב כך שהוחל גם על שירותים הניתנים על ידי הרשויות המקומיות. מעבר לכך, אומר לין, המשק כולו עושה מאמץ אדיר לשמור על יציבות מחירים. ציבור השכירים שילם מחיר יקר עקב שחיקת השכר, ואילו הרשויות המקומיות נוהגות כאילו דבר לא אירע.

הרשויות המקומיות נהנו איפוא משני העולמות. מחד גיסא גבו ארנונות צמודות ומאידך גיסא נהנו מיציבות מחירים במשק ומשחיקת שכר עובדיהן. עיריית תל־אביב אף פיטרה כ־500 מעובדיה, דבר שכמובן מקטין את תקציבה. מצבן של הרשויות המקומיות הקטנות ממשיך להיות לא־קל. מצבן של הגדולות, ובעיקר תל־אביב, השתפר לאין שיעור, משום שיש להן ממי לגבות – הרבה.

גבוה מהמדד

כאשר החליטו נבחרי הציבור של עיריית תל־אביב להעלות באחרונה את הארנונות ב־160 אחוז למגורים וב־165 אחוז לעסקים, לא הובאו בפניהם כל מסמכים על מצבה הכספי של העירייה, לא על מצב החובות שלה ולא מה רוצים לעשות בכסף. משרד הפנים הינחה בכבוד להעלות את המסים העירוניים. כמה מהחברים בהנהלת העירייה טענו כי די להעלות את המסים ב־155 אחוז. והיה גם מי שדיבר רק על מאה אחוזים. המספרים נזרקו לחלל האוויר בלא שהיו ניירות להסתמך עליהם, אף על פי שדנו בשאלה כה קריטית, כמו כמה כסף לקחת מהאזרח.

כשהגיעו להכרעה במועצת העירייה, התייצבה הקואליציה מאחורי להט. אריה צוקר, חבר מועצת העירייה מטעם מפ"ם ואיש האופוזיציה, אומר כי חברי המועצה אינם נבונים להצביע נגד החלטותיו החד־צדדיות של ראש העירייה, אף שאין להם מושג על מצבה הכספי. תמוה הוא, אומר צוקר, שסיעת מפלגת העבודה לא עמדה על העיקרון שאין לקחת משכירים וממעוטי־יכולת מעבר לתוספות השכר הממשיות שקיבלו במשך השנה. העלאה כה גדולה בארנונות מאפשרת למלא את קופתו של להט ותסייע לו לבזבז יותר כספים.

אלא שמתברר כי עיריית תל־אביב, ככל הרשויות המקומיות, גובה ארנונות הגבוהות אף יותר מהמדד. מאפריל 1985 ועד אפריל 1986 עלה המדד בכ־80 אחוזים, מתברר כי העירייה, על פי הנחיות משרד הפנים, מעדיפה לבצע את חישוביה לצורך גביית הארנונות מינואר 1985 ועד ינואר 1986, תקופה שבה עלה המדד בשיעור של 165 אחוזים.

בתל־אביב מתגוררים כיום קצת יותר ממאה אלף שכירים. צוקר אומר, כי בעוד שתוספת היוקר תגיע מאפריל 85' ועד אפריל 86' ל־57 אחוזים לערך, והארנונה למגורים תעלה ב־160 אחוזים, לשכירים ולנזקקים לא תיוותר ברירה אלא ללכת ולגנוב. מאין הוא יקח את הכסף?

ביקשנו לבחון את עליית הארנונות בעשר השנים האחרונות. ישראל הכוולד, הממונה על הכנסות בעיריית תל־אביב, ואנשי צוותו ביצעו בדיקה בנושא. הנתונים הצביעו על עלייה ריאלית של יותר מ־200 אחוזים בארנונות מול עליית המדד. הנתונים הפתיעו את מקבלי ההחלטות בעיריית תל־אביב, ואלה החליטו לעכב את מסירת הנתונים המלאים, "שכן בדרך הצגת הדברים יש עיוות". הובטח לנו כי הטבלאות המקיפות יימסרו לנו לפרסום, ואולם עד לרגע הורדת החומר לדפוס הנתונים המפורטים לא נמסרו.

מי שקיבל את ההחלטה על העלאה הגדולה בשיעורי הארנונות ברשויות המקומיות היתה ועדה שהשתתפו בה אנשי משרד הפנים, משרד האוצר ואנשי מרכז השלטון המקומי. בעיריית תל־אביב מסבירים לנו, כי הם נוהגים על פי הנחיות משרד הפנים באשר להעלאת הארנונות. משרד הפנים אומר, כי הוא אכן נתן הנחיות כאלה, אך כל רשות עירונית רשאית לנהוג כראות עיניה, אם מצבה טוב. רק שאחר כך לא יבואו אליהם בתביעות כספיות. משרד הפנים קיצץ בתקציבו ולא יהיה לו כסף לשלם למסתבכים. משרד האוצר מתחמק ואומר: אנו תומכים בהעלאה ריאלית של הארנונות. אך דוברת האוצר מסרבת לומר בכמה אחוזים של העלאה תומך האוצר. וזו בעצם השאלה המהותית. כך כל צד מעביר את האחריות לצד האחר ואת המחיר משלם האזרח.

הטור שלי / נתן דונביץ

בעיניים מלבניות

עכשיו אומרים חסידיו של דוד לוי ששמיר הוא פרדיננד מרקוס. לא פחות ולא יותר. הוא אינו רוצה לזוז מכסאו, המשרות הזה, או אבותו, העם. לא רק נזיז אותו משם, אלא גם נבריח אותו ואת "חבר מרעיו" (כהגדרתו של לוי עצמו). הציבור המשולהב של לוי היה זקוק לדוגמה מתבנת וציורית. הוא נטל אותה מן הטלוויזיה, מהכתבות הססגוניות, לעתים הדרמטיות, על הימים שקדמו להברחת מרקוס מן השלטון. בעיניהם לוי, מלך ישראל, הוא מכמה בחינות הגברת קוראזון אקינו. יהיה כך.

אין זו הפעם הראשונה שנוטלים אצלנו מלא חופנים דימויים מן העולם הגדול, כפי שהוא משתקף בטלוויזיה. כל יו"ר ועד עובדים, שבמקום עבודתו היה סכסוך, הגיע פעמיים או שלוש אל מצלמות הטלוויזיה, כונה בפי חבריו לך ואלנסה. מה שבמגור הזה של יוסי עבודה ראו בטלוויזיה. מנהיג הפועלים מגדאנסק, הוא עתה דימוי ברור ליו"ר ועד עובדים. בהזדמנות קודמת הזכרתי: למי ששכח, כיצד יו"ר ועד עובדים ב"אל על" כונה לך ואלנסה. ולכבוד ההכתרה גידל שפם שחור ועבות, והתכבס במעיל עור שחור. אחר כך – אם זה חשוב – עבר את הקוים, אל ההנהלה.

אבל לא ביחסי עובדים יעסוק טור זה היום, אלא בשליט האמתי של מדינת ישראל: הטלוויזיה. שום פוליטיקאי, או קבוצת פוליטיקאים, אינה משפיעה על הציבור ועל התנהגותו כמו הטלוויזיה. לא הכל יסכימו אתי, ויימצאו גם מי שיצטטו גדולים ממני שהביעו דעה הפוכה. אבל, זאת דעתי על סמך מה שאני רואה ושומע כאן מאז שידרה הטלוויזיה את תכניתה הראשונה.

אמת, מר יו גרין, שהיה מנכ"ל שירות השידור הבריטי בי־בי־סי, אמר לפני כעשר שנים כי מגזימים בהערכת עוצמתה של הטלוויזיה בעניינים פוליטיים. "לא זכור לי", אמר, "מקרה אחד שבו משדר טלוויזיה אחד הביא ניצחון למפלגה או לעניין. ניצחון שלא היה אפשר להשיגו ללא המשדר". נכון. אבל, ההשפעה המצטברת של משדרים יוצרת הלכי רוח, משפיעה על אחרים. לא רק ביום הבחירות. ובסופו של דבר משפיעה על הבוחר באיזה פתק יבחר. ועל כך יש ספרות לא מעטה, גם מאירופה וגם מארצות־הברית.

ככל שהשכלתו של אדם נמוכה יותר, צפייתו בטלוויזיה גדולה יותר, והשפעתה על דעותיו ועל סגנון התבטאותו גדולה יותר. אצלנו, פועלים בכיוון זה שני גורמים נוספים:

● יש רק ערוץ טלוויזיה אחד. וכל מה שנאמר בו אינו עומד להתמודדות, או לוויכוח, עם דברים היכולים להישמע בערוץ שני או שלישי. יש רק קריינה אחת ויחידה באותו ערוץ הבוקעת ממרקע הטלוויזיה. ואם מביאים נציגים של שני קטבים, או שתי עמדות, "כוח השכנוע" של אחד מהם להיות מקרי בהחלט. אם היה לו בשתי הדקות שעמדו לרשותו טיעון חזק יותר, או דימוי משכנע יותר.

● הישראלי צופה בטלוויזיה בביתו, בדרך כלל, הוא נותר שם עם מה שנאמר לו. או שיכבה אותו, לפחות עד למחרת בבוקר. אנגלי יוצא אחרי מהדורת החדשות לפאב שלו, והצרפתי לביסטרו של השכונה או של הרחוב. שם, על כוסות משקה, יתווכחו הגברים על מה שראו ושמעו. בעוד הדברים חמים, כמו הוצאו ישר מן התנור. רבים מהם אף צופים במהדורת החדשות בצוותא, בפאב או בביסטרו. יהודים בגולה היו מנהלים ויכוחים סוערים בענייני דיומא בשבת לפני הצהרים, בבית הכנסת. בית הכנסת היה בית העם. הישראלי, לא רק שאין לו היכן לבדוק את דעותיו, גם לא לימדו אותו להתווכח. מן המציאות למד כי זה שקולו חזק יותר, גובר בעזרתו על קולות חבריו. את חוכמת ההאזנה לדברי הזולת לא לימדו אותו. ואם אינו מאזין, כיצד יבדוק את דעותיו?

בבריטניה, בארצות־הברית ובעשרות מדינות חופשיות אחרות מביאה הטלוויזיה מיגוון רחב של דעות ושל מתווכחים. לא תמיד אותם הפרצופים שאתה יודע מראש שתראה. לצורך ה"ויכוח", במהדורת החדשות: שלושה או ארבעה זוגות חברי־כנסת, ועוד חצי תריסר מומחים בתחומים שונים. הזכות לשינויים שמורה, אך אינה מנוצלת, בדרך כלל.

כאשר אין ויכוח, נוטה הצופה המאזין ליטול מלה מפה או משם, לאמץ לעצמו דמות – ואלנסה, מרקוס ואחרים – ולנופף בהם. אתה שומע, לעתים, פלוני שנפגע על־ידי שודרי הראדיו או הטלוויזיה, והוא מדבר בשפתו שלו. ואז לפתע – טראח! – מליצה, או מלה הנטולה מרובד שונה לחלוטין של השפה. אימץ אותה ממה שקלטה אוזנו.

הרבה אלימות

הוא קולט גם אלימות. בכמויות גדולות. משום כך לא התפלאתי על מראות האלימות שנגלו בוועידת תנועת החרות. כשם שבלשים מיחידות הבילוש הישראליות נוהגים לפתע כמו "עמיתיהם" בסדרות טלוויזיה, כך גם בני אדם אחרים. אתה איש מפלגה, עסקן מקומי, או אחר הרוצה להיות כזה.

אתה, כמו כל אחד, צופה ערב ערב בטלוויזיה. מה אתה רואה? המון אלימות: בכל חלקי העולם, בכל צורה של התעללות והטלת מומים. גם מצד מפגינים וגם מצד כוחות הביטחון הניצבים שם לפורע. לא רק בחו"ל, גם בארץ. לא אשכח, לאורך שנים, את התמונות שנגלו בהתנגשות בין פועלי תמנע, בכביש לאילת, לבין שוטרים שנצטוו לפנות אותם. החיה־שבאדם השתוללה שם ללא מעצורים. משני הצדדים.

פתאום רוצים שהכל יתנהגו – בשעה שהמצב בוועידה מגיע לנקודת הרתיחה – כילדי שמנת מנומסים. זוכרים? ראו מה קורה בכבישים, יום יום, ותתקשו להבין מדוע אותם בני־אדם עצמם יתנהגו אחרת, במצב לחץ דומה, בהתכנסות הפוליטית. הניגוד לכבוד בעבירה המדברים על המתכנסים שם, בוועידת חרות, כחותים, פראים ובערים. אינני חושב שאנשים משכילים נוהגים אחרת.

ראיתי בבית־המשפט ישראלים הנכללים בהגדרה "אינטליגנטים" (מושג שנוי לחלוטין, בהקשר זה) יושבים על ספסל הנאשמים. האדונים יצאו מכליהם ומכלי־הרכב שלהם, להכות, לפגוע ולגדף את מי שנגע במכוניתו במכונית שלהם. כלומר, זאת רק שאלה של הנהה. אש התמיד של האלימות קיימת. וגם יש מי שמלבה אותה היהכם הערב. אם ברוח דתיים־חילוניים, או יהודים־ערבים, או שמאל־ימין. או בין העדות, או בין דרום העיר לצפונה, ועוד ועוד. רוחות מלחמה. אז, פתאום, פוקח פלוני את עיניו לרווחה וקורא בהשתאות: "איך הם מתנהגים?"

אם רוצים "ישראל אחרת", טובה יותר, יפה יותר, חייבת להיות מהפכה במערכת החינוך. במובנה הכולל ביותר: מוסדות החינוך וה־השכלה, הבית, התקשורת. ללא מהפכה כזאת, ייראו התגרות הקלות של ועידת חרות כמשחק ילדים. לעומת מה שעוד צפוי לנו. ובינתיים, תמשיך הטלוויזיה לשלוט בריק הגדול שהותיר אחריו חוסר המנהיגות.

מיציע הכנסת / עמוס בן־דוד

חקיקה לטובת אשה אחת

בתולדות המשפט הישראלי ידוע "חוק גרושה אחת" כדוגמה של דרך החקיקה הפסולה בעיני רוב חכמי המשפט: חקיקה אד פרסונאם, כלומר הפעלת כל מנגנון החקיקה על ידי הכנסת, בשלוש קריאות, במטרה לשנות את מעמדו של איש אחד. החוק ההוא נקרא על שמה של אשה, בעלת פנסיון ברחביה שבירושלים שנמצא במבנה שכור. היא נפטרה, ולא הניחה יורשים שגרו אתה. שתי עובדות ותיקות שעבדו וגרו במחיצתה יותר מ־20 שנה, נותרו בלא זכויות על המבנה ובלא מקום עבודה. שר המשפטים דאז, פנחס רוזן, ראה בכך אי־צדק. הוא הגיש איפוא חוק להעניק לזקנות לשתיים זכויות בתורת דיירות מוגנות.

החוק הוסווה כמובן, כדי לתת לו תוקף כללי, ונאמר בו שמי שגר מספר מסוים של שנים במקום מסוים... וכו'. למרות קול הזעקה של משפטנים, עבר החוק את כל שלוש הקריאות.

למה להזכיר נשכחות אלה? מפני שעתה שוב עומדת על סדר יומה של הכנסת הצעת חוק, אשר במסווה של עשיית צדק לקבוצת אנשים (או נשים) מכוונת, לפי כל הסימנים, לאשה אחת – היא סגנית היועץ המשפטי באחד ממשרדי הממשלה – שיש לה מהלכים בין חברי הכנסת והצליחה לגייס לפחות שניים מהם לטובת ענייניה.

לכאורה זו הצעת חוק תמימה, וכך גם הציג אותה באוזני יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט אלי קולס: השוואת המעמד של אלמנות עובדי המדינה למעמד הכללי של אלמנות עובדים במשק. במשק הפרטי, זכאית אלמנה לגימלאות אם עבד בעלה יותר משלוש שנים (במשק ההסתדרותי: שנה אחת). ואילו לגבי עובדי המדינה דרושה תקופת אכשרה של חמש שנים כדי שהאלמנה והילדים יקבלו קיצבה. ההצעה באה להשוות את המעמד בשירות המדינה למעמד במשק הפרטי.

ההצעה הופצה בין משרדי הממשלה כבר בשנת 1982, אז פסל אותה האוצר. בדצמבר 1984 חודשה לפתע, וזאת בעקבות מכתב שכתב ח"כ קולס לשר האוצר. זה נפתח במלים "יצחק ידידי" – למרות היריבות הקשה ששררה בין השניים, המנהיגים סיעות שונות במפלגה הליברלית – והמשפט "אודה לך אם תורה לחדש את החקיקה בנושא". קולס כותב במכתב כי מדובר במקרים ספורים בלבד. אך הם קורעי־לב, בעיקר לגבי קטינים שאביהם־מפרנסם נפטר פתאום בגיל צעיר. בעקבות זאת, אכן הוגשה הצעת החוק מטעם האוצר, בפברואר 1985.

רבים מבאי הכנסת ראו בסמוך לזמן הזה את סגנית היועץ המשפטי שבה מדובר מקיימת שיחות ארוכות עם קולס. מתברר, כי התאלמנה בשנת 1984, ובעלה שהיה עובד מדינה לא הספיק לעבוד חמש שנים לפני פטירתו. כבר בקריאה הראשונה הביעו כמה ח"כים – בתוכם אוריאל לין, גם הוא מן הליברלים – תמיהה על ההצעה. "אנחנו נמצאים בעידן שבו האוצר מגיש מדי פעם הצעות חוק שעצם מהותן ותכליתן הוא קיצוץ וצמצום הזכויות הסוציאליות. באים ואומרים לציבור: המדינה ענייה, התקציב מצומצם, אנחנו חייבים להתהדק. אם כך, איפה כאן העקביות? מה עומד מאחורי הצעת החוק שלפנינו? האם אלה עקרונות של צדק חברתי בעלמא, או שעומד מאחורי זה לחץ איזה שהוא, שלא ברור לי מה משמעותו?"

גם לח"כ שבח וייס מן המערך היה ברור שיש דברים בגו: "לא צריך בכל מקרה לפסול תיקון בחוק כאשר הסיבה לתיקון קשורה לאדם בודד... על כל פנים, ברור שנושא זה חייב תשובה". אלא שהתשובה לא באה מפי סגן שר האוצר עדי אמוראי כאשר סיכם את הוויכוח, והעניין נשאר סתום.

בוועדת העבודה והרווחה – שאליה הצטרף באותו הזמן ח"כ קולס, וגם פעל למען האצת קבלתו של התיקון – הושאר הסעיף על כנו. חבריה ניחשו במה מדובר, ואף אמרו זאת בפרוטוקולים, אולם החליטו להתעלם מן הרקע ולדון בהצעה לגופו של עניין. אך סעיף אחר, המשפר בצורה משמעותית את זכאותם של עובדי מדינה שנכנסו לעבוד במגבלה רפואית מסוימת ואחר כך נפטרו, זכה לשיפור ניכר, בעיקר עקב עקשנותו של ח"כ אליעזר שוסטק הדואג בעקביות לזכויות עובדים. שיפור זה עורר את זעמו של שר האוצר, ובלי לבוא בדברים עם חברי ועדת העבודה הכריז, שהממשלה "מושכת בחזרה" את ההצעה.

אז נכנס לפעולה ח"כ מאיר שטרית, מחטיבת חרות, שגם הוא נראה באחרונה מקיים שיחות ממושכות עם אותה סגנית יועץ משפטי. הוא שלח פנייה תקיפה אל שר האוצר, שתמציתה היא כי אין לשפוך את התינוק עם מי האמבטיה. כלומר, אל יפגע באלמנות ובשאירים בגלל התיקון של בעלי המגבלה הרפואית.

בצעד חסר תקדים הודיע שר האוצר ליו"ר הכנסת הודעה כפולה. ראשית, כתב, הוא חוזר בו מן "המשיכה בחזרה" שהיתה מבוססת, לדבריו, על "טעות טכנית מצערת". שנית, אם תשנה ועדת העבודה את הנוסח שקבעה הממשלה, בכל זאת שוב ימשוך את ההצעה בחזרה והיא לא תהיה לחוק.

תוספת זו הרגיזה את יו"ר הכנסת שלמה הלל, שראה בכך פגיעה בסמכותה של הכנסת. הוא ביקש איפוא מסמכי, ברבורים על הזכות המלאה של שר האוצר. לא יכתוב מכתבים ליו"ר "הגורמים לו מבוכה". בכלל זה נראה, כי למרות הדיונים ההצעה אכן תתקבל כחוק.

לשליטא אין על מה להצהיר

"איני חפץ לשחק במהתלה זו המכונה הצהרת הון", כתב ח"כ בני שליטא מן הליברלים בליכוד ליו"ר ועדת האתיקה של הכנסת ח"כ ויקטור שם־טוב. "בכולתי להצהיר שאין לי על מה להצהיר. מעשית ועניינית, יעלו חובותי בשנים הקרובות על כל הכנסה אפשרית".

דרישה להצהרות הון, במעטפות סגורות המופקדות בכספת של היו"ר, היא זריית חול בעיניים. יש לאסור על ח"כים לקבל משכורות נוספות, או לקבל הכנסות מניהול משרדים או ייעוץ. רק בצורה זו יהיה שוויון של ממש.

ח"כ שם־טוב אומר, כי אין הוא מקבל תיזה זו של סירוב. גם הוא תומך בהחמרות – למשל, שהצהרות ההון של הח"כים יהיו גלויות ופומביות. אך מבין 26 ח"כים שמנה יו"ר הכנסת כמי שעדיין לא הגישו הצהרות הון (ולא פירסם את שמם תחילה), נשארו שמונה בסך הכל, רק שליטא היה יחיד שנימק את סירובו. אפשר לפעול לתיקון להחמרה באיסורי עבודה פרטית, ואף להחמרה לגבי המצב החומרי. אך אין ללחוץ על ועדת הכנסת, שקבעה את תקנון האתיקה של הח"כים, באמצעות סירוב למלא אחר הוראותיה.

אטימות מינהלית בכנסת

לסיור באילת של ועדת המישנה המשותפת לוועדת הכספים ולוועדת החוץ והביטחון של הכנסת נרשמו שני ח"כים תושבי דימונה, ז'אק אמיר ויצחק פרץ.

על פי ההזמנה, צריכים היו לצאת מתל־אביב במטוס. מכיוון שהמרחק מדימונה לתל־אביב זהה למרחק לאילת, ביקשו במקום זאת לשגר אליהם מונית, סיפר אחד מהם. הכנסת סירבה. ביקשו לנסוע לשם במכונית הפרטית של אחד הח"כים ולקבל החזר רק של מחיר הדלק. הכנסת סירבה: אין סעיף תקציבי לכך, וזה עלול להוות תקדים.

הבדיחה שהושארה בידם היתה לנסוע מדימונה לתל־אביב, לטוס לאילת הלוך וחזור במחיר שהוא בערך פי עשרה מהוצאות הדלק דימונה–אילת וחזרה, ולשוב בתל־אביב לביתם. העיקר שהביורוקרטיה תבוא על סיפוקה.

"הדילמה הליברלית" בדרא"פ (א')

מדיניות בת־יענה

התפטרות מנהיג האופוזיציה מהפרלמנט צפויה לגרום זעזועים פוליטיים רציניים

מאת דן סגיר

יוהנסבורג

"הדיון על הצעת האי־אמון מילא אותי בתחושת אבסורדיות, במיוחד לאור מה שקרה בדרא"פ בשנת 1985 – שנה שבה הארץ נקרעה לגזרים, התרחשו דברים חמורים בין הגזעים השונים, שגרמו לפצעים שאולי לעולם לא יגלידו. התגובה של הפרלמנט הזה, במושבו הראשון בשנת 1986, היא בעיני תרגיל גרוטסקי של אי־רלוונטיות. אנו ממשיכים כאן כאילו מאומה לא קרה. זהו באלט מקאברי של חבורת מקבלי־שכר חסרי מעש. השחורים להרים את ראשם מעל־המהומות, שבהן התחפרו כדי לראות כיצד העולם בחוץ נראה באמת". דברים חריפים אלו אמר ד"ר פרדריק ואן זייל סלאברט, מנהיג "המפלגה הפרוגרסיבית הפדרלית", האופוזיציה הרשמית לשלטון בדרום־אפריקה. הדברים נאמרו במסגרת נאום ההתפטרות שלו מן הפרלמנט.

התפטרות מנהיג האופוזיציה מהפרלמנט צפויה לגרום לזעזועים פוליטיים רציניים. במקרה של ד"ר ואן סלאברט הזעזוע הוא עמוק במיוחד בשל אישיותו הכריזמטית, גילו הצעיר־יחסית (44), והוקרה הרבה שלה הוא זכה בכל חוגי הפוליטיקה בדרום־אפריקה, בקרב מפלגת השלטון, בקרב חוגי הליברלים הלבנים ואף בקרב השחורים ומנהיגיהם.

לא־רלוונטי

התייחסות עיתונאית לפוליטיקה הלבנה היום בדרום־אפריקה – למשל דיווחים על אירועים בפרלמנט הלבן – היא כמעט מעשה שלא יעשה, וזאת בשל "אי הרלוונטיות" היחסית, ואולי אף המוחלטת, של מה שמתרחש בפרלמנט מבחינת הבעיות האמיתיות של הארץ. דיוני הפרלמנט הלבן לעולם אינם עוסקים בעיקר – גורלם של 24 מיליון שחורים ממרכז קבלת ההחלטות הלאומי ומכל עוצמה שלטונית.

ואולם חשיבות התפטרות ד"ר סלאברט חורגת בהרבה מתחומי הפוליטיקה הלבנה, ויש לה השלכות רבות על תחום היחסים הבין־גזעיים. בהתפטרותו משך ואן סלאברט את השטיח מתחת לתוכנית הרפורמות האחרונה, שבאה לידי ביטוי בנאום הנשיא בתה בפרלמנט: יש בה הכרזה חד־משמעית, שהחוקה של שנת 1984 שכוננה פרלמנט בן שלושה בתים ללבנים, הודים ובני־תערובת נכשלה לחלוטין; והחשוב מכל – בהתפטרותו של ראש האופוזיציה הוא אומר קבל עם ועדה, שהפתרון לבעיות הארץ לא יבוא דרך רפורמה חוקתית שתועבר בפרלמנט, וכי גוף זה הפך ל"לא־רלוונטי" בהקשר למצב הנוכחי החמור.

אלן פאטון: מחבר הספר "זעקי ארץ אהובה"; הדרא"פ עדיין זועקת

הפרישה של האופוזיציונר המוביל ממחישה שוב את מה שהיה מכונה בעבר "דילמת הליברלים הלבנים". שהיא חוסר־האונים המוחלט לעצור את המדיניות הגזענית של הממשלה הלאומנית, שעלתה לשלטון בשנת 1948. עתה, לאחר שאותה ממשלה מכירה בצורך לסגת מ"חוקים מפלים לאפרטהייד", חוסר־האונים להשפיע בצורה רצינית על מתן חלק מהעוצמה הפוליטית המרכזית לשחורים. זאת באמצעות מו"מ אמיתי עם מנהיגים מוכרים, ולא באמצעות תרגילי התחמקות בנוסח הקמת מועצות שונות, שבהן אמורים השחורים למצוא לעצמם סיפוק לשאיפותיהם הפוליטיות.

"הדילמה הליברלית" שרירה אם כן וקיימת, אולם היום לא מכנים אותה כך: בדרום־אפריקה של סוף שנות ה־80 אין מי שרוצה להיקרא "ליברל", בשום שזה הפך לכם נרדף ל"אימפוטנט"; צעירים לבנים התומכים במתן זכויות פוליטיות לשחורים מעדיפים להיקרא "שמאלנים", למרות שאין בינם לבין שמאלנות לשמה מאומה.

"המודעות השחורה"

השמאלנות היחידה שאולי ראויה לכינוי זה היא האידיאולוגיה של אירגונים שחורים שנקראים אירגוני "המודעות השחורה", מייסדו של סטיב ביקו שמת בכלא הדרום אפריקאי בשנת 1977. כינויים אחרים שבחרו לעצמם אלו שהיו נקראים "ליברלים" בעבר הם: "פרוגרסיביים", "דמוקרטים" או־סתם "למען צדק חברתי". עם זאת, הכינוי "ליברלים" מבטא טוב מכל את עמדתם הפוליטית.

התחום העיקרי שבו נכשלו הליברלים, הוא התחום הפוליטי. השיא היה בעת אובדן השלטון בשנת 1948 למפלגה הלאומנית האפריקנרית. הצלחות נזקפו לזכותם בהשמעת ביקורת רצינית על האפרטהייד בתחום האקדמי ובתחום הדת. ספרו של הליברל מספר אחד בארץ זו, אלן פאטון, "זעקי ארץ אהובה", התפרסם בעולם כולו. לעומת זאת, לא רבים יודעים שאלן פאטון עצמו הקים "מפלגה ליברלית", שהתפרקה בלא שהצליחה להשפיע כלל על מהלך העניינים. יצירות של סופרים ומשוררים לבנים אחרים תופסות מקום של כבוד בכותל המזרח של הלוחמים באפרטהייד: נדין גורדימר, דן יעקובסון, או אפריקנרים כמו ברייטנבך, אנדרי ברינק, דה קלרק וג'יי.אם. קוטצ'ייה.

הביקורת הלבנה על שיטת האפרטהייד היתה בחינת דיאגנוזה מרשימה של מחלתה של דרום־אפריקה. אך המבקרים לא הסכימו ביניהם על התרופה המתאימה. לבעיה הם לא הציעו כל תרופה שהיא.

משפט / ד"ר זאב סגל

מיתחם הסבירות השיפוטי

כאשר ניתן לפרש את לשון החקיקה בדרכים שונות, חייב השופט לבחור בין האופציות האפשריות בתוך "מיתחם הסבירות השיפוטי"

פסיקתו של בית־המשפט העליון מתייחדת מפסיקתם של בתי־משפט אחרים בכך, שאין היא יוצרת נורמה אינדיווידואלית בלבד, המחייבת רק את הצדדים עצמם. כאשר היא גורנת פירוש מסוים למונח המופיע בחוק, היא יוצרת גם נורמה כללית, המחייבת גם את בתי־המשפט האחרים במקרים דומים שיתעוררו בעתיד.

כיצד יפרש בית־המשפט הוראת חוק שבפניו, הניתנת לפירושים שונים? אין על כך גישה אחידה בפסיקה. יש הנוטים לגישה הדווקנית, שלפיה אין לך בחוק אלא מה שעיניך רואות בו, והוא לשונו של המחוקק. יש אומרים, יש לך בחוק יותר ממה שעיניך רואות בו, והוא עניינו של החוק וכוונתו של המחוקק. הגישה השנייה, השמה יתר דגש על פירוש החוק לאור מטרתו ותכליתו, נראית בשנים האחרונות כגישה הרווחת בפסיקה. עיקרה של גישה זאת, כפי שבוטאה בעבר על־ידי השופט ברק הוא, ש"מלותיו של החוק אינן מבצרים שיש לכבשם בעזרת מילונים, אלא עטיפה לרעיון חי, המשתנה על־פי נסיבות הזמן והמקום, לשם הגשמת מטרתו הבסיסית של החוק" (ע"פ 787/79).

שיקולים סבירים

לאחרונה חזר בית־המשפט העליון להאיר עקרונית בשאלת דרכי פרשנותם של חוקים. הדיון העקרוני, שנגע גם בשאלה החשובה של התייחסות בית־המשפט להלכות פסוקות (תקדימים) שניתנו על ידו, נסב על הסמכות להטיל ארנונה כללית בתחומי המועצה המקומית (בג"צ 547/84). הואיל ולפי מלותיו של החוק היו אפשריים שני פירושים, היווה פסק־הדין הזדמנות נאותה לבית־המשפט להבהיר את גישתו העקרונית לאותם מקרים קשים, שבהם לשון החוק מאפשרת פירושים שונים.

השופט אהרן ברק (שהיה בדעת רוב עם השופטת נתניהו), על דעתו החולקת של השופט שלמה לוין מבהיר, כי לא אחת קורה שניתן לפרש את לשון החקיקה על רקע מטרתה בשתי דרכים שונות. בית־המשפט חייב להפעיל את הפררוגטיבה שלו ולבחור מבין האופציות הפרשניות הפתוחות לפניו. "השופט", כדבריו, "אינו רשאי להטיל מטבע. הוא אינו רשאי לשקול כל שיקול העולה על רוחו. עליו לשקול בסבירות. נוצר כאן מיתחם של סבירות שיפוטית. בתוך המיתחם פנימה מצויות מספר אפשרויות, אשר השופט הסביר רשאי לבחור ביניהן". השאלה היא, מה יהיו השיקולים שידריכו את השופט בשעה שיבוא לבחור בין האפשרויות שבפניו?

ראשית, כגישת השופט ברק, על אותם המצבים, שבצידם האחד לשון החוק ובצידם האחר מטרת החוק, יינתן משקל נכבד למטרת החוק ותכליתו. למטרה צריך שתהיה נקודת־אחיזה ארכימדית בלשון החוק, אך משנמצאה נקודת־אחיזה כזו, יש ליתן ללשון החוק את הפירוש המגשים את מטרתו.

את המטרה החקיקתית ניתן לחפש גם בהיסטוריה החקיקתית, כפי שהיא עולה מדברי הכנסת. כאשר נעשה הדבר, אין לחפש בדברי הכנסת את עמדתו של חבר כנסת זה או אחר לבעיה הפרשנית המטרידה את בית־המשפט, אלא לאתר את התכלית החקיקתית, את האינטרסים והמטרות אשר הפשרה והאיזון שביניהם הביאו למדיניות

השופט אהרן ברק

החקיקתית העומדת ביסודה של ההוראה שאותה יש לפרש.

היחס לתקדימים

טעם אחר שהניע את השופט ברק לתמוך בפרשנות שנקט בה, היה נעוץ בעובדה שהלכה ברוח האמורה נפסקה בבית־המשפט העליון כבר שנתיים וחצי לפני הכרעת־הדין במקרה שלפניו. כידוע, קבע המחוקק (בהוראה הקבועה עתה בחוק יסוד: השפיטה) שהלכה שנפסקה בבית־המשפט העליון מחייבת כל בית־משפט, אך אינה מחייבת את בית־המשפט העליון עצמו. השאלה העקרונית היא כיצד ינהג בית־המשפט העליון ב"חופש" זה שהוענק לו על־ידי המחוקק? "מקובל עליי", קבע השופט ברק, "כי מקום שפסק־דין קודם של בית־משפט זה אינו נכון, יש לסטות ממנו. במקרה כזה, אין השופט רשאי שלא לסטות מההלכה הקודמת. חובתו המוסרית והמשפטית גם יחד היא לתקן את הטעות, להעמיד טעות על נכונותה. לא כן מקום שפסק־הדין הקודם בחר באופציה אפשרית, אם כי השופט המאוחר יותר מעדיף אופציה אחרת, אפשרית גם היא. במצב דברים זה אין הוא לסטות מהתקדים הקודם. נהפוך הוא: יש להתחשב בעצם קיומו של התקדים, שכן יעדיף כל שופט, הבודק, הכרעה בהתאם לתקדימים על פני הכרעה אחרת, גם אם אינה מחייבת אותו. "גישה זאת", כדבריו, "נובעת מהכבוד הנרכש לאחידות, מהצורך להבטיח ביטחון ויציבות, ומתוך הכרה כי יש להגשים ציפיות סבירות של בני הציבור המבססות עצמן על פסיקתו של בית־המשפט.

"היציבות השיפוטית היא יצירה נמשכת, בחינת שרשרת הבנויה חוליות חוליות. ההתקשרות אינה נובעת בהכרח מהיענות, או מהוולת זיקה עצמית. ההתקשרות נובעת מעצם ההתחשבות בקיומה של פסיקה קודמת, המעניקה משקל לאפשרות שנבחרה על־ידיה. יתכן שקיימים נימוקים שיש בהם כדי לאזן את התמונה, ולהביא בכל זאת להעדפתה של האפשרות האחרת. יתכן האפשרות שנבחרה גורמת לתקלות שלא ניצפו מראש. יתכן, כי קיימים נימוקים שבמדיניות משפטית להעדיף את האפשרות האחרת. אך בהיעדר נימוקים שכאלה, דעתי היא כי בין אמת לאמת – יציב עדיף".

השופט שלמה לוין גורס אף הוא לשאלות העקרוניות. וגישת־היסוד שלו היא זו השמה את הדגש על פרשנות דווקנית של מלות המחוקק. כדבריו, "בראש ובראשונה יש לגלות את כוונת המחוקק מתוך החוק עצמו". כשאותו "חוששני שבשנים האחרונות התרנו את המוסרות יותר על המידה בפנייה לדברי הכנסת, בין כדי לשאוב מהם פתרון למקרה קונקרטי, ובין כדי להעלות מהאמור בהם עקרון, גם כשההוראות החוק ברורה היא".

בהתייחסו לגישתו העקרונית של השופט ברק, אומר השופט לוין: "חברי הנכבד הביא בפסק־דינו טעמים כבדי משקל שהניעוהו לחלוק על חוות דעתי. אם בחרתי שלא ללכת בדרכו הניעוני לכך שיקולים עקרוניים, החורגים ממסגרת התיק הנוכחי. ערים אנו בשנים האחרונות למלאכת החקיקה שהיא במקרים רבים מאוד פגומה, הנטייה הטבעית של השופט, האמון על עשיית הצדק, לפסוק לפי נטיית לבו ולמלא את החללים שהמחוקק השאיר אחריו על דרך של פרשנות. אכן גם בעניין זה נראה לי שהרחקנו יותר על המידה והגיעה השעה להניע את המטוטלת אחורה".

המטוטלת השיפוטית נעה, ותמשיך לנוע, בין שתי גישות פרשניות. זו הצמודה למלותיו המפורשות של המחוקק, והשנייה השמה את הדגש על המטרה החקיקתית ועל התכלית הנמצאת מאחורי הוראותיו של המחוקק. ניתן לומר, שהגישה הרווחת יותר בבית־המשפט העליון היא זו הנוקטת בדרך הפרשנות הרחבה, שנועדה להקנות למלים שהמחוקק נקט בהם את המשמעות שתביא להגשמתה של התכלית החקיקתית.

אותה הגברת במוסקווה

חילופי הגברי בוועידה ה־27 במוסקווה הם פחות יסודיים ומרשימים ממה שנראה כלפי חוץ ★ יש להתייחס לשינויים כשלב ביניים בתכנית הזרמת הדם החדש

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

משקיפים רבים אינם יודעים בדיוק איך להתייחס לתוצאות "הבחירות" שבעלו את הקונגרס ה־27 של המפלגה בברית המועצות. כולם חוו חילופי גברי חשובים בוועד המרכזי ובארגוני מפתח אחרים. ואמנם חורגים חילופים אלה בהרבה מאלה שנעשו בתקופת ברז'נייב. אך אפשר היה לצפות ליותר; התקבל הרושם שהשינויים נעצרו באמצע הדרך.

עצם הישארותם בתפקיד של כמה אישים אופייניים מעידן ברז'נייב צריך היה להפתיע. אין זה מקובל לבחור מחדש אדם לוועד המרכזי החדש לאחר יציאתו לגימלאות עם כל אותות הכבוד וההוקרה על שירותי העבר. אולי אפשר להבין זאת לגבי אדם כניקולאי טיכונוב, ראש הממשלה בתקופת ברז'נייב שפרש באוקטובר. או כשמדובר בכמה קציני צבא בכירים הפטורים מיציאה לגימלאות, כגון האדמירל גורשקוב.

פחות מובנת העובדה שאדם כמו בייבאקוב שומר על כסאו. בייבאקוב הנצחי, יו"ר הגוספלאן (תוכנית החומש) שכבר חרושצ'וב ניסה לסלקו, מסמל יותר מכל אדם אחר את אי־ההסתגלות של התכנון הסובייטי ל"האצת ההתקדמות המדעית הטכנית" העומדת עכשיו על סדר היום. בהשוואה לכך, היעדרם של "המרעננים החדשים", כמו למשל אנשי האקדמיה אגאן, באגויאן או האליבוב, דובר הדור החדש, מפתיע לכן כפל כפליים.

יציבות הצוות השליט

אנומליה זו ואחרות כדוגמתה מסבירות ללא ספק מדוע המאזן הכולל אינו מזעזע אושיות עולם. המספר הגדול יחסית של "פועלי מופת" וקולחוזניקיות מצטיינות שנבחרו בקונגרס, ושהנתונים הביוגרפיים אודותיהם מקוטעים, מונע בשלב זה חישוב קפדני על ממוצע הגיל של חברי הוועד המרכזי החדש. מינויים חדשים אלה מחזקים ללא ספק בצורה מלאכותית את המגמה הפמיניזציה, מטרותיו המוצהרות של גורבאצ'וב. נשארת העובדה בעינה שאנשים מבוגרים יותר וידועים יותר עדיין תופסים במידה רבה מאוד את חזית הזירה. בין החברים המלאים בוועד המרכזי, יורד אך במעט מספרם של בני ה־70. מספר בני ה־80 ומעלה אף עלה – מארבעה בקונגרס של ברז'נייב לשישה כיום בסך הכל. מספר חברי הוועד מעל לגיל 50 הוא עדיין 240 מתוך 307 החברים המלאים, היינו 78 אחוז.

אין גם שום דבר "מהפכני" בכל הקשור לחילופי הגברי הכוללים. ואמנם, לוועד המרכזי נבחרו 125 חברים חדשים לעומת 82 החדשים שנבחרו במארס 1981. שיעור החדשים עוד גבוה יותר מכיוון שהצוות השליט החליט, בפעם הראשונה מאז משטר סטאלין, לצמצם את מספר חברי "פרלמנט המפלגה". מספר החברים המלאים ירד מ־320 ל־307. אך המספר הכולל, והיינו גם ממלאי המקום וחברי ועדת הביקורת, עדיין גבוה קצת יותר מבעבר – 560 איש לעומת 555 לפני חמש שנים.

באמצעות פרישות או העלאות בדרגה של כמה מחברי הוועד המרכזי, ניסה ברז'נייב להסוות את היציבות המוחלטת של "הצוות השליט": 80 אחוז מחבריו ב־1976 נותרו גם ב־1981. על־פי אותו חישוב כיום, מספרם של חברי הוועד שנשארו מ־1981 ירד ל־60 אחוז, ויש להוסיף להם את 23 ממלאי המקום ב־1981, מתוך 132, שקודמו כיום לדרגת חברים מלאים. שיעור המינויים החדשים בקרב ממלאי המקום, השורה השנייה של הנומנקלאטורה, מוסיף להיות גבוה, בהשוואה לתקופת ברז'נייב.

אותה אוריינטציה עדיין

כאשר להרכב חברי הוועד על־פי תפקידיהם, הוא נשאר קבוע בהתאם לכללים הנצחיים של המנגנון. השינויים הם כמעט בלתי מורגשים. כמו תמיד, רוב חברי הוועד הם האפראטצ'יקים של המרכז ושל המחוזות, בראש ובראשונה, מבין כ־160 מזכירים מחוזיים, 110 הם חברי הוועד המרכזי, והיינו כמעט אותו מספר שהיה לפני חמש שנים. השרים החדשים שמונו בשנים האחרונות תופסים בוועד את מקומות קודמיהם. כך ש"משקל" שני זה כמעט שווה לזה שהיה בתקופת ברז'נייב. הדיפלומטים תופסים 25 מושבים בוועד המרכזי. וגם כאן נשמר הסטטוס קוו, שכן בוועד המרכזי ובוועדת הביקורת של 1981 כבר ישבו 20 שגרירים ואחרים נציגי מיניסטריון החוץ.

השינויים היחידים חלים על אנשי הצבא שאינם תופסים אלא 35 חברים בוועד המרכזי – ירידה קלה לעומת מספרם ב־1981 (41). שינוי זה משקף אולי את הירידה בעמדתם שכבר באה לביטוי בצמרת ההיררכיה (המרשל סוקולוב, שר ההגנה, הוא רק חבר ממלא מקום בפוליטביורו, בניגוד לכל קודמיו מאז שנות ה־70). הפער נסגר בחלקו על ידי הק.ג.ב., שלרשותו 4 מושבים מלאים בוועד המרכזי (ביניהם כמובן צ'בריקוב, ראש הארגון וחבר בפוליטביורו), ועוד אחד של ממלא מקום. לעומת שלושה מושבים (כולם של חברים מלאים) לפני חמש שנים.

עם זאת, דרוש קצת יותר מכך כדי להקיש על זעזועים גדולים או על אוריינטציה חדשה בקריירות המשטר. קונגרס המפלגה העניק גושפנקה לשינויי סגל ניכרים שנעשו מזה שנה, אך בכלות הכל הוא אינו אלא שלב ביניים בתכנית הזרמת הדם החדש. ואם אי־אפשר להוציא בהוראות מכלל אפשרות הכנסת שינויים תשתיים, הם עדיין לא התגלגלו והעתיד הוא שיראה לכאן או לכאן.

صكنا من الاصل

صكنا من الاصل

כלכלה ועסקים

המסגרת המאושרת של קופת חולים עמדה על 0.3 מיליון דולר בלבד

שאר 194 מיליון הדולר שהעמיד לרשותה בנק הפועלים ניתנו בריבית חריגה

מאת נחמיה שטרסלר

אחד הגילויים החדשים של בנק ישראל, הבודק בימים אלה את התפתחות החוב של קופ"ח לבנק הפועלים, הוא, שמתוך סך האשראי לזמן הקצר שנתן בנק הפועלים לקופת חולים בחודש, רק 0.3 מיליון דולר ניתנו במסגרת המאושרת; שאר האשראי: 194 מיליון דולר, ניתן בריבית חריגה.

ההבדל בין העלות של שני מסלולי אשראי אלה הוא גדול ביותר, ומסביר את מהירות שינוי החוב. עם זאת, בנק הפועלים לא גבה מקופת חולים את הריבית החריגה המקובלת, אלא פחות מזה, עקב היחשבותו המיוחדת ללקוח גדול כמו קופ"ח.

הויכוח המתנהל כיום בין גדיש לבין בנק הפועלים הוא בשאלה, כמה גבה בנק הפועלים מעבר לריבית של פריים + 2%? הדו"ח של גדיש קבע: 73 מיליון דולר. בנק הפועלים אמר בתחילה 50 מיליון. בבדיקה נוספת התברר, שנפלה טעות בדו"ח, החישובי הריבית התחילו עוד באוקטובר 84' ולא בינואר 85', כפי שנכתב בו. כמו כן, שוערכו הסכומים עד לסוף פברואר 85'.

תיקונים אלה, בתוספת בדיקות שנעשו הן בבנק הפועלים והן בבנק ישראל, יעמידו כנראה את החוב שנגבה מעבר לפריים + 2%, על 65 מיליון דולר. עם זאת, כרם הוסכם על דעת כל הגורמים, כי גביית ריבית בגובה של מעל פריים + 2% היא בחזקת "ריבית חריגה".

15 מיליון דולר יושקעו בהקמת מרכז מסחרי ובית אבות בהרצליה

תוכנית להקמת מרכז מסחרי ובית אבות בהרצליה נבחנת בימים אלה על ידי קבוצת משקיעים מבלגיה. על פי התוכנית, אמורה ההשקעה בפרויקט להגיע לכ־15 מיליון דולר. בבעלות הקבוצה שטח של 30 דונם במרכז הרצליה יחד תיקה, שאותו רכשה כבר לפני שבע שנים, ומאז נבחנות אפשרויות שונות לניצולו.

באחרונה התגבשה תוכנית סופית שתובא לאישור הרשויות המתאימות, ולפיה יוקם פרויקט מסחרי בשטח של 6000 מ"ר ובית אבות ובו כ־250 חדרים. יחד עם השטחים הציבוריים בו, יקיף הפרויקט 12 אלף מ"ר. כמו כן קיימת אפשרות להקים במסגרת הפרויקט כ־12 קוטג'ים בודדים. כל קוטג' ייבנה על שטח של כ־400 מ"ר.

בית האבות יהיה מורכב משתי יחידות: האחת המיועדת לקשישים המתפקדים בצורה עצמאית ובה 130 חדרים, ויחידה סיעודית ובה 120 יחידות. המשקיעים מתכוונים לבנות את הפרויקט ולהשכיר את השטחים שבמסגרתו.

עסקי נדל"ן / אריה לביא

קסמיה של הצעה במכרז

השפל בשוק הדירות הביא "פטנט חדש" לירוח מכירתם של בתים ודירות, ואף לשיפור המחיר. הפטנט שייך לעורכי דין, ששמו לבם לדעה הרווחת בציבור הרחב, כי במכרזים ניתן "להשיג מציאות", עקב הצורך הדחוף למכור את הנכס.

אמנם, באחרונה רב מספר המכרזים המתפרסמים בעיתונים וההתנומים בידי עורכי דין. בדרך כלל קובעים מחיר מינימלי. וכל הערכה הדי זה משכנת. עורכי דין שפיתחו פטנט זה מספרים, כי דירות שקשה היה למכרן בדרך הרגילה נמכרו בדרך זו במהירות, לא פעם במחיר גבוה מהצפוי.

בליך מכר הפנטהאוז ב־450 אלף דולר לזאב קפלנסקי

חגי בליך, מי שהחזיק במחצית מניות חברת הבדוקים פ.י.ם., ושעזב את ישראל במפתיע עם שותפו יודי סלנס, מכר זמן קצר לפני נסיעתו את הפנטהאוז שלו ברחוב וייצמן 73 בתל־אביב תמורת 450 אלף דולר.

הפנטהאוז, בשטח של 230 מ"ר, בקומה ה־23 של הבניין, נמכר לאיש עסקים, ישראלי לשעבר, זאב קפלנסקי, המתגורר חלק ניכר מזמנו בארצות הברית. בקניית הפנטהאוז טיפל משרד עורך הדין חיים צדוק, המייצג את קפלנסקי בישראל.

כאשר החל בליך במגעים לקראת המכירה, לפני כמה חודשים, הוא דרש 900 אלף דולר בעבור הפנטהאוז, זאת משום השקעות גדולות שעשה בו לאחר הקנייה. אך הוא לא השיג את המחיר שביקש. מכירת הפנטהאוז לא עוררה כל תשומת בקרב שכניו, מאחר שבליך הסביר כי ברצונו לחזור לדירתו הקודמת ברחוב שרת, לא הרחק מהפנטהאוז שמכר.

מו"מ בין חברת אלרם למשפחת מוזס

חברת הבנייה אלרם מנהלת מו"מ עם בני משפחת מוזס, מבעלי "ידיעות אחרונות", בדבר עיסקת קומבינציה על מגרש השייך למשפחה בשדרות רוטשילד פינת מזא"ה.

המגרש הוא מהגדולים באזור זה, שבו יש מחסור במגרשים. אמנם עומד עליו בניין, אך ניתן להקים במגרש בניין משרדים גדול בהרבה, בשטח של 12 אלף מ"ר.

בעבר התנהל מו"מ לגבי מגרש זה עם כמה חברות ובכלל זה רסקו ודרוקר. וכן עם חברה שהיתה משותפת לדנות ולקבוצת רסקו. אך עקב חילוקי דעות בין הצדדים העיסקה לא סוכמה.

חברת אלרם היא בבעלות משותפת של קבוצת אשטרום והחברה לישראל. פעילותה של חברה זו מצומצמת באחרונה. מנכ"ל החברה מתתיהו שגיב לא היה נכון למסור פרטים על הפרויקט — "מאחר שלא קיבלתי הסכמה מצד בעלי המגרש".

קופת חולים מתחילה למכור

נראה כי קופת חולים של ההסתדרות הכללית החליטה להתייחס בכובד ראש למסקנות ועדת גדיש, שבדקה את הסיבות לקשייה הקופה ואת הדרכים לסייע לה. בימים אלה פירסמה קופת חולים מכרז למכירת קרקע בשטח של 4.6 דונמים במרכז רחובות.

גורמים שבדקו את ההצעה מצאו, כי למרות המיקום האטרקטיבי של הנכס, הרי שוויו אינו גבוה, זאת מפני שרוכשי הנכס יצטרכו לפעול בו בהתאם לסיכומים שבין קופת חולים לוועדה המקומית לבנייה בר חובות. על פי סיכומים אלה, אחוזי הבנייה במגרש הנדון יהיו 90 בלבד. ויש אפשרות להקים עליו רק מבנה לצורכי ציבור.

המינהל הפחית המחיר בעבור קרקע למלון ונופש

לפני כשנתיים פנה המינהל לאדריכלים בוגוד ופיגרוד מירושלים בבקשה לתכנן מרכז נופש על מגרש בשטח של 28 דונם. התוכנית כוללת בית מלון של 3 כוכבים ובו 94 חדרים, שסך שטחו הבנוי הוא 5654 מ"ר, שתי בריכות־שחייה האחת פתוחה והשנייה מקורה, אולמות התעמלות ומגרשי טניס בשטח של 2218 מ"ר.

המלון יהיה בנוי בשלוש קומות בלבד. שאר השטח מיועד לגנים ולשטחים ציבוריים פתוחים. בחודש יוני 1984 הוציא המינהל מכרז ראשון על המגרש וביקש אז סכום של 1.266 מיליון דולר בעבור החכרת המגרש. לא היו הצעות, ומשום כך נדחה רעיון ההחכרה. בשבוע שעבר פירסם המינהל מכרז חדש, אך הפעם הוא נכון להסתפק במחיר נמוך יותר. מחיר המינימום בעבור הקרקע והפיתוח נקבע ל־1.6 מיליון שקל, כלומר קצת יותר ממיליון דולר, ירידה של כ־22 אחוז.

המכרז ייפתח בראשית אפריל. אך גורמי נדל"ן בירושלים מעריכים, שגם הפעם לא תהיה התלהבות מההצעה.

מסתמן הסדר להשלמת פרויקט קלרין בראשון לציון

הסכם על הסדר להשלמת פרויקט של חברת קלרין בראשון לציון, עשוי להיחתם בזמן הקרוב. המדובר בפרויקט לבניית בתים בשכונת המזרחים, על קרקע של משפחת חכמוב. קלרין מכרה כ־150 דירות, ולמשפחת חכמוב קרקע לבניית 150 דירות נוספות. בהסכם שעומד להיחתם עם הדיירים, יוסיפו הדיירים עוד 10 אחוזים מהמחיר שנקבע בזמנו, וימשיכו את תשלומיהם כרגיל; משפחת חכמוב בעלת חברת פרספוליס תמשיך בבנייה. אם כספים אלה לא יספיקו להשלמת הפרויקט, הספק חברת פרספוליס את היתרה.

הריבית תרד באחד באפריל ל־3% לחודש

מאת נחמיה שטרסלר

עקב המעבר לריבית רבעונית החל מאחד באפריל, תרד ריבית החח"ד הממוצעת מ־3.3% כיום ל־3.0%, כך עולה מחישובי "הארץ". הירידה בריבית תיגרם עקב שינוי שיטת חיוב הריבית מפעם בחודש לפעם בשלושה חודשים.

על פי מודלים שונים באוצר ובבנקים, צפוי מדד אפריל לנוע בין 2.5% ל־3.5%, כך שהריבית הריאלית באפריל תהיה נמוכה ביותר, ואולי אפילו שלילית.

העורך: נחמיה שטרסלר

הבורסה דורשת מ"המסלול" פרסום מתאר כתנאי לחידוש המסחר

מאת יהודה שרוני

הבורסה דורשת מחברת "המסלול העצירות" לפרסם מתאר, כתנאי לחידוש המסחר במניות החברה בבורסה. דירקטוריון הבורסה קיים בסוף השבוע דיון ב"פרשת המסלול", זאת על רקע מכירת עסקה התעשייתיים של החברה לחברת אקרשטיין. את מניות החברה מצמצמו בבורסה, מכיוון שבעקבות המכירה שונו יעדיה המקוריים של "המסלול".

נציגי האחרונה, שהשתתפו בישיבה, טענו כי מכירת עסקיה לאקרשטיין היתה חיונית ובלתי נמנעת, ונועדה למנוע היקלעותה של החברה למצב כלכלי קשה. זאת ועוד, בעקבות המכירה יתוסף מתוך שש שנים סכום של 4.5 מיליוני דולר לקופת החברה, שיושקע בפרויקטים תעשייתיים. כאמור, הוחלט שמנהלי "המסלול" יפרסמו מתאר ובו יפורט מצבה העסקי של החברה ותוכניותיה העתידיות. חלק הארי של מניות "המסלול" נמצא בידי בעלי עניין, ו־23 אחוז מהמניות נמצאים בידי הציבור (11 אחוז בידי קרנות הנאמנות לאומי פיא).

"קל־נוח" משתלטת על שוק רהיטי הגן

מאת אברם צהר

חברת "קל־נוח" לייצור ולשיווק רהיטי גן תשיג שליטה כמעט מלאה על השוק המקומי בארץ בעקבות שתי עסקות, שערכה באחרונה. בראשונה עסקה אחת, היא רוכשת את המתחרה העיקרית שלה על שוק רהיטי הגן בישראל, חברת "גינתי"; במסגרת עסקה אחרת, היא תהיה המשווקת הבלעדית של רהיטי הגן של מתחרה אחרת, "רהיטי רפנה".

במסגרת עסקת הרכישה של "גינתי", תשלם "קל־נוח" לבעלי "גינתי" סכום של כ־150 אלף דולר במזומן ותקבל לידיה את כל המלאי של "גינתי" וכן את השליטה על סוכנויות החברה בחו"ל. כמו כן תשלם "קל־נוח" ל"גינתי" כ־250 אלף דולר במשך שלוש שנים.

העסקה, שבמסגרתה זכתה "קל־נוח" לזכויות שיווק בלעדיות של "רהיטי רפנה", נערכה במתכונת שונה. "רהיטי רפנה" ויתרה על זכויות השיווק של תוצרתם (אך לא על השליטה בחברה) תמורת הזרמת הון חוזר לחברה על ידי "קל־נוח". "קל נוח" מייצרת ומייבאה רהיטי גן ומרפסת. היבוא הוא בעיקר של מוצרים משלימים, כגון ציוד לפיקניק. החברה, בבעלות משפחת משה באום, נוסדה לפני כ־35 שנה ומחזור עסקיה השנתי היה בשנה שעברה כ־2.5 מיליוני דולר. בעקבות שתי הרכישות מקווים ראשי "קל־נוח" להכפיל את מחזור העסקים.

השבוע בוול־סטריט / אבנר מרגלית

עוצמה בלתי רגילה

שוק המניות האמריקאי ממשיך להפגין עוצמה בלתי רגילה. ביום ג' נרשמה עליית המדד השנייה בגודלה אי־פעם, וביום ד' המחזור השני בהיקפו בהיסטוריה — 210 מיליון מניות.

עליית השוק הדרמטית, שבמהלכה עלה מדד הדאו־ג'ונס בקרוב ל־600 נקודות, מהפכה במידה רבה לתהליך המזין את עצמו. כל גל קניות מביא בעקבותיו גל קניות נוסף מצד משקיעים שנאשו מלהיות לירידת מחירים משמעותית כלשהי.

במשך החודשים האחרונים הסבירו המומחים שירידת מחירי הנפט, שמשמעותה ריבית ואינפלציה נמוכים, היא מהגורמים החשובים התומכים בשוק המניות. השבוע עלו מחירי הנפט מתוך ציפייה שוועידת אופ"ק בסוף השבוע תגיע להסדר בדבר מכסות ייצור. הסדר אשר יבלום את ירידת מחירי הנפט. מנתח מניות בכיר הפליא ללקוחות תברוע למהר ולרכוש את מניות חברות הנפט הרב־לאומיות. והשוק כולו הגיב בביקושים חזקים למניות אלה. מניות החברות הקשורות בתעשיית הנפט עלו אף הן ובמהרה נישא השוק כולו בהתלהבות מחודשת.

הניגיון האומר שאם מחירי נפט יורדים משלים את שוק המניות, אזי מחירי נפט עולים צריכים להורידו — פשוט אינו תקף. משתתפי השוק מצוידים במשקפיים ורודים, והם מגיבים כל מאורע אפשרי לחיובי מבחינת שוק המניות.

סקטור חזק נוסף השבוע היה זה של חברות הבנייה. המשך ירידת הריבית, ובכלל זה הריבית על משכנתאות, מבטיח שוק בנייה חזק במהלך 86'. יצרני הרכיבים האלקטרוניים זכו אף הם לביקושים חזקים. ועדה של הקונגרס מצאה שיפן מכרה מוליכים־למחצה במחירי היצף בארה"ב, וצפויים צעדי חקיקה שיגנו על היצרנים האמריקאים מפני יבוא מסוג זה.

הסקטור החלש ממשיך להיות סקטור התעופה. התחרות העזה בענף זה והורדות המחירים הדרופות, מביאות לירידה חדה ברווחיות החברות, לפשיטות רגל ולהתארגנות מחדש בענף. מעניין לציין, שבמצב זה סבלה גם מניית חברת בואינג. הציפיות הן, שחברות תעופה הרוכשות חברות אחרות, כמהלך מקובל באחרונה, יגבילו בכך את צי המטוסים שלהן במידה המקטינה את הזמנותיהן לשירותיה של יצרנית מטוסי־הנוסעים המפורסמת.

עליות בקבוצה הישראלית

קבוצת המניות הישראליות החלה להגיב לעליות החזקות של השוק האמריקאי ולמצב המשתפר בבורסת תל־אביב. העליות החזקות ביותר היו בשתי מניות הביוטכנולוגיה. תאורדיס עלתה ב־36 אחוזים ואינטרפארם ב־38 אחוזים. הירידה הבולטת שייכת למניית סאיטקס, שאיבדה כ־9 אחוזים, כנראה על רקע התפטרותו של ארתור לאו.

תנודות המדד שנרשמו השבוע:

יום ב' +3.12 סגירה 1702.95
יום ג' +43.10 סגירה 1746.05
יום ד' −0.06 סגירה 1745.45
יום ה' +8.26 סגירה 1753.71
יום ו' +39.03 סגירה 1792.74

שערי הסגירה בבורסת ניו־יורק ביום ו'

(השינויים לעומת השבוע הקודם)

מדד דאו ג'ונס	1792.74	+99.5
מדד תחבורה	811.57	+22.69
מדד שירותים	188.03	+6.26
מחזור שבועי בנ.י.	788.000.000	
זהב	348.0	+4.25
כסף	5.67	+0.51

מניות ישראליות בארה"ב המותרות לישראלים

נייר חדרה	12⅛	+1
אליאנס	1⅞	+¼
אי. סי. איי.	7	−⅛
אלרון	7½	+½
אלסינט	3⅜	−⅛
עץ לבוד	14¼	+⅞
אינטליגנט סיס.	4½	−¼
אינטרפארם	5⅞	+1⅝
ת. לייזר	15¾	+1¼
אופטרוטק	10½	−¼
סייטקס	7¾	−¼
תאורינים	4¼	+1⅛

הנתונים נמסרו באדיבות משרד ד"ר בועז בריק וחברת אוסקר גרוס ובנו.

מניות הדאו־ג'ונס

אלומיניום אמ.	45⅞	+2¼
אלייד כמיקלס	51⅞	+12
אמ. קאן	78⅞	+2⅞
אמ. אקספרס	68⅝	+1¾
אמ. טי־טי	23¼	+⅞
בתלהם סטיל	21⅞	+2
דו פונט	74½	+4⅛
א. קודאק	57⅞	+⅛
אקסון	55	+2¾
ג'נרל אלקטריק	76⅛	+2¾
ג'נרל מוטורס	80	−¼
גודייר	35⅞	+¾
אי.בי.אם.	150⅞	+5¾
אינ. הרווסטר	—	—
אינ' פייפר	61¼	+4½
מקדונלדס	92½	+1⅞
מרק	157¼	+4¾
מינסוטה מ.	101⅝	+5⅜
אינקו	15⅛	−⅛
אוונס אילינויס	67¼	+3⅞
פיליפ מוריס	117⅞	+14
פרוקטר ג.	73⅞	+5½
סירס	47⅛	+2⅛
שברון	37	+1⅞
טקסקו	28⅞	+1⅝
יוניון קרביד	19⅞	—
יונייטד טק.	54⅞	+1⅛
יו.אס.סטיל	25	+¾
וסטינגהאוס	52⅛	+2⅝
וולוורס	70¾	+1¼

פינת המס / נחום פריידקס

מה צריך לעשות ערב סיום שנת המס? (ג)

החבות במס הכנסה מחושבת, כידוע, על בסיס שנתי. למעשה, קיימת אוכלוסיה גדולה של שכירים בעלי הכנסות נמוכות ובינוניות הפטורה מהגשת הדו"חות השנתיים על ההכנסה. לגבי כל אלה, סכומי המס המנוכים מהם במקור הם סופיים. מאידך, כל ציבור העצמאים, השכירים שהם בעלי השליטה בחברות ושכירים אחרים בעלי הכנסה גבוהה או כאלה שיש להם מקורות הכנסה אחרים, נדרשים להגיש דין וחשבון שנתי. המס המנוכה מהם במשך השנה מהווה רק תשלום על חשבון, והחישוב הסופי נערך בסיום שנת המס. יצוין, שגם אותם השכירים הפטורים מהגשת הדו"ח השנתי יכולים להגישו מיוזמתם, אם הם סבורים שמגיע החזר מס.

לפיכך, סוף שנת המס הוא גם המועד המתאים לעריכת החישובים של סכומי ההטבות השונות המקטינות את החבות במס. זאת, מאחר שקבלתן של אותן הטבות מותנית בתשלום בפועל עד סוף השנה. הסכומים שיעורם להלן מתעדכנים בדרך כלל מדי רבע שנה, וזאת לאחר פרסום המדד של המחירים לצרכן. מאחר שהעדכון האחרון היה ל־1.1.86, ועליית המדד מאז היתה מתונה מאוד, ניתן לראות בסכומים אלה סכומים כמעט סופיים. במועד כתיבת שורות אלה המדד החודש טרם פורסם, אך השינוי שיחול בסכומי ההטבות, אם בכלל, עקב פרסומו יהיה שולי ביותר.

ואלה סכומי ההטבות העיקריות לשנת המס 1985, על פי העדכון עד 1.1.86:

תגמולים: הניכוי המרבי מההכנסה בשל תשלומים לקופת גמל הוא בשיעור של 7% מהכנסתו החייבת של העצמאי, או 5% מהכנסתו של שכיר, וזאת עד לתקרה של "הכנסה מזכה" — 15,710 שקלים חדשים. המשמעות היא, שמי שהכנסתו מגיעה לסכום זה או עולה עליו, יקבל ניכוי מרבי והכנסתו תוקטן, לצורכי חישוב המס החל עליה, בכ־1,100 שקל. אם הוא שכיר, יוגבל הניכוי ל־785 שקל. מי שמלאו לו בתחילת המס 50 שנה, זכאי לניכוי בשיעור של 10.5% מההכנסה, במקום 7%, אך גם זאת לא יותר מהסכום המרבי שצוין. הניכוי המרבי לשכיר שמלאו לו 50 שנה הוא 7.5% במקום 5%. אם התשלומים הם בעד קיצבה בלבד וסכומם הכולל עולה על 12% מהכנסתו של הנישום, יינתן ניכוי נוסף, עד ל־4% מההכנסה. כלומר, במקרה כזה הניכוי יהיה בגובה של 11% במקום 7%.

ביטוח חיים: מי ששילם פרמיה לביטוח חיים יקבל זיכוי ממס בשיעור של 25% מתשלומיו, אך לא יותר מ־9% מהכנסתו המזכה שצוינה לעיל. הסכומים שלא ינוצלו לצורכי ניכוי בעבור תגמולים, מאחר שהם עולים על התקרות שצוינו, ניתן לנצלם לצורכי זיכוי ממס במסגרת סעיף זה. אם בוצעו תשלומים במסגרת תבנית לפנסיה מקיפה, יהיה הזיכוי ממס בשיעור של 35% במקום 25%.

תרומות: שולבו סכומי התרומות למוסד ציבורי או לקרן לאומית המותרים לניכוי מההכנסה לשנת המס 1985. התרומה המינימלית למוסד מוכר אחד שתובא בחשבון היא בגובה של 55 שקלים חדשים. סך הכל של כל התרומות יחד של הנישום שיובאו בחשבון לא יעלה על 55 אלף שקלים חדשים, או על 25% מהכנסתו החייבת, לפי הנמוך שביניהם.

שוק הסחורות

משבר הבדיל מעיב עדיין על המסחר במתכות

חוסר יכולתם של ראשי ארגון הבדיל למצוא פתרון למשבר המתמשך בענף זה, אשר יביא לחידוש המסחר בבדיל, ממשיך להעיב על שוק המתכות הבסיסיות בלונדון ולהשפיע על רמות המחירים הנמוכות של מרבית המתכות.

כך למשל, ירד מחירה של העופרת לרמה הנמוכה ביותר מאז תחילת שנת 85', וירידות מחירים נרשמו גם במסחר באבץ.

משבר הבדיל ייפתר בבתי המשפט. אלה יכריעו מי אחראי להפסד של יותר ממיליארד ליש"ט, הנגרם בגין ירידות המחירים בעולם של מתכת זו — על רקע גידול בתפוקה של מדינות מסוימות. אבל הבעיה הבוערת יותר היא, כיצד יצליחו 24 חברות הברוקרים שעסקו במסחר בבדיל לכסות גרעון של 180 מיליון ליש"ט.

תנודות המחירים האחרות בשוק המתכות הבסיסיות נבעו בדרך כלל מהתגובה על רמת המחירים לשינויי השערים בשבוע האחרון, שבהם נחלשה הליש"ט במקצת ביחס לדולר.

בשאר ענפי המסחר נרשמו מגמות מעורבות, בעיקר במסחר בסוכר ובקקאו. מחיר הסוכר מוסיף להאמיר, עקב הביקוש הערבי הגדול, והוא נסחר בשבוע האחרון ברמתו הגבוהה ביותר זה 16 חודשים. עליית מחירים זו זכתה לעידוד, בעיקר בגין רכישות גדולות של פקיסטאן ובנגלדש, ושמועות על כוונתה של הודו לרכוש 100 אלף טונות סוכר, לבד מהרכישות שכבר בוצעו על ידה בשבועות האחרונים.

בשוק הקקאו נרשמו תנודות קיצוניות במהלך השבוע האחרון — תחילה ירד מחיר הקקאו העתידי לרמתו הנמוכה ביותר זה 28 חודשים, בשל חוסר התקדמות בשיחות הנערכות בלונדון בין יצרני הקקאו השונים על קביעת מכסות ייצור. אך לקראת אמצע השבוע חזר ראש ארגון יצרני הקקאו משיחות עם ראשי ממשלת חוף־השנהב — יצרנית הקקאו הגדולה בעולם, שהודיעה כי אינה מתכוונת לשתף פעולה עם הארגון — ודיווח כי נראה שחוף־השנהב תחזור בה מעמדתה זו. דיווח זה הביא לעליית מחיר הקקאו ביותר מ־50 ליש"ט לטונה, ובסך הכל עלה מחיר הקקאו בתוצאת השבוע ב־36 ליש"ט.

בשוק הקפה נמשכה העצבנות והמחירים נעו בשני הכיוונים, בהעדר מידע חדש על המתרחש בברזיל, יצרנית הקפה הגדולה ביותר. בסיכומו של דבר, נרשמה עלייה קלה במחיר הקפה — של 7 ליש"ט.

	מחיר סגירה	שינוי שבועי	1985/6 גבוה	1985/6 נמוך
אלומיניום (ליש"ט לטונה)	788	+3	1043.5	656
נחושת (ליש"ט לטונה)	990.5	+9.0	1339	914
בדיל (ליש"ט לטונה)	—	—	10325	8507.5
עופרת (ליש"ט לטונה)	246.5	−4.0	391.5	246.50
אבץ (ליש"ט לטונה)	421	−6.5	857.5	372.5
זהב (דולר לאונקיה)	346.75	+4	362	284.2
כסף (פני לאונקיה)	388.8	+1.90	576.9	381.75
קקאו (ליש"ט לטונה,עתידי)	1536.5	+35	2266.5	1486
סוכר גולמי (דולר לטונה)	171	+8	171	82
קפה (ליש"ט לטונה,עתידי)	2562.5	+7	3007	1487.5
גומי (פני לק"ג)	59.5	−2.00	70	55
גרעיני סויה (דולר לטונה)	221.8		255.4	207.5
כותנה (סנט לליברה)	53.00	−0.40	71.95	43

מגדלי נופש "לב הגליל" טבריה

השקעה שכולה הנאה במחיר מציאה

כל הקודם זוכה!

דירות סטודיו מרוהטות במגדל א' במחיר של 24,000 דולר, עם הכנסה מובטחת של 12% לשנה על ההשקעה, למשך 3 שנים.

גבעתיים: רחי שינקין 61 טל 324608, 310178, 322022, 315929
טבריה: לב הגליל רחי הבנים טל. 067-92652

לב הגליל

למשקיעים במניות

דפי מידע למקבלי ההחלטות בשוק ההון

חברת נשיונל קונסלטנטס בע"מ, מעבדת ומפיצה אינפורמציה לגבי כל החברות הישראליות הנסחרות בבורסות לני"ע בתל־אביב ובארה"ב.

האינפורמציה מופצת לציבור הרחב באמצעות אוגדן דפי מידע (מעל ל־300 חברות). כל דף מידע, המתעדכן לפחות אחת לשנה, כולל בין היתר את הפרטים הבאים:

- תאור כללי: תחומי פעילות; והתפתחויות אחרונות.
- סקירת המצבות מאזנים ודו"חות רווח והפסד מאוחדים.
- חברות בנות ומסונפות.
- הון המניות הרשום, הנפרע והמונפק, היסטוריה חלוקת רווחים.
- אחזקות בעלי המניות העיקריים.
- דירקטוריון החברה וכתובת המשרד הראשי.
- שווי השוק, מכפיל; ערך נכסי למניה; וגרף התנהגות המניה.

מחיר מבצע למנוי שנתי 320 ש"ח כולל מע"מ.
המבצע בתוקף עד 31 במרץ 1986.

נשיונל קונסלטנטס (נטקונסלט) בע"מ
רחי מונטיפיורי 9, ת"א 65252
טלפון: 03-653027/8/9

למחשבי I.B.M.–PC
החלף את הצג הירוק "12 I.B.M.
שברשותך (רזולוציה 720 קווים)
בצג וידה "14 מתבונן (רזולוציה 1000 קווים)
לבהירותך ירוק או כתום
טלקור מחשבים בע"מ ת"א, תחנת הארץ 10 טל 234162

ועדה מקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי
רח' לוחמי הגיטאות 10 עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מחוז תכנון מקומי
גליל מרכזי עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי עכו הוגשה בקשה לקבלת הקלה בבניה בתיק בנ' 581/85/4 ע"י מר סאלח + מאמון + עיסא יוסף נסרה במקום רמה בגוש 18839 חלקה 68 ב' מהות ההקלה: בניית קומה שלישית במקום שמותר לבנות שתי קומות בלבד. כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית ברח' לוחמי הגיטאות 10 עכו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה סלע
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי עכו

למה אתה מחכה?!

ניסים קורים באגדות לילדים. לעומת זאת אינפלציה, פיחותים, ותוכניות כלכליות "להבראת המשק" קורים כתוצאה מפעולות של פוליטיקאים. לעיתים, לתקופה קצרה, יכולים פוליטיקאים ליצור "נס כלכלי". פעם זה היה "נס" של גאות כלכלית שאופיינה במחירי מניות בנקים "שהמריאו רק עלה". כעת הם מתפארים ב"נס" של הפסקת האינפלציה והחידוש "הצמיחה". זאת כאשר ברור שפעולותיהם יגרמו בעוד חודשים ספורים בלבד ל"התפוצצות" של אינפלציה ופיחותים! אבל כאמור, לתקופות קצרות יש בכוחם ליצור "ניסים". מי שמבין זאת, לומד לנצל לטובתו את מעשיהם. בהתאם לכך, כאשר רוב הציבור חשש מפיחותים ומאינפלציה נאמר במיבזק שנשלח למנויי "למשקיע" ביום 21.6.85, שכותרתו היתה "אתרעה — פיחות חד פעמי": "...במידה ותתממש פיחות חד־פעמי ואחריו "הקפאה כללית, סביר "יהיה אז לעבור להשקעות שקליות בריבית". מדוע כיוון שאה שיקף את יכולת הפוליטיקאים ליצור "ניסים" לתקופה קצרה. כיום, כאשר רוב הציבור אינו חושש מפיחותים ואינפלציה, מסביר "למשקיע" מדוע הסתיימה תקופת "הנס" של הפסקת האינפלציה. רוב הציבור יחכה כרגיל עד "הסוף המר" כדי להיווכח בכך. אבל אלו שמבינים את התהליך הכלכלי ואת מה שבאמת עושים הפוליטיקאים, לא יחכו עד שזה יתברר לרוב הציבור. הם ינצלו לטובתם את מעשי הפוליטיקאים לחידוש "הצמיחה", לפני ששוב יתנפץ "הנס התורן" שלהם.

בחוברת מרץ 86 מסביר "למשקיע":
1. מדוע הגיעה העת לחיסול של השקעות בפקדונות בשקלים.
2. כיצד הפסד "קטן" בפקדונות בשקלים יצטבר להפסד גדול.
3. מה תהיה המגמה בהשקעות לטווח קצר החל מהמחצית השניה של 1986.
4. מהן האלטרנטיבות לפקדונות בשקלים ומהן ההפתעות שעלולות לצוץ בהשקעות בניירות ערך צמודים למיניהם.
5. מהן הדרכים הסבירות לעסקים ולפרטיים להתארגן לקראת חידוש האינפלציה והפיחותים.
6. מדוע ומתי תעלה הפרמיה במחיר מטרת חופשי לכ־30%. כאשר רוב הציבור לא יקנה מטבע זר.
7. מה קורה בשוק המניות ומדוע עליית המחירים בשוק המניות אומרות שהשקל החדש עלול ללכת בדרכם של השקל ושל הלירה.
8. האם יתחדש הפיחות הזוחל או יהיה פיחות גדול. השקעות במטבע זר ובמתכות יקרות.

לכבוד
מיסמלם שירותים והשקעות בע"מ
"למשקיע" — ד"ר ש. גולהם
ת.ד. 31195 תל־אביב 61311

נא לרשום אותי כמנוי לחוברות "למשקיע" לתקופה של שנה אחת, תמורת 70 ש"ח (החוברות נשלחות פעם אחת בחודש לפחות 10 פעמים בשנה. מיבזקים נשלחים על פי החלטת "למשקיע". אין החזר דמי מנוי).

שם ____
כתובת ____
מצורפת המחאה על סך ____ ש"ח

אוניבסט חברה להשקעות בע"מ
חברת בת של בנק איגוד לישראל בע"מ

הודעה

על הצעה מיוחדת של יחידות במחצית שעור ההוספה

שנהב - קרן צבירה גמישה - לפחות 60% במניות וני"ע המירים.

תירוש - קרן צבירה - לפחות 75% אג"ח של המדינה (כולל מניות בנקאיות שבהסדר.)

גלית - קרן להשקעות צמודות למט"ח ו/או למדד

מנהל הקרנות מציע על פי תשקיפי הקרנות הנ"ל את יחידותיהן במחיר יסודי בתוספת מחצית שעור ההוספה הנקוב בתשקיפיהן וזאת בתקופה 17.3.86 ועד 16.4.86 שעה 09.45.

מורן - קרן צבירה גמישה
לפחות 35% במניות וני"ע המירים
לפחות 25% בהשקעות צמודות.

מנהל הקרן מציע על פי תשקיף שפורסם ב-11.3.86 את היחידות של קרן זו ללא שעור הוספה כלשהו וזאת בתקופה 11.3.86 ועד 31.3.86 שעה 09.45.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לקניית תעודות השתתפות.

המנהל: אוניבסט חברה להשקעות בע"מ (חברת בת של בנק איגוד לישראל בע"מ)
הנאמן: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

הודעה חשובה למנהל המצליח

אל תהרוג זבוב בתותח

גמאפון 617 טלפון רב־קוי

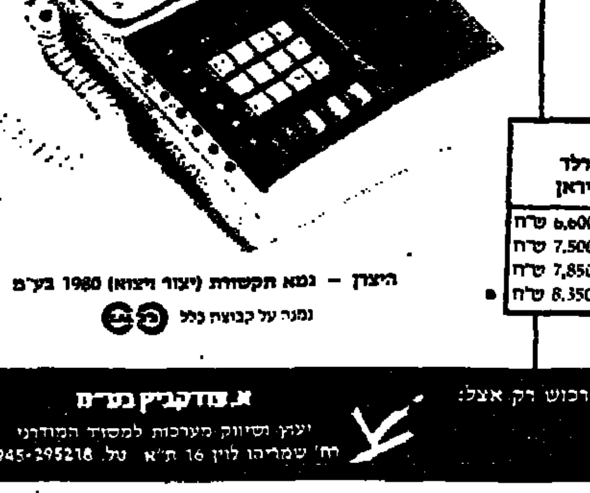

מבצע סוף שנת התקציב
מערכת טלפון רב־קווי
גמאפון 617
למשדרים קטנים
עד 3 קווי חוץ ו־5 שלוחות

להלן טבלת השוואת מחירים לדוגמא

גודל המערכת: מס' קווי חוץ	גודל המערכת: מס' שלוחות פנים	גמאפון 617 אצל גולן וצודקביץ	אמרלד תדיראן
2	2	כ־1500 ש"ח	כ־6,600 ש"ח
3	3	כ־2250 ש"ח	כ־7,500 ש"ח
3	4	כ־2700 ש"ח	כ־7,850 ש"ח
3	5	כ־3300 ש"ח	כ־8,350 ש"ח

היצרן — גמא תקשורת (יצור ויצוא) 1980 בע"מ
נמנה על קבוצת כלל

ניתן לרכוש רק אצל:
א. צודקביץ בע"מ — יעוץ ושיווק מערכות למשרד המודרני — רח' שמריהו לוין 16 ת"א טל. 295218-284945
גולן תקשורת — פתרונות תקשורת כוללים — רח' איינשטיין 2 רמת־גן טל. 779887, 03-772762

שערי המניות 16.3.86

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי ש"ח ע.נ בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	17200		73	+149	+0.9	+15
המסחר 0.1	1166	כב		-62	-5.1	-19291
המגוון 0.5 א	778		5149			+1038
המגוון אופ 2	773		10992			+21621
כללי לא בהסדר	32200		65			+8
בנק צ'ארטר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צ'ארטר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צ'ארטר אופ			—	הפסקת	מסחר	—
רוח א 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
רוח 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	3758		6078	-1		-648
ט.ב.ד. 0.5	3550		7508	-45	-1.3	-2152
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	80160		594	+10		+313
אידיבי ב 100.0	82000		6			-5
אידיבי בב א	498108		4			+6
אגוד 0.1	60000		200			+15
דיסקונט ב	102700		46			+52
דיסקונט א	102400		1069	+700	+0.7	+1248
דיסקונט שה ב	11910		115			+55
המזרחי ש	33000		947			+869
המזרחי ב	33450		56	+300	+0.9	+692
המזרחי שה 9	15150		118			-18
הפועלים בבב	120000	שב	.8			+4.8
הפועלים ש	54640		1670			-427
הפועלים ב	54330		810	+180	+0.3	+560
כללי א 1.0	139050		23	-1265	-0.9	-23
כללי אופ 9	133200		12			+11
כללי שה 5	106500	כב		-1500	-1.4	-6
כללי שה 7	6730		10	-100	-1.5	-10
כלל 0.1	34650		2622			-475
כלל שה 9	47280		51	+200	+0.4	+400
כלל שה 11	13200		190	+130	+1	+421
... 1.0	47600	כב		-100	-0.2	-563
... 5.0	23620		195			-175
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	5650		400			+343
לאומשכנ ש	4176	תב	879	-464	-10	-978
לאומשכנ ב	4171	תב	803	-464	-10	-786
כרמל ש	3825		134	-5	-0.1	-5
כרמל שה 1	2647		79	-1		-40
בנין ב 5.0	5095	קב		+242	+5	+609
... בבב ש	1040		3516	-50	-4.6	-2280
... ב ש	2100		1092			+187
... 0.1	5280		816	-200	-3.7	-842
טפחות בבב ש	13500	תב	15	-989	-6.9	-38
טפחות רג ש	12000		83	-232	-1.9	-45
טפחות שה 1	7360		9	+210	+2.9	+9
טפחות שה 2	3550		54	-20	-0.6	-41
ישמר 1.0	874	כב		-46	-5	-368
ישמר 5.0	454	כב		-24	-5	-2046
... 1.0	2517		2681			+2380
מוסדות מימון						
... ש	399		24249			+14899
החקלאות בבב א	28800	תב	8	-3200	-10	-17.6
החקלאות בבב ג	159900	לב				
לאומי תעשי א ש	5330	כב		-280	-5	-2115
פתוח תעשי בבב	51399	לב				
פת תעשי בב ג	360700	לב				
פת תעשי בב גג	211000	לב				
פת תעשי בב גג1	216000	לב				
פת תעשי בב ד	208600	לב				
פת תעשי בב דד	63792	לב				
מימון קבלנים 5.0	730		4133			-36
תיירות בב	166100	לב				
כלל ליסינג 0.1א	8118	כב		-427	-5	-83
כלל ליסינג 0.5	3420		119	-11	-0.3	-26
כלל ליסינג אופ1	10900		51	+7	+0.1	+50
אורים 0.1	3914	כב		-206	-5	-914
אורים א 0.5	2800		1381	-55	-1.9	-578
בטוח משכנ 0.1	847	כה	930	+40	+5	+638
בטוח משכנ 0.5	297		7808	+3	+1	+3846
הדר 1.0	1780		1279	-84	-4.5	-425
הדר 5.0	950		2547	-37	-3.8	-2600
הנבה ש	2795	תב	7178	-300	-9.7	-6850
הפניקס 0.1	1397	כב		-74	-5	-4587
הפניקס 0.5	776	כב		-41	-5	-2881
הכשרת-הישוב 1.0	6800		117	-200	-3.2	-99
הכשרת-הישוב 5.0	2376		1187			+1281
ירדנה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ירדנה 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
מנורה 1.0	6050		89	+150	+2.3	+27
מנורה 5.0	2725					
סהר 1.0	3929		712	-150	-3.7	-605
סקורטס 0.1	2410	תב	1658	-240	-9.1	-3998
צור ש	1430		737	-25	-1.7	-448
ציון השקעות 1.0	13100		105	-200	-1.5	-110
ציון השקעות 5.0	2668	תב	178	-184	-6.5	-52
מסחר						
אתגר בגבא 1 ש	3320		33			-33
אתגר בגבא 5 ש	1090		370			+118
אתגר בגב אופ 1	680		265			+48
כאר עורא 1.0	4480		84			-90
כאר עורא אופ 1	4120		80	-130	-3.1	-146
מנה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מנה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כלל סחר	3925		564			+420
... 1.0	3390		72	-124	-3.5	-28
רפק 0.1	32500		3	-1300	-3.9	-8
רפק 0.5	8200		32	+129	+1.6	+14
שופרסל א 2.0	4300		1124	-109	-2.5	-441
שופרסל ב 10.0	2690		4584	-50	-1.8	-3735
שירותים						
... ב ש	4875		6249			+238
הראל 1.0	2520	כה	80	+3	+0.1	+76
הראל 5.0	1091		173	-55	-4.8	-449
ספנות הספקה 0.1	8408		36	-442	-5	-57
ספנות הספקה 0.5	3120	תב	251	-381	-10.9	-637
קידר 0.1	1140		413.9	-60	-5	-1289.4
קידר 1.0	335	כב		-18	-5.1	-37286
תנובת השבל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
... 0.1	2511	תב	736	-279	-10	-912
... 0.5	969	כה	2468	-51	-5	-6503
קונסורסיום 0.1	1157	כב		-61	-5	-853
קונסורסיום 0.5	546		632	-10	-1.8	-913
מלונות ושירותי תיירות						
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אופ 1			—	הפסקת	מסחר	—
כלל תור 1.0	9999	שב	9.8	-70	-0.7	-11.2
כלל תור 5.0	3210	שב	20	-140	-4.2	-68.8
מלונות דן 1.0	3608		205	-86	-2.3	-159
מלונות דן 5.0	2670		397	-125	-4.5	-317
חוף האלמוג 1.0	3340	תב	906	+185	+5.9	+434
... 1 ש	2159	שב	10	+59	+2.8	+10
מלונות הירדן	3442	כב		-181	-5	-1535
מלונות ירושלים 1			—	הפסקת	מסחר	—
מחשבים ושירותי מחשבים						
... 1.0	2780		224	-117	-4	-159
... 1.0	14355	כה	14	-145	-1	-8
... 1.0	3935		210	+5	+0.1	+15
... אופ א	3540		354	+51	+1.5	+290
כלל מחשבים 1.0	4371	כב		-230	-5	-269
מלל 1.0	5800		53	+100	+1.8	+48
מלל 5.0	3050		9	+50	+1.7	+9
... מחשבים 1.0	2385	קב		+114	+5	+66
... מחשבים 1	5150		110			-39
... 5	2960		312	+100	+3.5	+125
... מחשבים 1.0	1706		634			+180
... אופ	16400		15			-6
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אברהם גינדי ש	794	כב		-42	-5	-9930
אברהם גינדי 5ש	664	כב		-35	-5	-6335
אורן 1.0	829	כב		-44	-5	-1877
אורן 5.0	365	כב		-19	-5	-8476
אזורים 1.0	3800	תב	3636	-400	-9.5	-4310
אילן 1.0	1150		645			-51
אילן אופ 1	1010		1347			+1648
אל-רוב 1.0	2640		207			-283
אל-רוב 5.0	2329		59	+111	+5	+194
... 1.0	1500	תב	438	-153	-9.3	-571
... אופ 1	1290	כב		-153	-10.6	-618
אפריקה 0.1	40000		188			-179
אפריקה 1.0	29400		506	-1200	-3.9	-676
...	1044	כב		-55	-5	-1795
... 0.1	2064	תב	582	-150	-6.8	-600
... 0.5	1282		970	-67	-5	-4550
בן-יקר גת 1.0	2969		604			-367
... 1.0	4640	תב	2026	+380	+8.9	+1920
... 5.0	2720	תב	1817	+133	+5.1	+1609
... 1.0	3700		1106			+578
... 1.0	540	תב	4681	-93	-14.7	-6318
... 5.0	380	כב		-20	-5	-7330
... אופ 1	240	תב	9663	-90	-27.3	-10423
... 0.1	4474		117			+89
... 0.5	2440		145			+113
תלב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
גבסים הבון	2760		4727	-150	-5.2	-4250
גבים 0.1	4059	תב	707	-451	-10	-997
גבים 0.5	2562	תב	657	-145	-5.4	-408
הכשרת הישוב ש	47400		646			-8
ישפרו 0.1	2260	תב	4630	-123	-5.2	-2570
ישראלום 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
ישרס 10.0	12793		964			+351
... 1.0	7700	תב	40	-425	-5.2	-52
כלל נדל"ן	349		22177			+7854
לומיר 1.0	2945	כב		-155	-5	-290
לומיר 5.0	1304	תב	466	-145	-10	-528
מ.ת.ב. 1.0	1620		419			+286
מאורי בניה 1.0	527		12375			+919
מאורי בניה אופ	340	תב	9869	-38	-10.1	-5237
... בסון	2347	כב		-123	-5	-146
מישנאל 5.0	470	תב	2709	-34	-6.8	-1861
מנרב 5.0	713		4768			+3872
מרלו 1.0	406		2252	-2	-0.5	-21
מרלו אופ 1	3901		7	-222	-5.4	-33
... 1.0	5304	קב		+253	+5	+199
... 5.0	1480		5634			+3665
ליפשיץ 1.0	837	תב	2243	-93	-10	-2633
ליפשיץ 5.0	382	תב	4709	-43	-10.1	-4253
נאות אביב 0.5	22000		12			-3
נכסי ארים	4635	תב	421	-300	-6.1	-433
סהר השקעות 1.0	9730		43	-100	-1	-192
סהר השקעות 5.0	6300		145	-206	-3.2	-145
סולל בונה מבב א			—	הפסקת	מסחר	—
סנף 1.0	2530	תב	50	+230	+10	+269
סנף 5.0	1400		445	+30	+1.5	+401
עפר ומלט פר 1	9980		869	+16	+1.6	+276
קוריה 0.1	2105		1837	-10	-0.5	-325
קוריה 0.5	938		3841			+1749
רובינשטיין 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
רובינשטיין 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
רוטבין 1.0	2570		945			+324
רוטבין 5.0	1550	תב	1595	-95	-5.8	-545
רסקו מבב	6700	תב	482	+320	+5	+440
רסקו רג	6278	כה	273	-330	-5	-322
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2630	תב	327	-150	-5.4	-427
מטעי הדר 0.5	1139		895			+79
מהדרין 0.1	11500		307			+46
נכסי הדרים 1.0	1249		4844	-53	-4.1	-3701
פרי אור 0.5	6100		405			+98
... 5.0	8108	תב	298	-580	-6.7	-416

פק"מ נייד
השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה
בנק לאומי

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי ש"ח ע.נ בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ
מזון וטבק						
אסאם	1170	תב	128	-80	-6.4	-108
... 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גולדפרוסט 1.0	1500		700	-10	-0.7	-752
גולדפרוסט 5.0	678	כה	228	-35	-4.9	-2266
גולדפרוסט אופ 1	603	קס		-35	-5.5	-321
... מב ש	3399		1142	-91	-2.6	-1685
... מב ב	3378		1601	-70	-2	-2035
טלבל 1.0	1002	תב	1342	-111	-10	-1596
טלבל 5.0	553	תב	2456	-62	-10.1	-3199
פרי-הה 1.0	2439		1856.			-47
פרי-הה 5.0	1737	תב	696	-193	-10	-829
... 1.0	10900		18	-100	-0.9	-34
... 5.0	8099		20	-1		-17
יצהר 1.0	1370	תב	1167	-130	-8.7	-1200
יצהר א 5.0	790	תב	823	-60	-7.1	-1018
כן 1.0	10880	תב	15	-531	-5	-771
כן 5.0	5500		92	+172	+3.2	+86
כנפרוסט 1.0	5730		484	+100	+1.8	+319
עלית	16000	תב	512	-857	-5.1	-1457
עסיס ב 0.5	39900		180	-2100	-5	-342
... 1	1900		407	+47	+2.5	+275
... מבב א	5210	כב	275.8	+10	+0.2	+135
טכסטיל והלבשה						
... 1 ש	720		4146	-30	-4	-894
אופים 1.0	1587		192	+20	+1.3	+192
אופנת ברוך 1.0	1640	תב	693	-180	-9.9	-564
אופנת ברוך 5.0	938		425	-5	-0.5	-115
... 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
... אופ			—	הפסקת	מסחר	—
...	2800		349	-600		-246
דלתא-גליל 1.0	4580	תב	981	-340	-6.9	-920
דלתא-גליל א 3.0	3320		779	-170	-4.9	-958
... 1	1658	כב	45.1	-2	-0.1	-154.9
... 5	651	כב	580	+9	+1.4	+49.2
... אופ	488	כב	787	-12	-2.4	-199.6
ויסקוס 1.0	3753	כב		-197	-5	-1535
ויסקוס 5.0	3040	כב		-160	-5	-862
... 1.0	4495		515	-1		-20
זיקית 1.0	6000	תב	240	+400	+7.1	+116
זיקית 5.0	3635		453			-309
... 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
... אופ 1			—	הפסקת	מסחר	—
... 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
לודזיה 0.1	2000	תב	191.3	+108	+5.7	+231.5
לודזיה 0.4	732		5477	-18	-2.4	-2932
ליבנת 1.0	939	תב	3983	-50	-5.1	-6758
...	551	תב	668	-61	-10	-842
מקס 0.1	22800	כב		-1200	-5	-9
מקס 0.5	8002		434			+108
עיט 1.0	10270	כב		-540	-5	-219
עיט 5.0	5150	תב	150	-350	-6.4	-325
... 1 ל'	2050	תב	249.7	-220	-9.7	-535.3
פולגת א 0.1	8790		773	-320	-3.5	-1915
פולגת ב 0.4	6500		1821	-230	-3.4	-2427
פוליגון א 0.5	4200		147			+44
פרגוד	1491	תב	363	-166	-10	-256
... 1.0	13800		279	-500	-3.5	-387
תעש רוגוזין 1.0	3290	תב	1382	-230	-6.5	-1943
מתכת ומוצריה						
... 5.0	1520		376			-341
אורדן 0.1	10560	תב	388	-1000	-8.7	-522
אורדן 0.5	8999		90	-401	-4.3	-188
כבלים ש	13965	כב		-735	-5	-7
... 1.0	9200	תב	33	-800	-8	-99
... 5.0	5580	תב	168	-500	-8.2	-426
... 1.0	1080		9763			+3584
... 5.0	723		680	-20	-2.7	-502
... 1.0	615	תב	1537	+56	+10	+1457
... אופ א	520		152	-10	-1.9	-152
... 1.0	2161		92	-29	-1.3	-48
... אופ 1	1159	תב	243	-62	-5.1	-866
כבלי ציון 1.0	2316		1243	+67	+3	+2153
כבלי ציון 5.0	381		5082	-9	-1	-4691
כבלי ציון אופ	770		2053			+1349
... 1.0	772		2464			+628
... 5.0	375	תב	2360	-20	-5.1	-1240
נחושתן 0.1	15225		116			+27
נחושתן 0.5	5418	כה	163	+258	+5	+284
... 3.0	1980	תב	2716	+180	+10	+4178
... פלדה 1.0	5580		256	+180	+3.3	+225
... 1.0	990	תב	1506	-54	-5.2	-1720
... 5.0	646		1485	-20	-3	-1877
קליל 1.0	3165		71	+25	+0.8	+135
קליל 5.0	1620		220	+30	+1.9	+156
... 5.0	1966	תב	155	-219	-10	-155
תעשיות לכיש 1.0	1098		906			+830
תעשיות לכיש 5.0	530	תב	1610	-45	-7.8	-2142
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	423000		41	-7000	-1.6	-22
אלקו 0.1	4200	תב	162	+210	+5.3	+251
אלקו 0.25 ש	2630		652			+791
אלקו 0.25 ב	2696		58			-58
אלקטרה 0.1	12844		79	-210	-1.6	-39
אלקטרה 0.5 א	7060		166	+60	+0.9	+138
אלרון 3.0	374500		11			+6
... 1.0	31500		397	-1150	-3.5	-281
כלל תעש אלק	2765	תב	5140	-200	-6.8	-6164
ספקטרוניקס 1.0	2070		794			-173
ספקטרוניקס 5.0	1250		1117			+729
... 1.0	1860		318	-60	-3.1	-295
... 5.0	875	תב	1571	-65	-6.9	-767
ציקלון 1.0	4765	כב		-251	-5	-465
ציקלון 5.0	2800	תב	165	-190	-6.4	-109
... 1.	3350		143			+143
... 5.	2034	תב	323	-226	-10	-465
ת.א.ת. 1.0	3850		405	-150	-5.8	-465
ת.א.ת. 5.0	1720		1749	-40	-2.3	-1818
ת.א.ת. אופ 1	14700		51			+23
...	5600		392			+152
מוצרי בניה						
א.פ. תעשיות 1.	4527	תב	245	-503	-10	-904
אלקל 5.0	6000		30			+19
אקרשטיין 1.0	1470		1879	+70	+5	+1033
אקרשטיין 5.0	1165		2320	+20	+1.8	+1371

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי ש"ח ע.נ בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ
בנין תדיר 1.0	13500	תב	29.5	-1500	-10	-88.7
בנין תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בר-סון 1.0	2949		45	-1		-47
בר-סון 5.0	727	כב		-38	-5	-149
המסלול 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
המסלול 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
... 1.0	7340		107			.1
... 5.0	1916		169	-79	-4	-176
מ.ל.מ. 1.0	1140		871			+630
מ.ל.מ. 5.0	525	קב		+25	+5	+4389
... השק בתעש	5260		863			+406
... 1	11170	לב				-9
... 5	7164	לב				
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	18216		102			-60
אליאנס ב	1160	תב	1404	-167	-12.6	-1268
גל תעשיות 1.0	7220		101	+26	+0.4	+43
גל תעשיות 5.0	3550		358	+30	+0.9	+436
דקסטר 1.0	3300		187	-150	-4.4	-137
דשנים 0.1	9508		58	-277	-2.8	-19
דשנים 0.5	3888		352	-52	-1.3	-417
חיפה כימי 10.0	940		7864			+3087
טבע ש	53108		84			-38
טבע אופ 4	48700		12	-100	-0.2	-12
ליפסקי 1.0	1499	תב	704	-79	-5	-701
ים המלח	14190		2467	-265	-1.8	-1290
פטרוכימים 10.0	349	תב	15959	-39	-10.1	-31553
מקסימה 1.0	5049		169			-169
מקסימה 5.0	2100		961			-202
... כימיקל 1.0	3672	כה	279	+175	+5	+168
... 1.0	7550		81	+250	+3.4	+96
... 5.0	5008	תב	115	-550	-9.9	-258
קים כימיקל 1.0	4600		32	+100	+2.2	+151
ת.ג.ל. 1.0	1805	כה	415	-95	-5	-252
ת.ג.ל. 5.0	1078	כב		-57	-5	-420
תיא 5.0	5200		68	-102	-1.9	-53
פרוטארום 10.0	9724	כה	197	+463	+5	+528
... א 5.0	3491		694			+28
עץ, נייר ודפוס						
... 1.0	4330		41			+35
... 5.0	2200		56			+28
... 1.0	2745	תב	425	-305	-10	-479
... אופ 1	2730		426			+108
... 1.0	4350		70			-1
לבידי אשקלון 1	513		3013	-22	-4.1	-3196
לביאשקלון אופ	830		910	-8	-1	-246
... ב 0.5	28500	כב		-1500	-5	-87
מפעלי נייר 10.0	188500		95	-3000	-1.6	-127
... 1.0	1895		583	+80	+4.4	+811
רים 0.1	3215		445			-89
רים 0.4	1845		421			-14
... ב 0.2	11656	כב		-614	-5	-457
תעשיות שונות						
אלומית 1.0	3690		273			-118
אלומית 5.0	2593	תב	196	-200	-7.2	-306
... 1.0	2850	כב		-150	-5	-301
... 5.0	1590		1081	-60	-3.6	-381
... אופ א	834	כב		-83	-9.1	-395
...	8550		62			-19
דיקה 1.0	5780		30	-170	-2.9	-103.8
דיקה 5.0	2701	תב	54.4	-199	-6.9	-347.3
... 1.0	6650		46	-350	-5	-89
... 5.0	3781	תב	100	-199	-5	-206
השקעות בתעשיה						
... ב 0.1	6250	תב	768	-600	-8.8	-1237
... בב ש	5380000	שב	.8			.1
כלל תעשי 1.0	1580		11965	-40	-2.5	-10050
מאורי טכנולוגיה	513	תב	3993	-50	-8.9	-6871
מאורי טכנו אופ	400	תב	4524	-46	-10.3	-2592
חברות השקעה						
... ש	5210		313			+53
אידיב פתוח 2.0	3730	תב	5462	-340	-8.4	-5617
... 0.1	1557		1578			+1492
... 0.5	819		539	-20	-2.4	-802
... ש	5936		486			+384
... ם	6190		308	+163	+2.7	+491
אלרן ש	2790	תב	3137	-310	-10	-3189
אלרן ב	3210		873			+71
... בב			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
... 1.0	1480		205	+50	+3.7	+190
חברה לישראל 1.0	6662	כב		-351	-5	-1303
חברה לישראל 5.0	3306	תב	912	-630	-16	-2568
... 0.1	67000	כב		+500	+0.8	.6
... ש 1.0	19350		167	+550	+2.9	+180
... א 0.5	8806		162	+256	+3	+265
פועלים השק ש	4427	כב		-233	-5	-2854
כלל השק	4858	תב	1735	-540	-10	-2037
דיסקונט השק ש	2333		9232	-70	-2.9	-8582
מזרחי השק ש	13867	תב	269	+1260	+10	+448
... השקעות	12100		38			+11
... 1.0	2188		180	-5	-0.2	-59
... 5.0	720		3737	-20	-2.7	-2246
... ש	9559		1330			+275
ירדן א 0.1	2691	תב	683	-299	-10	-1048
כלל 10.0	2565	כב		-135	-5	-4990
כלל 50.0	1755	תב	1256	-195	-10	-593
... 0.1	8200		2			-2
... 0.1	2505	תב	326	+200	+8.7	+459
... 0.1	6580		120	-220	-3.2	-250
... א 0.5	4300		232			-49
עוז השק ב 0.1	2597		185			-7
עוז השק ב 0.5	1215	כה	570	+58	+5	+392
עוז השק ש	18629		78	-981	-5	-35
... א 0.1	10008		693			+516
... 0.5	4405	תב	1442	-489	-10	-1221
... ב 2.5	2418	כב		-127	-5	-4074
ביטוח						
אריה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אריה אופ ב			—	הפסקת	מסחר	—
אריה שה 1			—	הפסקת	מסחר	—
מחקר ופיתוח						
...	1650	תב	210	-157	-8.7	-387
גליל טכנולוגיות	523	תב	7834	-58	-10	-13655
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	2998		551	-12	-0.4	-544
דלק חיפושים 5.0	1400		1014	-15	-1.1	-428
דלק חיפ אופ 2	730		4099			+154
פז חיפושי נפט	10900	תב	220	-680	-5.9	-421
... 1.0	1856	כה	84	+88	+5	+130
... 5.0	645		150			+98
יואל 5.0	1205		1581			+571
נ.ב.ג. 1.0	1750		490			+704
נ.ב.ג. 5.0	765	תב	1113	-45	-5.6	-1493
סיסמיקה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
סיסמיקה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
סיסמיקה אופ 1			—	הפסקת	מסחר	—
... ב 0.5	3001		306	+1		+24
... 1.0	258		1571	-2	-0.8	-87
... 5.0	179.5	כב		-9.5	-5	-8712
... אופ 2	481	כב		-29	-5.7	-1144
... ש	1000000		1	-50000	-4.8	-2
נסחרות במט"ח						
...	231	שב				-320

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

ירידות שערים בכל ענפי המסחר

שבוע המסחר בבורסה התחיל במגמה של ירידות שערים בכל ענפי המסחר. ההיצעים הגדולים נגרמו עקב הידיעות בעיתונות, שהטילו ספקות בהמשך יציבותה של התכנית הכלכלית, עקב ההצהרות על המודד בהטלת מס מחזור, וכן בעקבות משבר חברת פיס. קרנות הנאמנות צברו אתמול מיליוני שקלים. כך, למשל, קרנות בנק הפועלים צברו שמונה מיליוני ש"ח וחמישה מיליונים מזה בקרן חץ. הקרנות של חברת מיטב, נטע, כרמל ותמר צברו חצי מיליון דולר בעקבות פתיחת מבצע הנפקה שלהם. ואף־על־פי־כן, מנהלי הקרנות נהגו בדרך־כלל בסבלנות; קלטו את ההיצעים רק בירידות שערים. מחזור המסחר במניות הסתכם ב־6.4 מיליוני דולר.

עליתן עדיין נמוכה מ־12 אחוז. מחזור המסחר הסתכם בשלושה מיליוני דולר.

	תשואה שנתית ריאלית ב־%
בל"ל 0.1	11.83
הפועלים ש	11.74
אי.די.בי. רג	11.88
דיסקונט א	11.84
המזרחי ש	11.87

קרנות הנאמנות של בל"ל – מוכרות

בכל ניירות־הערך המזוהים עם קרנות בנק לאומי הופיעו אתמול היצעים גדולים. יש להניח כי מנהלי בל"ל אינם מצויים במיוחד על ההיצעים הגדולים, המאפשרים להם להתכנס במחירה במחירים נוחים. אתמול דווח כי קרנות בל"ל הקטינו את אחזקותיהם במניות מתחילת ליפשיץ ובמניות דובק. היצעים גדולים הופיעו גם למניות ויטלגו, קרמבי, ותעשיות לכיש. ירידות השערים במניות הכבדות היו אתמול גבוהות מהרגיל. כך, לדוגמה, ירדה מניית הפנה ב־9.8 אחוזים.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	112.55	-0.94
כללי ללא בנקים	128.37	-2.94
מדד אג"ח כללי	101.01	+0.77
אג"ח צמוד מדד	101.00	+0.80
אג"ח צמוד מט"ח	99.49	+0.71

יציבות בהסדר

מניות הבנקים שבהסדר נסחרו אתמול בדרך־כלל ללא שינוי שער, ואף־על־פי־כן, רמת התשואה

עסקה גדולה מחוץ לבורסה במניות נחושתן

בסוף השבוע שעבר נעשתה עסקה גדולה במניות של חברת נחושתן. במסגרת עסקה זו מכר אחד ממנהלי התיקים בחברה המרכזית שישה אחוזים ממניות החברה למשקיע חוץ הפועל באמצעות בנק לאומי, תמורת 270 אלף דולר. למניה בת חמישה שקלים נרשם אתמול ביקוש גדול והיא עלתה בחמישה אחוזים. התנהגות מניה זו היתה יוצאת דופן מפני שבדרך־כלל היו היצעים גדולים במניות, וכחלק גדול מהן נרשם מוכרים בלבד. כך היה במניות כלל מושבים, מבנ. גינדי בפעם השנייה, תגל ורבים אחרים.

ביקושים לאג"ח בעקבות המדד

מדד המחירים לצרכן לחודש פברואר, שעלה ב־1.6 אחוז, הביא ביקושים גדולים לאיגרות החוב. באיגרות החוב המדדיות, ארוכות המועד, נרשמו עליות שערים עד שלושה אחוזים. ובאיגרות־החוב הדולריות עלו השערים אף למעלה מכך. מחזור המסחר באג"ח הסתכם ב־3.2 מיליוני דולר.

פעילות נמוכה במק"מ

מחזור המסחר במלוות קצרי־המועד הסתכם ב־3.7 מיליוני דולר. רמות התשואה נותרו ללא שינוי.

מוקד (1973) - חברה לחקירות
חקירות
כלכליות | מהימנות עובדים | הונאות
מעבדת פוליגרף – מכונת אמת
רח' מאנה 5, תל־אביב 64168 טל' 244360 9 244369 244391

הנפקה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
336	2	99.90	1.53
346	9	99.60	1.36
416	16	99.30	1.34
426	23	99.00	1.34
446	37	98.25	1.40
516	—	—	—
526	51	97.40	1.58
536	59	97.05	1.56
546	65	96.60	1.63
556	72	96.35	1.56
616	79	96.10	1.54

הודעות בורסה

* אמישר הגישה לבורסה מתאר להקצאה פרטית של מניות בחברה שיוקצו לבעלי המניות של שבעקן לוין חברת למסחר. בתמורה להקצאה, יעבירו בעלי מניות אלה את מניותיהם בחברה לאמישר. בעלי עניין אחרים ידרכו מניות תמורת 200 אלף דולר.

* הכשרת הישוב תקיים אסיפה כללית ב־24 במרס. על סדר היום: אישור הדו"חות הכספיים.

* קרם ביטיקלים הודיעה כי אסיפה כללית שלה אישרה את הדו"חות הכספיים של החברה.

* צמח אמריקה הודיעה כי אסיפה כללית יוצאת מן הכלל אישרה הגדלת הון.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	3726.87	3672.96	-37.40	-1.03
אבוקה	26079.08	25828.56	-269.88	-1.06
אביב	30055.10	29783.82	45.45	0.15
אגוז	1149.22	1126.68	3.83	0.34
אדיר	1243.11	1218.48	4.96	0.41
אדם	1539.44	1509.70	-31.19	-2.11
אופיר	1452.19	1423.39	7.86	0.55
אור	414.97	406.33	0.44	0.11
אורין	325.56	318.94	1.23	0.38
אורלי	19423.86	19186.73	-15.19	-0.08
אורן	8996.70	8820.20	24.87	0.28
אייל	2814.72	2760.13	7.02	0.25
איילת	3772.81	3690.66	2.95	0.08
אירים	3955.24	3868.87	17.58	0.45
איתן	545.30	534.00	-0.47	-0.09
אלון	7755.70	7592.76	33.12	0.43
אלמוג	561.98	550.93	2.26	0.41
ארז	626.58	614.56	-15.24	-2.54
אש	113.41	110.92	-0.15	-0.14
אשל	489.93	480.72	1.00	0.21
אתרוג	1110.14	1099.16	1.45	0.13
בדולח	1594.16	1563.51	-24.95	-1.62
ברוש	5695.19	5667.62	-48.45	-0.86
ברק	5845.13	5814.09	-49.04	-0.85
ברקת	755.13	740.27	1.12	0.15
גביש	1089.90	1068.56	-4.56	-0.43
גבע	800.78	788.78	1.46	0.18
גורן	549.20	538.41	0.36	0.07
גיא	7353.65	7244.52	19.14	0.26
גיל	2131.49	2091.20	-15.14	-0.73
גלית	492.66	486.61	1.44	0.30
דובדבן	1594.93	1579.29	-22.82	-1.47
דוכיפת	522.09	511.90	-2.11	-0.41
דולב	1159.87	1135.16	5.37	0.47
דורון	1181.08	1158.24	3.98	0.34
דותן	213.54	209.47	0.88	0.42
דרור	3203.27	3142.15	-43.84	-1.41
דקל	4100.52	4020.53	-71.86	-1.80
הדס	26663.45	26425.65	-152.91	-0.58
הדר	381.12	373.62	-2.06	-0.55
הטבית	2438.32	2382.25	-38.79	-1.66
זוהר	15086.61	14862.14	42.03	0.28
זיו	14390.46	14176.90	46.14	0.32
זמיר	622.06	610.28	-17.12	-2.89
חוחית	132.75	129.91	0.10	0.08
חליפין	104.38	103.81	0.42	0.40
חלמיש	541.81	531.08	1.36	0.26
חן	103.87	103.46	0.39	0.38
טופז	1157.99	1131.10	3.37	0.30
טל	3855.42	3806.01	-15.50	-0.41
יבול	603.50	591.74	0.00	0.00
יהלום	1478.47	1449.26	-23.96	-1.68
יסודות	31411.06	31131.95	-584.77	-1.91
יערה	526.73	515.10	1.96	0.38
כוכב	714.54	701.01	-15.85	-2.31
כחל	122.49	120.10	-0.46	-0.38
כלנית	407.90	399.87	-9.67	-2.48
כספית	619.59	613.39	-0.59	-0.10
כרמל	115.52	113.99	-0.66	-0.58
כתר	869.33	858.52	0.56	0.07
להב	3284.14	3222.31	-13.96	-0.44
למשקיע	92726.30	90907.69	291.51	0.32
לפיד	8943.08	8770.52	-108.57	-1.25
לקט	1398.11	1369.86	6.50	0.47
לשם	738.00	723.43	4.10	0.56
מבחר	916.01	897.64	1.06	0.12
מבטח	2601.40	2576.30	13.20	0.51
מגן	198.84	195.96	0.72	0.37
מגדל	2492.30	2470.40	-12.30	-0.50
מגל	582.39	571.23	-0.14	-0.02
מור	1120.60	1105.30	-29.90	-2.78
מורן	605.56	602.74	-10.94	-1.85
מטח	23427.28	22819.93	-15.39	-0.07
מימר	716.53	702.82	2.72	0.39
מעוף	2898.70	2842.40	-33.20	-1.18
מעיין	644.34	631.86	2.00	0.32
מקשה	766.05	751.02	4.16	0.55
מרגלית	951.83	933.71	-10.91	-1.18
מרום	899.67	882.28	3.36	0.38
נגה	19847.37	19550.25	2.08	0.01
נסיך	593.72	582.28	-18.32	-3.25
נפש	353.55	349.04	-5.50	-1.60
נילי	3651.14	3595.74	-60.58	-1.71
סביון	402.38	394.46	-10.37	-2.70
סגולה	115.57	113.27	0.69	0.61
סלע	768.96	753.78	3.35	0.44
סנונית	535.93	525.42	0.31	0.06
סער	584.83	574.16	-0.89	-0.16
ספיר	539.33	536.65	0.11	0.02
עריף	617.69	606.55	-8.11	-1.36
עדית	1631.75	1599.84	-41.46	-2.66
עידן	5457.13	5378.21	-17.93	-0.33
ענבר	1190.69	1163.93	5.45	0.47
ענת	1998.81	1981.81	-15.02	-0.76
עפרוני	520.34	508.89	0.02	0.00
ערמון	308.02	301.99	1.81	0.60
פאר	1172.62	1149.79	-6.03	-0.53
צבר	544.09	533.31	-1.02	-0.19
צופית	505.19	495.26	-1.51	-0.31
צמיר	800.50	783.24	3.39	0.43
צמיחה	5962.97	5877.52	-39.48	-0.68
צמרת	1458.97	1431.26	3.23	0.23
קלע	1624.81	1616.68	-6.31	-0.39
רונית	15421.69	15296.28	-56.25	-0.37
רקפת	479.26	469.82	-9.10	-1.98
רשף	642.79	629.00	-0.50	-0.08
שבים	601.80	590.06	0.35	0.06
שהם	819.09	801.84	3.31	0.41
שירה	29958.88	29378.53	-334.28	-1.15
שמיר	64408.13	63140.30	148.32	0.23
שנהב	520.83	513.23	-15.24	-3.06
שקד	16581.73	16184.05	-230.55	-1.45
שקף	643.62	630.73	1.71	0.27
תאנה	1784.98	1776.87	-26.54	-1.52
תבור	716.19	705.87	2.35	0.33
תדהר	5613.22	5585.24	-87.12	-1.58
תהילה	99.94	97.75	0.57	0.58
תירוש	386.86	382.10	-0.20	-0.05
תפוז	1046.03	1025.56	4.95	0.48
תפוח	1032.55	1024.85	6.68	0.65
תרשיש	1219.76	1195.95	3.67	0.31
תשרי	361.18	355.96	1.05	0.29

שערי אגרות החוב

3% מלוה מדינה (100% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3601	30907	+308
3602	28532	+363
3603	26652	+247
3604	24089	+518
3605	21615	+156
3606	20361	+145
3607	18920	+140
3608	17901	+131
3609	17007	+88
3610	15335	+62
3611	15110	+78
3612	14667	+77
3613	13664	+60
3614	13110	+60
3615	12100	+55
3616	11072	+50
3617	10471	+16
3618	9933	+15
3619	9138	+18
3620	8540	+59
3621	8110	+57
3622	7309	+46
3623	7057	-131
3624	6643	-126
3625	6020	-25
3626	5566	-23
3627	5160	-22
3628	4799	+142
3629	4496	+136
3630	4249	+130
3631	3881	+112
3632	3654	+106
3633	3450	+100
3634	3000	-50
3635	2895	-46
3636	2787	-45
3637	2556	+5
3638	2378	+4
3639	2175	+4
3640	1857	+57
3641	1608	+49
3642	1392	+2
3643	1207	+2
3644	1082	-16
3645	974.7	-15.2

4.25% מלוה מדינה

סדרה	שער	שינוי
3701	844.7	+1.2
3702	644.2	-18.1
3703	566.4	+17.2
3704	484.9	+14.8
3751	249.4	+3
3752	100.6	+1.2
3753	96.5	+1.2
3901	92.3	+1.6
3902	87.8	+1.5
3903	87.1	+1.6
3904	85.6	+1.5

4.25% שג"א

סדרה	שער	שינוי
4101	266.9	+0.4
4102	108.7	+0.3
4103	104.2	+0.2
4104	100.8	+0.2
4301	99.1	+0.7
4302	94.3	+0.7
4303	93.5	+0.6
4304	91.9	+0.6

4% מלוה פיתוח (90% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3105	246200	+700
3106	240200	+1700
3107	240000	+1800
3108	226200	+700
3109	223700	+700
3110	223200	+700
3111	217700	+700
3112	216000	-800
3113	216700	+600
3114	210500	+500
3115	206600	-400
3116	200200	+500
3117	210200	+1700
3118	202000	-1000

4%, 6%, 7% פיתוח (80% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3201	174000	+2500
3202	171500	— —
3203	170000	— —
3204	165500	+500
3205	163500	-500
3206	159000	-500
3210	161000	— —
3211	156700	— —
3212	153000	— —
3213	146500	+500
3214	140500	-500
3501	141500	+2000
3502	138500	— —
3503	123800	— —
3504	122000	— —
3505	120000	+2500
3521	120326	+330
3524	113749	+472
3522	115196	+971
3523	108756	+852
3525	111340	+869
3526	111125	+875
3527	108903	+879
3528	105969	+904
3529	105543	+797
3530	103075	+778
3531	102750	+800
3532	99740	+778
3533	99542	+762
3534	93858	+807
3535	93995	+708
3539	88505	+588
3536	93996	+853
3537	93886	+888
3538	88368	+837
3540	88146	+843
3541	85167	+830
3542	85003	+820
3543	80846	+826
3544	81037	+849
3546	79001	+808
3547	78816	+867
3548	78723	+895
3550	74587	+576
3551	74280	+670
3545	78617	+645
3549	74218	+624
3552	68074	+507
3554	70936	+592
3555	70936	+592
3553	67481	+854
3571	61005	+749
3556	67666	+713
3558	67535	+703
3559	65141	+703
3560	61620	+658
3561	61438	+714
3557	67771	+130
3572	61516	+164
3573	61576	+663
3574	56776	+622
3577	56702	+604
3578	52375	+597
3575	56490	+716
3576	56324	+767
3579	51956	+732
3580	48320	+91
3581	43919	+75
3582	40477	+78
3583	37594	+73
3584	35859	+573
3585	33980	+567
3586	30756	+475
3588	32057	+517
3587	32339	+514
3591	29456	+478
3592	29422	+489
3593	29370	+504
3589	29300	+509
3594	27919	+495
3590	28753	+160
3595	27373	+160

5% מלוה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	117517	-1583
2002	117173	-1483
2003	112401	-90
2004	113302	+380
2005	106531	+100
2006	109823	+203
2007	107705	+239
2008	106208	+236
2012	103870	+206
2015	101117	+194
2009	107492	+203
2010	107446	+769
2011	105360	+755
2013	105230	+720
2014	102534	+778
2016	102879	+186
2018	100163	+194
2021	96871	+219
2017	99240	-112
2019	98921	-119
2020	96023	-116
2022	93979	+2910
2023	92166	+175
2024	84982	+153
2027	81896	+150
2031	75683	+142
2025	85914	-702
2026	85612	-609
2028	83314	+1553
2030	79204	+1511
2029	77877	-1197
2033	71583	-1184
2035	65657	-1196
2032	76468	-231
2034	72195	-507
2036	66224	-475
2037	67116	+127
2052	56398	+90
2038	65007	-14
2040	62546	+2
2051	59130	-7
2039	64152	+143
2041	60733	+114
2053	56183	+98
2054	56752	+1869
2056	52642	+1775
2058	48003	+1648
2060	44389	+73
2055	52783	+96
2057	48863	+93
2059	44444	+88
2061	34751	+366
2062	32547	-924
2063	30830	-709

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	244.4	+2.5
7002	237	+2.4
7003	225.9	+0.6
7004	208.7	+0.6
7005	195.3	+2.2
7006	184	+1.1
7007	171.7	+1.9
7008	163.2	+1.9
7009	163.2	+1
7010	153.3	+0.4
7011	144.6	+1.1
7012	139.6	+1.1
7013	131.6	+0.9
7014	115.4	+0.6
7015	94.4	+0.2
7016	96.7	+0.2
7017	96	+0.1
7018	95.8	+0.1
7019	96.3	+0.2
7020	96.1	+0.2
7021	95.2	+0.2
7201	95.5	+1.3

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	12371	+71
6102	7545	+8
6103	6800	+40
6104	6328	+129
6105	5988	+122
6106	5781	+95
6107	5568	+91
6108	4001	+23
6109	3809	+22
6110	3746	+22
6111	3146	+18
6112	3052	+18
6113	2070	+12
6151	803	+14.2
6152	769.2	+13.6
6153	668.4	+6.4
6154	656.5	+6.3
6155	463.3	+15.5
6156	345.5	+2.1
6157	261.7	+3.3
6158	248	+3.2
6159	206.4	+1.3
6160	195.4	+0.2
6161	187.1	+0.1
6162	169.3	-0.1
6163	156.9	+1
6164	151.3	+1.6
6165	140.9	— —
6166	133.8	+0.5
6167	132.1	+0.5
6168	130	+0.7
6169	122.3	+0.3
6170	115.3	+0.7
6171	82.4	+0.5
6172	81.3	+0.4
6611	88.1	+1.3

ארמון

סדרה	שער	שינוי
2501	160.2	+1.7
2502	157.5	+1.8
2503	152.5	+1.7
2504	150.9	+0.8
2505	145.2	+0.5
2506	142.5	+3.5
2507	137.6	+3.4
2508	103	+3.5

אחרים

	שער	שינוי
אלסינט	59.4	— —
...	93.8	— —
הב היש	195.5	+2.5
...	182	— —
מור הג	163.8	-1
כלל הג	450	— —
כ'צפ ד	295	— —
כ'צפ ב	379	— —
כ'צפ	430	— —
...	192	-1
...	178.5	+3

שערי מטבע חוץ 16.3.86

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.45	1.52	1.4768	1.4952	1.46	1.53	1.4798	1.4984	1.45	1.52	1.4778	1.4962	1.4869	0
1 לישט"ש	2.12	2.22	2.1657	2.1927	2.13	2.24	2.1730	2.2003	2.13	2.23	2.1657	2.1927	2.1823	0
1 מארק גרמני	0.64	0.67	0.6550	0.6632	0.64	0.68	0.6567	0.6650	0.64	0.67	0.6557	0.6639	0.6588	0
1 פרנק צרפתי	0.21	0.22	0.2128	0.2154	0.20	0.22	0.2132	0.2159	0.21	0.22	0.2132	0.2159	0.2141	0
1 גולדן הולנדי	0.57	0.60	0.5799	0.5872	0.57	0.60	0.5807	0.5880	0.57	0.60	0.5804	0.5877	0.5834	0
1 פרנק שוויצרי	0.76	0.80	0.7789	0.7886	0.76	0.80	0.7818	0.7915	0.76	0.80	0.7800	0.7898	0.7844	0
1 כתר שוודי	0.20	0.21	0.2046	0.2072	0.20	0.21	0.2053	0.2079	0.20	0.21	0.2044	0.2070	0.2062	0
1 כתר נורבגי	0.20	0.21	0.2070	0.2096	0.20	0.21	0.2075	0.2101	0.20	0.21	0.2074	0.2100	0.2085	0
1 כתר דני	0.17	0.18	0.1769	0.1791	0.17	0.18	0.1774	0.1796	0.17	0.18	0.1773	0.1795	0.1783	0
1 מרק פיני	0.28	0.30	0.2886	0.2922	0.28	0.30	0.2894	0.2930	0.28	0.30	0.2893	0.2929	0.2907	0
1 דולר קנדי	1.04	1.09	1.0583	1.0714	1.04	1.09	1.0595	1.0728	1.04	1.09	1.0589	1.0721	1.0655	0
1 דולר אוסטרלי	0.97	1.07	1.0397	1.0526	1.01	1.09	1.0433	1.0565	1.01	1.08	1.0415	1.0545	1.0475	0
1 ראנד דרא"פ	0.67	0.74	0.7443	0.7536	0.63	0.74	0.7458	0.7551	0.63	0.75	0.7447	0.7540	0.7491	0
10 פרנק בלגיים	–	–	0.3187	0.3227	0.31	0.33	0.3200	0.3241	–	–	0.3202	0.3242	0.3216	0
10 שילינג אוסטריים	0.31	0.32	0.3151	0.3190	0.91	0.96	0.9341	0.9459	0.92	0.96	0.9344	0.9461	0.9390	0
1000 לירות איטלקיות	0.91	0.96	0.9309	0.9425	0.94	1.00	0.9635	0.9756	0.94	1.00	0.9628	0.9748	0.9677	0
100 ינים יפאניים	0.94	1.00	0.9621	0.9741	0.82	0.86	0.8398	0.8503	0.82	0.86	0.8377	0.8482	0.8433	0

שערים בין־בנקאיים

14.3.1986 באירופה

מכירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	ל"י שטרלינג	1.4675/1.4685
מרקים גרמניים	ל"י $1 ארה"ב	2.2530/2.2540
פלורינים הולנדיים	"	2.5470/2.5480
פרנקים שוויצריים	"	1.8930/1.8940
פרנקים בלגיים	"	46.23/46.25
פרנקים צרפתיים	"	6.9360/6.9400
לירות איטלקיות	"	1535.75/1536.50
ינים יפאניים	"	176.20/176.35
$ ארצות הברית	ליסד"ה	1.1480/1.1485

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לונדון פיקסינג 347.60

מכירה מאוחרת (פורוורד)

	ל"ש/$	פר"ש/$	מר"ג/$
1 ח'	1.4615/1.4627	1.8873/1.8888	2.2473/2.2488
3 ח'	1.4522/1.4535	1.8752/1.8767	2.2353/2.2368
6 ח'	1.4407/1.4422	1.8585/1.8605	2.2194/2.2214

הנתונים נמסרו ע"י בנק דיסקונט לישראל בע"מ

מכתבים למערכת "הארץ"

דרכים לשיפור החינוך המדעי

ברשימתה של נילי מנדלר ("הארץ" 21.2), על הכינוס "מגמות בחינוך המדעי בישראל", הועלו בעיות בהוראת הלימודים הריאליים בבתי־הספר הגורמות לירידה ברמתם. הודגש במיוחד הצורך במורים טובים, המסוגלים לסייע לקידום הידע הטכנולוגי.

יש לכך פתרון פשוט. על החוקרים בכינוס מסלול האוניברסיטאות הגדולות לנצל את השפעתם ולהעמיד יותר תלמידים המוכנים להתמסר להוראת המדעים.

גם המורים במדעי הטבע באוניברסיטאות יכולים להקדיש חלק מזמנם להוראה בכיתות העליונות של בתי הספר העל־יסודיים. המגע עם בני הנעורים יכול לשמש להם גורם מעורר בעבודתם במחקר. ייזכר למופת הפרופסור אולברכט הצגה, מטובי הפיסיקאים בטכניון, שהקדיש רבות מזמנו להוראה בבתי הספר.

היו בעבר איגודי מורים לכימיה, לפיסיקה ולביולוגיה שספק אם הם קיימים כיום. כינוסיהם היו מוקדשים לליבון שיטות בהוראת מקצועותיהם. על המורים לחזור כעת ליוזמותיהם ופעילותם העצמית בשטח ההוראה. להצעותיהם לתיקון המצב, המבוססות על נסיונם בהוראה, יהיה ערך רב.

פרופ' אלכסנדר ברש
המחלקה לזואולוגיה,
אוניברסיטת תל־אביב
רמת אביב

אלילים על הרציף

באחד הימים האחרונים נזדמנתי לתחנה המרכזית של "אגד" בחיפה. ליד אחד העמודים שברחבת הרציפים הוצג שולחן ועליו תשמישי קדושה (תפילין, סידורים, דפי תפילה), ושלושה אברכים שוטטו סביבו ושידלו את העוברים ושבים להניח תפילין. תופעה זו היא חזיון נפרץ ואין עליה כלבי דבר.

הדבר המיוחד שצד את עיני היתה תמונת ענק ממוסגרת, של מי שיושב בברוקלין ומטיף לנו באמצעות מעבר לים. התמונה הוצבה על השולחן, שעונה על עמוד בטחון הרחב. עתה חסר רק פסלון דמותו של האיש.

ומה על הדיבר האומר: "לא תעשה לך פסל וכל תמונה".

ילמדני, מי שהוא חושב שהוא מוסמך לכך: אם זו אינה עבודת־אלילים — עבודת אלילים מהי?

יעקב חסיד
קריית־ביאליק

היהדות אינה שייכת לרבנים הראשיים

על פי מכתבו של יגאל עילם ("הארץ" 5.3) מתנגדים הרבנים הראשיים לחוק נגד הגזענות מפני שהוא מסכן את ההלכה, שהיא גזענית מטבעה. וד"כ כהנא צודק. אם כן, בהסתפו הגזענית, כי היא מבוססת על ההלכה היהודית. לכן, אין להלין על רדיפת היהודים ועל גילויי האנטישמיות מהמן עד היטלר.

אין הדברים קיצוניים כפי שמציג אותם עילם. היהדות התפתחה לכמה כיוונים שליליים, שהרבנים הראשיים (ולא רק הם) מגדירים אותם כתורה מסיני — וזה בדיוק שורש הבעיה.

יהדות שדרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, המלמדת את האוניברסליות של הבורא בצלם — יהדות זו אינה בעת הדת המקובלת בציון.

ד"ר הרברט כהן
אשדוד

משקפי קריאה / הדה בושס

האנושי והשטני

ואסילי גרוסמן — החיים והגורל, תרגם מרוסית: עמנואל ביזובסקי; כרך ראשון ושני; הוצאת הקיבוץ המאוחד — ספרית פועלים; 670 עמ'.

בהמולה התקשורתית סביב גרוסמן האחר, הלא הוא דוד גרוסמן, קיים חשש שישתכח מלב גרוסמן האחר. וגם משום שספרו של דוד גרוסמן הגיע לידי במאוחר, אני מקדימה לדון ברומאן של ואסילי גרוסמן. לשניהם שם משפחה משותף, והם מתמודדים עם נושא משותף: הזהות היהודית, על רקע השואה וגורל היהודים בה. דוד גרוסמן באיגופים; ואסילי גרוסמן ישירות, פנים אל פנים.

ואסילי גרוסמן הוא סופר רוסי מפורסם, שספרו זה הוברח למערב לאחר שנגנז בברית־המועצות. הספר פורסם בשווייץ רק בשנות ה־80, שנים רבות לאחר מותו. גרוסמן עצמו נולד ב־1905 בברדיצ'ב ומת ב־1964. הוא למד הנדסה כימית בקייב, אך מ־1934 התמסר לספרות. לשיא פרסומו הגיע בשנות המלחמה, כאשר ליווה את הצבאות הסובייטיים ככתב בעיתון הצבאי "הכוכב האדום". הוא היה עד ראייה לקרב על סטלינגרד, ולמשבר הגדול שחל אז במהלך המלחמה.

החשוב מכל הוא שהמלחמה היוותה בשבילו נקודת מפנה אישית. לפי עדות מכריו: "הנושא היהודי מתחיל אז לשבש את ריקמתו, לאחר שבדרכו הוא מגלה את עיי החורבות של מה שהיה פעם עיקרו של תחום המושב היהודי, העיירות העשנות, הגיטאות ומחנות המוות".

כמו אמו שנספתה במחנה ריכוז, גם אמו של ויקטור שטרום הפיסיקאי היהודי, דמות מרכזית בספר, מוצאת את מותה הנורא בתוך הגוים. לשטרום כמו לגרוסמן, הזכירו הגרמנים מה ששכח בשנות השלטון הסובייטי — היותו יהודי. וכך כותבת אמו של שטרום לבנה היחיד האהוב, במכתב אחרון לפני מותה: "מעולם לא הרגשתי עצמי כיהודיה... אבל בימים הנוראים האלה, נמלא לבי רוך ואהבה אל העם היהודי". אנשים שמעודי לא ידעתי כמותם... אני רואה בעיניהם את השתקפות הנפש, נפש שהוכתעה על־ידי כח הורע, אף על פי כן, היא חוגגת ניצחונה על האלימות: הילדים הם העתיד שלנו — כך אומרים; אך מה תאמר על ילדים אלה? הם לא יהיו מוזיקאים, חייטים, סנדלרים... כל העושר הזה ייבלע באדמה לנצח, לאחר המלחמה ישובו הדורים ויהמו... ואנחנו לא נהיה עוד. אנחנו ניעלם כמו שנעלמו האצטקים".

גרוסמן מצליח לעשות את הלא־אפשרי, וכדרכו מתאר בפרטי פרטים את מות האימים של אמו של שטרום יחד עם ילד יהודי שאימצה ברכבת המוות. וגם אם אלה מעמודים שהספרות אינה יכולה להם, ומדימה ידיים, אנו חשים כאילו היינו גם אנו הולכים למותנו הקרב עם מאות האלפי יהודים. גרוסמן אינו נרתע מלחשוף את האנטישמיות בברית־המ"מ, שהיהודים חשים בסימביה הראשונים: "האנטישמיות לעולם אינה מטרה, אלא תמיד אמצעי. מודד לאמוד בו את הסתירות שאין להם פתרון... אמור לי במה אתה מאשים את היהודים, ואומר לך מה אשמתך שלך: האנטישמיות הממלכתית היא עדות לכך שהמדינה מנסה להישען על רשעותם של המורשעים והרעבים. בהמשך הופכת האנטישמיות הממלכתית למערכת השמדה".

צו המצפון

גרוסמן, שגילה יהודתו די באיחור, לא כתב רומאן רק על הטראגדיה היהודית. זו הופכת חלק מהטראגדיה האנושית הנוראית בבריה"מ של אבדן החירות והשפלת האדם. "האם טבע האדם משתנה, הופך להיות אחר בירה של האלימות הטוטאליטרית? האם אובדת לו שאיפת החירות החיה בקרבו? בי תשובה הזאת צפון גורל האדם וגורל המדינה הטוטאליטרית... שינוי כזה מבטיח ניצחון תמידי, עולמי לדיקטטורה; ואילו אי־השתנות כמיהתו של אדם לחירות חורצת את דינה של המדינה הטוטאליטרית... האדם הפך לעבד על־פי גורלו, אך לא על־פי טבעו. הטוטאליטריזם אינו יכול להתכחש לאלימות; בוותרו עליה הוא גוזר כלייה על עצמו, שכן אדם לא יוותר על החירות מרצונו הטוב".

במרכז העלילה הסבוכה — לעתים קשה לעקוב אחריה — על רקע שנות המלחמה של 1942־41, ניצבת משפחת שפושניקוב, מהאינטליגנציה המהפכנית. הרסיה: האלמנה אלכסנדרה ובנותיה — לודמילה (הנשואה לשטרום), מרוסיה, וז'ניה — ובעליהן של הבנות: ספירידונוב (של מרוסיה, שטבעה בעת הפינוי מסטלינגרד), ניקולאי קרימוב, קומיסאר פוליטי ובעלה לשעבר של ג'ניה, ונוביקוב, מפקד קורפוס טנקים ואהובה. הנכדים, קרובי משפחה אחרים, ורבים מבאי ביתה של המשפחה, אנשי רוח ותרבות. קומוניסטים נאמנים אבל ספקות למראה הנעשה ומתחולל סביבם. הם גם שילמו את המחיר, היו בשלב זה או אחר מגורים, מודחים ועצורים במחנות, אם כי דומה שלא איבדו אמונם באידיאל הסובייטי.

הם מנסים להתמודד עם מצפונם. שטרום המנודה על־ידי חבריו המדענים, וג'ניה היפהפיה, שבעלה לשעבר, קרימוב, נכלא בלוביאנקה ומואשם בבגידה ובריגול. "אבל מדוע קטע את יחסיו עם חברים שהאשמה: המטרה המהפכנית התירה את אזיקי המוסר. בשם המוסר, בשמו ובכוחו של העתיד היא טיהרה את הצבועים של ההווה, המלשינים המתחסדים. היא סיפקה הסבים... כאילו המדינה ברוב זעמה מסוגלת לשלול לא רק את החירות והשלווה... אלא גם את הכמתה, כשרונו, אמונתו בעצמו, להפכו לקרוע קהה שכל ומר נפש".

בלי הנפש אין מהפיכה

החופש האבוד רודף את גיבוריו של גרוסמן כרוח רפאים. הנה הם אנשי התרבות המוסר שנגזר על עצמם את המאה השחורה: "רצון ההשתחררות מצווה על האנשים להשתנות פן יאבדו ויכלאו במחנה... לא הבינונו חופש מהו. רמסנו אותו. גם מארכס לא העריכו נכון: החופש הוא תשתית ההיגיון מאחורי הכל, יסוד ההיסטוריה. בלי חופש אין מהפיכה פרולטרית. הקומוניסטים יצרו להם אליל... מטיפים ללאומיות, ומרימים יד על מעמד הפועלים. אם יזדקק לכך יחדשו את המאה השחורה... לנין שלכם לא ירש, אלא הביא כליון על החופש הרוסי".

הקולקטיביזציה של 1937, שסרבים לדבר בה ולהתייסר אותה, היא ראשית כל הסאת. "אנחנו החשינו כאשר בשנת שלושים ושבע הוציאו להורג חפים מפשע"... יותר על כן, הטובים מלאו פיהם מים. היו גם כאלה שצעקו הידד. בתקופת האימים של הקולקטיביזציה הטוטלית החשינו גם כן. חושב אני שיחברונו על הסוציאליזם מוקדמים מדי. לא, עיקרם איננו רק בתעייה הכבדה. אלא בראש וראשונה בחופש המצפון". ועדיין מוכות לאנשים אלה שנות ה־50 והמיהודים הזוסולים הגדולים שאת נשמתם האפלה חש גרוסמן.

המאבק המוסרי־מצפוני מגיע לשיאו השטני בשיחה לאישיות, בין מוסטובסקי, בולשביק ותיק מתבודד לנין, שנשבה ונמצא במחנה ריכוז נאצי, לבין ליס, מפקד המחנה הגרמני האינטלקטואל. "זה יכול להסתיים, באורח טראגי בשבילנו, אם נצא מנצחים, אתה מבין? אנחנו נישאר בלעדיכם, בודדים מול עולם זה, השונא אותנו... אלמלא כן, לא היתה מתקיימת המלחמה הנוראה הזאת. אנו אויביכם לחיים ולמוות, אבל נצחוננו הוא נצחון שלכם. מבין? ואם תהיו אתם המנצחים, אז גם באובדננו נמשיך לחיות, מין פרדוקס שכזה: אם נובס במלחמה נצא כמנצחים, נוסיף להתפתח בצורה שונה, אך במהות זהה". מה פלא שספרו הוחרם בבריה"מ.

המודל — "מלחמה ושלום"

ספרו של גרוסמן הוא גם על אנשים בשנות המלחמה, ואלה הם רוסים, המרבים, שותים תה, חושבים ומתלבטים, אוהבים ומתייסרים. גרוסמן מתלווה אליהם בשנות המלחמה על סטלינגרד, עד לשבירתה של הצבא, ומתאר לפרטי פרטים את מוליכי המלחמה מנקודות המבט הרוסית הגרמנית. הספר גם כולל דמויות היסטוריות: היטלר, סטאלין, יארמנקו, צ'ויקוב פאולוס, ואפילו אייכמן. סיפורי החיים מלווים בפרקי היסטוריוסופיה החושפים את אכזבתם הנוראה של האינטלקטואלים הסובייטיים, ובר בכר גם את הגרעין המוסרי־אנושי שבנפשם.

המודל של גרוסמן הוא "מלחמה ושלום" של טולסטוי. דרושים אומץ לב, תעוזה ומודעות ספרותית עמוקה להתמודד עם משימה כזאת ולא להיכשל. למרות היריעה הרחבה הנפרשת לנגד עינינו, הדמויות הרבות המגוונות (מי כמה היה עלי לחזור לרשימת הנפשות הפועלות), הפרטנות, והגישה הקלאסית הריאליסטית במיטבה, גרוסמן אינו טולסטוי. "מלחמה ושלום" והדמויות הטולסטואיות, הפכו חלק מהביוגראפיה הפרטית והמיתולוגיה הספרותית שלנו: דמויותיו של גרוסמן משמשים את העלילה, והם פה לרעיונותיו, למאבק המוסרי המתחולל בנפשו, אך אינם קיימים רק כד־בות עצמם.

גרוסמן מודע למגבלותיו, ומגייס לעזרתו את עיקרי הספרות הרוסית המשמשים גם הם נושא לוויכוחי חשבון הנפש. טולסטוי, שהעניק הילה מאסית לרעיון המלחמה העממית המדינה, תקוות המוצא שלו הוא האלוהים ולא בני אדם; דוסטוייבסקי, השוני במחלוקת ואולי הוא השמאינו בהתגלמותו צ'כוב, שהעמיס על כתפיו את הדמוקראטיה הרוסית שלא היתה, ונתיבו נתיב החרות הרוסית.

מה שמייחד את ספרו של גרוסמן, שנכתב בכישרון מרהים, למרות אריכות יתר ונטיה להספה, הם האנושי והתרבותי המייחדים את אנשיו הרוסים המתייסרים ללא הרף עם מצפונם. תרגומו של עמנואל ביזובסקי הוא שוטף וצלול, ונושא עמו ניחוחות של תרגומי ספרות רוסית קלאסית במיטבם. ספר מהלך אימים, קורע לב, האוצר בתוכו מוסר השכל מעוע. מומלץ מאד.

הארץ ממליץ

תל אביב

הסיפור האמיתי (גורדון) — זוועות המשטר הצבאי של ה"חונטה" בארגנטינה בשנות השבעים. נחשפות דרך סיפורה האישי של מורה להיסטוריה. המגלה במדינה את האמת על עצמה ועל העולם בו היא חיה. משחק מצוין של כל המשתתפים, ובימוי טוב, בסרט רב עוצמה.

זכרונות מאפריקה (שחף) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שבוים על־ידי סידני פולק בדרמה הוליוודית. נופים מקסימים ביופיים וקצב המרחיב את הלב.

מסע עסקים של אבא (פאר) — סרטו השני של הבימאי היוגוסלאבי אמיר קוסטוריצה מציג את חייה של משפחה ביוגוסלביה של 1950, מתוך גישה פוליטית, אך גם מתוך רגישות אנושית וראייה חודרנית של פרטים. סרט יפה בפשטותו.

הכבוד של פריצי (לימור) — קומדיה שחורה של ג'ון יוסטון ("המלכה האפריקאית", "אוצר של סיירה מאדרה", "האיש שרצה להיות מלך"), על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בברוקלין, הנאלץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצוין.

והספינה שטה (אורלי) — גלריה של דמויות יוצאות דופן, בסרטו של פליני. העוסק במסע שייט שנועד ללוות למנוחתה האחרונה את זמרת האופרה הגדולה של הדור. הדיים מוצגים כאן כפסיפס צבעוני שיש בו רגעים מאגיים.

ירושלים

מסע עסקים של אבא (בנייני האומה) — ראה פאר ת"א.

תיאטרון ישראל
הערב יום ב' 17.3
תיאטרון הבימה
נשר הברבורות 20.30
פירוד זמני 20.30
התיאטרון הקאמרי
פלשתינאית 20.30
קספר 20.30
קידוש — בצוותא 20.30

בן עמי
גלריה בן עמי
רח' נתן החכם 4 ת"א
טל' 236342

המכירה הפומבית הבינלאומית יודאיקה
חב' מצ"א בע"מ
רח' דרויאנוב 5, ת"א
טל' 292813 295618

מקבלים ציור יהודי, גרפיקה, ספרי קודש וחפצי אמנות יהודיים.

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
הושע ט'	קנים וכלים ג, הד
דף יומי	**הלכה יומית**
יומא ה	תפלה קמ', כה

תורנות רופאים

הסתדרות רופאים במקרים דחופים: כ"ס בערב עד לפתיחת ב"ח בבקר בתחנת מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052-541333
טבריה 923353
רחובות 08-51333
נתניה 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 8.00—20.00; בימי ו' — 8.00—15.00. טלפונים: 03-433300, 03-435500

ש"ח — עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה: ירושלים 227171, תל־אביב 03-261111, חיפה 04-672222/3, נתניה 053-35316, באר־שבע 057-418111

מרכז רפואי באר יעקב 08-223958

מרכז מידע לקורבנות אונס 24 שעות ביממה: תל־אביב טל' 234819, ירושלים טל' 02-245554

חיפה טל' 04-382611

מרכז סיוע לנפגעי לחץ במקום "מקבלים": א' ד'ה 11.00־13.00, ב' ד'ד 16.00־18.00, טל. 220031, רח' מאנה 13 תל־אביב

כתובות שירים לעזרה ראשונה:
תל־אביב, דיזנגוף מכוזר שפר 5 ליד הכיכר טל: 294869, 03-285822. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום מלשכה: בבכו 49 טל: 03-284649. פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' ערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ג', טל' מס' 04-523-566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00

שח"ק — שירות רפואי ביתי 24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים:
ירושלים, מוקד יום — 668565, 669531. מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון כללי
תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218098. מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון כללי

יד ביד — תל אביב — לילד 226027 24 ש' ביממה. לחורים, בימים ב', ה' מ־17.00—20.00
חיפה הנדיה — 229488 מ־11.00—20.00

שערי צדק — (עיניים)
משגב לדך — (נשים)
בקור חולים — (ילדים, אא"ג)
הדסה ה"צ — (פנימית)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
שחר (מרכזים) מקס 27 441449
בני דיזנגוף 174 222386
ירושלים
ד"ר כלה המלך דוד 6 224856
חיפה
יבנה אבן סינא 7 672288
רמת גן
חן הסטינסקי 99 7514434
חולון
אהרון הפ"ין 52 889153
בת ים
קופ"ח עין יהב 2 884854
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רחובות
כללית בני משה 452381
נתניה
קופ"ח כללית ברודצקי 31 91125
הקריות
מרכז הנוף המסחרי 4 ק. מוצקין 711490

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושאי הבריאות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00. בגורדון 66 ת"א, טל' 281228־9.
חיפה: ימים א' ד' 16.00—19.00 רח' 14 טל' 81520

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — ילדים
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ — (כירורגית, אורטופדית)

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 עליזה בארץ הפלאות
18.00 באותו עניין
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) סקירת תכניות
18.35 (ע) ספורט
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 תהילה
20.50 נקודת חן
21.00 מבט לחדשות
21.30 קרובים קרובים
22.00 זה הזמן
22.50 דמפסי ומייקפיס
23.40 פסוקו של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 אורחות (מהולם) — יהודים וחורים
08.40 בלי סודות
09.00 אנגלית ה'
09.20 חשבון פשוט ד'
10.05 ארקטלות — מטפלים ולוחמים
10.30 רגע עם דודלי
11.00 ערבית מדוברת
11.15 אנגלית ד'
11.30 מדעי הטבע ד'־ו' — החלפים
12.00 תלמוד
12.25 אנגלית ד'
12.45 ברשות — הפעלה
13.00 אנגלית ה'
14.00 רגע עם דודלי
14.25 אידויה (מהושה)
14.45 אנגלית
15.25 בלי סודות
15.50 נפאה ציורים מפורסמים
16.00 בית בבלע הפר
16.35 רסטואל לפסנתר
17.00 ערב הדים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 מאוצר הפרטיה
13.00 קונצרט צהרים
15.05 מוסיקה ויוה
16.00 קונצרט מנחה
16.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הפילהרמונית
20.05 ערב טוב
20.30 באולמי הקונצרטים בעולם
22.30 מן המקורות
23.00 דפי פסנתר — בטהובן

רשת א'

15.25 הכדור עגל — ספורט לנוער
16.05 רדיו דראמה
17.20 האוניברסיטה המשודרת
18.06 מנחת ערב — הדי דתי ומסורת
18.47 פרקי היום בתנ"ך
19.05 עיונים בפרשת השבוע — פרשת "ויקרא"
19.30 שירונים לעולים
22.05 קשר לילי

רשת ב'

18.06 שעה חפשית — ענייני חינוך
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 דין ודברים — ענייני חוק ומשפט
20.05 מבעד הכוכבות
22.05 פינת הבאו
23.05 מתכונים את הבשמון

רשת ג'

18.06 אתם בוחרים את השירים
20.05 קצת אחרת — שם מתקים
22.05 משלנו — שירים עבריים
23.05 הלילה הם שירים

גלי־צה"ל

17.30 משהו שלומי — ענייני חוץ
17.50 יומן ספורט
18.05 שעה קלה על כלכלה
19.05 רדיו רדיו
20.05 משלנו — מבחר הפזמונים העבריים
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרגע ועל הכביש
23.05 שאלות אישיות
23.50 צער חצי

שידורים קבועים

13.30 שידורים בערבית
14.00 לבת לכן ולכל המתעניין
17.30 על מספרים ואנשים

רשת א'
07.30 הד שירים — פזמונים ושירים
08.05 חוגה — עם בני הבית
09.05 השיר לא תם
09.30 מבטם
10.30 רדיו קל
11.10 קידור יומי לבוחרים
11.30 השכלה דיגת לכל
12.05 מעבר המנהה
13.00 שירונים באנגלית

רשת ב'
08.05 מעו לשלום
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הקשת
12.10 גל פתוח — חדשות וזמונים
13.00 בוסי היום
14.06 יש עניין
15.05 מוסף חדשות
16.05 שירים ושעורים
17.10 יומן כלכלה

רשת ג'
06.11 בחורה לאשר
07.07 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה, כבר תשע?
10.05 אני היום התיכון
11.05 שעה עם מלאכי חוקה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק ביננו הל
14.06 לי הלך — שיר ובחנה
15.05 חיים, חדוש, ומחדש
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 שוק חם

גלי צה"ל
06.10 צלילי בוקר
06.30 אוניברסיטה משודרת
07.07 שבע אפס שבע
08.05 מקרעת ישראל
09.05 בכוון לצבחי
11.05 טעם של פעם
12.05 להיות לתאבון
13.05 מגמון ישראלי
15.05 בה יש
16.05 ארבע אחרי הצהריים
17.00 יומן גלי־צה"ל

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — הספינה שטה 4.30, 7.00, 9.30
אלנבי — פגישה מחוזר 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — תרגיל לרופאים מתחילים 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — דיוה 11.15
בן יהודה — המאהב 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — הסיפור האמיתי 4.30, 7.15, 9.30
גת — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.15, 9.30
דקל — לילות לבנים 7.00, 9.30
דרייב אין — רוקי 4 7.15, 9.30; סקס 12.00
הוד — יומו של אלוף 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — שנת הדרקון 4.15, 7.00, 9.40
חן 2 — גלגלי תהילה 5.00, 7.20, 9.45
חן 3 — סיפורה של מארי 5.00, 7.20, 9.45
חן 4 — בי"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40
חן 5 — רומן על בטוח 10.30, 1.30, 4.45, 7.00, 9.40
לימור — הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — מטרה 1.30, 4.50, 7.15, 9.30
לב 2 — בוני וקלייד 1.45, 5.00, 7.30, 9.45
מוגרבי — סילברדו 4.30, 7.00, 9.30
מוזיאון ת"א — ההרורים 4.30, 7.15, 9.30
מקסים — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30
מרכז הצפיה הישראלית — החוויה הישראלית (בעברית) 10, 5, 10 (באנגלית) 9, 12, 2, 6, 8 (בגרמנית) 7, השופר מבחולדי הילס 11.50
סטודיו — להב משונן 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — בחזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — אמנים במרומי הקרקס: אבנן עצות 7.00, הטייקון האחרון 9.30
פאר — מסע עסקים של אבא 4.15, 7.00, 9.30
פריז — חבורת הזאבים 12.00, 2.00, 4.00, 7.30, 9.30, מונטי פייטון והד גביע הקודש 11.30
צוותא — תמונה בירושלים 8.00, במקום חלום + נגוע 8.45
צפון — ראן 6.15, 9.30
שחף — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
תכלת — אני אוהב אותך כרמן 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (המוזיאון) רמת אביב — אגם הברבורים 7.00, התפוז המכני 9.30
תל־אביב — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.00, 9.00
אורגע — גלגלי תהילה 4.30, 7.00
בית אגרון — בחזרה לארץ עוץ 4.00, העכבר ששאג 6.30, אני אוהב אותך כרמן 8.15, מופע הקולנוע של רוקי 10.00, הזכרים של אלכס 12.00
בנייני האומה — מסע עסקים של אבא 6.45, 9.15
הבירה — משאלת מוות 3 4.30, 7.00, 9.00
כפיר — רוקי 4 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל — ראן 6.00, 9.00
סינמטק — לפני השחר 7.00, המוות העייף (באולם הקטן) 7.00, פתי הלילה (באולם הקטן) 9.00, גורלו של פסנתרן 9.30
סמדר — בתר בי 7.00, 9.15
עדן — להב משונן 4.30, 7.00, 9.15
רון — קאל 4.30, 7.00, 9.00

רמת־גן גבעתיים

אראפים — מה ראו עיני החותל 7.15, 9.30
אורדע — המאהב 7.15, 9.30
ארמון — לילות לבנים 7.00, 9.30
הדר — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
ליל — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — פעמיים במשך החיים 5.00, 7.30, 9.40
גן 2 — סיפורה של מארי 5.00, 7.30, 9.40
גן 3 — שנת הדרקון 4.15, 6.50, 9.30
גן 4 — להב משונן 5.00, 7.20, 9.45
רמת גן — בשם כל בני ביתי 7.00, 9.30
שבים — רוקי 4 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — תבאים של חיבה 8.00
הדר — שנת הדרקון 6.30, 9.00
חן — קומנדו 7.15, 9.15

עפולה

היכל התרבות — רוקי 4 6.00, 8.30

חדרה

חדרה — חזרה לעתיד 7.00
תוף — מטרה 7.00, 9.15

כפר סבא

חן — בחזרה לעתיד 7.00, 9.15
עמל — רוקי 4 7.00, 9.15

נס ציונה

בוזמת — בי"ס לעבירות תנועה 7.00, 9.15

גדרה

בית רחל — מבוזת המלך שלמה 8.00

חיפה והסביבה

אורה — זכרונות באפריקה 6.00, 9.00
אורלי — הרבה ולא כלום 6.45, 9.15
אמפיתיאטרון — רוקי 4 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — סילברדו 4.15, 6.45, 9.15
חן — סוניה הארומה 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — בעלים 7.00, העוד הטנא + 0 בהתנהגות
סמבי — בירדי 7.00, 9.15
עצמון — הער 4.30, 7.00, 9.00
פאר — התפוז המכני 6.30, 9.15
קרן אור המרחיב — מסע עסקים של אבא 4.00, 6.30, 9.00

רב גת

רב גת 1 — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — לילות לבנים 3.45, 6.30, 9.15
רון — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 6.45, 9.00
שבים — ראן 6.00, 9.00

קריות (חיפה)

אורות — בחזרה לעתיד 7.00, 9.15
בית העם — גולאג 9.00
דוזבל — שושנת קהיר הסגולה 9.15
גיתן — מלכודת קסלנית 7.00, 9.15
סביון — הרבה ולא כלום 6.45, 9.15
פאר — קומנדו 7.00, 9.15

חולון

ארמון — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.30
מגדל — סוניה הארומה 4.30, 7.15, 9.30
מתנס ק.עמרת — המסע המופלא 2.30, דוד המלך לסין 4.30, עם זר 7.30, 9.30
סבוי — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30
רינה — הכבוד של פריצי 7.00, 9.30

בת־ים

אורנים — כרטלם 4.30, 7.15, 9.30
קבוצאת — משאלת מוות 3 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה

חוף — מטרה 4.30, 7.15, 9.30
תיבל — המאהב 4.30, 7.15, 9.30
מלון דניאל — בשם כל בני ביתי 7.15, 9.30
המאורה — לילות לבנים 7.00, 9.30

רמת השרון

כוכב — הכוכב הגדול 7.00, 9.30

נתניה

סטודיו — גולאג 5.00, 7.00, 9.15
שרון — הכבות המתוח 5.00, 7.00, 9.15